แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

DESIGN AND DEVELOPMENT GUIDELINES OF STREET FURNITURES FOR PROMOTING WAT PHRA MAHATHAT WORAMAHAWIHAN, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE AS A WORLD HERITAGE

กษิญา เก้าเอี้ยน
KASIYA GOWEIAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2559
KMITL-2016-AR-M-004-001

แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

DESIGN AND DEVELOPMENT GUIDELINES OF STREET FURNITURES FOR PROMOTING WAT PHRA MAHATHAT WORAMAHAWIHAN, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE AS A WORLD HERITAGE

กษิญา เก้าเอี้ยน
KASIYA GOWEIAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2559
KMITL-2016-AR-M-004-001

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN AND DEVELOPMENT GUIDELINES OF STREET FURNITURES FOR PROMOTING WAT PHRA MAHATHAT WORAMAHAWIHAN, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE AS A WORLD HERITAGE

KASIYA GOWEIAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENT FOR

THE DEGREE OF MASTER OF ARCHITECTURE PROGRAM IN INDUSTRIAL DESIGN

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2016

KMITL-2016-AR-M-004-001

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPY RIGHT 2016

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช
DESIGN AND DEVELOPMENT GUIDELINES OF STREET FURNITURES FOR PROMOTING WAT PHRA MAHATHAT WORAMAHAWIHAN, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE AS A WORLD HERITAGE

นักศึกษา นางสาวกษิญา เก้าเอี้ยน

รหัสประจำตัว 56602089

ปริญญา สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การออกแบบอุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมรัสมิ์ วิวิตรกุลเกษม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม -

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมรัสมิ์ วิวิตรกุลเกษม	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาดา ชวาลกุล	
ดร.ปนายุ ไชยรัตนานนท์	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมร กฤษณพันธุ์	
รองศาสตราจารย์ ดร.นิติชาญ ปลื้มอารมย์	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 21 เมษายน 2559 เวลา 09.00 น.

สถานที่สอบ กลุ่มวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเชฐ โสวิทยสกุล)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช
นักศึกษา	นางสาวกษิญา เก้าเอี้ยน
รหัสประจำตัว	56602089
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การออกแบบอุตสาหกรรม
พ.ศ.	2559
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร.เกษมรัสมิ์ วิวิตรกุลเกษม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และเชื่อมโยงแนวทางนี้สู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ 1 ชิ้น ด้วยกระบวนการเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ และการประเมินต้นแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ด้านคือประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน การออกแบบ และการอนุรักษ์จำนวนทั้งหมด 16 คน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อแสดงค่าความสอดคล้องความคิดเห็น

ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการออกแบบและพัฒนาประกอบไปด้วยกลุ่มข้อมูลสำคัญและสัมพันธ์กันดังนี้ สิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณีและอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร กลุ่มรูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละประเภท เช่นถังขยะ ข้อมูลสำคัญของถังขยะคือ ติดตั้งจากความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจงบริเวณหัวมุมถนน กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม จัดวางให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่ มีกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐานเพื่อลดต้นทุนการผลิต ฝาปิดเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ช่องแบ่งสำหรับแยกประเภทของขยะ คำนึงถึงระบบการจัดเก็บ จัดการขยะ ง่ายต่อการดูแลรักษา ความยืดหยุ่นและปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้งที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย การจัดวางให้ถูกสุขลักษณะและแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทกโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้ รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้ ออกแบบรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลาย แสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้ง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบและรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน กลุ่มข้อมูลสำคัญรองลงมาคือ จำนวนของถังขยะในแต่ละพื้นที่ที่มีความสูงไม่เกิน 90 ซม. กว้างไม่เกิน 75 ซม. ด้วยทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนและแนวคิดการนำอัตลักษณ์สู่การออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	Design and Development Guidelines of Street Furnitures for Promoting Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Nakhon Si Thammarat Province as a World Heritage
Student	Ms. Kasiya Goweian
Student ID	56602089
Degree	Master of Architecture
Program	Industrial Design
Year	2016
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Kasemrat Wiwitkunkasem

ABSTRACT

This research aims to determine the design and the development guidelines of street furniture promoting Wat Phra Mahathat Woramahawihan, Nakhon Si Thammarat province as a World Heritage and link this approach to the product prototyped public one piece with three rounds of Delphi technique and evaluate the prototype by the four experts; historians, scholars, designer and conservation guardian of all 16 people in total. Content analysis, arithmetic mean and standard deviation are used to find harmony agreement.

The results showed that the design and the development guidelines consists of key data and the relationship between what distinguished the mythical beliefs, architecture, traditions and identity of Wat Phra Mahathat, the format and the use of all street products, the specific design of each street products sector such as trashcan that has the key data's as follow: install from a basic need around the corner, harmony with the environment, arrange to be used as a point of interest to the area, framed around the trashcan to reduce the cost of production, cap to prevent flooding, channel share for the classification of waste, regard of the storage system, waste management, easy to maintain, flexibility and safety in operating including the capture of the open tank, pouring waste dumps that do not pose danger to health, deploy healthy and a hygienic, impact resistance and can be moved, compatible with the body, design the patterns, colors and shapes, show the identity of the installation space, have a unity with the surrounding public and details simple not affect use. The minor key data is the number of trashcan in each area, maximum height 90 cm, wide 75 cm. with the theory of Universal Design and concept of identity into the design.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.เกษมรัสมิ์ วิวิตรกุลเกษม ที่ให้ความช่วยเหลือ คำชี้แนะต่างๆ ตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ อ.ดร.ปนายุ ไชยรัตนานนท์ ที่ให้คำแนะนำตลอดจนชี้แนะแนวทางในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องมรดกโลก การอนุรักษ์ และกฎบัตรต่างๆ

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ญาดา ชวาลกุล ผศ.ดร.อมร กฤษณพันธุ์ และ รศ.ดร.นิติชาญ ปลื้มอารมณ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะ จนในที่สุดทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณ อ.ดร.อริยพร คุโรดะ ที่ให้ความกรุณาตรวจกระบวนการเทคนิคเดลฟาย

ขอขอบพระคุณ อ.นัยนา กุลวัฒนาพร ที่ให้ความกรุณาตรวจภาษาที่ใช้ในเครื่องมือวิจัย

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณพิสิฐ สุขการ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับบิดามารดาซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

กษิญา เก้าเอี้ยน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... II

กิตติกรรมประกาศ..... III

สารบัญ..... IV

สารบัญตาราง..... VII

สารบัญรูป..... XI

บทที่ 1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 คำถามของการวิจัย..... 4

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 5

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 5

1.5 รูปแบบการวิจัย..... 6

1.6 ขั้นตอนการวิจัย..... 7

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น..... 7

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ..... 8

1.9 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย..... 8

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง..... 10

2.1 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช..... 11

2.1.1 ประวัติองค์พระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 11

2.1.2 โบราณสถานในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 17

2.1.3 ประเพณีเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 30

2.1.4 อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 32

2.2 มรดกโลก..... 33

2.2.1 ความหมายของมรดกโลก..... 33

2.2.2 กฎเกณฑ์การเป็นมรดกโลก และข้อควรปฏิบัติ..... 33

2.2.3 การเข้าสู่ความเป็นมรดกโลกของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 35

2.2.4 การบริหารจัดการภายหลังได้เป็นมรดกโลก..... 37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3 ผลิตภัณฑ์สาธารณะ..... 39
2.3.1 ความหมาย ประเภท และลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะ..... 39
2.3.2 ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 45
2.3.3 ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและผลิตภัณฑ์ทั่วไป..... 60
2.4 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ..... 62
2.4.1 เกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก. 62
2.4.2 แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ..... 69
2.5 แนวทางการอนุรักษ์..... 73
2.5.1 ความหมายของการอนุรักษ์..... 73
2.5.2 วิธีการอนุรักษ์..... 74
2.5.3 ระเบียบ กฎหมายและกฎบัตรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย..... 76
2.6 แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง..... 79
2.6.1 แนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบ..... 79
2.6.2 ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน..... 81
2.6.3 หลักการเดลฟาย..... 89
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 91
2.7.1 งานวิจัยในประเทศ..... 91
2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ..... 100

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 104
3.1 รูปแบบการวิจัย และขั้นตอนการวิจัย..... 104
3.2 ข้อมูล..... 106
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้าง..... 108
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 110
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 110
3.6 การสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ..... 110

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 112

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.1 การค้นหาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช..... 112

4.1.1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1.... 112

4.1.2 ผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2..... 127

4.1.3 ผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3..... 144

4.2 การประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ..... 174

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 192

5.1 สรุปผล..... 192

5.2 อภิปรายผล..... 213

5.3 ข้อเสนอแนะ..... 215

บรรณานุกรม..... 216

ภาคผนวก..... 221

ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ..... 222

ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 226

ภาคผนวก ค. ภาพการเก็บข้อมูลในการทำวิจัย..... 288

ประวัติผู้เขียน..... 293

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

2.1 ประเภทของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เคยมีบุคคลและหน่วยงานจำแนก..... 40

2.2 ประเภทผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งในพื้นที่มรดกโลกวัฒนธรรมในประเทศไทย..... 55

2.3 ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและผลิตภัณฑ์ทั่วไป..... 61

2.4 พิจารณาเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ได้มีการกำหนดและรวบรวมไว้..... 66

2.5 สรุปเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ..... 67

2.6 เกณฑ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ..... 68

2.7 วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในงานวิจัย..... 71

2.8 แนวทางการอนุรักษ์..... 78

2.9 วิเคราะห์หลักการที่นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละชนิด..... 82

2.10 ช่วงขนาดร่างกายที่แนะนำสำหรับทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน..... 86

2.11 วิเคราะห์การนำขนาดสัดส่วนมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ..... 87

4.1 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นตำนานความเชื่อ..... 116

4.2 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นสถาปัตยกรรม..... 118

4.3 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นประเพณี..... 119

4.4 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นอัตลักษณ์..... 119

4.5 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นการใช้พื้นที่..... 120

4.6 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นผลิตภัณฑ์สาธารณะ..... 122

4.7 วิเคราะห์ข้อคำตอบที่นำไปสู่แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช..... 125

4.8 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 127

4.9 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ..... 129

4.10 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 131

4.11 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 133

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.12 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ..... 135
4.13 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง..... 136
4.14 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย..... 137
4.15 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์..... 138
4.16 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 139
4.17 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ..... 139
4.18 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 141
4.19 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 142
4.20 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ..... 142
4.21 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง..... 143
4.22 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย..... 143
4.23 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์..... 144
4.24 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในข้อที่ 1-5..... 145
4.25 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณีและอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในข้อที่ 6-7..... 146
4.26 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 147

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.27 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 149

4.28 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ..... 151

4.29 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง..... 152

4.30 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย..... 153

4.31 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์..... 154

4.32 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย..... 156

4.33 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย..... 158

4.34 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย..... 159

4.35 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย..... 160

4.36 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย..... 161

4.37 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย..... 162

4.38 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย..... 163

4.39 สรุปแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จากกระบวนการเทคนิคเดลฟาย.164

4.40 เนื้อหาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกับแนวทางการออกแบบที่มาจากกระบวนการเทคนิคเดลฟายทั้ง 3 รอบ..... 167

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.41 สรุปแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช..... 171

4.42 ชุดผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด 3 ชุด ชุดละ 2 สี ทั้งหมดรวม 6 ชุด..... 175

4.43 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 176

4.44 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 177

4.45 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)..... 178

4.46 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง..... 180

4.47 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย..... 181

4.48 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์..... 182

4.49 ค่าความถี่ ค่าร้อยละผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่เหมาะสมในการนำไปพัฒนาต่อมากที่สุด..... 183

4.50 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 185

4.51 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด..... 186

4.52 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)..... 187

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 ลักษณะของถังขยะที่ติดตั้งภายในวัด	2
1.2 ลักษณะของม้านั่งที่ติดตั้งภายในวัด	3
1.3 ลักษณะของป้ายที่ติดตั้งภายในวัด	3
1.4 ลักษณะของตู้โทรศัพท์ที่ติดตั้งภายในวัด	3
2.1 อนุสาวรีย์เจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลา	14
2.2 ผังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	17
2.3 องค์ประกอบพระบรมธาตุเจดีย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	18
2.4 ระเบียงทางเดินวิหารทับเกษตร	22
2.5 ซุ้มช้างและซุ้มพระพุทธรูป	22
2.6 ภาพปูนปั้นเจ้าชายสิทธัตถะทรงม้าออกบวช	23
2.7 ภายในวิหารพระทรงม้า	24
2.8 พระพุทธรูปปางมารวิชัย วิหารเขียน	24
2.9 พระพุทธรูปยืนปางประทานอภัย วิหารพระทรงม้า	25
2.10 พระพุทธรูปปางไสยาสน์ขนาดใหญ่ภายในวิหารโพธิ์ลังกา	25
2.11 พระพุทธรูปนางเหมชาลา	26
2.12 พระศรีศากยมุนีศรีธรรมราช	27
2.13 เจดีย์ราย	27
2.14 รูปปั้นแม่ธรณีบีบมวยผม	28
2.15 พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช	28
2.16 พระกัจจายนะ หรือพระสังกัจจายน์	29
2.17 วิหารพระปัญญา	29
2.18 พระปัญญา	30
2.19 ถังขยะ	42
2.20 ม้านั่ง	43
2.21 ประเภทของป้าย	43
2.22 ระดับความสูงของป้าย	44
2.23 ลักษณะของตู้โทรศัพท์	44
2.24 ถังขยะจากยางล้อรถยนต์	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่ หน้า

2.25 การนำชิ้นส่วนถังขยะจากยางล้อรถยนต์ไปใช้ร่วมกับถังแบบอื่น..... 46

2.26 ถังขยะรูปทรงตะกร้าเข่งผลไม้ ทำจากไม้ไผ่และพลาสติก..... 46

2.27 ถังขยะสีน้ำเงินทำจากพลาสติก..... 47

2.28 ถังขยะสีเทามีล้อทำจากพลาสติก..... 48

2.29 ถังขยะสีเทาทำจากพลาสติก..... 48

2.30 ถังขยะทำจากสแตนเลส..... 49

2.31 ม้านั่งหินอ่อนที่มีคนบริจาคให้กับทางวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร..... 50

2.32 ลักษณะการใช้งานม้านั่งหินอ่อน..... 50

2.33 ม้านั่งของ True move H..... 51

2.34 ม้านั่งของ AIS..... 51

2.35 ป้ายบอกทางสีเขียว..... 52

2.36 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบตั้งสูงจากพื้น..... 52

2.37 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบติดตั้งบนโบราณสถาน..... 53

2.38 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบติดตั้งบนอุปกรณ์กั้นรถ..... 53

2.39 ตู้โทรศัพท์..... 54

2.40 ถังขยะที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา..... 56

2.41 ถังขยะที่แหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร..... 56

2.42 ถังขยะที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี..... 56

2.43 ป้ายที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา..... 57

2.44 ป้ายแหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร..... 57

2.45 ป้ายแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี..... 58

2.46 ม้านั่งที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา..... 58

2.47 ม้านั่งที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี..... 59

2.48 ตู้โทรศัพท์ที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี..... 59

2.49 แนวทางการออกแบบของ สุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์..... 69

2.50 แนวทางการออกแบบของ วาน พัค ฮง..... 70

2.51 แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช..... 72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.52 ป้ายข้อมูล ประเทศญี่ปุ่น	74
2.53 ป้ายโฆษณาและป้ายบอกทาง ประเทศญี่ปุ่น	75
2.54 การประดับตกแต่งด้วยวัสดุธรรมชาติ	75
2.55 ถังขยะในเมืองเก่าฮอยอัน ประเทศเวียดนาม	76
2.56 แนวทางการค้นหาอัตลักษณ์มรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	80
2.57 ช่วงขนาดร่างกายขณะยืน	84
2.58 ช่วงขนาดร่างกายขณะนั่ง สัดส่วนมือ และเท้า	85
4.1 ชุดผลิตภัณฑ์สาธารณะที่พัฒนาจากผลประเมินการออกแบบ	184
4.2 ภาพสามมิติที่พัฒนาจากผลประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะ	190
4.3 ภาพสามมิติผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะสำหรับใช้ในงานประเพณี	190
4.4 การถอดประกอบของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะสำหรับใช้ในงานประเพณี	191

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของนักแสวงบุญและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในแต่ละปีมีประชาชนจำนวนมากที่เดินทางมาเยี่ยมชม สักการบูชาองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าทางจิตใจ ชาวนครศรีธรรมราชและประชาชนหลายฝ่ายได้เห็นถึงความสำคัญ จึงได้มีการเสนอขอบรรจุเป็นมรดกโลกไปยังศูนย์มรดกโลก องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative Lists) เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2555 โดยมีคุณสมบัติที่เข้ากับหลักเกณฑ์การเป็นมรดกโลก 3 ข้อใน 10 ข้อ (กระทรวงวัฒนธรรม. 2556) ซึ่งแตกต่างจากมรดกโลกอื่นในประเทศไทย อย่าง อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา แหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร และแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง ที่สิ้นสุดความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรมมนุษย์ เพราะไม่มีการสืบทอดประเพณีหรือวัฒนธรรมที่ยังคงความมีชีวิต จิตวิญญาณของคนในท้องถิ่นหลงเหลืออยู่ ในขณะที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ยังคงดำรงความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวนครศรีธรรมราชและประชาชนยังคงสืบทอดรักษาวัฒนธรรมเหล่านั้นไว้ได้มาจนถึงปัจจุบัน (สุรสิทธิ์ เวทย์ประสิทธิ์. 2555)

มรดกโลกมีความสำคัญเนื่องจากเป็นการบ่งบอกคุณค่าของสิ่งที่มนุษย์ หรือธรรมชาติได้สร้างขึ้นมา และควรจะปกป้องสิ่งเหล่านั้นให้ตกทอดไปถึงอนาคต (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2556) การช่วยผลักดันเพื่อส่งเสริมให้สถานที่แห่งนี้ได้เป็นมรดกโลกถาวร โดยสร้างให้สอดคล้องกับเอกสารตำนานที่เป็นของเดิมหรือปรับปรุงให้มีความเหมาะสมไม่มีความขัดแย้ง เริ่มจากพื้นที่หลักที่ต้องแก้ปัญหาในเบื้องต้น คือ พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จากปัญหาการพัฒนาเมืองที่มีความเจริญตามยุคสมัย ทำให้สภาพแวดล้อมของวัดเปลี่ยนแปลงไป (สุรัสดา นิปริยาย. 2543) และต้องมีการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบพื้นที่ให้เกิดความสอดคล้องสวยงาม เกิดความประทับใจตั้งแต่แรกเห็นแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาสักการะ (พิชฌานันท์ ศิริสมบัติ. 2555)

สิ่งที่ทำให้สภาพแวดล้อมของวัดเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด คือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะ (Street furniture) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการใช้งานและได้รับการพัฒนาตามยุคสมัย บางอย่างมีการใช้ไฟฟ้าและเทคโนโลยีเข้าช่วยจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่โดยไม่เคยมีในประวัติศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่คนทั่วไปต้องใช้สอย ผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีความจำเป็นที่ต้องติดตั้งอยู่ในพื้นที่วัด และเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมภายในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่กำลังจะได้รับพิจารณาเป็นมรดกโลก อีกทั้งยังสอดคล้องกับที่ ปทิตตา สนทมิโน (2550) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการออกแบบและปรับปรุงผลิตภัณฑ์สาธารณะให้รองรับการใช้งานได้อย่างเหมาะสม

ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสังเกตผลิตภัณฑ์สาธารณะภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 27-28 ธันวาคม พ.ศ. 2556 และวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2557 พบว่าในพื้นที่วัดมีผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เป็นปัญหาอย่างชัดเจน 4 ผลิตภัณฑ์คือ 1) ถังขยะที่มีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ แบบไม่มีฝาปิดซึ่งทำจากยางล้อรถยนต์สีดำตัวถังยกสูงจากพื้นมีขาถังที่ทำจากล้อรถยนต์เช่นกัน ถังขยะที่ทำจากพลาสติกสีเทารูปทรงสี่เหลี่ยม ถังขยะที่ทำจากสเตนเลสรูปทรงกระบอก และตะกร้าเข่งผลไม้ที่ทำจากพลาสติกและไม้ไผ่ที่นำมาปรับใช้เป็นถังขยะมีสีน้ำเงิน ชมพู เขียว เหลือง บางถังยกสูงจากพื้นโดยวางตัวถังไว้บนขาที่ทำจากเหล็กและยางล้อรถยนต์แบบฝาปิดมีลักษณะตัวถังทึบทำจากพลาสติก มีล้อเลื่อนสีดำอยู่ด้านหลังตัวถัง โดยถังสีฟ้าเป็นแบบเปิดฝาแล้วทิ้ง ถังสีเทาเป็นแบบเลือกเปิดฝาช่องใหญ่ ช่องเล็กตามขนาดของขยะที่ทิ้ง ซึ่งถังขยะที่ติดตั้งอยู่ขาดการดูแลรักษาและการจัดเก็บที่ดี สังเกตได้จากบางถังมีลักษณะทรุดโทรม ฝาถังที่ควรมีชำรุดเสียหายกลายเป็นถังขยะที่ไม่มีฝาปิดและมีขยะล้นออกมา ดังรูปที่ 1.1 2) ม้านั่งมีทั้งทำจากหินอ่อนและไม้ ด้วยสีหลากหลายที่ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และม้านั่งบางตัวเป็นของบริษัทเอกชนที่ทำเพื่อการโฆษณา ดังรูปที่ 1.2 3) ป้ายบอกทางภายในวัดมีลักษณะและรูปแบบการติดตั้งที่แตกต่างกัน ดังรูปที่ 1.3 4) ตู้โทรศัพท์มีสีที่สดใสขัดแย้งกับวัดที่ใช้สีเรียบง่ายดังรูปที่ 1.4

รูปที่ 1.1 ลักษณะของถังขยะที่ติดตั้งภายในวัด

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 1.2 ลักษณะของม้านั่งที่ติดตั้งภายในวัด

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 1.3 ลักษณะของป้ายที่ติดตั้งภายในวัด

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 1.4 ลักษณะของตู้โทรศัพท์ที่ติดตั้งภายในวัด

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดภายในวัดมีความแตกต่างกันแม้กระทั่งในรูปแบบการใช้งานเดียวกันและมีความแตกต่างกันเอง ผลิตภัณฑ์สาธารณะเหล่านี้ไม่มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งส่งผลต่อการรับรู้ที่มีต่อภาพลักษณ์ของสถานที่ ในช่วงเวลาเดียวกันผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณสารัท ชลอสันติสกุล นักโบราณคดี อาจารย์วิรุจ ถิ่นนคร อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และคุณสุธรรม ชยันต์เกียรติ ปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งสามท่านเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขอยื่นวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นมรดกโลก และให้ข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบของการอนุรักษ์ที่ดี เมื่อเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลง ทาสี หรือติดตั้งสิ่งของใหม่ๆ ทำให้เข้าใจว่าเป็นความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวยงามและมีความเหมาะสม ซึ่งขัดแย้งกับความคิดเห็นของผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ อีกทั้งย้ำให้รู้ว่าต้องมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนต่างๆ ให้เกิดความเหมาะสมถูกต้องตามประวัติความเป็นมา และสอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า วิรุจ ถิ่นนคร (2547) ใช้อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการปรับองค์ประกอบเมืองนครศรีธรรมราชให้มีความสัมพันธ์กัน แสดงให้เห็นว่าแนวทางการออกแบบในงานวิจัยนี้ย่อมต้องใช้อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารกับผลิตภัณฑ์สาธารณะด้วย และแม้ว่าจะทราบถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารอันทรงคุณค่า (สุรสิทธิ์ เวทย์ปรสิทธิ์. 2555) แต่ผู้วิจัยคิดเห็นว่ายังต้องศึกษาเพิ่มเติมถึงอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่สามารถนำมาใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์สาธารณะได้ต่อไป

ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดอัตลักษณ์จากลักษณะเด่นและคุณค่าเชิงรูปธรรม นามธรรม (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2555) ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการประยุกต์สร้างสรรค์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ ภายใต้แนวทางการอนุรักษ์ที่ไม่มีความโดดเด่นเกินกว่าสถานที่ (จังหวัดนครศรีธรรมราช. 2555) ควบคู่กับการศึกษาเมืองเก่า หรือเมืองมรดกโลกอื่นที่ได้ทำการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมแล้วอีกทั้งคำนึงถึงการใช้วัสดุ รูปทรง สี และลวดลายของผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความกลมกลืนกับสถานที่บริเวณโดยรอบภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร รวมถึงการใช้งานที่สะดวกไม่ยุ่งยากสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2554) เข้ากับหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เน้นอัตลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรม (วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2548) ใช้ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design) สำหรับการใช้งานผลิตภัณฑ์ในพื้นที่สาธารณะที่ทุกคนในสังคมสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน (Center for Universal Design. 1997) ของโรนัลด์ แอล เมส (Ronald L. Mace) ซึ่งภายในทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนมีเนื้อหาครอบคลุมถึงเรื่องขนาดสัดส่วนของสรีระเพื่อทุกกลุ่มคนสืบเนื่องจากความหลากหลายช่วงอายุ และเพศของผู้ใช้งานในการกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 คำถามของการวิจัย

1.2.1 นักออกแบบจะออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.2 ผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีรูปลักษณะเช่นไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 กำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3.2 เพื่อเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ 1 ชิ้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยมุ่งเน้นการค้นหาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำการศึกษาในเชิงกายภาพ โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.4.1 ตัวแปรในการวิจัย

1.4.1.1 ตัวแปรต้น คือ อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สภาพแวดล้อมของพื้นที่สาธารณะ พฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะ หลักการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

1.4.1.2 ตัวแปรตาม คือ แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.1 ประชากรคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ ปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้เป็นมรดกโลก และนักออกแบบผลิตภัณฑ์

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 4 ประเภทด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจง ประเภทละ 1 คน และต่อเนื่องด้วยวิธีการลูกโซ่ (Snowball Selection) นั่นคือผู้วิจัยคาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าได้ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สู่การเป็นมรดกโลกจำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ ที่มีความรู้ในการอนุรักษ์เมืองเก่า จำนวน 4 คน ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างดีจำนวน 4 คน นักออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และมีความรู้หรือมีความเกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างเดิมทุกครั้งในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการออกแบบในการสัมภาษณ์เชิงลึก และสอบถามเทคนิคเดลฟาย

1.4.3 พื้นที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

สถานที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพแวดล้อมและผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถาม แบบประเมิน

1.4.5 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยกระบวนการเทคนิคเดลฟาย 3 รอบและการประเมินต้นแบบโดยผู้เชี่ยวชาญในด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน การออกแบบและการอนุรักษ์ จำนวนทั้งหมด 16 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ค่ามัธยฐาน และค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์เพื่อแสดงค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเทคนิคเดลฟาย ด้วยเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเพื่อกำหนดกรอบแบบสอบถามเดลฟายและเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลด้านการออกแบบมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สาธารณะโดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และแนวทางการอนุรักษ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบและพัฒนาที่ได้ด้วยการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบจำนวน 1 ชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยอย่างมีขั้นตอนภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยสรุป ดังนี้

1.6.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.6.2 ลงพื้นที่สังเกตผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชและมรดกโลกทางวัฒนธรรมอื่นในประเทศไทย

1.6.3 วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.6.4 รวบรวมกลุ่มตัวอย่างด้วยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงและลูกโซ่

1.6.5 สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้แบบสัมภาษณ์ด้วยเทคนิคเดลฟายรอบที่ 1 เพื่อกำหนดกรอบการสอบถามเดลฟายรอบที่ 2

1.6.6 ดำเนินการสอบถามด้วยเทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 และ 3

1.6.7 วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลคือแนวทางการออกแบบ

1.6.8 ใช้แนวทางการออกแบบที่ผู้วิจัยได้รับในการร่างต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

1.6.9 ประเมินแบบร่าง และผลิตผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ

1.6.10 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1.6.11 จัดทำรายงานการวิจัยในรูปเล่มวิทยานิพนธ์

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.7.1 ข้อมูลของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ส่งไปยังศูนย์มรดกโลกหรือ องค์การยูเนสโกอยู่ในขั้นตอนการนำเสนอ ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลัง ดังนั้นผู้วิจัยใช้ข้อมูลตามที่สืบค้นได้ในปัจจุบัน ณ วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2557

1.7.2 ผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อการผลิตต้นแบบจำนวน 1 ชิ้น

1.7.3 ผู้วิจัยใช้ข้อมูลหรือข้อคิดเห็นจากคนทั่วไปในชุมชนนั้นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งถือว่าเป็นผู้รอบรู้และเป็นตัวแทนของคนในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ

นักออกแบบผลิตภัณฑ์สามารถใช้แนวทางการในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชและเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เกิดความเหมาะสมในด้านภูมิทัศน์ ซึ่งส่งเสริมให้เป็นมรดกโลก โดยศึกษาต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ผู้วิจัยออกแบบที่สามารถใช้ติดตั้งในพื้นที่โบราณสถานที่อยู่ใกล้เคียงกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช อีกทั้งสามารถใช้แนวทางให้กับพื้นที่อื่นในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะให้เกิดความสอดคล้องเหมาะสมกับพื้นที่

1.9 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชหมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ผู้คนสามารถใช้ได้ทั่วไปและเป็นสิ่งของที่จำเป็นต้องมีการติดตั้งเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใช้งานพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยถังขยะ ม้านั่ง ป้ายบอกทางและตู้โทรศัพท์

อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชหมายถึง ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ การสะท้อนสิ่งที่มองเห็น รู้จักและจดจำสถานที่นี้จากรูปแบบที่จับต้องได้ ได้แก่โบราณสถาน โบราณวัตถุที่สื่อถึงรูปทรงลวดลายที่เกี่ยวข้องและการสะท้อนจากสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ เกิดจากการซึมซับ เรียนรู้ ใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ได้แก่ คติธรรม ความเชื่อ ประเพณี วิถีชีวิตที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานที่แห่งนี้

อนุรักษ์หมายถึง การรักษาสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในส่วนของผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีการคงอยู่อย่างเหมาะสมเกิดความสอดคล้องและช่วยส่งเสริมสถานที่ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานอย่างวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างดี และมีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันสู่การเป็นมรดกโลก

ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์เมืองหรือชุมชนเก่า มีความรู้หรือมีความผูกพันกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างดี และมีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันสู่การเป็นมรดกโลก

ปราชญ์ชาวบ้านหมายถึง ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารหรือเป็นผู้มีความรู้ในด้านงานฝีมือท้องถิ่นที่มีความเกี่ยวข้อง และอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นครศรีธรรมราชเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งมีความผูกพันและมีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สู่การเป็นมรดกโลก

แนวทางการออกแบบและพัฒนาหมายถึง แนวทางการสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างมีกระบวนการให้ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีอยู่เดิมเกิดความสอดคล้องเข้ากับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชที่กำลังจะได้เป็นมรดกโลก

ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบหมายถึง ถังขยะที่ติดตั้งในพื้นที่สาธารณะภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำการออกแบบโดยใช้แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1.1 ประวัติองค์พระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.1.2 สถาปัตยกรรมและองค์ประกอบภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.1.3 ประเพณีเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.1.4 อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.2 มรดกโลก

2.2.1 ความหมายของมรดกโลก

2.2.2 กฎเกณฑ์การเป็นมรดกโลก และข้อควรปฏิบัติ

2.2.3 การเข้าสู่ความเป็นมรดกโลกของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.2.4 การบริหารจัดการภายหลังได้เป็นมรดกโลก

2.3 ผลิตภัณฑ์สาธารณะ

2.3.1 ความหมาย ประเภท และลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะ

2.3.2 ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.3.3 ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและผลิตภัณฑ์ทั่วไป

2.4 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

2.4.1 เกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก

2.4.2 แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ

2.5 แนวทางการอนุรักษ์

2.5.1 ความหมายของการอนุรักษ์

2.5.2 วิธีการอนุรักษ์

2.5.3 ระเบียบ กฎหมายและกฎบัตรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.6 แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 แนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบ

2.6.2 ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน

2.6.3 หลักการเดลฟาย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ผ่านการบอกเล่าจากเอกสาร ตำนาน จารึก โบราณวัตถุ โบราณสถาน ในระยะเวลาที่ผ่านมาร่วม 800 ปี ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางรูปธรรมของรูปลักษณ์ภายนอกที่มีการสร้าง ซ่อมแซม ปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยของโบราณสถานภายในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และการเปลี่ยนแปลงทางนามธรรมของคติธรรมความเชื่อ วิถีชีวิตต่อประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมา แสดงถึงการส่งต่อ และกลายเป็นอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ประวัติองค์พระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.1.1.1 ถิ่นที่ตั้ง

องค์พระบรมธาตุเจดีย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่บนพื้นที่สันทราย ซึ่งเกิดจากการกระทำของน้ำทะเลทอดยาวตามแนวทิศเหนือใต้ มีความกว้างประมาณ 500 เมตร ยาวประมาณ 2,238 เมตร หน้าเมืองอยู่ทางทิศเหนือ ใช้ลำน้ำธรรมชาติเป็นแนวคูเมือง คลองนครน้อยเป็นคูเมืองทิศเหนือ คลองป่าเหล้า (คลองท่าดี) เป็นคูเมืองทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกเป็นคูขุด โดยชักน้ำจากคลองธรรมชาติให้ไหลมาบรรจบกัน (วิมล จิโรจพันธุ์. 2551) ซึ่งเป็นสภาพภูมิประเทศที่เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ประชาชนทำกสิกรรมเพาะปลูกในที่ราบลุ่มโดยรอบ เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึงทิศตะวันตกของเมืองมีภูเขาสูงซึ่งประชาชนใช้เป็นแหล่งทรัพยากรจำพวกของป่า ชุมชนโบราณทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทยหลายแห่งตั้งอยู่บนภูมิประเทศสันทราย เช่น เมืองไชยา และเมืองสทิงพระ เป็นต้น การตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมของสันทรายนครศรีธรรมราชมีชุมชนโบราณหลายแห่ง ได้แก่ ชุมชนโบราณท่าเรือ ชุมชนโบราณเมืองพระเวียง และชุมชนโบราณเมืองนครศรีธรรมราช แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของการอยู่อาศัยตั้งแต่สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ และเป็นพื้นฐานสำคัญให้เกิดการสร้างองค์พระบรมธาตุเจดีย์ขึ้น ความเจริญทางด้านวัฒนธรรมของชุมชนในบริเวณนี้จึงสูงสุด จนกระทั่งกลายเป็นศูนย์กลางของชุมชนขนาดใหญ่ระดับภูมิภาคในคาบสมุทรภาคใต้ของไทยในเวลาต่อมา (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553) ก่อให้เกิดการพัฒนาบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมอย่างมั่นคง

จากการที่องค์พระบรมธาตุเจดีย์เป็นโบราณสถานตั้งอยู่บนพื้นที่เขตเมืองซึ่งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์สาธารณะที่อยู่รายล้อมเช่น ม้านั่ง ถังขยะ ตู้โทรศัพท์ เสาไฟเป็นต้น เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนิยมทั้งจากความเจริญที่เข้ามาและพฤติกรรมมนุษย์ที่เปลี่ยนไป เป็นเหตุให้มีการประดับติดตั้งผลิตภัณฑ์สาธารณะรองรับการใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่ปัจจุบันมีรูปแบบทันสมัยตามกระแสสังคม เช่น สื่อโฆษณาแฝงบนผลิตภัณฑ์สาธารณะ สีสันที่สดใสดึงดูดความสนใจแต่ในขณะเดียวกันเกิดความขัดแย้งกับสถานที่ เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะจึงควรต้องคำนึงถึงรูปแบบและการใช้งานอย่างเหมาะสม

2.1.1.2 หลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้อง

องค์พระบรมธาตุเจดีย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นโบราณสถานที่มีขนาดใหญ่และมีความสำคัญมาก แต่ไม่พบข้อมูลทางด้านเอกสารที่กล่าวถึงการก่อสร้างองค์พระบรมธาตุเจดีย์ มีเพียงตำนานเรื่องเล่าอธิบายความเป็นมา ซึ่งหลักฐานดังกล่าวไม่ได้รับการบันทึกในช่วงเดียวกันกับระยะแรกที่สร้างโบราณสถานแห่งนี้ โดยตำนานที่สำคัญและถูกนำมาใช้กล่าวมากที่สุด ได้แก่ ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช ตำนานเมืองนครศรีธรรมราชและพระนิพพานโสตร ซึ่งตำนานเหล่านี้แต่งขึ้นภายหลังจากการสร้างองค์พระบรมธาตุเจดีย์ อีกทั้งต้นฉบับที่พบไม่ระบุระยะเวลาการบันทึกที่ชัดเจน

เรื่องราวตอนต้นในตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราชและตำนานเมืองนครศรีธรรมราชมีความคล้ายคลึงกัน โดยมีใจความว่า หลังจากที่พระพุทธองค์เสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน ได้มีการแบ่งพระบรมสารีริกธาตุไปประดิษฐาน ณ ที่ต่างๆ ทั้งบนสวรรค์ โลกมนุษย์และบาดาล ต่อมาพระเจ้าอชาตศัตรูได้นิมนต์ให้พระมหากัสสปะอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุจากหลายที่มารวมไว้ที่กรุงราชคฤห์ในชมพูทวีป โดยขุดหลุมฝังแล้วทำการปลุกเสกด้วยเวทมนตร์คาถารักษาไว้ต่อมาใน พ.ศ. 224 พระเจ้าอโศกมหาราช แห่งนครอินทรปัตถ์ ได้โปรดให้ขุดพระบรมสารีริกธาตุแจกจ่ายไปยังนครต่างๆ 84,000 แห่ง ซึ่งเมืองทนธบุรีได้รับพระทันตธาตุมาบูชาโดยมีกษัตริย์ชื่อท้าวโกสีหราช ทำให้กษัตริย์เมืองอื่นทำการรบเพื่อแย่งชิงพระทันตธาตุ เจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลาสองพี่น้องจึงได้อัญเชิญพระทันตธาตุหลบหนีออกจากเมืองมุ่งหน้าไปยังเกาะลังกา แต่เกิดพายุเรือล่มกลางทะเลทำให้สองกษัตริย์ลอยน้ำมาติดชายฝั่งและเดินเท้ามาจนพบกับ "หาดทรายแก้ว" จึงทำการฝังพระทันตธาตุไว้ ต่อมาสองกษัตริย์ได้พบกับพระมหาเถรพรหมเทพ พระมหาเถรพรหมเทพทำนายก่อนจากไปว่าต่อไปที่แห่งนี้จะมีกษัตริย์ชื่อ พระยาศรีธรรมโศกราช สร้างเมืองและพระธาตุเจดีย์ที่บริเวณหาดทรายแก้ว จนเมื่อได้เวลาอันสมควรกษัตริย์ทั้งสองจึงขุดพระทันตธาตุกลับขึ้นมาและนำกลับไปยังเกาะลังกา เมื่อเดินทางไปถึงก็ได้มอบพระทันตธาตุแก่กษัตริย์ลังกาซึ่งได้ประทานกลับให้จำนวนหนึ่งเพื่อนำมาบรรจุที่เจดีย์หาดทรายแก้วดังเดิม เวลาผ่านไป ได้มีกษัตริย์ชื่อ พระยาศรีธรรมโศกราชหนีโรคระบาดจากเมืองหงสาวดีมาสร้างเมืองนครศรีธรรมราชและพระบรมธาตุบนหาดทรายแก้ว โดยทำการขุดเอาพระเจดีย์องค์เดิมที่สร้างไว้ขึ้นมา หลังจากนั้นได้เกิดโรคระบาดทำให้เมืองร้างไป แล้วกลับมีผู้คนอาศัยอีกจนกระทั่งถึงยุคสมัยของพระยาศรีธรรมโศกราชอีกพระองค์หนึ่ง ได้กำหนดเขตแดนระหว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นครศรีธรรมราชและกรุงศรีอยุธยากับพระเจ้าอู่ทอง หลังจากนั้นเมืองก็ร้างอีก ซึ่งตั้งแต่ตรงนี้เป็นต้นไปเรื่องราวของทั้งสองตำนานก็เปลี่ยนไปเป็นคนละเรื่อง ดังนี้

ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช เล่าถึงการค้นพบพระบรมธาตุเจดีย์ซึ่งหักพังทรุดโทรมอยู่ ต่อมาได้มีการรวบรวมคน พระสงฆ์ ทั้งจากเมืองลังกาและเมืองหงสาวดีเพื่อเข้าซ่อมแซมพระบรมธาตุ โดยเป็นพระบรมราชโองการจากกรุงศรีอยุธยา และสิ้นสุดเนื้อความตรงที่กล่าวถึงการสงครามระหว่างเมืองนครศรีธรรมราชกับโจรสลัดในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 22

ตำนานเมืองนครศรีธรรมราชเป็นการบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์การเมือง โดยเริ่มจากการที่กรุงศรีอยุธยาได้ส่ง พระพนมวัง และ นางสะเดียงทอง ให้เข้ามาสร้างเมืองนครดอนพระ หรือเมืองนครศรีธรรมราช มีการเกณฑ์คนให้มาทำการเกษตร ส่งผู้ปกครองไปยังหัวเมืองต่างๆ ในภาคใต้และการส่งเครื่องบรรณาการกลับให้แก่กรุงศรีอยุธยา

พระนิพพานโสตร มีลักษณะเป็นร้อยกรอง เนื้อหาแทรกเพิ่มเติมจากตำนานทั้งสองเล็กน้อย โดยกล่าวย้อนไปในพุทธประวัติจนกระทั่งพระพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพาน แล้วจึงนำมาเชื่อมโยงกับเรื่องของพระบรมสารีริกธาตุที่มีการส่งไปยังเมืองต่างๆ กล่าวถึงเจ้าชายและเจ้าหญิงเมืองทนธบุรีนำพระบรมสารีริกธาตุมาถวายกษัตริย์ลังกาชื่อ ทศคามมุนี จากนั้นก็ดำเนินเรื่องราวคล้ายกับตำนาน จบลงที่การแบ่งดินแดนระหว่างพระยาศรีธรรมโศกราชและพระเจ้าอู่ทอง

สิ่งสำคัญของเรื่องคือความเชื่อเกี่ยวกับเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลาในตำนานเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปในหมู่ชาวพุทธทางภาคใต้ มีการสร้างอนุสาวรีย์ของกษัตริย์ทั้งสององค์บนเรือสำเภาที่อันเชิญพระบรมสารีริกธาตุอยู่ภายในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เนื้อความตอนต้นของตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช ตำนานเมืองนครศรีธรรมราช และพระนิพพานโสตรเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์ศรีลังกา รัชกาลของพระเจ้าสิริเมฆวัณณะ ราวพุทธศตวรรษที่ 9 คือเรื่องราวของการนำพระทันตธาตุของพระพุทธเจ้าไปสู่เกาะลังกาโดยเจ้าชายและเจ้าหญิงจากแคว้นกลิงคะในประเทศอินเดีย นักวิชาการบางท่านได้ตั้งข้อสังเกตว่าเรื่องราวในช่วงแรกนั้นมีความเหมือนกันอีกทั้งยังเป็นเรื่องที่ปรากฏในตำนานพระเขี้ยวแก้วหรือตำนานพระทันตธาตุของศรีลังกา ซึ่งตำนานพระเขี้ยวแก้วนั้นแต่งขึ้นโดยสำนักสงฆ์ฝ่ายอภัยคีรีในสมัยอนุราธปุระ เมืองหลวงของลังกาในขณะนั้น โดยข้อสังเกตนี้ทำให้ทราบว่าการผูกตำนานของปูชนียสถานทางพุทธศาสนา หรือเมืองสมัยโบราณหลายแห่งมักใช้ต้นแบบจากวรรณกรรมที่เขียนขึ้นโดยภิกษุชาวลังกา แสดงให้เห็นว่าพุทธศาสนาที่มาจากลังกามีการยอมรับนับถืออยู่ในดินแดนนี้อย่างแพร่หลาย เช่นเดียวกันกับองค์พระบรมธาตุเจดีย์ที่นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในศตวรรษที่ 18

เรื่องราวที่มาขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลจากตำนาน ที่ไม่มีต้นกำเนิดที่ชัดเจน เนื่องจากเอกสารชำรุด อีกทั้งเขียนขึ้นในช่วงเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายหลังจากสร้างองค์พระบรมธาตุ จึงใช้การคาดการณ์ช่วงเวลาเปรียบเทียบกับหลักฐานที่ขุดค้นพบ โครงเรื่องในการเขียนตำนานมาจากรูปแบบของลังกา แต่ละตำนานที่เล่าสืบต่อมามีความคล้ายคลึงกันในช่วงแรก คือในช่วงที่นำพระสารีริกธาตุมาฝัง ณ หาดทรายแก้ว เป็นช่วงที่ให้ความสำคัญมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นข้อความที่ตรงกันกับเอกสารหลายฉบับ แต่ในช่วงท้ายของตำนานมีความเหมือนและแตกต่างกันบ้างตามช่วงปีที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลข้างต้นเป็นข้อมูลในภาครวมของตำนานความเชื่อที่กล่าวกันเป็นส่วนใหญ่ (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; ปาริชาติ เรืองวิเศษ. 2537 ; ประทีป ชุมพล. 2536 ; นิจ หิญชีระนันทน์. 2521 ; ตรี อมาตยกุล. 2505) จากช่วงแรกของทั้งสามตำนานที่เหมือนกัน คือ ช่วงการเดินทางอัญเชิญพระทันตธาตุไปยังเกาะลังกา แต่กลับเจอพายุทำให้พลัดหลงมายังหาดทรายแก้ว เหตุการณ์ในช่วงนี้จึงเป็นจุดสำคัญของตำนานที่ทำให้ผู้คนจดจำ ซึ่งเห็นได้จากการสร้างอนุสาวรีย์ของเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลายืนอยู่บนเรือสำเภาที่อันเชิญพระบรมสารีริกธาตุ ดังรูปที่ 2.1

ผู้วิจัยพิจารณาว่ารายละเอียดของเหตุการณ์การเดินทางและสภาพแวดล้อม เช่น รูปแบบการเดินทางด้วยเรือสำเภา สภาพแวดล้อมระหว่างเดินทางที่ต้องเจอกับพายุเรือล่มกลางทะเล สภาพแวดล้อมที่เป็นหาดทรายของหาดทรายแก้วเป็นต้น สามารถนำมาใช้ในการออกแบบโดยคำนึงถึงความเหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

รูปที่ 2.1 อนุสาวรีย์เจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลา
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.1.3 การเปลี่ยนแปลงของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในอดีตดั้งเดิมเป็นวัดพุทธาวาสประจำเมืองที่ไม่มีภิกษุจำพรรษา ชาวเมือง เจ้าเมือง และคณะสงฆ์ตลอดจนชาวพุทธในภาคใต้ต้องช่วยกันบำรุงรักษาพระบรมธาตุเจดีย์องค์เดิมสร้างไว้นอกเมืองเพื่อให้เป็นศูนย์กลางของพุทธศาสนิกชนไม่จำกัดเมือง โดยเมืองที่สร้างหรืออยู่ใกล้จะได้เป็นผู้ดูแลรักษาและได้เป็นศูนย์กลาง ต่อมามีการย้ายเมืองในสมัยอยุธยา จากเมืองพระเวียงทางตอนใต้มาสร้างกำแพงเมืองใหม่ครอบองค์พระบรมธาตุเจดีย์ไว้ เมื่อถึงในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบรมธาตุเจดีย์ทรุดโทรมมาก พระครูเทพมุนีศรีสุวรรณ์ถูปาฏมาภิบาล (ปาน) อาสานำชาวใต้และชาวนครมาทำการซ่อมแซมครั้งสำคัญในปี พ.ศ. 2437-2441 มีการเรียกชื่อทั่วไปว่า วัดพระบรมธาตุ วัดพระธาตุ วัดพระมหาธาตุ ต่อมาในรัชกาลที่ 6 เสด็จประพาสเมืองนครศรีธรรมราช พระราชทานนามอย่างเป็นทางการว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพื่อเป็นการจัดระเบียบวัดหลวงไม่ให้ชื่อพ้องกัน พร้อมกับสถาปนาเป็นพระอารามหลวงชั้นเอกชนิดวรมหาวิหารเมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2458 โดยได้จัดให้มีพระสงฆ์อยู่ประจำเป็นวัดสังฆาวาสและรวมเอาวัดทางทิศเหนือ (วัดมังคุด) และทางทิศใต้ (วัดพระเดิม) เข้าด้วยกัน โดยได้รับการบูรณะต่อเนื่อง มีการบูรณะที่สำคัญคือ การบูรณปฏิสังขรณ์องค์พระบรมธาตุระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และการบูรณปฏิสังขรณ์ปลียอดทองคำพระบรมธาตุระหว่างปี พ.ศ. 2537-2538 (บัญชา พงษ์พานิช. 2547) จากข้อมูลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้ผู้วิจัยทราบและเข้าใจถึงสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องมาจากการซ่อมแซมหลายครั้ง รวมถึงการเรียกชื่อวัดที่มีหลากหลายจนได้มีการกำหนดชื่ออย่างเป็นทางการของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1.1.4 แนวคิดการสร้างครอบองค์เจดีย์เก่าสมัยศรีวิชัยสู่การเจาะสำรวจ

จากการซ่อมแซมวิหารพระทรงม้าโดยพระครูเทพมุนีศรีสุวรรณ์ถูปาฏมาภิบาล (ปาน) ทูลสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพในคราวเสด็จวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารว่าได้ขุดพื้นวิหารลงไปและพบอิฐ ซึ่งท่านสันนิษฐานว่าเป็นบันไดของพระมหาธาตุองค์เดิมที่อยู่ใต้ดินอีกองค์หนึ่ง ข้อมูลจากคำบอกเล่าเป็นเหตุให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานและเขียนไว้ในสาส์นสมเด็จฯ ว่าน่าจะมีพระสถูปมหาธาตุองค์เดิมเหมือนกับพระมหาธาตุไชยา ต่อมาได้มีการสร้างสถูปทรงลังกาครอบทับ ซึ่งข้อสันนิษฐานนี้ปราศจากการพิสูจน์อีกทั้งยังส่งผลต่อนักวิชาการส่วนใหญ่ในสมัยนั้นให้เชื่อตามกลายเป็นความเชื่อของคนส่วนใหญ่ว่ามีเจดีย์ศิลปะศรีวิชัยในครอบพระสถูปทรงลังกา และได้มีการสร้างประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับรัฐศรีวิชัย โดยอ้างว่าสถาปัตยกรรมศิลปะศรีวิชัยที่เหลือถูกครอบอยู่ในสถูปทรงลังกา ต่อมาในปี พ.ศ. 2522 สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) และกรมศิลปากรได้มีโครงการวิจัยสภาพความมั่นคงแข็งแรงของรากฐานและองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยสภาพดินและความมั่นคงของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฐานราก โดยใช้การเจาะสำรวจเข้าไปในองค์พระบรมธาตุพบว่าสิ่งที่พระครูเทพมุนีศรีสุวรรณ์ถูปาภิมาภิบาล (ปาน) พบเมื่อครั้งบูรณะวิหารพระทรงม้า เป็นฐานรากก่ออิฐของพระบรมธาตุทรงลังกาที่อยู่ใต้พื้นดินไม่ใช่บันไดหรือฐานแผ่ของมหาธาตุองค์เดิม อีกทั้งยังมีความเป็นไปได้มากว่าพระบรมธาตุเจดีย์องค์นี้ถูกสร้างขึ้นโดยมีการเตรียมการด้านวิศวกรรมโครงสร้างมาเป็นอย่างดี มีการคำนวณการรับน้ำหนักขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ทั้งหมด จึงได้สร้างฐานรากอิฐลงไปใต้ผิวดิน แม้ว่าองค์พระสถูปจะมีอายุประมาณ 800 ปีแล้วแต่ไม่มีปัญหาด้านความมั่นคงแข็งแรงทั้งส่วนของรากฐานและตัวองค์พระสถูป ปัญหาที่ต้องแก้ไขคือ เรื่องการป้องกันการซึมของน้ำเข้าไปในเจดีย์สำหรับการบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในพระสถูป จากการเจาะสำรวจของทางสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ทำให้แน่ใจว่าไม่มีกรุอยู่ในบริเวณฐานสี่เหลี่ยมที่มีซุ้มหัวช้างประดับอยู่ นงคราญ ศรีชาย (2544) แสดงข้อมูลวิเคราะห์จากการเจาะสำรวจว่าองค์พระบรมธาตุเจดีย์นี้ตัน โครงสร้างก่ออิฐสอด้วยดินเหนียวเป็นส่วนใหญ่โดยมีส่วนที่สอปูนเล็กน้อยบริเวณใกล้กับผิวชั้นนอกและเมื่อพิจารณาร่วมกับข้อมูลการบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในพระสถูปโบราณแสดงให้รู้ว่ามีความเป็นไปได้มากว่าพระบรมสารีริกธาตุบรรจุอยู่ในธาตุนิธานหรือห้องกรุใต้พื้นธรณีที่ดำเนินการสร้างขึ้นตั้งแต่แรกสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ทรงลังกาองค์นี้

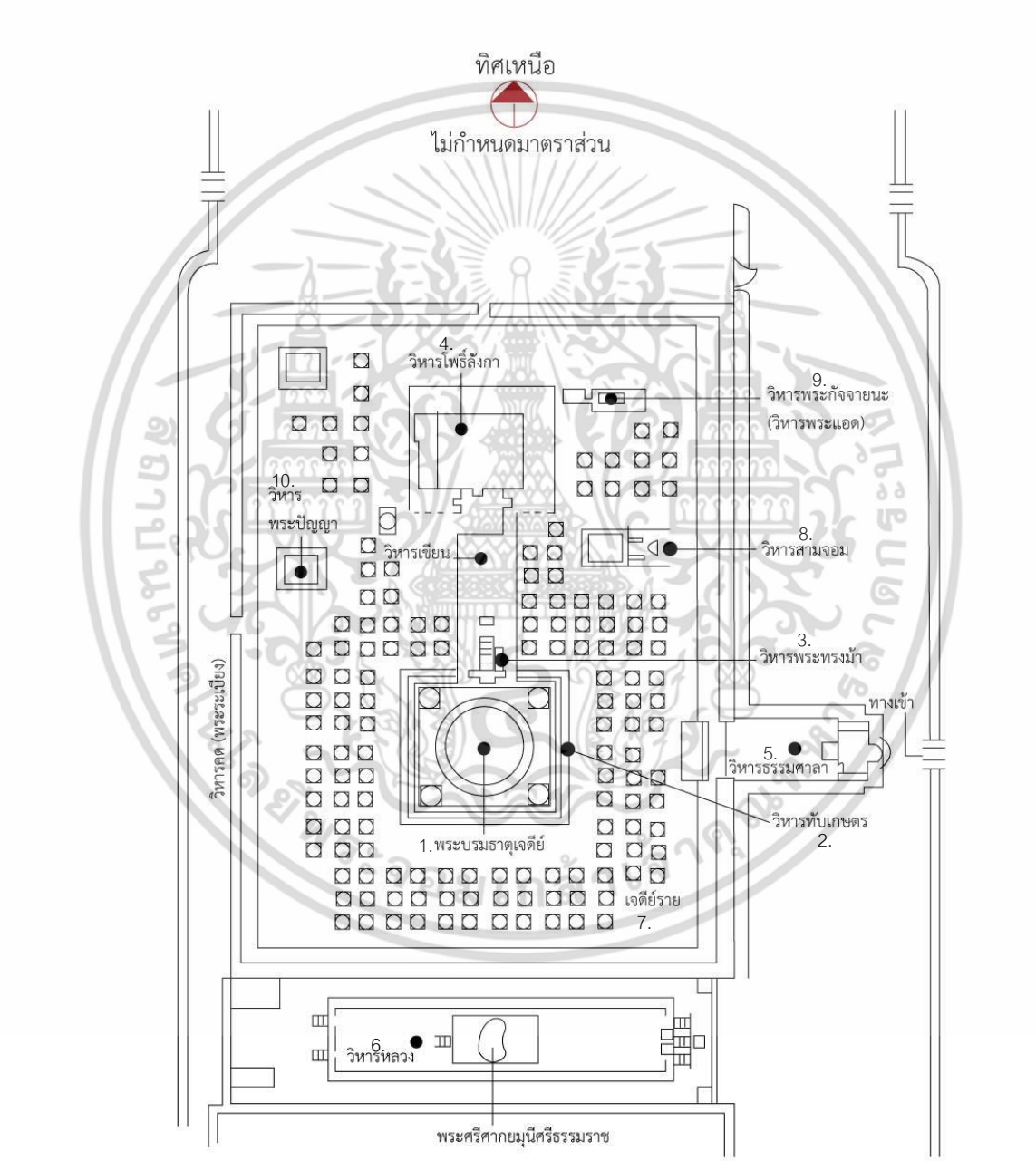
จากข้อสันนิษฐานว่ามีพระมหาธาตุองค์เดิมอยู่ภายในองค์ปัจจุบัน และข้อค้นพบจากโครงการวิจัยสภาพความมั่นคงแข็งแรงของรากฐานและองค์พระบรมธาตุเจดีย์ของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และกรมศิลปากรแสดงให้เห็นถึงการคาดเดาลักษณะภายในเจดีย์ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่ทราบแน่ชัดว่ามีพระบรมสารีริกธาตุอยู่ส่วนไหนของเจดีย์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าฟังการประชุมสัมมนาคำประกาศคุณค่าที่โดดเด่นเป็นสากลของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเข้ารับการพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2557 คณะผู้สัมมนาถกเถียงถึงประเด็นความสมควรของการสำรวจค้นหาพระบรมสารีริกธาตุ พบว่าคณะผู้สัมมนากลุ่มหนึ่งต้องการพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อนำข้อมูลที่ค้นพบมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ต้องการพิสูจน์เพราะหากไม่พบพระบรมสารีริกธาตุจะเป็นการทำลายความเชื่อของผู้คน โดยความคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจัยนั้นมีความเห็นพ้องกับกลุ่มแรกว่าควรมีการสำรวจค้นหาพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งผลของการสำรวจค้นหานี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความน่าเชื่อถืออีกทั้งสามารถนำข้อค้นพบที่ได้ไปใช้ในการขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก และอาจค้นพบสิ่งอื่นที่ไม่มีใครล่วงรู้มาก่อนซึ่งซ่อนอยู่ภายในพระบรมธาตุเจดีย์ก็เป็นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 โบราณสถานในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารประกอบไปด้วย องค์พระบรมธาตุเจดีย์ซึ่งมีความสำคัญมากที่สุด เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ รองลงมาคือ วิหารทับเกษตร วิหารพระทรงม้า วิหารเขียน วิหารโพธิ์ลังกา วิหารพระธรรมศาลา พระวิหารหลวง เจดีย์ราย วิหารสามจอม วิหารพระกัจจายนะ เจดีย์พระปัญญาโดยผังภายในวัดมีลักษณะการจัดวาง ดังรูปที่ 2.2

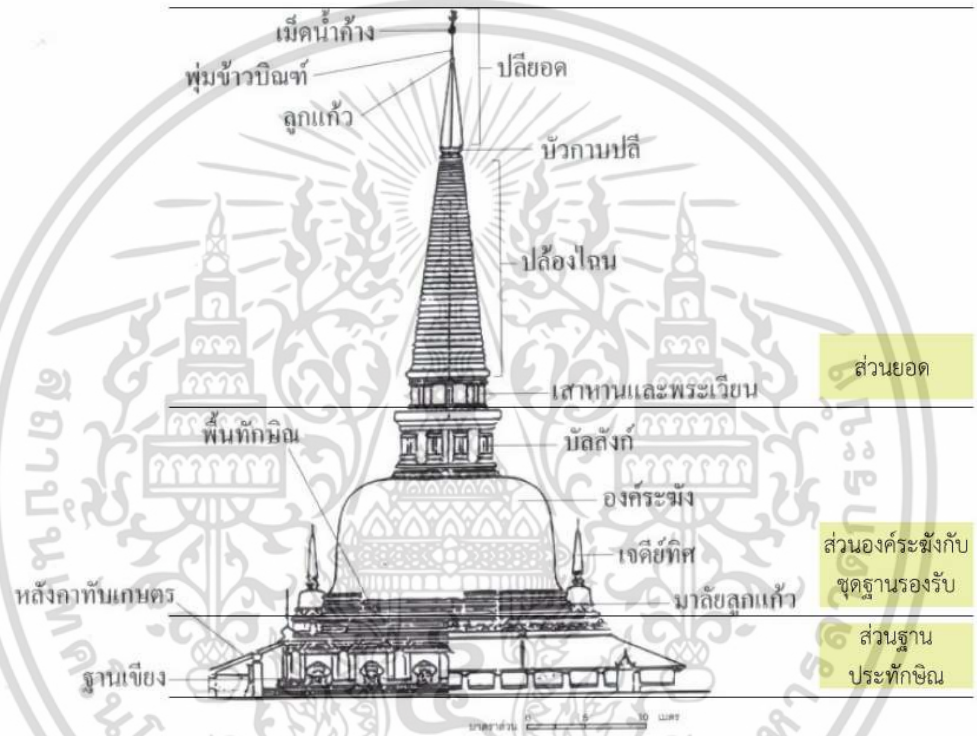

รูปที่ 2.2 ผังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ที่มา: จารุภัทร เปลี่ยนกลิ่น. 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.1 องค์พระบรมธาตุเจดีย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรูปแบบเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ หรือที่นิยมเรียกอีกอย่างว่า เจดีย์ทรงลังกาที่ได้รับอิทธิพลจากเจดีย์ในลังกา พระเจดีย์องค์นี้มีขนาดใหญ่โตและได้รับการนับถือต่อเนื่องยาวนาน อีกทั้งยังได้รับการซ่อมแซมหลายครั้ง สะท้อนให้เห็นว่าเป็นเจดีย์ที่มีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นเจดีย์ขนาดใหญ่ มีรายละเอียดมาก จึงแบ่งส่วนการวิเคราะห์ออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนฐานประทักษิณ ส่วนองค์ระฆังกับชุดฐานรองรับ และส่วนยอด ดังรูปที่ 2.3

รูปที่ 2.3 องค์ประกอบพระบรมธาตุเจดีย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา: บัญชา พงษ์พานิช. 2547

1 ส่วนฐานประทักษิณ ประกอบด้วย

ฐานเขียง ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสรองรับฐานประทักษิณมีความสูงจากพื้นดิน 3-4 เมตร ผนังของฐานประทักษิณสร้างเสาติดผนังโดยรอบซึ่งเสาเหล่านี้ได้รับการสร้างพระพุทธรูปประทับยืนในซุ้มเรือนแก้วทับลงไป ส่วนฐานได้รับการสร้างหลังคาคลุมเป็นเพิงยื่นออกมาเรียกกันว่า วิหารทับเกษตร ประติมากรรมรูปช้างตั้งระหว่างเสาติดผนังภายในซุ้มวงโค้ง การสร้างประติมากรรมรูปช้างล้อมที่ส่วนฐานของเจดีย์เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมอย่างชัดเจนในศิลปะลังกาที่มีชื่อเรียกว่า หัตถีปราการ โดยเชื่อว่ามีรูปแบบมาจากการที่พระเจ้าทุฏฐคามนีได้ทรงสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจดีย์รุวันเวลิเสยะ เพื่อเป็นอนุสรณ์ที่พระองค์ได้กระทำยุทธหัตถีมีชัยชนะเหนือพระยาเอฟารทมิฬ ในพุทธศตวรรษที่ 4 เจดีย์องค์ดังกล่าวปรากฏประติมากรรมรูปช้างประดับอยู่โดยรอบฐานเจดีย์ เชื่อว่าคติการใช้ช้างรองฐานเจดีย์เปรียบเสมือนการใช้ช้างรองรับจักรวาล เนื่องจากช้างเป็นสัตว์มงคล นอกจากนั้นยังพบว่าเจดีย์อีกหลายองค์ของลังกานิยมประดับประติมากรรมรูปช้างไว้ที่ฐานเจดีย์ เช่น เจดีย์อภัยคีรี หรือเจดีย์มหิยังคณะ เป็นต้น

หัตถีปราการ หรือการสร้างช้างล้อมที่ส่วนฐานของเจดีย์ เป็นลักษณะพิเศษของเจดีย์ในศิลปะลังกาที่ส่งอิทธิพลทางด้านรูปแบบแก่เจดีย์ในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างกว้างขวางในช่วงตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 17-18 เป็นต้นมา ไม่ว่าจะเป็นในพม่า ล้านนา สุโขทัย รวมทั้งชุมชนในภาคใต้ของไทย

ซุ้มวงโค้งที่ครอบตัวช้าง มีรูปแบบเหมือนกับซุ้มในศิลปะลังกาอย่างชัดเจนเป็นวงโค้งเกือกม้าเรียกว่า กูฑุ ใช้ประดับสถาปัตยกรรมในศิลปะลังกาเป็นจำนวนมาก ซุ้มที่ครอบตัวช้างของฐานพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช โดยเป็นซุ้มที่ฉาบเรียบไม่มีลวดลาย ซึ่งคล้ายคลึงกับซุ้มที่พบในศิลปะลังกาสมัยโปลนนารุวะในช่วงพุทธศตวรรษที่ 18 โดยในศิลปะลังกาไม่พบหัตถีปราการที่มีช้างโผล่จากซุ้ม แต่ทำเป็นประติมากรรมรูปช้างโผล่ออกมาจากส่วนฐานของเจดีย์ ดังนั้นประติมากรรมช้างล้อมส่วนฐานของพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราชเป็นแบบที่เกิดขึ้นโดยฝีมือของช่างท้องถิ่น โดยนำรูปแบบซุ้มของลังกามาใช้ร่วมกับประติมากรรมช้างล้อม

ส่วนบันไดขึ้นสู่ลานประทักษิณ อยู่ทางทิศเหนือภายในวิหารพระทรงม้า แม้จะไม่มีการเปลี่ยนตำแหน่ง แต่เชื่อว่ามีการบูรณะจนรูปแบบเปลี่ยนไปจากเดิมมาก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างผนังประดับปูนปั้นเล่าเรื่องตอนมหาภิเนษกรมณ์หรือประติมากรรมรูปเทวดา ทวารบาล ส่วนทั้งสี่มุมของลานประทักษิณมีเจดีย์มุมซึ่งได้รับการบูรณะจนหมด จากรูปทรงเป็นเจดีย์ที่สร้างย่อส่วนลงมาจากองค์พระบรมธาตุเจดีย์

ท่อระบายน้ำรูปหัวสัตว์บนลานประทักษิณ เป็นรูปแบบที่ใกล้เคียงกับระบบระบายน้ำจากลานประทักษิณของเจดีย์ในศิลปะลังกาเช่น เจดีย์วฏะทาเค เมืองโปลนนารุวะ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ด้านการออกแบบของสถาปัตยกรรมในเขตมรสุมอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่าส่วนฐานของพระบรมธาตุเจดีย์ แสดงให้เห็นรูปแบบของสถาปัตยกรรมที่สืบทอดมาจากสถาปัตยกรรมศิลปะศรีวิชัยที่พบในภาคใต้ของไทย ผสมผสานกับรูปแบบศิลปะจากลังกา คือ ช้างล้อมและซุ้มที่ส่วนฐานประทักษิณ หรือหัตถีปราการ อันเป็นลักษณะพิเศษของเจดีย์ในศิลปะลังกาอย่างชัดเจน

2 ส่วนองค์ระฆังกับชุดฐานรองรับ ประกอบด้วย

ลานประทักษิณ คือพื้นที่รอบองค์เจดีย์มีลานกว้างสามารถเดินได้รอบองค์ระฆัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดฐานรองรับองค์ระฆัง เป็นฐานมาลัยลูกแก้วกลมซ้อนลดหลั่นกันสามชั้นส่งให้องค์ระฆังเป็นทรงคล้ายโอคว่ำ มีรูปทรงอ้วนป้อมรองรับบัลลังก์ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งรูปแบบที่เด่นชัดของศิลปะลังกาคือ การใช้ชุดฐานรองรับองค์ระฆังสามชั้นซ้อนกัน เป็นศิลปะที่นิยมสร้างในสมัยอนุราธปุระตอนปลายและในสมัยโปลนนารุวะ ในพุทธศตวรรษที่ 17 ไปจนถึงศิลปะลังกาสมัยหลัง

องค์ระฆัง มีลักษณะเป็นทรงโอคว่ำขนาดใหญ่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของศิลปะลังกา

บัลลังก์ มีลักษณะเป็นแท่นสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่อยู่เหนือองค์ระฆัง ตกแต่งด้วยเสาติดผนังและประดับเครื่องเคลือบอยู่โดยรอบ พบว่าตรงกลางของบัลลังก์แต่ละด้านมีช่องเว้ารูปวงกลมขนาดใหญ่ บัลลังก์ในผังสี่เหลี่ยมเป็นเอกลักษณ์ของเจดีย์ทรงระฆังในศิลปะลังกา รวมถึงร่องรอยของช่องเว้ารูปวงกลมตรงกลางบัลลังก์ในแต่ละด้านอาจเคยประดับรูปธรรมจักร พระอาทิตย์ พระจันทร์ หรือรูปดอกบัว ตามแบบเจดีย์ทรงระฆังในศิลปะลังกา แต่ปัจจุบันไม่พบการประดับลวดลาย เชื่อว่าเป็นผลจากการบูรณะ

เสาหิน ปักอยู่บนองค์ระฆังของพระบรมธาตุเจดีย์บริเวณใกล้ฐานของบัลลังก์ด้านละ 1-2 ต้น ทั้งสี่ด้าน คือ เสายูปะ เป็นเสาที่ใช้ประกอบพิธีกรรมบูชายัญในสมัยพระเวทของอินเดีย และยังหมายถึงเสาแกนกลางจักรวาล ซึ่งในสมัยโปลนนารุวะมีเสายูปะปรากฏอยู่และกลายเป็นเสาที่ตั้งอยู่บนองค์ระฆังสี่ด้านของบัลลังก์ เช่น เจดีย์รังโกต เมืองโปลนนารุวะ แต่เจดีย์ทรงระฆังที่อื่นที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะลังกาในไทยไม่พบว่ามีการประดับเสาหินบนองค์ระฆังรอบบัลลังก์

3 ส่วนยอด ประกอบด้วย

เสาหานมีจำนวน 8 ต้น ที่ประดับอยู่รอบแกนปล้องไฉน ประดับด้วยรูปพระสาวกประนมมือลีลาติดอยู่บนเสาเรียกกันว่า พระเวียน ซึ่งการประดับในส่วนนี้มาจากองค์ประกอบดั้งเดิมของศิลปะลังกาเรียกว่า เทวดาโกฏฐะ หมายถึงเรือนที่สถิตของเทพเจ้าที่รักษาพระบรมสารีริกธาตุภายในองค์เจดีย์ตามคติของลังกา รูปแบบดังกล่าวได้คลี่คลายมาเป็นประติมากรรมนูนต่ำรูปพระสาวกลีลา

ปล้องไฉน มีลักษณะทรงกรวยสูงแตกต่างจากปล้องไฉนของเจดีย์ทรงระฆังในศิลปะลังกาที่มักมีทรงป้อมเตี้ย ซึ่งมีที่มาจาก ฉัตรวลี ในศิลปะอินเดียโบราณ ก่อนที่จะถูกพัฒนาให้ยืดสูงอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในศิลปะไทย จึงเป็นที่สังเกตได้ว่าส่วนยอดนี้คงเป็นส่วนที่ได้รับการซ่อมใหม่หลังสร้างองค์พระบรมธาตุแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับข้อความในตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช และตำนานเมืองนครศรีธรรมราชที่กล่าวตรงกันว่าในช่วงเวลาสมัยอยุธยาตอนต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์พระบรมธาตุเจดีย์ได้ชำรุดทรุดโทรมมากดังที่กล่าวไว้ว่า "พระมหาธาตุทลายลงเทียมพระบรรลังก์..." และได้มีการซ่อมแซมใหม่ในระยะนั้น

ปลียอดของพระบรมธาตุเจดีย์ จากการบูรณะซ่อมแซมพบว่าภายในประกอบด้วยแกนไม้ผุเปื่อยพอกปูน หุ้มด้วยแผ่นดีบุกและทองแดง ชั้นนอกสุดหุ้มด้วยแผ่นทองคำ แผ่นทองบางชิ้นมีการดุนลายและของมีค่าอื่นๆ ประดับอยู่ ส่วนยอดนั้นเป็นหินมีค่าและอัญมณีถูกร้อยเข้าด้วยกันโดยใช้เส้นลวดทองคำเป็นทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ บริเวณปลียอดเป็นส่วนที่พบจารึกแผ่นทองหุ้มปลียอดหลายชิ้น ระบุถึงการซ่อมส่วนยอดของพระบรมธาตุตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนกลางในรัชกาลของสมเด็จพระเจ้าเอกาทศรถจนถึงช่วงต้นของสมัยรัตนโกสินทร์ และจารึกแกนปลีที่บันทึกการซ่อมส่วนยอดของพระบรมธาตุเจดีย์ในรัชกาลของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง การประดับยอดเจดีย์ด้วยโลหะ ทองคำ หรืออัญมณี มีอยู่ในศิลปะลังกามาก่อนตั้งแต่สมัยอนุราธปุระเป็นต้นมา เชื่อกันว่าการประดับอัญมณีจะช่วยป้องกันฟ้าผ่ายอดเจดีย์ในดินแดนแถบนี้ ซึ่งจากการบูรณะของกรมศิลปากรพบว่า แผ่นทองคำที่หุ้มปลียอดพระบรมธาตุเจดีย์มีจารึกที่เกี่ยวกับการนำแผ่นทองขึ้นหุ้มยอดพระบรมธาตุเจดีย์ โดยแผ่นที่มีศักราชเก่าแก่ที่สุดได้ระบุถึง พ.ศ. 2155 ตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระเอกาทศรถแห่งกรุงศรีอยุธยา แสดงให้เห็นว่ายอดของพระบรมธาตุเจดีย์ได้รับการซ่อมแซมจนมีรูปทรงคล้ายอย่างในปัจจุบันมาเป็นเวลา 400 ปีมาแล้ว

จากรูปแบบของเจดีย์ทรงระฆังขนาดใหญ่ มีลักษณะที่เกี่ยวพันกับศิลปะลังกาสมัยโปลนนาลุวะเป็นอย่างมาก ดังนั้นอายุสมัยแรกสร้างขององค์พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช จึงน่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 18 ในขณะที่ส่วนยอดน่าจะสร้างขึ้นใหม่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19-20 และได้รับการบูรณะเรื่อยมาจากการได้พบแผ่นจารึกทองคำที่หุ้มปลียอดระบุระยะเวลาต่อเนื่องตั้งแต่สมัยอยุธยาเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553)

4 ขนาดขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ เมื่อวัดฐานโดยรอบปากระฆังได้ 35 วา สูงจากพื้นดินถึงยอดได้ 37 วา ฐานล่างจากพื้นดินถึงกำแพงแก้วสูง 2 วา 2 ศอก ซึ่งส่วนนี้คือ ตีนธาตุ หรือ วิหารทับเกษตร พระศรีมหาราชาสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1861 ยาวเท่ากันทั้งสี่ด้านคือ 18 วา 1 ศอก และกว้างด้านละ 2 วาเท่ากัน มีพระพุทธรูปเรียงรายโดยรอบ ทิศเหนือมีพระยืน 15 องค์ พระนั่ง 7 องค์ ทิศตะวันออกมีพระยืน 14 องค์ พระนั่ง 9 องค์ ทิศใต้มีพระยืน 14 องค์ พระนั่ง 9 องค์ ทิศตะวันตกมีพระยืน 11 องค์ พระนั่ง 10 องค์ รวมทั้งหมด 92 องค์ ทั้งหมดเป็นพระพุทธรูปปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา พื้นกำแพงแก้วถึงคอระฆังสูง 8 วา 1 ศอก คอระฆังถึงปล้องไฉนสูง 6 วา 3 ศอก โดยมีพระอัญญาโกณฑัญญะเถระ พระมหากัสสปะเถระ พระสารีบุตรเถระ พระอุบาลีเถระ พระอานนท์เถระ พระควัมปติเถระ พระโมคคัลลานะเถระ และพระราหุลเถระ จากปล้องไฉน 25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปล้อง เป็นบัวคว่ำบัวหงายสูง 15 วา บัวคว่ำบัวหงายถึงประทุมโกษสูง 4 วา 2 ศอก จากประทุมโกษถึงกรงแก้วสูง 1 วา 3 ศอก และจากกรงแก้วถึงยอดบนสุดสูง 3 ศอก (สมัย สุทธิธรรม. 2539)

2.1.2.2 วิหารทับเกษตร หรือพระระเบียงตีนธาตุ มีลักษณะเป็นเพิงที่สร้างต่อออกมาจากส่วนฐานของพระบรมธาตุเจดีย์ ทำให้กลายเป็นระเบียงทางเดินรอบฐานขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งสามารถเดินวนรอบได้ ทางเดินชั้นนอกด้านล่างมีพระพุทธรูปปูนปั้นและสำริดลอยตัวประดิษฐานเรียงรายกันตามแนวเสารองรับหลังคา ดังรูปที่ 2.4 ทางเดินชั้นในด้านบนส่วนฐานของพระบรมธาตุซึ่งเป็นผนังของพระวิหารมีพระพุทธรูปปูนปั้นในซุ้มเรือนแก้วเรียงรายจำนวน 24 ซุ้ม สลับกับซุ้มช้าง ดังรูปที่ 2.5 ทุกด้านในวิหารนี้มีธรรมาสน์สำหรับพระสงฆ์ใช้แสดงพระธรรมเทศนาในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ในส่วนของหลังคาคลุมฐานนี้คาดว่าน่าจะเป็นส่วนต่อเติมขึ้นในภายหลัง เพราะส่วนที่เชื่อมต่อระหว่างวิหารทับเกษตรและผนังของวิหารพระทรงม้าที่สร้างทับลงไปบนเสาติดผนังของฐานประทักษิณมีลักษณะที่เหลื่อมกันจนเห็นได้ชัด โดยไม่พบรูปแบบการสร้างหลังคาคลุมในศิลปะลังกาที่เป็นต้นแบบขององค์พระบรมธาตุเจดีย์มาก่อน เชื่อกันว่าหลังคาทับเกษตรสร้างขึ้นในสมัยกรุงธนบุรี (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; ปาริชาติ เรืองวิเศษ. 2537 ; สมัย สุทธิธรรม. 2539)

รูปที่ 2.4 ระเบียงทางเดินวิหารทับเกษตร
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 2.5 ซุ้มช้างและซุ้มพระพุทธรูป
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.3 วิหารพระทรงม้าและวิหารเขียน เป็นอาคารหลังเดียวกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นวิหารสำหรับคลุมทางเดินขึ้นลานประทักษิณพระบรมธาตุเจดีย์ โดยแบ่งผนังด้านสกัดออกเป็น 2 ชั้น ภายหลังได้ปิดช่องประตูของผนังนี้จึงแบ่งวิหารออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนทิศใต้เป็นวิหารทรงม้าและส่วนทิศเหนือเป็นวิหารเขียน

1 วิหารพระทรงม้า หรือวิหารพระมหาภิเนษกรมณ์ สร้างชิดติดกับส่วนฐานขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ทางด้านทิศเหนือ ซึ่งเป็นทางขึ้นสู่ลานประทักษิณ โดยชื่อวิหารนี้มาจากบันไดทางขึ้นมีผนังขนาบสองข้าง ผนังด้านนอกเป็นปูนปั้นเรื่องพุทธประวัติตอนมหาภิเนษกรมณ์ โดยมีรูปของเจ้าชายสิทธัตถะกำลังทรงม้ากัณฐกะ แวดล้อมด้วยหมู่เทวดา และท้าวจตุโลกบาลที่กำลังรองรับเท้าม้าอยู่เบื้องหน้าของม้าเป็นท้าววัสวดีมารกำลังชูมือไปข้างหน้าเพื่อห้ามเจ้าชายไม่ให้ออกบวช ดังรูปที่ 2.6 ภายในวิหารประกอบไปด้วยรูปปั้นผู้อารักขาพระบรมธาตุทั้งสี่ทิศ ทิศเหนือทำเป็นรูปยักษ์ 1 คู่ หมายถึงท้าวกุเวร ทิศตะวันออกทำรูปพญางูใหญ่ 1 คู่ หมายถึงท้าวธตรฐ อยู่บริเวณเชิงบันได ส่วนหัวเสาเหนือบันไดทั้งสองฝั่งทำเป็นรูปพญาครุฑ ทิศตะวันตกคือท้าววิรูปักษ์ ทิศใต้คือท้าววิรุฬหก ตามทางขึ้นประดับด้วยรูปปั้นสัตว์ เมื่อขึ้นบันไดถึงขั้นสูงสุด ฝั่งซ้ายมีรูปปั้นพระพุทธบาท ฝั่งขวาเป็นรูปปั้นพระหลักเมือง ถัดมาข้างประตูเป็นรูปปั้นกษัตริย์ลังกาในท่านั่ง ด้านซ้ายคือท้าวขัตตุคาม ด้านขวาคือท้าวรามเทพ บานประตูทำด้วยไม้สักแผ่นใหญ่ บานซ้ายแกะสลักเป็นรูปพระพรหม บานขวาแกะเป็นรูปพระนารายณ์ ดังรูปที่ 2.7 ประตูบานนี้จะเปิดเฉพาะในวันแห่ผ้าขึ้นธาตุ ให้ผู้คนนำผ้าขึ้นห่มองค์พระเจดีย์เท่านั้น (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; ปาริชาติ เรืองวิเศษ. 2537)

รูปที่ 2.6 ภาพปูนปั้นเจ้าชายสิทธัตถะทรงม้าออกบวช
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

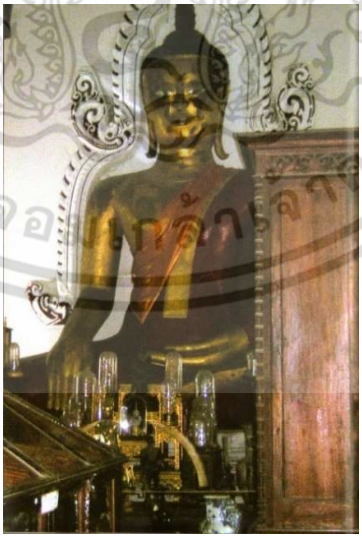
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.7 ภายในวิหารพระทรงม้า

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

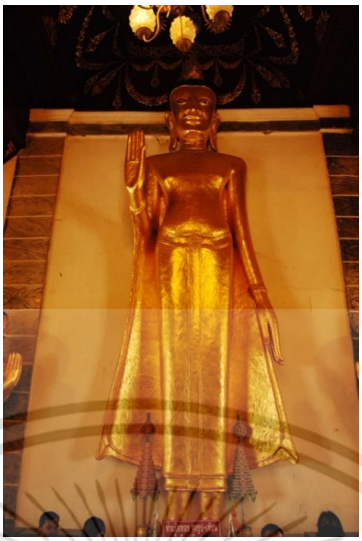
2 วิหารเขียน ประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัยหันพระพักตร์ไปทางทิศเหนือ ดังรูปที่ 2.8 ส่วนในวิหารพระทรงม้ามีพระพุทธรูปยืนปางประทานอภัยหันหน้าไปทางทิศใต้ และอยู่ติดกับผนังเดียวกัน ดังรูปที่ 2.9 พระพุทธรูปทั้งสององค์จึงหันหลังชนกัน แต่วิหารทั้งสองแบ่งออกจากกัน ทางเข้าของวิหารเขียนอยู่ทางทิศเหนือมีหลังคาคลุมเชื่อมติดกับทางเข้าวิหารโพธิ์ลังกา เป็นพิพิธภัณฑสถานใช้เก็บรักษาของมีค่าที่มีคนนำมาถวายวัด โดยชื่อวิหารเขียนมีที่มาจากภาพลายเส้นบนผนังของหลวงศรีรวงศ์ สร้างเมื่อ พ.ศ. 1919 (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; สมัย สุทธิธรรม. 2539)

รูปที่ 2.8 พระพุทธรูปปางมารวิชัย วิหารเขียน

ที่มา: บัญชา พงษ์พานิช. 2547

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.9 พระพุทธรูปยืนปางประทานอภัย วิหารพระทรงม้า
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

2.1.2.4 วิหารโพธิ์ลังกา อยู่ทางทิศเหนือของพระวิหารเขียนมีประตูทางเข้าอยู่ทางทิศใต้ บริเวณทางเชื่อมนี้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญ คือ พระพวย วิหารนี้มีลักษณะเป็นระเบียงทางเดินหลังคาคลุมอยู่ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัสล้อมรอบแท่นขนาดใหญ่ซึ่งปลูกต้นโพธิ์ไว้ด้านบน ด้านทิศตะวันตกประดิษฐานพระพุทธรูปปางไสยาสน์ขนาดใหญ่ดังรูปที่ 2.10 ส่วนด้านทิศเหนือและตะวันออกประดิษฐานพระพุทธรูปประทับนั่ง ลักษณะเช่นนี้ทำให้นึกถึงสถาปัตยกรรมที่เรียกกันว่า โพธิฆระหรือโพธิมณฑล เป็นสิ่งก่อสร้างที่มีหลังคาคลุมรอบต้นโพธิ์ นิยมสร้างในศรีลังกาสมัยโบราณกาล ปัจจุบันเป็นวิหารที่ใช้เป็นพิพิธภัณฑสถานเก็บของมีค่าเช่นเดียวกับวิหารเขียน (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; บัญชา พงษ์พานิช. 2547)

รูปที่ 2.10 พระพุทธรูปปางไสยาสน์ขนาดใหญ่ภายในวิหารโพธิ์ลังกา
ที่มา: บัญชา พงษ์พานิช. 2547

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

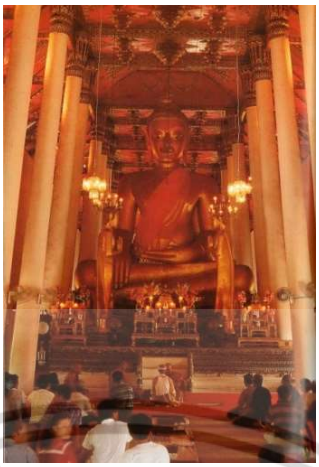
2.1.2.5 วิหารพระธรรมศาลา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกตรงกับองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปประธานปางมารวิชัยและที่ผนังด้านสกัดทั้งสองด้านของวิหารนี้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปทรงเครื่องประทับยืนขนาดใหญ่สององค์ที่ผนังด้านหน้ามีชื่อว่า พระพุทธรูปเจ้าชายทันธกุมาร ปางประทานอภัย ภายในผนังด้านหลังเป็นห้องที่เชื่อมกับระเบียงคด มีประดิษฐานพระพุทธรูปชื่อว่า พระพุทธรูปนางเหมชาลา ปางห้ามญาติ ดังรูปที่ 2.11 ซึ่งเป็นชื่อตามบุคคลที่ปรากฏอยู่ในตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; ปาริชาติ เรืองวิเศษ. 2537 ; สมัย สุทธิธรรม. 2539)

รูปที่ 2.11 พระพุทธรูปนางเหมชาลา
ที่มา: บัญชา พงษ์พานิช. 2547

2.1.2.6 พระวิหารหลวง เป็นอาคารขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของพระบรมธาตุเจดีย์ หันหน้าไปทางทิศตะวันออกโดยตั้งคู่ขนานกับแนวระเบียงคด และมีลักษณะผนังก่ออิฐเจาะหน้าต่างเป็นช่องสี่เหลี่ยม หลังคาเครื่องบนเป็นหลังคาลดชั้น มีการสร้างมุขประเจิดยื่นออกมาทั้งด้านหน้าและด้านหลัง หน้าบันเป็นไม้แกะสลักรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ เสาที่รองรับชายคาด้านข้างเป็นเสากลมเอียงสอบเข้าหาผนัง เป็นที่ประดิษฐานพระประธานขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยชื่อ พระศรีศากยมุนีศรีธรรมราช ดังรูปที่ 2.12 เดิมใช้ประกอบพิธีสักการบูชาพระบรมธาตุต่อมาเปลี่ยนการใช้งานเป็นพระอุโบสถ โดยมีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคใต้ของไทย เชื่อกันว่าผู้ใดได้มาทำการอุปสมบทภายในพระวิหารหลวงแห่งนี้จะได้อานิสงค์เป็นอย่างมาก อายุการสร้างอยู่ในสมัยอยุธยาตอนกลางถึงตอนปลาย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 21-23 (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; ปาริชาติ เรืองวิเศษ. 2537)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.12 พระศรีศากยมุนีศรีธรรมราช

ที่มา: บัญชา พงษ์พานิช. 2547

2.1.2.7 เจดีย์ราย จะอยู่เรียงแถวสามแถวรอบพระบรมธาตุเจดีย์ และมีบางส่วนที่กระจายอยู่ภายในและภายนอกระเบียงคดมีจำนวนทั้งสิ้น 195 องค์ เจดีย์รายเหล่านี้มีการถ่ายแบบมาจากองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ดังรูปที่ 2.13 แต่ได้มีการลดทอนรายละเอียดให้มีขนาดเล็กลง มาจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ

1 กลุ่มที่เรียงตัวตามแนวแถวรอบพระบรมธาตุเจดีย์อย่างเป็นระเบียบ จำนวนสามชั้น โดยไล่เรียงลำดับความสูงของเจดีย์จากข้างในมาข้างนอกและมีตำแหน่งในแผนผังที่สมมาตรกัน

2 กลุ่มที่กระจายตัวบนพื้นที่ว่างทางทิศเหนือภายในระเบียงคดโดยอาศัยแนวของเจดีย์รายกลุ่มแรก ขนาดไม่สม่ำเสมอรวมถึงตำแหน่งที่บิดเบี้ยวไปจากแถว ไม่มีความสมดุลกัน เชื่อว่ากลุ่มแรกสร้างขึ้นพร้อมกันก่อน แต่กลุ่มที่สองสร้างในระยะหลังและมีช่วงการสร้างขึ้นไม่พร้อมกัน (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553)

รูปที่ 2.13 เจดีย์ราย

ที่มา: บัญชา พงษ์พานิช. 2547

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.8 วิหารสามจอม เป็นอาคารขนาดเล็กตั้งอยู่ทิศเหนือขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ภายในระเบียงคด ท้ายวิหารเชื่อมติดกับเจดีย์ขนาดย่อม เข้าใจว่าจำลองแบบจากองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ตามตำนานกล่าวว่า นายสามจอมเป็นผู้สร้าง ที่ผนังวิหารสามจอมมีรูปปั้นแม่ธรณีบีบมวยผม ดังรูปที่ 2.14 ภายในวิหารสามจอมประดิษฐานพระพุทธรูปทรงเครื่องอย่างกษัตริย์โบราณสวมชฎายอดสูง ฝีมือช่างสมัยอยุธยา เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย เรียกกันว่า พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช ดังรูปที่ 2.15 สร้างขึ้นในศิลปะอยุธยาตอนปลาย หรือรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งชื่อของพระพุทธรูปองค์นี้สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราชที่มีความผูกพันกับโบราณสถานแห่งนี้ ผนังด้านในโดยรอบเป็นรูปเทพประทับนั่งบนหลังสัตว์ (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; บัญชา พงษ์พานิช. 2547 ; สมัย สุทธิธรรม. 2539)

รูปที่ 2.14 รูปปั้นแม่ธรณีบีบมวยผม
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 2.15 พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.9 วิหารพระกัจจายนะ หรือวิหารแอด เป็นวิหารสร้างใหม่ประดิษฐานพระกัจจายนะ หรือพระสังกัจจายน์ เรียกกันทั่วไปว่าพระแอด ซึ่งแท้จริงแล้วมีรูปงามแต่ไม่อยากให้ผู้ที่พบเห็นหลงใหลจึงอธิษฐานให้อ้วน ดังรูปที่ 2.16 ผู้คนให้การนับถือมากสามารถอธิษฐานให้หายจากอาการปวดเอวปวดหลังได้หากนำไม้ไปค้ำยันให้หลังพระแอด ซึ่งตั้งใจสร้างให้มีช่องร่องวางไม้เรียบร้อย (ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553 ; บัญชา พงษ์พานิช. 2547 ; สมัย สุทธิธรรม. 2539 ; ปาริชาติ เรืองวิเศษ. 2537)

รูปที่ 2.16 พระกัจจายนะ หรือพระสังกัจจายน์
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

2.1.2.10 เจดีย์พระปัญญา หรือวิหารพระปัญญา เป็นเจดีย์ขนาดย่อมทรงเรือนยอดคล้ายสมัยศรีวิชัย ดังรูปที่ 2.17 ด้านตะวันออกของเจดีย์เจาะเป็นช่องประตูให้คนเดินผ่านเข้าไปได้แบบเรียงหนึ่ง ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัยเรียกกันว่าพระปัญญา ดังรูปที่ 2.18 เนื่องจากมีคำกลอนที่เป็นปริศนาธรรมว่า "ถอยหลังหลังเข้าไป เหล็กในแทงตา หันหน้าออกมา กาขี้ใส่หัว" ซึ่งมีคนผู้หนึ่งไม่เชื่อในคำกลอนนี้จึงพบว่ามีสมบัติซ่อนอยู่ในช่องเล็กเหนือประตู ปริศนาธรรมนี้เฉลยว่าผู้ที่ไม่เชื่อตามคนอื่น ค้นหาความจริงด้วยตนเองจึงจะเป็นผู้มีปัญญาอย่างแท้จริง (บัญชา พงษ์พานิช. 2547 ; ปาริชาติ เรืองวิเศษ. 2537)

รูปที่ 2.17 วิหารพระปัญญา
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.18 พระปัญญา
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการศึกษาโบราณสถานซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญภายในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ผู้วิจัยพิจารณาว่าสามารถนำรูปทรงสถาปัตยกรรม สีที่ปรากฏ ลักษณะของวัสดุที่เป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่ภายในวัดมาใช้ในเชิงรูปธรรม และการสื่อถึงความเรียบง่ายตามลักษณะที่ปรากฏของวัดในเชิงนามธรรมสู่แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ

2.1.3 ประเพณีเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชแต่เดิมมีครบทั้ง 12 เดือน ต่อมาประเพณีบางอย่างได้สูญหายไปตามกาลเวลาด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันทั้งจากพฤติกรรมของคนที่เปลี่ยนแปลงไป และจากสภาพภูมิอากาศที่ไม่เหมือนเดิม โดยวัฒนธรรมที่คงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน มีดังนี้

2.1.3.1 งานบุญสารทเดือนสิบ ตรงกับช่วงแรม 15 ค่ำ และขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 อยู่ในช่วงปลายเดือนกันยายนจนถึงต้นเดือนตุลาคมเป็นช่วงที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดของปี ประเพณีนี้มีความยิ่งใหญ่และสำคัญสำหรับชาวเมืองนครศรีธรรมราช โดยได้รับการสืบทอดประเพณีนี้มาจากอินเดีย ในงานจะมีมีญาติพี่น้องมารวมตัวกันเพื่อทำบุญให้กับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว รวมถึงเปรตไร้ญาติ ซึ่งก่อนแรม 15 ค่ำ เดือน 10 จะทำการจัดเตรียม หมรับ (อ่านว่า หมะ-รับ) หรือสำรับสำหรับนำไปทำบุญ มีทั้งของสดและของแห้ง ผักผลไม้ โดยเฉพาะขนม 5 อย่าง ที่เป็นหัวใจสำคัญของงานนี้ได้แก่ ขนมพอง เป็นสัญลักษณ์แทนแพเพื่อให้บรรพชนใช้ล่องข้ามห้วงมหรรณพ ขนมลา แทนเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ขนมกงหรือขนมไข่ปลา แทนเครื่องประดับ ขนมดีซ่า แทนเงินไว้ใช้สอย และขนมบ้า แทนลูกสะบ้าไว้ให้บรรพชนใช้เล่นในวันสงกรานต์ ส่วนยอดของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำรับมีน้ำบรรจุอยู่ในภาชนะ อาหารที่นำมาจัดต้องเก็บไว้ได้นาน เพื่อเป็นเสบียงสำหรับพระระหว่างจำพรรษา รูปแบบการตกแต่งสำหรับเน้นความสวยงาม รูปทรงเป็นยอดแหลมสูง ถวายพระสงฆ์ด้วยการจับสลากหรือที่เรียกว่าสลากภัต เมื่อพระภิกษุจับสลากอาหารได้จะให้ลูกศิษย์เก็บไว้ แล้วค่อยนำออกมาประเคนให้เป็นมื้อๆ ไป เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 จะมีพิธีหมรับตายาย คือนำอาหารไปวางไว้ตามต้นไม้หรือกำแพงนอกวัดสำหรับผีไม่มีญาติ เมื่อพระสวดบังสุกุลอุทิศส่วนกุศล เสร็จเด็กและผู้ใหญ่จะเข้าไปแย่งอาหารกัน เชื่อว่าการรับประทานอาหารเหล่านี้จะได้บุญเยอะ เรียกว่า พิธีชิงเปรต

2.1.3.2 ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ เดิมจัดขึ้นในวันวิสาขบูชาตรงกับขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ต่อมารัชกาลที่ 4 ได้เพิ่มวันมาฆบูชา ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 และปฏิบัติสืบทอดกันมาจนถึงทุกวันนี้ โดยมีจุดเริ่มต้นจากเรื่องเล่าเมื่อ พ.ศ. 1773 ขณะที่พระยาศรีธรรมโศกราชกำลังเตรียมการสมโภชองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ได้มีชาวบ้านนำผ้าพระบฏผืนยาวมาถวาย โดยผ้ามีการเขียนภาพเรื่องราวในพุทธประวัติถูกคลื่นซัดเกยชายหาดที่ปากพนัง ภายหลังจึงสืบทราบว่าผ้าพระบฏผืนนี้เป็นของกลุ่มชาวพุทธจากหงสาวดีที่นำผ้าพระบฏไปบูชาพระพุทธบาท ณ เมืองลังกา แต่ระหว่างเดินทางเกิดพายุจนทำให้เรือแตกมีผู้รอดชีวิตเหลือเพียง 10 คน พระยาศรีธรรมโศกราชทรงเสนอให้นำผ้าพระบฏห่มองค์พระบรมธาตุเจดีย์ เนื่องในโอกาสสมโภชพระบรมธาตุ หลังจากนั้นเป็นต้นมาชาวนครศรีธรรมราชก็ได้ถือปฏิบัติตามประเพณีมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผ้าพระบฏจากเดิมที่มีลวดลายสวยงามประกอบด้วยเรื่องราวของพุทธประวัติ เปลี่ยนเป็นผ้าพื้น 3 สี ได้แก่ สีแดง เหลือง เมื่อแห่ผ้าทักษิณาวัตรรอบพระบรมธาตุเจดีย์ครบ 3 รอบ นำผ้าเข้าสู่วิหารพระทรงม้า จากนั้นส่งตัวแทนเพียง 3-4 คนเพื่อนำผ้าพระบฏขึ้นไปโอบล้อมพระบรมธาตุเจดีย์ เนื่องจากทางวัดได้กำหนดให้ลานภายในกำแพงแก้วเป็นเขตหวงห้าม

2.1.3.3 ประเพณีบุญให้ทานไฟ ถือปฏิบัติในเดือนอ้าย หรือเดือนมกราคม ซึ่งไม่มีการกำหนดวันที่แน่นอน โดยเลือกช่วงเวลาที่มีอากาศหนาวเย็น ทำพิธีในตอนเช้า เชื่อว่าการให้ไฟเป็นการถวายความอบอุ่นแด่พระภิกษุสงฆ์ เกิดความสุขสบายทั้งผู้ให้และผู้รับ พุทธศาสนิกชนจะพร้อมใจกันไปวัด ช่วยกันก่อกองไฟแล้วนิมนต์พระมาผิงไฟเพื่อให้ความอบอุ่น รวมถึงเตรียมขนมมาจากบ้านเพื่อถวายพระฉันระหว่างผิงไฟ ได้แก่ ขนมเบื้อง ขนมครก ขนมกรอก ขนมจู่จุน กล้วยแขก ข้าวเหนียวกวน ขนมกรุบ ข้าวเกรียบปากหม้อ

จากข้อมูลข้างต้นที่ทำการศึกษาจาก สุธรรม ชยันต์เกียรติ (2556) ปาริชาติ เรืองวิเศษ (2537) และ สมัย สุทธิธรรม (2539) แสดงความคิดเห็นว่าประเพณีข้างต้นที่กล่าวมามีความเกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารอย่างชัดเจน มีการสืบทอดปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดขั้นตอนการทำพิธีบางอย่าง แต่ยังคงมีความยึดมั่นในแก่นของพิธีเหมือนเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยพิจารณาว่าสิ่งที่เด่นชัดของงานประเพณีในเชิงรูปธรรมที่แฝงอยู่คือ รูปลักษณ์ขนมของงานบุญสารทเดือนสิบ สีส้มหลากหลายโทนและการพันผ้ารอบเจดีย์ของประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ การก่อไฟและลักษณะขนมที่ถวายพระในงานประเพณีบุญให้ทานไฟ ในเชิงนามธรรมที่แฝงอยู่ได้แก่ การรวมญาติพี่น้องมาทำบุญให้กับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วของงานบุญสารทเดือนสิบการให้ความอบอุ่นแก่พระสงฆ์ของประเพณีบุญให้ทานไฟ ลักษณะเด่นของแต่ละประเพณีเหล่านี้สามารถนำมาพิจารณาคัดเลือกเพื่อปรับใช้เป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1.4 อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

“อัตลักษณ์" ประกอบด้วยคำว่า "อัตต" หมายถึง ตัวตน "ลักษณ์" หมายถึงลักษณะ เมื่อรวมคำสองคำนี้เข้าด้วยกันจึงแปลได้ว่าลักษณะของตัวตนที่มีความเฉพาะตัว (กาญจนา นาคสกุล. 2547 ; ราชบัณฑิตยสถาน. 2550 ; ทิดกร สอนภาษา. 2551) อัตลักษณ์อาจเกิดจากมุมมองของตนเองผู้ที่เป็นเจ้าของสถานที่ หรือเจ้าของสิ่งของ และมุมมองของผู้อื่นในสังคมที่สะท้อนกลับมา (จุฑาพรรธ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. 2550) จากมุมมองของตนเอง ผู้ที่เป็นเจ้าของสถานที่ หรือเจ้าของสิ่งของ จะเกิดการสำนึกได้ว่าตนเอง สถานที่หรือของสิ่งนี้เป็นอย่างไร แตกต่างจากคนอื่น สถานที่อื่นหรือสิ่งอื่นอย่างไร (เสรี พงศ์พิศ อ้างถึงใน ปฐวี ศรีโสภา. 2553) แต่เมื่อคนสถานที่หรือสิ่งของถูกมองผ่านความคิดจากผู้อื่นในสังคมจะเกิดการสะท้อนกลับให้เห็นถึงผลรวมของลักษณะเฉพาะ ทำให้เป็นที่รู้จัก และทำให้จดจำได้ (ทรงคุณ จันทรจร และคณะ. 2552) โดยการสะท้อนลักษณะเฉพาะมีทั้งแบบที่มีมาดั้งเดิม และแบบที่เกิดจากการสร้างภาพให้เป็นตัวแทนที่ต้องการจะสื่อถึง (สุรสิทธิ์ เวทย์ประสิทธิ์. 2555)

คำว่า "อัตลักษณ์" ในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช หมายถึงลักษณะเฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการสะท้อนออกมาศึกษาความหมายที่มีผู้อื่นกล่าวไว้ รวมถึงจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับใช้กับงานวิจัยให้เกิดความเหมาะสม โดยการสะท้อนในเรื่องนี้แบ่งออกเป็นสองรูปแบบ คือ การสะท้อนจากสิ่งที่มองเห็น เกิดการรู้จักและจดจำสถานที่นี้จากรูปแบบที่จับต้องได้ ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่สื่อถึงรูปทรง ลวดลาย และการสะท้อนจากสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้เกิดจากการซึมซับ เรียนรู้ ใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ได้แก่ คติธรรม ความเชื่อ ประเพณี วิถีชีวิต จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยต้องนำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญผ่านเครื่องมือเทคนิคเดลฟาย เพื่อให้ได้ความหมายของอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่มีความชัดเจนมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 มรดกโลก

2.2.1 ความหมายของมรดกโลก

มรดกโลก (World Heritage Site) หมายถึง มรดกอันทรงคุณค่าทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ที่มีลักษณะโดดเด่นในระดับสากล ซึ่งเกิดขึ้นในอดีตและดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน (พินิจ พินธุสาส์น. 2553) ดังเช่นสถานที่อันได้แก่ ป่าไม้ ภูเขา ทะเลสาบ ทะเลทราย อนุสาวรีย์ สิ่งก่อสร้างต่างๆ รวมไปถึงเมืองที่องค์การยูเนสโกเป็นผู้คัดเลือกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 เพื่อเป็นการบ่งบอกถึงคุณค่าของสิ่งที่มนุษยชาติ หรือธรรมชาติได้สร้างขึ้นมา และปกป้องเพื่อให้ตกทอดไปถึงอนาคต (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2556) ภายใต้กฎเกณฑ์และข้อควรปฏิบัติร่วมกันสำหรับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ความเป็นมรดกโลก

2.2.2 กฎเกณฑ์การเป็นมรดกโลก และข้อควรปฏิบัติ

มรดกโลกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ มรดกโลกทางวัฒนธรรมหมายถึง แหล่งโบราณสถานทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม หรือแหล่งโบราณคดีทางธรรมชาติ เช่น ถ้ำ หรือแหล่งสถานที่สำคัญที่ถูกสร้างโดยมนุษย์ หรือเป็นผลผลิตร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติซึ่งมีคุณค่าอันโดดเด่น และมรดกโลกทางธรรมชาติหมายถึง แหล่งสถานที่ทางธรรมชาติซึ่งมีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่มีความโดดเด่นทางด้านวิทยาศาสตร์หรือเป็นสถานที่ซึ่งมีสภาพทางธรณีวิทยาหรือภูมิศาสตร์ที่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นแหล่งอยู่อาศัยของพืชและสัตว์ (พินิจ พินธุสาส์น. 2553) โดยประเทศที่ต้องการเสนอชื่อสถานที่ในประเทศของตนให้ได้รับการพิจารณาขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกดำเนินงานเป็นลำดับดังนี้ อันดับแรกคือการจัดทำบัญชีรายชื่อสถานที่ที่มีความสำคัญทางธรรมชาติและวัฒนธรรมทั้งหมดภายในประเทศของตน บัญชีนี้เรียกว่าบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะมีเพียงสถานที่ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีนี้เท่านั้นที่จะมีสิทธิได้รับการเสนอชื่อ ขั้นต่อมาคือประเทศนั้นๆ จะต้องเลือกรายชื่อสถานที่ที่ต้องการเสนอชื่อมาจากบัญชีรายชื่อเบื้องต้นเพื่อจัดทำเป็นแฟ้มข้อมูล (Nomination File) โดยศูนย์มรดกโลกอาจให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดทำแฟ้มข้อมูลนี้ เพื่อรับการตรวจสอบและพิจารณาจากองค์กร 2 แห่ง คือ สภานานาชาติว่าด้วยการดูแลอนุสรณ์สถานและแหล่งโบราณคดี (International Council on Monuments and Sites) และ สหภาพสากลเพื่อการอนุรักษ์ (World Conservation Union) ทั้งสององค์กรนี้จะยื่นข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการมรดกโลกก่อนการประชุมร่วมกันปีละหนึ่งครั้งเพื่อตัดสินสถานที่ที่มีการเสนอชื่อที่สมควรควรได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก หรือคณะกรรมการอาจร้องขอประเทศที่เสนอชื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันมาตราใหม่ของคณะกรรมการกำหนดรับขึ้นทะเบียนมีเพียง 30 แหล่งต่อปีจึงทำให้การเสนอชื่อขึ้นทะเบียนมีการแข่งขันกันสูงมากขึ้น โดยการพิจารณาการขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งใดนั้นจะต้องมีลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ซึ่งในปี พ.ศ. 2548 มีข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ทั้งหมด 6 ข้อ สำหรับมรดกโลกทางวัฒนธรรม และ 4 ข้อ สำหรับมรดกโลกทางธรรมชาติ (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2556) ดังนี้

2.2.2.1 หลักเกณฑ์ทางวัฒนธรรม

1 เป็นตัวแทนในการแสดงผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยการสร้างสรรค์อันชาญฉลาดของมนุษย์

2 เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลยิ่ง ผลักดันให้เกิดการพัฒนาสืบต่อมาในด้านการออกแบบทางสถาปัตยกรรม อนุสรณ์สถาน ประติมากรรม สวน และภูมิทัศน์ ตลอดจนการพัฒนาศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง หรือการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ซึ่งได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งหรือบนพื้นที่ใดๆ ของโลกคงไว้ซึ่งวัฒนธรรม

3 เป็นสิ่งยืนยันถึงหลักฐานของวัฒนธรรมหรืออารยธรรมที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบันหรือว่าที่สาบสูญไปแล้ว

4 เป็นตัวอย่างอันโดดเด่นของประเภทของสิ่งก่อสร้างอันเป็นตัวแทนของการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม สังคม ศิลปกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ

5 เป็นตัวอย่างอันโดดเด่นของวัฒนธรรมมนุษย์ ขนบธรรมเนียมประเพณี แห่งสถาปัตยกรรม วิธีการก่อสร้าง หรือการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ซึ่งเสื่อมสลายได้ง่ายจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมตามกาลเวลา

6 มีความคิดหรือความเชื่อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์ หรือมีความโดดเด่นยิ่งในประวัติศาสตร์

2.2.2.2 หลักเกณฑ์ทางธรรมชาติ

1 เป็นตัวอย่างที่เด่นชัดของการเป็นตัวแทนในวิวัฒนาการสำคัญต่างๆ ในอดีตของโลก เช่น ยุคสัตว์เลื้อยคลาน ยุคน้ำแข็ง เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาความหลากหลายทางธรรมชาติบนพื้นโลก

2 เป็นตัวอย่างที่เด่นชัดในการเป็นตัวแทนของขบวนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางธรณีวิทยาหรือวิวัฒนาการทางชีววิทยา และปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่กำลังเกิดอยู่ เช่น ภูเขาไฟ เกษตรกรรมขั้นบันได เป็นต้น

3 เป็นแหล่งที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์หายากหรือสวยงามเป็นพิเศษ เช่น แม่น้ำ น้ำตก ภูเขา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4 เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดสัตว์และพันธุ์พืชที่หายากหรือที่ตกอยู่ในสภาวะอันตราย แต่ยังคงสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งรวมถึงระบบนิเวศอันเป็นแหล่งรวมความอุดมสมบูรณ์ของพืชและสัตว์ที่ทั่วโลกให้ความสนใจด้วย

เมื่อพิจารณาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จะเห็นได้ชัดว่าสถานที่แห่งนี้มีความเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาอย่างยาวนานจากหลักฐานเอกสารที่ปรากฏอย่างชัดเจนในสมัยรัชกาลที่ 6 ถึงรูปแบบและการใช้ประโยชน์ทางพุทธศาสนาของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความเข้ากันกับหลักเกณฑ์ทางวัฒนธรรมมากกว่าหลักเกณฑ์ทางธรรมชาติ

2.2.3 การเข้าสู่ความเป็นมรดกโลกของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นที่หมายสำคัญ (Destination) ของนักแสวงบุญและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ประชาชนจำนวนมากของทุกปีเดินทางมาเยี่ยมชมสักการบูชาองค์พระบรมธาตุเจดีย์จนเป็นที่กล่าวขานกันทั่วไป การเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าทางจิตใจมีความสำคัญ ความมีชื่อเสียงเหล่านี้ทำให้ชาวนครศรีธรรมราชและประชาชนหลายฝ่ายเล็งเห็นถึงความสำคัญจึงเสนอขอบรรจุสถานที่แห่งนี้เป็นมรดกโลกโดยจังหวัดได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนชาวนครศรีธรรมราชร่วมกันจัดเตรียมงานใหญ่เพื่อรับการขึ้นบัญชีรายชื่อให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร หลังจากที่รัฐบาลได้พิจารณาอนุมัติให้นำเสนอวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม และส่งให้คณะกรรมการที่ปรึกษาของยูเนสโก (อีโคโมส) ลงสำรวจพื้นที่ ผู้เกี่ยวข้องได้มีการพิจารณาโดยแบ่งเขตวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพื่อเป็นพื้นที่มรดกโลก 2 ส่วน คือ พื้นที่หลัก (Core Zone) เนื้อที่ 20.10 ไร่ และ พื้นที่กันชนเพื่อเป็นการอนุรักษ์ (Buffer Zone) เนื้อที่ 233.15 ไร่ หน่วยงานจังหวัดจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ทั้ง 2 ส่วน เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางวัฒนธรรมตามเงื่อนไขของยูเนสโก โดยมอบหมายให้คณะกรรมการสร้างความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

ข้อมูลเว็บไซต์ศูนย์มรดกโลกได้ประกาศชื่อวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative Lists) ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2555 ซึ่งขั้นตอนต่อจากนี้คณะกรรมการของจังหวัดจะต้องจัดทำรายละเอียดข้อมูลในการเสนอชื่อเอกสารแสดงคุณสมบัติที่โดดเด่นของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 เพื่อเข้าสู่ขั้นตอนสุดท้ายของการพิจารณาซึ่งจะต้องใช้เวลา 1 ปีครึ่ง จากนั้นจะบรรจุเข้าการประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 38 หรือสมัยที่ 39 ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2558 เพื่อให้คณะกรรมการมรดกโลกพิจารณาประกาศขึ้นทะเบียนมรดกโลก (เดลินิวส์. 20 กันยายน 2555) โดยวัดพระมหาธาตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรมหาวิหาร เข้าหลักเกณฑ์ 3 ข้อจากทั้งหมด 6 ข้อ ตามคุณสมบัติมรดกโลกทางวัฒนธรรมได้แก่ หลักเกณฑ์ข้อที่ 1 2 และข้อที่ 6 (จังหวัดนครศรีธรรมราช. 2555) มีรายละเอียด ดังนี้

หลักเกณฑ์ข้อ 1 เป็นตัวแทนผลงานของการสร้างจากอัจฉริยะของมนุษย์ แสดงผ่านการออกแบบอาคารและการออกแบบแผนผังของสถาปัตยกรรม แฝงไปด้วยความหมายปรัชญาทางพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ซึ่งพระบรมธาตุเจดีย์เป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท ดังนั้นแนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมของพระบรมธาตุเจดีย์เป็นการแสดงถึงผลงานชั้นเลิศสร้างสรรค์ขึ้นจากอัจฉริยภาพของมนุษย์ที่ปรากฏทางฝีมือช่าง

หลักเกณฑ์ข้อ 2 เป็นการแสดงถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงคุณค่าของมนุษย์ตามกาลเวลา หรือในวัฒนธรรมด้านใดด้านหนึ่งของโลก ในการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรมหรือเทคโนโลยีศิลปะสถาปัตยกรรมโบราณ การออกแบบผังเมืองหรือการออกแบบภูมิทัศน์ โดยพระบรมธาตุเจดีย์ยังคงรักษาความครบถ้วนของโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมในสมัยแรกสร้างเมื่อปลายพุทธศตวรรษที่ 18 รูปแบบทางสถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลจากศิลปะลังกาตามคติทางพุทธศิลป์สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ในภายหลังองค์ระฆังได้มีการลดความกว้างลงจึงทำให้องค์ระฆังเพรียวขึ้นมีรูปลักษณ์ที่แตกต่างไปจากศิลปะลังกา สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการผสมผสานระหว่างลักษณะท้องถิ่นและต้นแบบของสถาปัตยกรรมในพุทธศาสนา มีสัดส่วนความสูงและความกว้างเท่ากับ 2:1 คือ สูง 28 วา กว้าง 14 วา (1 วา เทียบเท่ากับ 2 เมตร) มาจากความครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งลักษณะทางกายภาพและจิตวิญญาณตามปรัชญาทางพระพุทธศาสนา คือ รูปธรรม 28 และวิญญาณ 14 ดังนั้นความสูงของพระสถูปจึงเป็นตัวแทนในประการแรก และความกว้างของพระสถูปเป็นตัวแทนในประการหลัง ในสมัยโบราณสถูปทรงระฆังถือเป็นแบบอย่าง ทำให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีบทบาทในฐานะเป็นสื่อกลางในการเผยแผ่วัฒนธรรมของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทและศิลปะเหล่านี้ไปทั่วทั้งดินแดนคาบสมุทรภาคใต้ และไปยังภูมิภาคอื่นของประเทศไทยอย่างอาณาจักรสุโขทัยและอยุธยา ซึ่งยืนยันได้จากรูปแบบของสถูปเจดีย์ที่มีอยู่ทั่วไป

หลักเกณฑ์ข้อ 6 มีความสัมพันธ์โดยตรงหรือเห็นได้ชัดเจนกับเหตุการณ์หรือจากประเพณีที่ยังคงอยู่ หรือความคิด หรือความเชื่อ งานศิลปกรรมและวรรณกรรมที่มีความสำคัญโดดเด่นเป็นสากล ซึ่งพระบรมธาตุเจดีย์ได้รับการยกย่องว่าเป็นสถูปทรงระฆัง ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยอยู่ภายในบริเวณวัดที่เป็นสิ่งก่อสร้างที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการแผ่ขยายออกไปของพระพุทธศาสนา ส่งผลต่อความเชื่อของผู้คนจนก่อให้เกิดการสร้างบุญกุศลตามประเพณีในรูปแบบที่หลากหลายสัมพันธ์กับประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุซึ่งหมายถึง การแห่ผ้าผืนยาวขึ้นไปพันรอบองค์พระบรมธาตุเจดีย์ในวันสำคัญทางพุทธศาสนาทุกปี เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา เป็นต้น โดยมีพุทธศาสนิกชนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลกเดินทางเข้ามาสักการะบูชาพระบรมธาตุเจดีย์ในฐานะสัญลักษณ์แห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นพุทธศาสนสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกสำหรับพุทธศาสนิกชนจำนวนมหาศาลที่เดินทางเพื่อเข้าร่วมพิธีกรรมในทุกปี

การสืบทอดประเพณี หรือวัฒนธรรมที่ยังคงความมีชีวิตของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และความเจริญรุ่งเรืองของผู้ศรัทธาต่อวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและองค์พระบรมธาตุเจดีย์ แสดงให้เห็นว่าประชาชนของจังหวัดนครศรีธรรมราช ยังคงสืบทอดรักษาวัฒนธรรมเหล่านั้นเอาไว้ได้มาจนถึงปัจจุบันสอดคล้องกับหลักเกณฑ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมข้อ 6 ซึ่งแตกต่างจากมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา แหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร และแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง สถานที่มรดกโลกเหล่านี้ได้สิ้นสุดความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรมมนุษย์ลงไปแล้ว และไม่มีการสืบทอดประเพณี (สุรสิทธิ์ เวทย์ประสิทธิ์. 2555) จากการศึกษาข้อมูลมรดกโลกถึงความหมาย กฎเกณฑ์การเป็นมรดกโลก ข้อควรปฏิบัติ และการเข้าสู่มรดกโลกในปัจจุบันของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจและคำนึงถึงเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อการกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยไม่เกิดความขัดแย้งหรือโดดเด่นเกินกว่าสิ่งที่มีความสำคัญซึ่งเข้ากับหลักเกณฑ์ทางวัฒนธรรมของสถานที่แห่งนี้

2.2.4 การบริหารจัดการภายหลังได้เป็นมรดกโลก

หากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้รับเลือกให้เป็นมรดกโลก สิ่งที่ต้องคำนึงคือแผนการบริหารจัดการ ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากแผนการจัดการสำหรับพื้นที่มรดกโลก (Management Plans for World Heritage Sites. 2008) พบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในภาคผนวก ก. หัวข้อคำแนะนำเกี่ยวกับการคุ้มครองในระดับชาติของมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ กล่าวว่าประเทศสมาชิกควรจะสร้างกฎระเบียบเพื่อควบคุมการเรียกเก็บเงิน การติดตั้งป้ายโฆษณา ป้ายไฟนีออน หรือป้ายชนิดอื่นๆ สัญลักษณ์ในเชิงพาณิชย์ เสาไฟ สายโทรศัพท์ เสาอากาศ สัญญาณไฟจราจร ที่จอดรถ การติดตั้งผลิตภัณฑ์สาธารณะ เป็นต้น โดยทั่วไปทุกอย่างมีความเชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์หรือการประกอบอาชีพให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ จากเนื้อหาดังกล่าวผู้วิจัยศึกษาแผนการบริหารจัดการของประเทศไทยเพิ่มเติมจาก กฎบัตรประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรม (Thailand Charter on Culture Heritage Management) ในหมวดที่ 4 การบริหารจัดการมรดกวัฒนธรรม โดยมีหลักการทั่วไปที่ต้องทำความเข้าใจ และหลักการอนุรักษ์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.2.4.1 หลักการทั่วไป

1 ให้นโยบายด้านการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมความสำคัญในระดับชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2 ให้มีการวางแผนบริหารจัดการมรดกวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

3 รัฐต้องมีมาตรการทางการเงินการคลังที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการมรดกวัฒนธรรมในทุกระดับ

4 รัฐต้องมีมาตรการในการส่งเสริมให้รางวัลยกย่องเชิดชูบุคคลหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม

5 ให้บูรณาการแนวทางการพัฒนาบริหารจัการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างถูกต้อง ตลอดจนการใช้ประโยชน์และการบำรุงรักษาควบคู่ไปกับการบริหารจัดการมรดกวัฒนธรรม ซึ่งจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไปมิได้

6 ให้มีการจัดการองค์ความรู้ด้านมรดกวัฒนธรรม

7 ให้มีการอนุรักษ์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

8 ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกขั้นตอนเพื่อความยั่งยืนของการอนุรักษ์

จากการศึกษาหลักการทั่วไปทำให้ทราบว่างานวิจัยนี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องในข้อ 5 นั่นคือให้บูรณาการแนวทางการพัฒนาบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างถูกต้อง ตลอดจนการใช้ประโยชน์และการบำรุงรักษาควบคู่ไปกับการบริหารจัดการมรดกวัฒนธรรม ซึ่งจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไปมิได้ สอดคล้องกับงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชที่สามารถนำไปใช้บูรณาการให้เกิดประโยชน์ได้ ข้อ 7 ที่ให้มีการอนุรักษ์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการที่การวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะในด้านประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบ และข้อ 8 ที่ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกขั้นตอนเพื่อความยั่งยืนของการอนุรักษ์ เป็นส่วนที่ต้องนำองค์ความรู้จากงานวิจัยที่ได้มาประยุกต์ใช้จริงกับกลุ่มผู้ใช้งานต่อไป

2.2.4.2 หลักการในการอนุรักษ์

ผู้วิจัยพิจารณาหลักการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1 ในการอนุรักษ์แหล่งมรดกวัฒนธรรมที่ยังมีประโยชน์ใช้สอยอยู่อย่างต่อเนื่อง การเสริมสร้างหรือต่อเติมสิ่งที่จำเป็นขึ้นใหม่นั้นจะต้องกลมกลืนและไม่ทำให้มรดกวัฒนธรรมนั้นด้อยค่าลงไป

2 การรักษาความดั้งเดิมของแหล่งมรดกวัฒนธรรมประเภทย่านชุมชนและเมืองประวัติศาสตร์ ต้องไม่ละเลยการตรวจสอบด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของย่านชุมชนและเมืองประวัติศาสตร์เช่น รูปแบบแผนผังของเมือง การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบ่งพื้นที่ดิน และโครงข่ายการคมนาคม ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อสร้าง พื้นที่โล่ง และพื้นที่สีเขียว ทั้งที่เป็นธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น รูปลักษณ์ของสิ่งก่อสร้างและการใช้สอยเดิมที่ให้ความหลากหลาย

3 การอนุรักษ์สภาพโดยรอบและภูมิทัศน์วัฒนธรรมควรดำเนินการตั้งแต่การจัดให้มีระเบียบเฉพาะ มีแผนการอนุรักษ์ แผนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดขอบเขตโบราณสถานต่อเนื่องและเขตกันชนรอบบริเวณแหล่งมรดกวัฒนธรรม หรือมาตรการอื่นๆ เพื่อรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะเฉพาะของแหล่งมรดกวัฒนธรรมนั้น ตลอดจนการจำกัดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาพื้นที่

จากการศึกษาหลักการในการอนุรักษ์ทำให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ โดยหลักการอนุรักษ์ผู้วิจัยได้นำไปศึกษาเพิ่มเติมถึงความหมาย วิธีการอนุรักษ์ และระเบียบ กฎหมาย และกฎบัตรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหัวข้อ 2.5 แนวทางการอนุรักษ์

จากการศึกษาการบริหารจัดการภายหลังได้เป็นมรดกโลกทำให้ผู้วิจัยทราบถึงขั้นตอนการดำเนินงานและขั้นตอนที่งานวิจัยนี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องภายหลังจากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้เป็นมรดกโลก

2.3 ผลิตภัณฑ์สาธารณะ

2.3.1 ความหมาย ประเภท และลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะ

2.3.1.1 ความหมายของผลิตภัณฑ์สาธารณะ

ผลิตภัณฑ์สาธารณะ (Street Furniture) ประกอบด้วยคำว่า ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้น และคำว่า สาธารณะ หมายถึง เพื่อประชาชนทั่วไป เมื่อรวมกันจึงหมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นเพื่อประชาชนทั่วไป (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556) นั่นคือผลิตภัณฑ์ที่ติดตั้งในที่สาธารณะ ที่คนทั่วไปสามารถใช้งานได้ ด้วยวัตถุประสงค์หลักคือการออกแบบที่ดี เน้นความแข็งแรงทนทานในการใช้งาน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผลิตภัณฑ์สาธารณะ เป็นการเพิ่มองค์ประกอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้นให้กับอัตลักษณ์เมืองทำให้มีความน่าสนใจ (Canberra Central. 2007) โดยออกแบบให้สามารถใช้งานได้ทุกคน ซึ่งไม่สามารถมองข้ามความเฉพาะของพื้นที่ติดตั้งได้ (English heritage. 2011) ผลิตภัณฑ์สาธารณะถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในทุกพื้นที่สาธารณะ (Mourthe, Claudia R. and de Menezes, Joao Bezerra. 2000) ด้วยวัตถุประสงค์ที่หลากหลายมากกว่าที่ตั้งใจออกแบบ เช่น ตั้งใจออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะสำหรับเด็กเล่นก็ต้องคำนึงว่ามีผู้ใหญ่ที่ติดตามมาดูแลเด็กด้วย ดังนั้นจึงต้องออกแบบพื้นที่รองรับผู้ใหญ่ให้สามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มองเห็นเด็กอยู่ในระยะสายตา เป็นต้น (Vikas Mehta. 2006) จากทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นสอดคล้องกับที่ได้นิยามความหมายไว้ โดยพิจารณาว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะคือ ผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อการใช้งานตามความหลากหลายของประชาชนทั่วไปที่มีลักษณะแตกต่างกันตามความต้องการใช้งานและอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่

2.3.1.2 ประเภทของผลิตภัณฑ์สาธารณะ

จากการศึกษาความหมายของคำว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะ แสดงให้เห็นว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ติดตั้งในพื้นที่ที่ให้ประชาชนทั่วไปสามารถใช้งานได้ และตอบสนองต่อความต้องการใช้งานในแต่ละพื้นที่ อันส่งผลให้ตัวผลิตภัณฑ์ในรูปแบบนี้มีการกำหนดประเภทไว้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับการใช้งานและสถานที่ติดตั้งโดย ชนากานต์ เตี้ยงสูงเนิน (2554) ได้ทำการรวบรวมประเภทของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เคยมีผู้จำแนกและทำการศึกษาเอาไว้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ประเภทของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เคยมีบุคคลและหน่วยงานจำแนก

	รายชื่อบุคคลและหน่วยงาน								
ประเภทผลิตภัณฑ์สาธารณะ	Mukoda Naoki (1990)	Camden Council (2000)	Borough Of poole (2004)	City of Toronto (2005)	Melbourne City Council (2005)	Canberra Central (2007)	Transport of London (2009)	Wikipedia (2009)	ฎรงศ์กลด สมตน (2550)
ม้านั่ง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ถังขยะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ที่กั้น	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
การจัดสวน	✓	-	-	✓	-	✓	✓	✓	-
ทางเท้า	-	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	-
ไฟถนน	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
ป้าย	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	-	✓
น้ำพุ	✓	-	-	✓	✓	-	-	✓	-
ป้ายรถเมล์	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	-	-
ที่จอดจักรยาน	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓
ตู้โทรศัพท์	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	-
ตู้ไปรษณีย์	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	-
ซุ้มขายของ	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
ห้องน้ำ	-	-	-	✓	-	-	-	✓	-
งานศิลป์	✓	-	✓	-	-	✓	✓	✓	-

ที่มา: ชนากานต์ เตี้ยงสูงเนิน. 2554

จากตารางที่ 2.1 ที่ชนากานต์ เตี้ยงสูงเนิน ได้ทำการรวบรวมประเภทของผลิตภัณฑ์สาธารณะเนื่องจากไม่มีการกำหนดประเภทไว้ตายตัว พบว่าแต่ละบุคคลมีลักษณะการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำแนกประเภทที่ไม่เหมือนกัน ประเภทของผลิตภัณฑ์สาธารณะขึ้นอยู่กับความต้องการใช้งานในแต่ละพื้นที่ พบว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีความถี่มากที่สุดคือ ม้านั่งและถังขยะ รองลงมาคือ ที่จอดจักรยาน รั้วที่กั้น ไฟถนน ป้ายบอกทาง การจัดสวน ทางเท้า ป้ายรถเมล์ งานศิลป์ น้ำพุ ตู้โทรศัพท์ ตู้ไปรษณีย์ ซุ้มขายของ และห้องน้ำ

ข้อสรุปของตารางที่ 2.1 ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีความถี่สูงสุดคือ ม้านั่งและถังขยะ แสดงว่าม้านั่งและถังขยะ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการติดตั้งอยู่ในทุกพื้นที่สาธารณะ อีกทั้งยังมีส่วนต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีความถี่รองลงมาที่แสดงถึงพื้นที่มีความต้องการใช้งานที่แตกต่างกันคือ ที่จอดจักรยาน รั้วที่กั้น ไฟถนน ป้ายบอกทาง การจัดสวน ทางเท้า ป้ายรถเมล์ งานศิลป์ น้ำพุ ตู้โทรศัพท์ ตู้ไปรษณีย์ ซุ้มขายของ และห้องน้ำ ซึ่งเหตุผลนี้สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ทำการสังเกตพบว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีปัญหาในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย และตู้โทรศัพท์ แสดงให้เห็นว่างานวิจัยนี้มีผลิตภัณฑ์สาธารณะถังขยะและม้านั่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญหลักเช่นเดียวกับตารางที่ 2.1 ส่วนป้ายและตู้โทรศัพท์เป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีความสำคัญรองลงมา โดยผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีลักษณะที่เหมาะสมต่อผู้ใช้งานซึ่งผู้วิจัยจักศึกษาเป็นส่วนต่อไป

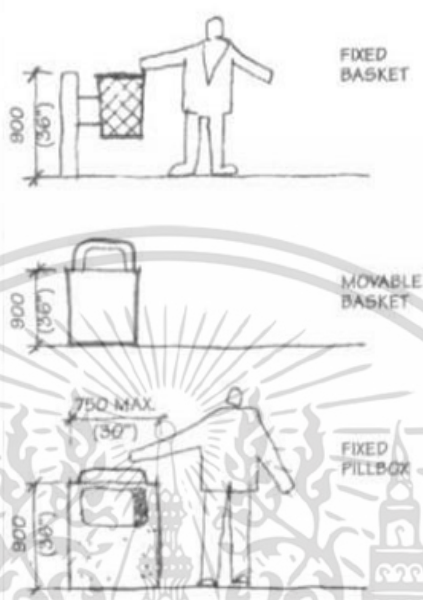
2.3.1.3 ลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะ

ผลิตภัณฑ์สาธารณะควรมีลักษณะที่ให้ความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้และ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งมีความแข็งแรงทนทานจากอันตรายทางธรรมชาติ รวมถึงรองรับการใช้งานทุกรูปแบบด้วยการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design) ภายใต้การบำรุงรักษาตามมาตรฐานภูมิทัศน์ถนนที่มีรูปแบบเหมาะสมในการนำมาใช้หมุนเวียนกันได้โดยพิจารณาจากผลิตภัณฑ์สาธารณะ และมีการสอดแทรกวัฒนธรรมในพื้นที่ซึ่งสามารถรับรู้ได้จากความสัมพันธ์ด้านการใช้งาน บริบทของพื้นที่ติดตั้ง และสภาพแวดล้อม (Abhishek Pal. ม.ป.ป.) โดยมีรายละเอียดลักษณะผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละประเภทที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมความเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1 ถังขยะ มักติดตั้งตามหัวมุมถนนเพื่อรองรับขยะที่มีขนาดเล็ก โดยมีลักษณะการติดตั้งจากความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ได้แก่ พื้นที่ศูนย์กลางการค้าปลีก พื้นที่สันทนาการอย่างสวนสาธารณะหรือสถานที่อื่นๆ ที่ทำกิจกรรมสาธารณะเป็นประจำ จุดที่มีความสัมพันธ์แน่นอนกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่น ใกล้กับถังขยะอาจมีร้านขายอาหาร จุดทิ้งอาหาร สถานที่รวมพลอย่าง ป้ายรถเมล์ ห้างร้าน โดยภาชนะใส่ขยะมีทั้งการออกแบบให้เคลื่อนย้ายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเคลื่อนย้ายไม่ได้ ส่วนใหญ่มีความสูงไม่เกิน 90 เซนติเมตร ความกว้างไม่เกิน 75 เซนติเมตร ดังรูปที่ 2.19

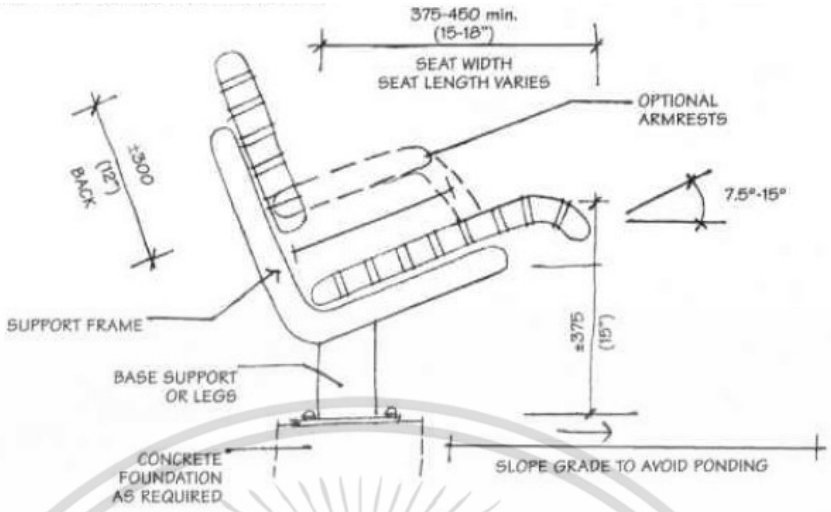

รูปที่ 2.19 ถังขยะ

ที่มา: Abhishek Pal. ม.ป.ป.

2 ม้านั่ง เป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ออกแบบเพื่อใช้ในการพักผ่อน รองรับการรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์กันของพื้นที่ ดังนั้นการออกแบบม้านั่งที่ดีต้องมีความสะดวกสบาย ทำให้ผู้คนสนุกกับการใช้พื้นที่กลางแจ้ง การติดตั้งม้านั่งมี 2 รูปแบบหลัก คือ รูปแบบการผลิตในพื้นที่ติดตั้งด้วยวัสดุคอนกรีตหรือวัสดุอื่นที่ใช้ในรูปแบบนี้ และรูปแบบการผลิตมาก่อนแล้วนำมาประกอบในพื้นที่ วัสดุที่ใช้ได้แก่ ไม้ พลาสติก เหล็ก เป็นต้น ซึ่งม้านั่งต้องคำนึงถึงพื้นที่ติดตั้งที่ควรมีการใช้งานโดยรอบ ม้านั่งควรมีความเคลื่อนไหวของผู้คนในบริเวณใกล้เคียง มีแสงและเงาที่เหมาะสมต่อการใช้งานม้านั่งเพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์ หรือมีการรวมตัวกันกับการใช้งานอื่น โดยยึดม้านั่งติดกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้าย อีกทั้งให้มีความสูงอย่างน้อย 45 เซนติเมตร กว้าง 37.5 - 45 เซนติเมตร พนักพิงสูง 37.5 - 40 เซนติเมตร ที่มีความเอียงอย่างน้อย 7 องศา เพื่อป้องกันการท่วมขังของน้ำ ดังรูปที่ 2.20 และหากติดตั้งบนทางเท้าควรมีพื้นที่ทางเท้าที่มีความกว้างอย่างน้อย 120 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.20 ม้านั่ง

ที่มา: Abhishek Pal. ม.ป.ป.

3 ป้ายบอกทาง ควรมีรูปแบบที่เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย สามารถเข้าใจได้จากบางระยะทาง โดยป้ายที่ติดตั้งกลางแจ้งมีหลายประเภท ได้แก่ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายบอกตำแหน่งที่ตั้ง ป้ายแสดงตัวตนของพื้นที่ และป้ายในรูปแบบนิทรรศการ ดังรูปที่ 2.21

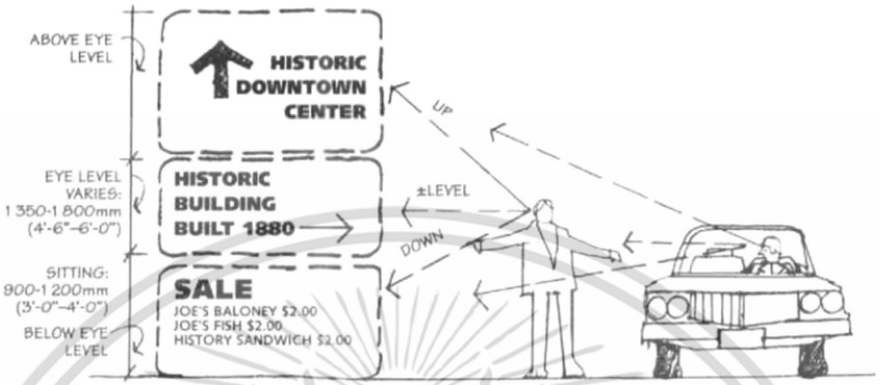
รูปที่ 2.21 ประเภทของป้าย

ที่มา: Abhishek Pal. ม.ป.ป.

ลักษณะของการออกแบบและติดตั้งป้ายบอกทางควรติดตั้งบนพื้นที่ที่สังเกตเห็นป้ายได้ง่าย ติดตั้งร่วมกับตึกตามถนน แต่ถ้าป้ายบอกทางมีจำนวนมากเกินไปสามารถนำมาจับกลุ่มติดตั้งบนเสาเดียวกัน การติดตั้งไม่ควรกีดขวางคนเดินถนนหรือการเคลื่อนที่ของรถเข็น ระดับความสูงของป้ายขึ้นอยู่กับระดับที่คนทั่วไปมักจะมองกัน หากเป็นระดับของการนั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายจะอยู่ระดับต่ำกว่าสายตา สูงจากพื้น 90 - 120 เซนติเมตร ระดับสายตาป้ายมีความสูง 135 - 180 เซนติเมตร ระดับเหนือสายตาไม่ได้มีการระบุขนาด ดังรูปที่ 2.22

รูปที่ 2.22 ระดับความสูงของป้าย

ที่มา: Abhishek Pal. ม.ป.ป.

4 ตู้โทรศัพท์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่เน้นการให้ความช่วยเหลือโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาฉุกเฉินที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือ ซึ่งตู้โทรศัพท์ควรมีลักษณะที่เข้าถึงได้และมีการใช้งานที่เข้าใจง่าย ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนน มีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์อื่นบนท้องถนน ได้รับการออกแบบที่ดีด้วยรูปแบบที่ใหม่และดูน่าสนใจ และควรมีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัว ดังรูปที่ 2.23

รูปที่ 2.23 ลักษณะของตู้โทรศัพท์

ที่มา: Abhishek Pal. ม.ป.ป.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะในแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันทั้งการติดตั้ง และการใช้งาน แต่สิ่งที่เหมือนกันคือการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้งาน โดยผู้วิจัยเห็นว่าลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะเป็นพื้นฐานความรู้ที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่ออธิบายถึงที่มาของขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมต่อการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.3.2 ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

จากการสังเกตผลิตภัณฑ์สาธารณะภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 27-28 ธันวาคม พ.ศ. 2556 และวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2557 พบว่าในพื้นที่วัดมีผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เป็นปัญหา มีส่วนทำให้เกิดมลพิษทางทัศนียภาพ (Visual Pollution) ทำให้สภาพแวดล้อมไม่สมดุล ขาดระเบียบ ก่อให้เกิดความรำคาญ (นิติชาญ ปลื้มอารมย์. 2546) ซึ่งผู้วิจัยสังเกตผลิตภัณฑ์สาธารณะที่พบว่ามีปัญหามีดังนี้

2.3.2.1 ถังขยะ ติดตั้งตามหัวมุมถนน ข้างทาง และตามซอกซอย ซึ่งพบเห็นได้ทั่วไป โดยลักษณะของถังขยะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์แยกตามประเภทวัสดุของตัวถังขยะ จำแนกได้ดังนี้

1 ถังขยะจากยางล้อรถยนต์

ถังขยะใช้วัสดุจากยางล้อรถยนต์ จากรูปที่ 2.24 สังเกตได้ว่าประกอบไปด้วยตัวถังที่มีหูอยู่ด้านข้าง เปิดโล่งด้านบน ไม่มีฝาปิด มีชิ้นส่วนขาที่อยู่ด้านล่างรองรับตัวถังให้อยู่สูงจากพื้น ทั้ง 2 ส่วนนี้สามารถถอดแยกจากกันได้ ตัวถังมีสีดำตามสีของวัสดุที่ใช้ ถังมีลักษณะที่เป็นยางเช็ดทำความสะอาดยาก เป็นคราบง่าย ถังที่ไม่มีฝาปิดอาจทำให้มีน้ำท่วมขังภายในถังส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่ามีการนำบางชิ้นส่วนไปใช้ร่วมกับถังขยะประเภทอื่น ดังรูปที่ 2.25

รูปที่ 2.24 ถังขยะจากยางล้อรถยนต์
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.25 การนำชิ้นส่วนถังขยะจากยางล้อรถยนต์ไปใช้ร่วมกับถังแบบอื่น
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่าถังขยะยังขาดความเหมาะสมในการใช้งาน เนื่องจากถังขยะจากยางล้อรถยนต์ทำความสะอาดยาก ตัวถังขยะแยกชิ้นส่วนได้ง่าย ทำให้ชิ้นส่วนถังขยะกระจัดกระจายไปตามที่ต่างๆ ภายในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ถังขยะทำจากยางล้อรถยนต์สีดำทึบไม่ได้มีลักษณะที่สื่อถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2 ถังขยะรูปทรงตะกร้าเข่งผลไม้ ทำจากไม้ไผ่และพลาสติก

ถังขยะรูปทรงตะกร้าเข่งผลไม้ที่ติดตั้งอยู่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มี 2 รูปแบบ ที่ติดตั้งคือ รูปแบบที่ทำจากไม้ไผ่ และรูปแบบที่ทำจากพลาสติก โดยแบบที่ทำจากไม้ไผ่เป็นลักษณะที่สานขัดกันไม่มีช่องว่างให้เห็น แต่ตัวถังไม่ป้องกันการรั่วซึมของน้ำ มีหูหิ้วด้านข้าง ตัวถังคล้ำดำได้ง่าย เนื่องจากไม้มีสีอ่อน อีกทั้งยังเป็นวัสดุจากธรรมชาติสามารถย่อยสลายได้ ทำให้ผุพังได้ง่าย ส่วนแบบที่ทำจากพลาสติกมีหลายสี ได้แก่ สีชมพู เขียว น้ำเงิน รูปทรงตะกร้าเข่งผลไม้ มีหูหิ้วด้านข้าง ตัวถังมีช่องเป็นรูที่กว้างกว่าและมีคราบดำน้อยกว่าแบบที่ทำจากไม้ไผ่ ถังรูปทรงนี้สามารถเข้าไปอยู่ในชิ้นส่วนขาของถังขยะจากล้อรถยนต์ได้พอดี ดังรูปที่ 2.26

รูปที่ 2.26 ถังขยะรูปทรงตะกร้าเข่งผลไม้ ทำจากไม้ไผ่และพลาสติก
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่าถังขยะรูปทรงตะกร้าเข่งผลไม้ แบบที่ทำจากไม้ไผ่ มีลักษณะที่เปื่อยง่าย มีสีอ่อน ไม่เหมาะสมในการนำมาใช้งานเป็นอย่างยิ่ง ส่วนแบบที่ทำจากพลาสติก แม้มีความแข็งแรงทนทานมากกว่า แต่มีลายที่เป็นรูเจาะทะลุอยู่ข้างตัวถังโดยรอบ แสดงให้เห็นถึงการรั่วไหลของเศษขยะได้ง่ายกว่า โดยถังขยะทั้งสองรูปแบบนี้มีลักษณะที่เน้นใส่ของแห้ง ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นถังขยะเพราะมีการรั่วซึมของน้ำ ทำให้เกิดน้ำขยะเจิ่งนองอยู่บริเวณพื้นที่ตั้งถังขยะ ถังขยะนี้เป็นรูปแบบที่ไม่มีฝาถังปิด ทำให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน อีกทั้งยังทำความสะอาดได้ยากเนื่องจากตัวถังไม่ได้มีลักษณะพื้นผิวเรียบ แต่เป็นลักษณะพื้นผิวของการสาน ไม้ไผ่ และการฉีดพลาสติกให้เป็นลวดลายลดทอนจากรูปแบบการสานซึ่งไม่ได้มีลักษณะที่สื่อถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

3 ถังขยะทำจากพลาสติก

ถังขยะที่ทำจากพลาสติกตัวถังทึบ มี 3 ลักษณะ ซึ่งทั้งหมดเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่มีรายละเอียดของตัวถังที่แตกต่างกันดังนี้

ถังขยะสีน้ำเงิน ทำจากพลาสติก มีฝาปิดด้านบน เปิดพับไปทางด้านหลัง พื้นผิวตัวถังมีลักษณะที่เรียบเนียน ไม่มีลวดลาย แต่มีการสกรีนข้อความด้านข้างตัวถังเป็นของเทศบาลนคร จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังรูปที่ 2.27

รูปที่ 2.27 ถังขยะสีน้ำเงินทำจากพลาสติก
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

ถังขยะสีเทา มีล้อลากสีดำ ทำจากพลาสติก มีฝาปิดด้านบน เปิดพับไปด้านหลัง บนฝาปิดสามารถเปิดช่องเล็กเพื่อทิ้งขยะชิ้นเล็กได้ แต่ฝาที่ปิดช่องเล็กหายไป ตัวถังขยะมีลวดลายด้านข้างเป็นเส้นสองเส้นพาดลงมาทำให้พื้นผิวไม่เรียบเนียนทั้งตัวถัง และมีการติดสติ๊กเกอร์ข้อความบนตัวถังแสดงให้เห็นว่าเป็นของธนาคารธนชาติ ดังรูปที่ 2.28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.28 ถังขยะสีเทามีล้อทำจากพลาสติก
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

ถังขยะสีเทา ทำจากพลาสติก ไม่มีฝาปิด ตัวถังเรียบเนียน ไม่มีลวดลายบนตัวถัง ดังรูปที่ 2.29

รูปที่ 2.29 ถังขยะสีเทาทำจากพลาสติก
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่าถังขยะที่ทำจากพลาสติกมีรายละเอียดที่แตกต่างบ้าง แต่ตัวถังส่วนใหญ่มีผิวเรียบเนียน ทำความสะอาดได้ง่าย ตัวถังทึบป้องกันน้ำไม่ให้ไหลออกจากตัวถัง ถังที่มีฝาปิดสามารถป้องกันน้ำไม่ให้เข้าถังได้ ลดกลิ่นรบกวน ส่วนถังที่ไม่มีฝาปิดก็ยังคงมีปัญหาเรื่องน้ำเข้าถัง และส่งกลิ่นรบกวน ถังที่มีล้อด้านล่างช่วยให้ลากถังในการขนย้ายได้ง่ายขึ้น บางถังมีการติดข้อความแสดงถึงการเป็นผู้ที่จัดหาถังขยะมาติดตั้งให้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่ได้สื่อถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4 ถังขยะทำจากสแตนเลส

ถังขยะที่ทำจากสแตนเลส มีรูปทรงกระบอก ไม่มีฝาปิด มีหูหิ้วด้านข้าง อยู่ในสภาพที่ตัวถังบุบ ชำรุดมาก ดังรูปที่ 2.30

รูปที่ 2.30 ถังขยะทำจากสแตนเลส
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่า ตัวถังขยะสแตนเลสไม่เหมาะสมในการนำมาใช้งานเนื่องจากชำรุดได้ง่ายสังเกตได้จากรอยบุบ ป้องกันน้ำรั่วซึมออกจากถังได้เพราะเป็นถังทึบ แต่ไม่ป้องกันน้ำเข้าและส่งกลิ่นรบกวนได้เนื่องจากไม่มีฝาปิด ตัวถังมีลักษณะเรียบเนียน สีตามวัสดุที่ใช้คือมีมันเงา ซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่ได้สื่อถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

การสังเกตถังขยะทั้งหมดภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร พบว่าถังขยะมีการติดตั้งสม่ำเสมอตามจุดต่างๆ ที่เห็นได้ชัดแสดงว่ามีการคำนึงถึงการรองรับขยะ ซึ่งเป็นการติดตั้งที่เชื่อมโยงกับลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะ แต่ถังขยะมีความหลากหลาย ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยรูปแบบถังทั้งหมดส่วนใหญ่มักไม่มีฝาปิด ซึ่งผู้วิจัยมองว่าอาจเป็นเพราะผู้ใช้ไม่อยากสัมผัสตัวถังขยะ หรือต้องการทิ้งขยะง่ายขึ้นโดยที่ไม่ต้องเปิดปิดฝาถัง หรือเป็นเพราะไม่มีการจัดการดูแลที่ดีพอ ส่วนนี้เป็นปัญหาที่ต้องปรับแก้ในกระบวนการออกแบบต่อไป

2.3.2.2 ม้านั่ง ที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีรูปแบบ ดังนี้

1 ม้านั่งที่ได้รับบริจาค ทำจากหินอ่อน มีสีขาว และแดง เป็นม้านั่งแบบมีพนักพิงแต่ไม่มีที่วางแขน บนพนักพิงมีชื่อผู้บริจาคติดอยู่ สามารถเคลื่อนย้ายได้ ม้านั่งมีสภาพเก่าและชำรุดทรุดโทรมเห็นได้จากคราบดำบนตัวม้านั่ง ที่ทำให้ตัวม้านั่งสีขาวกลายเป็นสีเทา สภาพขาม้านั่งที่เป็นรอยคล้ำดำ บริเวณที่นั่งมีลักษณะโค้งเว้ารองรับสรีระผู้ใช้แต่ไม่มีช่องระบายน้ำออกทำให้น้ำท่วมขังกลายเป็นคราบดำ และยังมีเศษใบไม้ร่วงหล่นลงบนม้านั่ง ดังรูปที่ 2.31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.31 ม้านั่งหินอ่อนที่มีคนบริจาคให้กับทางวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่า ยังขาดความเหมาะสมในด้านการใช้งานเนื่องจากไม่มีความสะอาดพอจากลักษณะที่เป็นคราบดำของน้ำที่ท่วมขัง บางชิ้นอยู่ในสภาพที่ชำรุดเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ แต่เนื่องจากเป็นของบริจาคซึ่งแสดงให้เห็นถึงความศรัทธาของผู้คนในการบริจาคสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ให้แก่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งลักษณะดังกล่าวสื่อถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในด้านนามธรรมคือ ความศรัทธา เลื่อมใสที่มีต่อวัด โดยมานั่งหินอ่อนภายในวัดมีจำนวนมาก รองรับการใช้งานของผู้คน ดังรูปที่ 2.32

รูปที่ 2.32 ลักษณะการใช้งานม้านั่งหินอ่อน
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

2 ม้านั่งบริษัทเอกชน มี 2 แบบ คือ แบบที่ทำมาจากหินอ่อนสีขาว มีข้อความสกรีนบนพนักพิง แสดงให้เห็นว่าเป็นของ True move H ไม่มีที่วางแขน บริเวณที่นั่งมีลักษณะโค้งเว้ารองรับสรีระผู้ใช้แต่ไม่มีช่องระบายน้ำออกทำให้น้ำท่วมขังกลายเป็นคราบดำ ดังรูปที่ 2.33 และแบบที่ทำจากไม้ ทาสีขาว มีลวดลายบนพนักพิง บริเวณที่นั่งเป็นแผ่นไม้สองแผ่นทำให้น้ำไม่ท่วมขังไม่ก่อให้เกิดรอยดำ และมีตัวการ์ตูนสามมิติสีเขียวติดอยู่บนที่นั่งเป็นของ AIS มีสีสันสดใส อยู่ในสภาพที่สะอาด ดังรูปที่ 2.34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.33 ม้านั่งของ True move H
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 2.34 ม้านั่งของ AIS
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่า ม้านั่งของบริษัทเอกชนมักมีการติดข้อความโฆษณาถึงบริษัทเอกชน ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร สภาพของม้านั่งมีลักษณะที่ใหม่ น่านั่ง แต่ลักษณะดังกล่าวไม่ได้สื่อถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

การสังเกตม้านั่งทั้งหมดภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร พบว่ามีความสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะในส่วนของการรองรับความสะดวกสบายแก่ผู้คนที่เข้ามาใช้งาน แต่ยังขาดความเหมาะสมเนื่องจากยังพบว่ามีปัญหาเรื่องความสกปรกและน้ำท่วมขัง การจัดวางม้านั่งที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเนื่องจากม้านั่งสามารถเคลื่อนย้ายได้ รวมถึงมีรูปแบบที่หลากหลายไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนนี้เป็นปัญหาที่ต้องปรับแก้ในกระบวนการออกแบบต่อไป

2.3.2.3 ป้าย ที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีรูปแบบ ดังนี้

1 ป้ายบอกทางสีเขียว ทำจากสแตนเลส ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ มีการเพิ่มเติมลวดลายบนแผ่นป้ายด้วยการดัดเส้นสแตนเลส ลดทอนจากรูปทรงของหลังคาวัด ปลายสุดเป็นหัวสีทอง ข้อมูลในแผ่นป้ายมีสองภาษา และมีลูกศรชี้ทาง ภายในแผ่นป้ายมีลวดลายไทยอยู่ส่วนมุมของกรอบ ดังรูปที่ 2.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.35 ป้ายบอกทางสีเขียว

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่า ป้ายบอกทางสีเขียวมีการบอกข้อมูลที่ครอบคลุมให้กับคนไทยและคนต่างชาติเข้าใจความหมายได้ มีสัญลักษณ์ที่ช่วยให้เข้าใจการเดินทางไปยังสถานที่ที่ป้ายบอก โครงสร้างป้ายมีความแข็งแรงทำจากสแตนเลส และมีการตกแต่งให้สวยงามด้วยการเพิ่มลวดลายด้านบนซึ่งเป็นส่วนที่มีความเชื่อมโยงกับลักษณะของหลังคาวัด แต่ยังไม่ชัดเจนพอที่จะเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบตั้งสูงจากพื้น ตัวเสา กรอบ แผ่นป้ายทำจากสแตนเลส ส่วนปลายของกรอบแผ่นป้ายประกอบด้วยหัวบัว ที่ฐานหล่อปูนเป็นทรงกระบอกรองรับเสาสแตนเลสซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายได้ ข้อมูลในแผ่นป้ายมีสองภาษา และมีลูกศรชี้ทางภายในแผ่นป้ายมีกรอบเป็นลวดลายไทยและชื่อบริษัทที่ให้การสนับสนุน ดังรูปที่ 2.36

รูปที่ 2.36 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบตั้งสูงจากพื้น

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่า ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบตั้งสูงจากพื้น สามารถเคลื่อนย้ายได้ซึ่งไม่เหมาะต่อการใช้งาน ป้ายอาจหมุนไปมาทำให้ผู้คนเข้าใจผิดได้ แผ่นป้ายมีหัวบัวประกอบตรงส่วนกรอบ สื่อให้เห็นถึงความเป็นไทย แต่ยังไม่ชัดเจนพอที่จะเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

3 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบติดตั้งบนโบราณสถาน แผ่นป้ายและขาตั้งด้านหลังทำจากสแตนเลสเป็นเส้นสามเหลี่ยมเชื่อมกับแผ่นป้ายแยกออกจากกันไม่ได้โดยมีขายื่นลงมาทำให้ป้ายสูงลอยจากพื้นที่วางและสามารถเคลื่อนย้ายได้ ข้อมูลในแผ่นป้ายมีสองภาษา และมีลูกศรชี้ขนาดเล็กทางด้านซ้ายภายในแผ่นป้ายมีกรอบเป็นลวดลายไทยและชื่อบริษัทที่ให้การสนับสนุน ดังรูปที่ 2.37

รูปที่ 2.37 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบติดตั้งบนโบราณสถาน
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่า ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบติดตั้งบนโบราณสถาน สามารถเคลื่อนย้ายได้ซึ่งไม่เหมาะต่อการใช้งาน ภายในแผ่นป้ายมีกรอบลายไทยประกอบ สื่อให้เห็นถึงความเป็นไทย แต่ยังไม่ชัดเจนพอที่จะเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

4 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบติดตั้งบนอุปกรณ์กั้นรถ แผ่นป้าย และขาตั้งด้านหลังทำจากสแตนเลส โดยที่ขาตั้งด้านหลังเดิมเป็นอุปกรณ์กั้นรถที่นำมาประยุกต์ใช้เป็นขาตั้งสำหรับแผ่นป้าย สามารถเคลื่อนย้ายได้ ข้อมูลในแผ่นป้ายเป็นภาษาไทย และมีลูกศรชี้ทางภายในแผ่นป้ายมีกรอบเป็นเส้นขาว ดังรูปที่ 2.38

รูปที่ 2.38 ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบติดตั้งบนอุปกรณ์กั้นรถ
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่า ป้ายบอกทางแผ่นป้ายสีน้ำเงินแบบติดตั้งบนอุปกรณ์กั้นรถ เป็นการประยุกต์ใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่นมากเกินไป ทำให้ดูแปลกตา อีกทั้งสามารถเคลื่อนย้ายได้ซึ่งไม่เหมาะต่อการใช้งาน ภายในแผ่นป้ายมีเส้นขาวเป็นลายในกรอบหนึ่งชั้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่ได้สื่อถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

การสังเกตป้ายทั้งหมดภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร พบว่ามีความสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะในส่วนของการติดตั้งที่ไม่กีดขวางผู้คน แต่มีปัญหาเรื่องรูปลักษณ์ที่ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รวมถึงรูปแบบโครงสร้างของตัวป้ายที่ควรจะมีความเชื่อมโยงกัน ส่วนนี้เป็นปัญหาที่ต้องปรับแก้ในกระบวนการออกแบบต่อไป

2.3.2.4 ตู้โทรศัพท์เป็นขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีสีสดใสประกอบด้วยสีฟ้า เขียว เหลือง ติดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มองเห็นได้ง่ายแต่เข้าถึงยากจากการที่มีต้นไม้ ม้านั่งวางบังอยู่ ภายในตู้มีของใช้พวกกระติก ถุงพลาสติกวางอยู่ ข้างตู้โทรศัพท์มีเครื่องเติมเงินสีส้ม ขาตั้งสีเทา หลังคาสีเหลือง ดังรูปที่ 2.39

รูปที่ 2.39 ตู้โทรศัพท์

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากการสังเกตแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่าตู้โทรศัพท์มีการติดตั้งในพื้นที่ที่ยากต่อการเข้าถึงเนื่องจากมีสิ่งกีดขวางในการเข้าไปใช้งาน รวมถึงมีการวางของใช้ส่วนตัวในตู้โทรศัพท์ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะทำให้ไม่น่าใช้งาน สีของตู้โทรศัพท์เป็นรูปแบบขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่ได้สื่อถึงอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โดยพบว่ามีความสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะในส่วนของการติดตั้งไว้เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน แต่มีประเด็นขัดแย้งของพื้นที่ติดตั้งที่เข้าถึงยาก และรูปลักษณ์ที่ขัดแย้งกับสถานที่ ส่วนนี้เป็นปัญหาที่ต้องปรับแก้ในกระบวนการออกแบบต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตมรดกโลกวัฒนธรรมในประเทศไทยทั้ง 3 แห่งคือ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2557 แหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2557 และแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2557 พบว่าแต่ละพื้นที่มีประเภทผลิตภัณฑ์สาธารณะติดตั้งดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ประเภทผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งในพื้นที่มรดกโลกวัฒนธรรมในประเทศไทย

มรดกโลกวัฒนธรรมในประเทศไทย	ประเภทผลิตภัณฑ์สาธารณะ			
	ถังขยะ	ม้านั่ง	ป้าย	ตู้โทรศัพท์
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	✓	✓	✓	-
แหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร	✓	-	✓	-
แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง	✓	✓	✓	✓

ที่มา : กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากตารางที่ 2.2 แสดงให้เห็นว่าแต่ละพื้นที่มีประเภทการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะที่แตกต่างกัน โดยมีการใช้งานถังขยะ และป้ายทุกพื้นที่ ซึ่งถังขยะที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และแหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชรเน้นติดตั้งถังขยะพลาสติกสีเขียวที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์เรียบร้อย และมีถังน้ำพลาสติกสีฟ้าในจำนวนที่น้อยกว่า ดังรูปที่ 2.40 และ รูปที่ 2.41ส่วนที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียงติดตั้งถังขยะหลากหลายสี และมีสภาพที่ชำรุดเสียหาย ดังรูปที่ 2.42 แต่มรดกโลกทางวัฒนธรรมทุกที่มีการจัดการดูแลขยะไม่ให้ล้นถัง ส่วนป้ายแม้มีรูปแบบที่หลากหลายแต่ก็ยังมีความเชื่อมโยงกับสถานที่ใช้วัสดุและสีที่เข้ากันกับแต่ละสถานที่ของมรดกโลกวัฒนธรรม ดังรูปที่ 2.43 2.44 และ 2.45 ม้านั่งมี 2 ที่คือ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง ดังรูปที่ 2.46 และรูปที่ 2.47 ซึ่งผู้วิจัยสังเกตว่าที่แหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร นักท่องเที่ยวจะเน้นการนั่งรถยนต์เที่ยวชมเนื่องจากแต่ละพื้นที่อยู่ไกลกัน อีกทั้งยังเป็นสถานที่เที่ยวที่ทำทางเดินรถโดยรอบโบราณสถาน จึงไม่มีการติดตั้งม้านั่งอยู่ในพื้นที่นี้ และ ตู้โทรศัพท์สังเกตพบที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียงเท่านั้น มีรูปแบบเหมือนกับตัวอาคารพิพิธภัณฑ์บ้านเชียงทำให้เกิดความกลมกลืน ดังรูปที่ 2.48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.40 ถังขยะที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 2.41 ถังขยะทีแหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 2.42 ถังขยะที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.43 ป้ายที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 2.44 ป้ายแหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.45 ป้ายแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

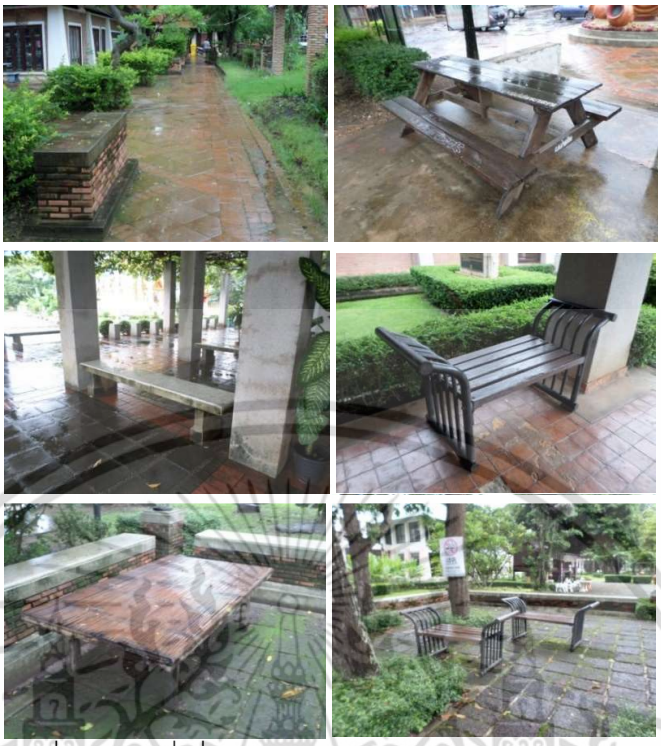
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 2.46 ม้านั่งที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.47 ม้านั่งที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

รูปที่ 2.48 ตู้โทรศัพท์ที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้สังเกตมรดกโลกวัฒนธรรมในประเทศไทยทั้ง 3 แห่งคือ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา แหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร และแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี พบว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะบางประเภทไม่มีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำเป็นในบางพื้นที่ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ที่ไม่มีในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และแหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร ผู้วิจัยพิจารณาว่าเป็นเพราะไม่มีความจำเป็นในการใช้งานติดต่อสื่อสารภายในพื้นที่ อีกทั้งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกับทัศนียภาพที่มีลักษณะเป็นเมืองโบราณ และผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่งที่ไม่มีในพื้นที่แหล่งมรดกโลกสุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร ผู้วิจัยพิจารณาว่าเป็นเพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางเข้าชมโดยการขับรถยนต์ส่วนตัว จึงไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทนี้ โดยผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับพื้นที่เนื่องจากวัสดุและสีที่ใช้บนผลิตภัณฑ์สาธารณะใกล้เคียงกับโบราณสถาน ทำให้มีลักษณะที่เชื่อมโยงกัน ยกเว้นถังขยะที่ยังมีปัญหาเรื่องความกลมกลืนกับพื้นที่ อีกทั้งยังไม่เชื่อมโยงกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่น เนื่องจากสีที่โดดเด่นจากการนำถังขยะที่มีขายอยู่ทั่วไปมาติดตั้งใช้งาน รวมถึงปัญหาการใช้งานจากการสังเกตพบสภาพถังที่ชำรุดเสียหาย ไม่มีฝาถังปิด นำมาปรับปรุงให้มีความกลมกลืนกับพื้นที่รวมถึงมีความเหมาะสมในการใช้งาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำมาใช้เป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะนั้นมีสิ่งที่ต้องคำนึงถึงนั่นคือเป้าหมายเพื่อกลุ่มคนทั่วไปซึ่งแตกต่างจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ทั่วไป

2.3.3 ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและผลิตภัณฑ์ทั่วไป

การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะแตกต่างจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ทั่วไปที่ใช้งานได้เฉพาะคนบางกลุ่ม เนื่องจากผลิตภัณฑ์สาธารณะมีการติดตั้งในสถานที่ที่มีความต้องการใช้งานพื้นฐาน ตามที่สาธารณะต่างๆ หรือสถานที่ท่องเที่ยวที่มีการเปิดให้คนเข้าถึงได้ง่าย จึงต้องคำนึงถึงผลกระทบจากการติดตั้งที่มีต่อสภาพแวดล้อม อีกทั้งยังมีผู้ใช้ที่มีความหลากหลายของช่วงอายุ และเพศ ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงการออกแบบด้านการใช้งานที่มีความเกี่ยวข้องกับขนาดสัดส่วนคนให้มีความครอบคลุม และด้านรูปลักษณ์ที่เป็นกลาง และต้องสามารถสื่อถึงอัตลักษณ์ของสถานที่ที่ติดตั้งได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยยกตัวอย่างผลิตภัณฑ์สำหรับนั่งเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและผลิตภัณฑ์ทั่วไป โดยผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ยกตัวอย่างคือ ม้านั่งสาธารณะที่รีพัลส์เบย์บีช (Repulse Bay Beach) เขตปกครองพิเศษฮ่องกง และผลิตภัณฑ์ทั่วไปที่ยกตัวอย่างคือเก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหาร ซึ่งมีความแตกต่างของสถานที่ติดตั้ง จำนวนผู้ใช้งาน ลักษณะการใช้งาน การเคลื่อนย้าย การออกแบบ รวมถึงวัสดุและสีที่ใช้ ดังตารางที่ 2.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและผลิตภัณฑ์ทั่วไป

ผลิตภัณฑ์สาธารณะ	ผลิตภัณฑ์ทั่วไป
 ม้านั่งสาธารณะที่รีพัลส์เบย์บีช (Repulse Bay Beach) เขตปกครองพิเศษฮ่องกง ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557 • ติดตั้งบนพื้นที่สาธารณะ • ใช้งานได้ 3 คน • เหมาะสำหรับนั่งพักผ่อน • ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ • ออกแบบเหล็กกั้นบนม้านั่ง ให้คนนั่งตามช่องที่แบ่งไว้ และป้องกันไม่ให้นอน • ตัวม้านั่งมีลักษณะเป็นไม้แผ่นประกอบเข้าด้วยกัน โดยเว้นช่องว่างระหว่างกันทำให้ไม่มีน้ำท่วมขัง • ม้านั่งใช้สีน้ำตาลและน้ำเงิน ซึ่งเป็นสีที่ใกล้เคียงกับทะเลและหาดทราย	 เก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหาร ที่มา: รามอินทรา เฟอร์นิเจอร์. 2555 • ใช้งานในอาคารที่พักอาศัย • ใช้งานได้เพียงคนเดียว • เหมาะสำหรับนั่งรับประทานอาหาร • สามารถเคลื่อนย้ายได้ • มีเบาะหนังหุ้มฟองน้ำรองรับบริเวณที่นั่งทำให้นั่งสบายยิ่งขึ้น • พนักพิงหลังมีมุมยื่นออกมาให้แขวนของได้ • เก้าอี้ใช้สีแดงและดำ ซึ่งผู้ใช้ต้องพิจารณาถึงความเข้ากันกับสถานที่จัดวางเอง

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากตารางที่ 2.3 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและผลิตภัณฑ์ทั่วไป เห็นได้ชัดว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะมีความแตกต่างในเรื่องของสถานที่ติดตั้งที่ต้องมีความเป็นกลางคือติดตั้งบนพื้นที่สาธารณะ ใช้งานในปริมาณมากต่อครั้ง สังเกตจากจำนวนที่นั่งที่มีถึง 3 ที่ต่อม้านั่ง 1 ตัว เป็นการใช้งานในลักษณะนั่งพักชั่วคราว ตัวม้านั่งไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้เป็นการกำหนดที่ตั้งของม้านั่งไว้แล้วเพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายที่จะทำลายทัศนียภาพ อีกทั้งยังมีการออกแบบเหล็กกั้นบนม้านั่งทำให้คนนั่งตามช่องที่แบ่งไว้ และเป็นการป้องกันไม่ให้นอนซึ่งมาจากพฤติกรรมคนที่มีความหลากหลายเป็นการออกแบบเพื่อให้มีความชัดเจนในการใช้งานมากขึ้น ลักษณะของม้านั่งเป็นไม้แผ่นประกอบเข้าด้วยกัน เว้นช่องว่างระหว่างกันทำให้ระบายน้ำได้ดีไม่มีน้ำท่วมขัง โดยตัวม้านั่งใช้สีน้ำตาลและน้ำเงินเป็นสีที่ใกล้เคียงกับทะเลและหาดทรายซึ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่ติดตั้ง ส่วนผลิตภัณฑ์ทั่วไปจะเป็นลักษณะที่เฉพาะกว่า ความหลากหลายน้อยกว่าในกรณีของเก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหารเป็นรูปแบบการใช้งานในอาคารที่พักอาศัย ใช้งานได้เพียงคนเดียว ตัวเก้าอี้สามารถเคลื่อนย้ายได้ ลักษณะเก้าอี้มีเบาะหนังหุ้มฟองน้ำรองรับบริเวณที่นั่งทำให้นั่งสบายยิ่งขึ้น พนักพิงหลังมีมุมยื่นออกมาให้แขวนของได้ ตัวเก้าอี้ใช้สีแดงและดำ ซึ่งผู้ใช้ต้องพิจารณาถึงความเข้ากันกับสถานที่จัดวางเอง

ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและผลิตภัณฑ์ทั่วไปแสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ติดตั้งบนพื้นที่สาธารณะ รองรับการใช้งานของผู้คนจำนวนมาก โดยคำนึงถึงพฤติกรรมที่หลากหลาย ออกแบบให้เหมาะสมกับลักษณะการใช้งาน และมีลักษณะที่สอดคล้องกับสถานที่ติดตั้ง แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทั่วไปที่ออกแบบรองรับตามกลุ่มผู้ใช้งาน ซึ่งมีความหลากหลายน้อยกว่า เป็นการใช้งานที่มีหน้าที่เฉพาะเจาะจง ความแตกต่างนี้ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของผลิตภัณฑ์สาธารณะมากขึ้น รวมถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงที่จะนำไปใช้ในแนวทางการออกแบบต่อไป

2.4 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเป็นการออกแบบที่ต้องคำนึงถึงเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องแตกต่างจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ทั่วไป ซึ่งผลิตภัณฑ์สาธารณะในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชของผู้วิจัยมีความเกี่ยวข้องกับการเป็นมรดกโลก อีกทั้งผลของงานวิจัยที่ได้เป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนา ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาและวิเคราะห์เกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อให้ได้เกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก รวมทั้งศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ เพื่อให้ได้แนวทางการออกแบบที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยนี้

2.4.1 เกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก

เกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาและรวบรวมไว้เป็นองค์ความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยจึงศึกษารวบรวมจากข้อมูลที่มีผู้กล่าวถึง ดังนี้

2.4.1.1 ชนากานต์ เตี้ยงสูงเนิน (2554) วิเคราะห์รวบรวมเกณฑ์ที่ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในงานวิจัยการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 ออกแบบให้เหมาะสมกับกิจกรรมการใช้งาน (Suitability) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์พฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้งานและสภาพพื้นที่ ซึ่งผลิตภัณฑ์สาธารณะบางประเภทเหมาะสมที่จะติดตั้งแบบเดี่ยว บางประเภทเหมาะสมกับการติดตั้งเป็นกลุ่ม

2 ออกแบบโดยคำนึงถึงความปลอดภัย (Safety) ผลิตภัณฑ์สาธารณะมีส่วนช่วยสร้างความปลอดภัยในการสัญจร เช่น การให้ความสว่างในเวลากลางคืน รวมถึงการไม่ก่อให้เกิดอันตรายในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากตัววัสดุ รูปแบบ และการติดตั้ง จึงควรมีการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัย และมีการดูแลให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ

3 ออกแบบโดยใช้วัสดุที่มีความทนทาน (Durability) โดยออกแบบรูปร่างรูปทรงให้มีคุณภาพ ทนทานต่อการใช้งาน และป้องกันการถูกทำลายจากคน สัตว์ และสภาพอากาศ

4 ออกแบบให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย (Accessibility) สามารถตอบสนองผู้ใช้งานได้ทุกประเภทตามหลักพื้นฐานทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่เข้าถึงคนได้ทุกเพศ ทุกวัย รวมถึงผู้พิการ ผลิตภัณฑ์สาธารณะควรมีความชัดเจน สังเกตเห็นได้ง่าย และมีระยะในการเข้าใช้งานที่เหมาะสม

5 ออกแบบเพื่อช่วยอำนวยความสะดวก (Convenient) โดยมีจำนวนและการกระจายตัวของผลิตภัณฑ์อย่างเหมาะสม เพียงพอต่อการใช้งาน

6 ออกแบบเพื่อเพิ่มความสบาย (Comfort ability) โดยคำนึงถึงขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละประเภท และจัดวางในตำแหน่งที่เหมาะสม เช่น เก้าอี้ควรมีที่วางพักแขนและพนักพิง ติดตั้งอยู่ภายใต้ร่มเงาต้นไม้ เป็นต้น

7 ออกแบบให้มีความสวยงาม (Aesthetic) นั่นคือคำนึงถึงรูปแบบรูปลักษณ์ภายนอก สีสัน รูปร่าง และลวดลาย ที่ปรากฏต่อสายตาของผู้ใช้งานเพื่อช่วยเสริมสร้างบรรยากาศ เกิดความประทับใจแก่ผู้พบเห็น

8 สร้างความดึงดูด (Attractiveness) ด้วยการออกแบบจัดวางทำให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่

9 ออกแบบให้มีความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) ผู้ใช้งานรับรู้ได้ว่าหน้าที่การใช้งานของผลิตภัณฑ์สาธารณะ สร้างความโดดเด่น และแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่

10 ออกแบบให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม (Harmonization) เส้นทางสัญจร อาคาร สิ่งก่อสร้าง และผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ

11 ออกแบบจัดวางให้ถูกสุขลักษณะ (Hygienic) โดยไม่ให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และไม่อยู่ใกล้กับแหล่งกำเนิดมลพิษ เช่น ถังขยะควรใช้วัสดุทนทานและปิดฝามิดชิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้องกันการรั่วไหลของของเสียภายในถัง กลิ่นรบกวน ลม ฝน และการรื้อขยะจากคนและสัตว์ เป็นต้น

12 ออกแบบให้ความยืดหยุ่นในการใช้งาน (Flexibility) นั่นคือสามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้หลายรูปแบบหรือเคลื่อนย้ายให้สอดคล้องกับเงื่อนไขการใช้งานและพื้นที่

2.4.1.2 การขนส่งภูมิภาคยอร์ค ประเทศอังกฤษ (York Region Transit. 2009) ได้จัดทำแนวทางการออกแบบชุมชนเมืองร่วมกับผลิตภัณฑ์สาธารณะซึ่งกล่าวถึงเกณฑ์การออกแบบดังนี้

1 ความสวยงาม ได้แก่ การพัฒนาองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์สาธารณะให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปยังชิ้นอื่นๆ รวมถึงภูมิทัศน์ถนนจากการใช้วัสดุ สี และการนำไปใช้ประโยชน์ สร้างสรรค์ให้เกิดความงดงามให้เป็นการออกแบบร่วมสมัย เน้นความเรียบง่าย สะอาด ลดภาพความวุ่นวาย ใช้ระยะเวลาการออกแบบน้อย ซึ่งนักออกแบบต้องพิจารณาถึงขนาดของพื้นที่และเงื่อนไขที่หลากหลายของสภาพแวดล้อม

2 การใช้งานและการบำรุงรักษา ได้แก่ การวางแผนและออกแบบให้ผู้ใช้เกิดความสะดวกสบายขณะใช้งานโดยใช้หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนเข้าช่วย ทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงการใช้งานได้ทุกคน นักออกแบบคำนึงถึงขนาดและรูปร่างของผู้ใช้โดยจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานมารองรับการใช้งาน

3 ความปลอดภัยและความสามารถในการเข้าถึง ได้แก่ การวางแผนและออกแบบพื้นที่โดยใช้หลักการป้องกันการทำผิดผ่านการออกแบบสภาพแวดล้อม (Crime Prevention Through Environmental Design) เอาใจใส่ทัศนียภาพถนนหากพบความเสื่อมถอยต้องนำออกไป ใช้หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการเข้าถึงสำหรับผู้พิการ (Accessibility for Ontarians with Disabilities Act)

4 อัตลักษณ์และเครื่องหมายการค้า คือ การรวมการขนส่งภูมิภาคยอร์คประเทศอังกฤษเข้าด้วยกันกับอัตลักษณ์ชุมชนท้องถิ่น

5 ความยั่งยืน คือ การรวมการออกแบบอย่างยั่งยืนเข้าด้วยกันกับเทคโนโลยี

2.4.1.3 วาน พัค ฮง (Hong, Wan Pak. 2007) ได้เสนอหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในงานวิจัยหลักการและการดำเนินการของอุปกรณ์ประกอบถนน กรณีศึกษาของอุปกรณ์ประกอบถนนในพื้นที่เมืองเก่าที่มีประชากรอาศัยหนาแน่น โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1 การใช้งาน เป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ โดยมีรายละเอียดย่อยคือ พื้นฐานการใช้งานได้แก่ ความสะดวกสบาย คุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถเข้าถึงได้ มีการจัดการที่ดีและมีความสวยงาม ความสามารถทางเทคนิคได้แก่ การติดตั้งและการบำรุงรักษา ธรรมเนียมปฏิบัติได้แก่ ความปลอดภัย นโยบายเมืองและข้อควรปฏิบัติ

2 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นหลักการภายนอกที่พิจารณาถึงสภาพแวดล้อมระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและพื้นที่โดยรอบ มีรายละเอียดย่อยคือ ความเข้ากันระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีความแตกต่างของประเภทการใช้งาน ความเข้ากันระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ติดตั้ง และความเข้ากันระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและเวลา

3 อัตลักษณ์ เป็นหลักการภายในที่มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์และลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะ มีรายละเอียดย่อยคือ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตและพฤติกรรม การพัฒนาที่เกิดขึ้นใหม่และวัฒนธรรมใหม่ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และสภาพอากาศ

2.4.1.4 อภิเชฐ พล (ม.ป.ป.) กล่าวถึงเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ ในเอกสารผลิตภัณฑ์สาธารณะสำหรับภูมิทัศน์ถนน ดังนี้

1 ความสะดวกสบาย หมายถึงการคำนึงถึงการใช้งานของมนุษย์ ขนาดร่างกายและความสะดวกสบายที่มนุษย์สามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์สาธารณะได้

2 รูปแบบที่เรียบง่าย หมายถึงลักษณะที่ง่ายต่อการติดตั้ง และบำรุงรักษา

3 รายละเอียดที่เรียบง่าย หมายถึงรายละเอียดที่ส่งผลกระทบน้อยแต่มีความสวยงาม อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความรวดเร็วในการติดตั้งและการใช้งานที่เข้าใจง่ายด้วย

4 ความง่ายต่อการบำรุงรักษา หมายถึงรูปทรงที่ง่ายต่อการดูแล และบำรุงรักษา ซึ่งในการออกแบบไม่ควรมีรายละเอียดที่มากจนเกินไป

5 พื้นผิวมีความทนทาน หมายถึงความทนทานต่อการติดตั้ง สภาพอากาศ สารเคมี เช่น การกัดกร่อนของโลหะ การหลุดร่อนจากการทาสี การเน่าเปื่อยจากส่วนประกอบที่เป็นไม้

6 ป้องกันการถูกทำลาย หมายถึงรูปทรงที่ยากต่อการทำลายหรือแตกหัก

จากเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด แสดงให้เห็นว่ามีการแบ่งหัวข้อเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำมาพิจารณาดังตารางที่ 2.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.4 พิจารณาเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ได้มีการกำหนดและรวบรวมไว้

รายชื่อบุคคลและหน่วยงานที่ได้กำหนด รวบรวมเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ			
ชนากานต์ เตี้ยงสูงเนิน (2554)	การขนส่งภูมิภาคยอร์ค (2009)	วาน พัค ฮง (2007)	อภิเชฐ พล (ม.ป.ป.)
เหมาะสมกับกิจกรรมการใช้งาน	ความสวยงาม	การใช้งาน*	ความสะดวกสบาย*
คำนึงถึงความปลอดภัย	การใช้งานและการบำรุงรักษา*	ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	รูปแบบที่เรียบง่าย
ใช้วัสดุที่มีความทนทาน	ความปลอดภัยและความสามารถในการเข้าถึง*	อัตลักษณ์	รายละเอียดที่เรียบง่าย
สามารถเข้าถึงได้ง่าย*	อัตลักษณ์และเครื่องหมายการค้า		ความง่ายต่อการบำรุงรักษา
อำนวยความสะดวก*	ความยั่งยืน		พื้นผิวมีความทนทาน
เพิ่มความสบาย			ป้องกันการถูกทำลาย
มีความสวยงาม			
สร้างความดึงดูด			
มีความเป็นเอกลักษณ์			
สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม			
ถูกสุขลักษณะ			
ยืดหยุ่นในการใช้งาน*			

ความหมายสีและสัญลักษณ์
การใช้งาน
รูปแบบ
* ใช้ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากตารางที่ 2.4 ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อการนำมาใช้เป็นเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก พบว่าการแบ่งเกณฑ์แต่ละรูปแบบมีจำนวนข้อไม่เท่ากัน แต่มีเนื้อหาเกณฑ์ที่ใกล้เคียงกัน โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการใช้งานใช้สีฟ้า และด้านรูปแบบใช้สีชมพู แทนความหมาย ใช้สัญลักษณ์ดอกจันทร์แทนความหมายการใช้ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน ซึ่งมักจะอยู่ในกลุ่มของการใช้งานที่ว่าด้วยเรื่องของความสามารถในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์สาธารณะ โดยนำมาสรุปดังนี้

1 ด้านการใช้งาน กล่าวถึง การออกแบบให้เหมาะสมกับกิจกรรมการใช้งาน คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้ วัสดุที่ใช้แข็งแรงทนทาน ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน ออกแบบจัดวางผลิตภัณฑ์สาธารณะให้ถูกสุขลักษณะ มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยปรับเปลี่ยนการใช้งานได้หรือเคลื่อนย้ายได้

2 ด้านรูปแบบ กล่าวถึง การออกแบบโดยคำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลาย ออกแบบจัดวางทำให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่ แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ติดตั้ง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ แต่ควรมีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสรุปเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ นำมาจัดทำเป็นตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 สรุปเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

เกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ	
การใช้งาน	รูปแบบ
• การออกแบบเหมาะสมกับกิจกรรมการใช้งาน • คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้ • วัสดุที่ใช้มีความแข็งแรงทนทาน • ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา • มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน • รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้ • สามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน • ผลิตภัณฑ์สาธารณะออกแบบจัดวางให้ถูกสุขลักษณะ • มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยปรับเปลี่ยนการใช้งานได้หรือเคลื่อนย้ายได้	• ออกแบบโดยคำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลาย • ออกแบบจัดวางทำให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่ • แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง • มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ติดตั้ง • มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ • มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากตารางที่ 2.5 ตารางสรุปเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ เป็นเกณฑ์การออกแบบที่สามารถนำไปปรับใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะทั่วไป แต่งานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำแนวทางการออกแบบมาเชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ต้นแบบคือ ถังขยะ ดังนั้นจึงนำมาวิเคราะห์จัดทำเป็นเกณฑ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ โดยพิจารณาจากลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานและรูปแบบของถังขยะดังนี้

1 ด้านการใช้งาน กล่าวถึง การออกแบบให้เหมาะสมกับกิจกรรมการใช้งานโดยคำนึงถึงการติดตั้งที่ง่าย สะดวกต่อการใช้งานและการจัดเก็บดูแลรักษา คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิด การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย วัสดุที่ใช้แข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทกได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน ติดตั้งตามจุดต่างๆ ของทางเดินโดยเฉพาะหัวมุมถนน รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้ สามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน ออกแบบจัดวางผลิตภัณฑ์สาธารณะให้ถูกสุขลักษณะส่งผลให้เกิดความสะอาด น่าใช้งาน มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้

2 ด้านรูปแบบ กล่าวถึง การออกแบบโดยคำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้ง ออกแบบจัดวางทำให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่เกิดความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขัดแย้งกับพื้นที่ แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ติดตั้ง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ แต่ควรมีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน

จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้นำมาแสดงให้เห็นดังตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 เกณฑ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ

เกณฑ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ	
การใช้งาน	รูปแบบ
• การออกแบบเหมาะสมกับการใช้งาน โดยคำนึงถึงการติดตั้งที่ง่าย ความสะดวกต่อการใช้งานและการจัดเก็บดูแลรักษา • คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย • วัสดุที่ใช้มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ • มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน ติดตั้งตามจุดต่างๆของทางเดิน โดยเฉพาะพื้นที่หัวมุมถนน • รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้ • สามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน • ผลิตภัณฑ์สาธารณะออกแบบจัดวางให้ถูกสุขลักษณะส่งผลให้เกิดความสะอาด น่าใช้งาน • มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้	• ออกแบบโดยคำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้ง • ออกแบบจัดวางทำให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่ • แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง • มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ติดตั้ง • มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ • มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

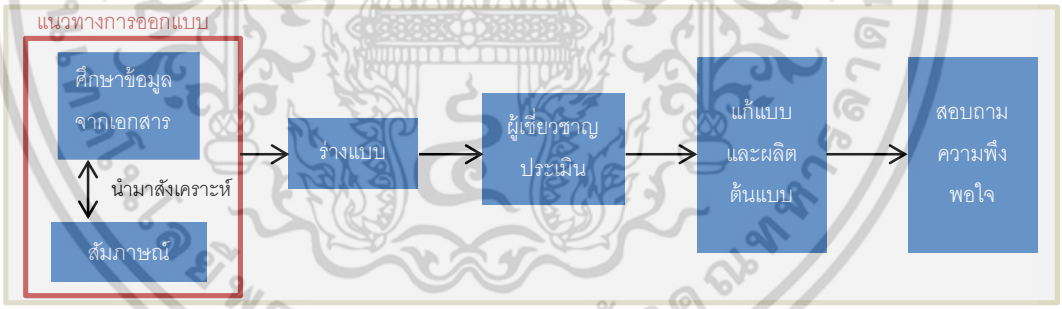
จากตารางที่ 2.6 เกณฑ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ เป็นการนำเกณฑ์จากตารางสรุปเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะมาวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ ผู้วิจัยวิเคราะห์เพิ่มเติมในบางข้อ ส่วนที่ไม่ได้วิเคราะห์เพิ่มเนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่ามีเนื้อหาที่สมบูรณ์อยู่แล้วในการนำมาใช้ ซึ่งเกณฑ์ทั้งสองต้องนำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญผ่านเครื่องมือเทคนิคเดลฟาย เพื่อให้ได้เกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทุกชนิด และเกณฑ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ ที่มีความถูกต้อง เหมาะสมผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะจากงานวิจัย ดังนี้

1 สุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์ (2557) วิจัยเรื่องการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัยเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชนในด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชุมชน สภาพสังคม วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม นโยบายด้านการเมือง ออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายถนนสำหรับ 4 ชุมชนที่มีอัตลักษณ์แตกต่างกันและสำรวจความคิดเห็นของคนในชุมชนที่มีต่อการออกแบบ ทำการศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ สภาพสังคม วิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม และนโยบายการพัฒนาเมือง ลงพื้นที่ศึกษาบริบทชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองลำพูน เจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และผู้นำชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัย ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาข้อสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ แล้วจึงร่างแบบโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์มาเป็นส่วนประกอบในการออกแบบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบประเมินแบบร่างเพื่อแก้ไขก่อนทำต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ และนำไปสอบถามชุมชนเพื่อสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยแสดงลำดับขั้นการทำวิจัยของสุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์ เพื่อแสดงแนวทางการออกแบบอยู่ภายในกรอบสีแดง ดังรูปที่ 2.49

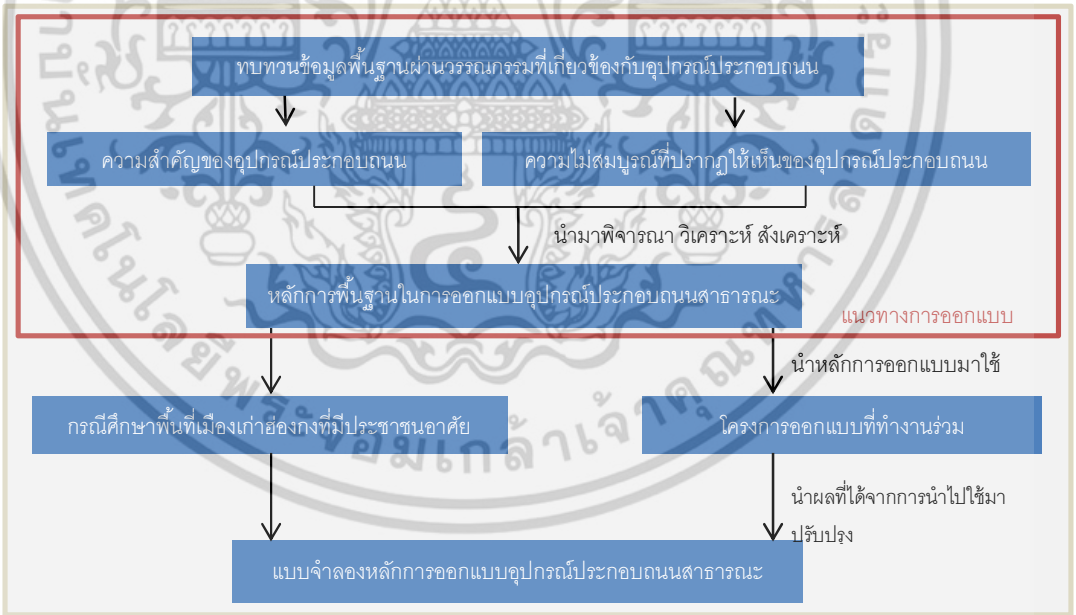
รูปที่ 2.49 แนวทางการออกแบบของ สุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากรูปที่ 2.49 แสดงให้เห็นว่าแนวทางการออกแบบของสุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์ มาจากการศึกษาข้อมูลเอกสารและลงพื้นที่เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่ทำการศึกษา นำมาสังเคราะห์ร่วมกันเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในงานวิจัยการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัยเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2 วาน พัค ฮง (Hong, Wan Pak. 2007) วิจัยเรื่องหลักการและการดำเนินการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะ กรณีศึกษาพื้นที่เมืองเก่าฮ่องกงที่มีประชาชนอาศัยหนาแน่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบ จัดระบบหลักการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนน จากการทบทวนข้อมูลพื้นฐานผ่านวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะในเรื่องความสำคัญของอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะและความไม่สมบูรณ์ที่ปรากฏให้เห็นของอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะ จากนั้นพิจารณาถึงหลักการที่ครอบคลุมการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะ โดยแบ่งออกเป็นหลักการออกแบบภูมิทัศน์เมืองและหลักการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะที่มีความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาและนำทั้งสองหลักการมาปรับปรุงใหม่เพื่อประยุกต์ใช้เป็นหลักการพื้นฐานในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะ แล้วจึงนำมาใช้ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะ กรณีศึกษาพื้นที่เมืองเก่าฮ่องกงที่มีประชาชนอาศัยหนาแน่น และโครงการออกแบบที่ทำงานร่วมเพื่อหาข้อผิดพลาดและนำมาปรับปรุงจนได้ข้อสรุปเป็นแบบจำลองหลักการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะที่นำไปใช้ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะต่อไป ผู้วิจัยนำแนวทางการออกแบบมาแสดงให้เข้าใจง่ายขึ้นดังรูปที่ 2.50

รูปที่ 2.50 แนวทางการรูปออกแบบของ วาน พัค ฮง

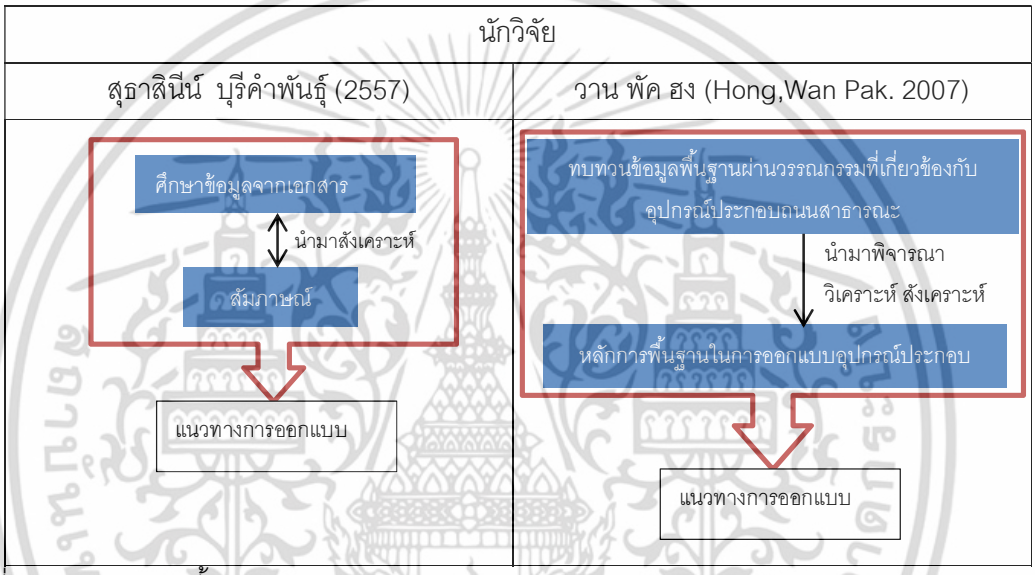
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากรูปที่ 2.50 แสดงให้เห็นว่าแนวทางการออกแบบของวาน พัค ฮง มาจากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะ โดยวิเคราะห์ถึงหลักการที่ใช้ในการออกแบบ ซึ่งเปรียบเหมือนแนวทางการออกแบบที่นำไปใช้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะ กรณีศึกษาพื้นที่เมืองเก่าฮ่องกงที่มีประชาชนอาศัยหนาแน่น

การศึกษาแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในงานวิจัยทั้ง 2 เรื่อง พบว่ามีส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวทางมาวิเคราะห์เปรียบเทียบดังตารางที่ 2.7

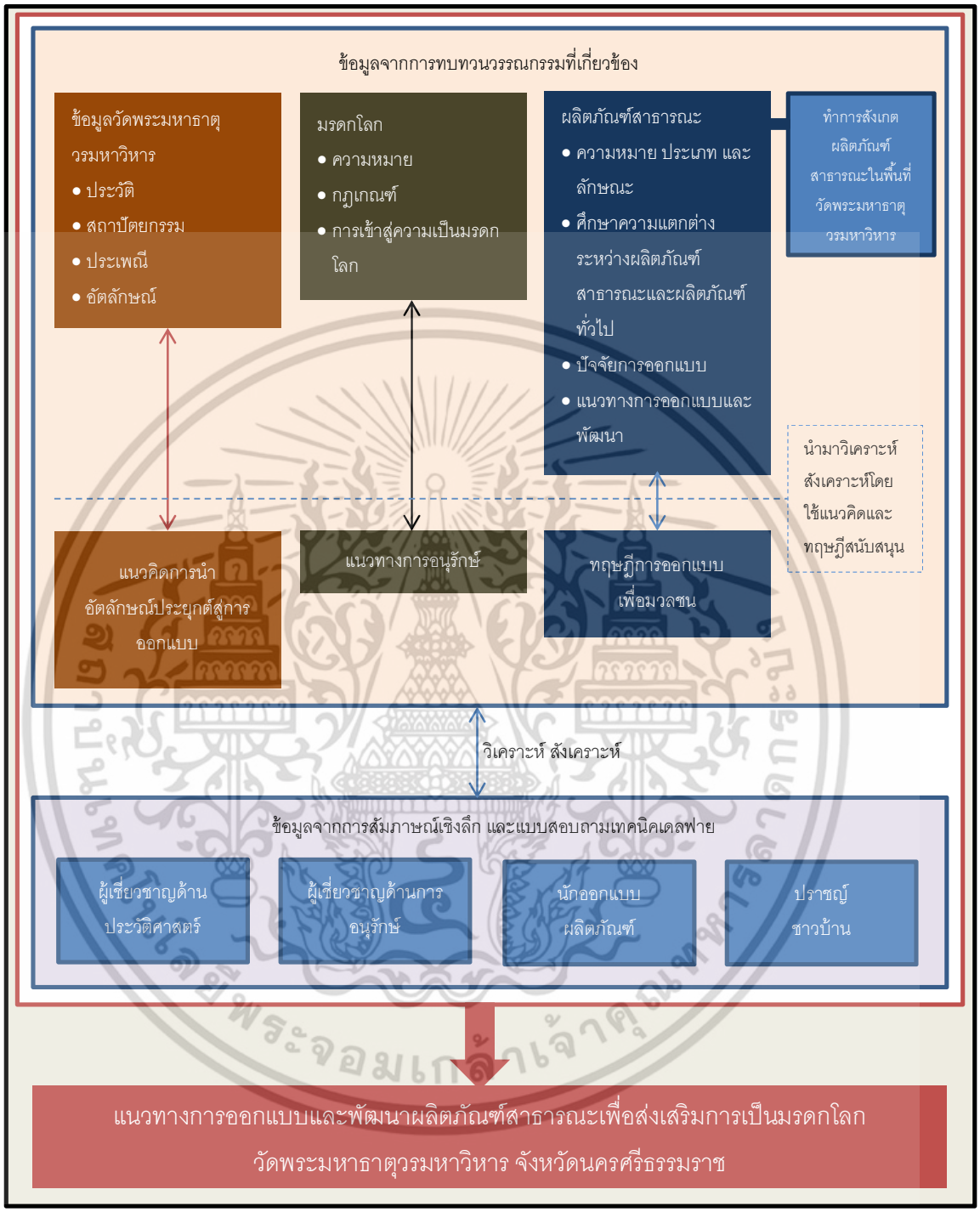
ตารางที่ 2.7 วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในงานวิจัย

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

จากตารางที่ 2.7 แสดงให้เห็นว่าแนวทางการออกแบบของ สุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์ และ วาน พัค ฮง มีความเหมือนกันในส่วนของการทบทวนข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารก่อน แต่ของ สุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์ มีการใช้เครื่องมือสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มด้วย แต่ วาน พัค ฮง ใช้เพียงการทบทวนข้อมูลเท่านั้น จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นแนวทางการออกแบบที่นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ แสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางที่ได้ออกมานั้นคือเกณฑ์ที่เหมาะสมในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีความแตกต่างตามวัตถุประสงค์ของแต่ละงานวิจัย ดังนั้นในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยจึงมีแนวทางการออกแบบและพัฒนาตามเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องดังรูปที่ 2.51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.51 แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลก วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากรูปที่ 2.51 ผู้วิจัยจัดเรียงลำดับขั้นตอนแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจัดเรียงให้เข้าใจง่ายขึ้น แสดงให้เห็นว่ามีการใช้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ซึ่งเนื้อหาที่ทบทวนนั้นมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาช่วยสนับสนุน โดยข้อมูลวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารใช้แนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบ ข้อมูลมรดกโลกใช้แนวทางการอนุรักษ์มาช่วยสนับสนุน และข้อมูลผลิตภัณฑ์สาธารณะใช้ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนสนับสนุน โดยนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามเทคนิคเดลฟายกับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ด้านอนุรักษ์ นักออกแบบ และปราชญ์ชาวบ้าน จึงจะได้แนวทางที่นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.5 แนวทางการอนุรักษ์

งานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับหลักการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าในข้อ 4 คือการเสริมสร้างองค์ประกอบต่างๆ ของเมืองให้สามารถดำเนินกิจกรรมในสังคมร่วมสมัยได้โดยไม่ทำลายคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม และข้อ 6 คือการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ทันสมัย สะดวก และปลอดภัย แต่จะต้องสอดคล้องกับโครงสร้างของเมืองเก่า (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2554) เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นใหม่ที่ไม่มีปรากฏในทางประวัติศาสตร์สามารถนำมา ใช้งานอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้คนในพื้นที่เมืองเก่าได้ แต่ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเมืองเก่า ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลเมืองเก่าในที่นี้เทียบเคียงกับสถานที่ที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์มายาวนานอย่างวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยประยุกต์แนวทางการอนุรักษ์มาปรับใช้ในงานวิจัย

2.5.1 ความหมายของการอนุรักษ์

อนุรักษ์ในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช หมายถึง การรักษาสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในส่วนของผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีการคงอยู่อย่างเหมาะสม เกิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสอดคล้องและช่วยส่งเสริมสถานที่ประวัติศาสตร์อย่างวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.5.2 วิธีการอนุรักษ์

แนวคิดและหลักเกณฑ์โดยทั่วไปเกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาและฟื้นฟูเมืองเก่า (2554) ในหัวข้อการจัดการภูมิสถาปัตยกรรมในย่านเมืองเก่าได้อธิบายถึงผลิตภัณฑ์สาธารณะ ได้แก่ ม้านั่ง ประติมากรรม โคมไฟ ถังขยะ ฯลฯ ว่าควรให้มีลักษณะที่เรียบง่ายซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องออกแบบให้สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตก็ได้ เนื่องจากจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดแต่ควรให้มีประโยชน์ใช้สอยได้ดี ทนทาน และบำรุงรักษาง่าย จากการอธิบายนี้แสดงให้เห็นว่าไม่ต้องการให้ผลิตภัณฑ์สาธารณะมีความโดดเด่นเกินกว่าสถาปัตยกรรม ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าสามารถนำแนวทางการอนุรักษ์มาช่วยลดทอนในการออกแบบให้เกิดความสมดุล ไม่โดดเด่นเกินไปจนทำให้เข้าใจผิด อีกทั้งยังสามารถใช้งานได้ดีตามหน้าที่การใช้สอยของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท โดยผู้วิจัยได้รวบรวม และปรับปรุงข้อมูลวิธีการอนุรักษ์ที่มีในปัจจุบันจากของ ธิดารัตน์ ศรีอรรคจันทร์ (2550) ซึ่งมีเนื้อหาการอนุรักษ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สาธารณะ ดังนี้

1 ควบคุมการติดตั้งป้ายโฆษณาและประชาสัมพันธ์ต่างๆ โดยกำหนดความสูงไม่ให้บดบังทัศนียภาพของอาคารและทัศนียภาพโดยรอบ ซึ่งการออกแบบป้ายเหล่านี้จะต้องคำนึงถึงการใช้สี ภาพ ตัวอักษร และวัสดุที่สอดคล้องกับสภาพภูมิทัศน์ของเมือง ดังเช่นผลิตภัณฑ์สาธารณะในเมืองโบราณ และเขตประวัติศาสตร์ ประเทศญี่ปุ่น ที่ได้ทำการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ได้แก่ ป้ายข้อมูลที่ใช้สีและโครงสร้างให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่บริเวณซานเนนซากะ (Sannenzaka) ดังรูปที่ 2.52 และป้ายโฆษณาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เน้นความโบราณให้เข้ากันกับสถานที่ด้วยการใช้สีโทนเดียวกันกับอาคารบ้านเรือนแต่ป้ายบอกทางสัญจรมีสีที่โดดเด่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผ่นบอกสัญลักษณ์ทิศทางที่ใช้พื้นหลังเป็นสีที่แตกต่างจากพื้นหลังทำให้สังเกตได้ง่ายขึ้น ดังรูปที่ 2.53

รูปที่ 2.52 ป้ายข้อมูล ประเทศญี่ปุ่น
ที่มา: ธิดารัตน์ ศรีอรรคจันทร์. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.53 ป้ายโฆษณาและป้ายบอกทาง ประเทศญี่ปุ่น

ที่มา: ธิดารัตน์ ศรีอรรคจันทร์. 2550

2 การติดตั้ง ปรับเปลี่ยน หรือออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะใหม่ จะต้องสอดคล้องกับรูปแบบเดิม วัสดุที่ใช้จะต้องไม่ขัดกับบรรยากาศเดิม และได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ ดังเช่นผลิตภัณฑ์สาธารณะในเมืองโบราณ และเขตประวัติศาสตร์ ประเทศญี่ปุ่น ที่ได้ทำการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการตกแต่งองค์ประกอบอื่นๆ อย่างกล่องปิดมิเตอร์ไฟฟ้าที่ใช้วัสดุจากธรรมชาติให้กลมกลืนกับตัวอาคาร รวมถึงรั้วหน้าบ้านที่ใช้วัสดุ สี ให้เข้ากันกับตัวบ้าน ดังรูปที่ 2.54

รูปที่ 2.54 การประดับตกแต่งด้วยวัสดุธรรมชาติ

ที่มา: ธิดารัตน์ ศรีอรรคจันทร์. 2550

3 ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งอยู่บนพื้นที่ที่มีปัญหา จะต้องทำการย้ายออกและติดตั้งใหม่ ให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการใช้งาน และไม่บดบังทัศนียภาพ ดังเช่นเมืองเก่าฮอยอันประเทศเวียดนาม ที่ติดตั้งถังขยะอยู่บริเวณหัวมุมถนน มีผู้คนใช้งานเป็นประจำเข้ากับลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เหมาะสม (Abhishek Pal. ม.ป.ป.) ได้รับการออกแบบให้ดูเรียบง่าย มีสีสันกลมกลืนกับอาคารในเมืองเก่า และขนาดที่ไม่ใหญ่จนบดบังทัศนียภาพ ดังรูปที่ 2.55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.55 ถังขยะในเมืองเก่าฮอยอัน ประเทศเวียดนาม
ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2554

จากแนวทางการอนุรักษ์ และการเชื่อมโยงวิธีการอนุรักษ์ที่มีในปัจจุบันจากของ ธิดารัตน์ ศรีอรรคจันทร์ (2550) ร่วมกับภาพตัวอย่างผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศที่นำมาใช้ประกอบในแต่ละวิธีการ ทำให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องคำนึงได้แก่ การใช้งานที่สะดวก การแสดงถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ การสื่อด้วยรูปลักษณ์ที่เรียบง่ายไม่โดดเด่นเกินไป มีความกลมกลืนกับสถานที่ติดตั้งในส่วนของสีและวัสดุ ทั้งหมดนี้เป็นเกณฑ์สำคัญที่ต้องนำมาปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.5.3 ระเบียบ กฎหมายและกฎบัตรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.5.3.1 ระเบียบกรมศิลปากรว่าด้วยการอนุรักษ์โบราณสถาน (2528) พบข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัย คือ ข้อ 5 การอนุรักษ์โบราณสถานใดๆ ก็ตาม จะต้องคำนึงถึงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมโดยรอบโบราณสถานนั้นด้วย สิ่งใดที่ทำลายคุณค่าของโบราณสถานนั้นๆ ให้ดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมด้วย และข้อ 16 โบราณสถานใดที่ยังมีประโยชน์ใช้สอยอยู่ จะกระทำการอนุรักษ์โดยการเสริมสร้างหรือต่อเติมสิ่งที่จำเป็นขึ้นใหม่ก็ได้เพื่อความเหมาะสม ทั้งนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องทำให้เหมือนของเดิมทีเดียว แต่สิ่งที่เพิ่มเติมขึ้นใหม่นั้นจะต้องมีลักษณะที่กลมกลืนและไม่ทำลายคุณค่าของโบราณสถานนั้นๆ

2.5.3.2 กฎบัตรว่าด้วยการสื่อความหมายและการนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรม (2550) พบข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัย คือ หลักการที่ 3 บริบทและสภาพโดยรอบ ข้อ 3.4 ภูมิทัศน์โดยรอบแหล่ง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสภาพทางภูมิศาสตร์นั้น เป็นส่วนหนึ่งของความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของแหล่ง ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้ในการสื่อความหมายด้วย และหลักการที่ 4 ความเป็นของแท้ ข้อ 4.3 โครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อความหมายที่มองเห็นได้ (อาทิ ซุ้ม ทางเดิน และป้ายสื่อความหมาย) ตามที่เห็นว่าเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และมีความจำเป็น จะต้องมีความละเอียดอ่อนต่อรูปลักษณะ สภาพโดยรอบ และความสำคัญด้านวัฒนธรรมและธรรมชาติของแหล่ง ในขณะที่ตัวโครงสร้างก็จะต้องมองเห็นได้อย่างชัดเจน

2.5.3.3 กฎบัตรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์เมืองและชุมชนเมืองประวัติศาสตร์ (Washington Charter, 1987) พบข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัย คือ หลักการและวัตถุประสงค์ข้อ 10 เมื่อมีความจำเป็นต้องก่อสร้างอาคารใหม่หรือต้องปรับปรุงอาคารที่มีอยู่แล้วควรเคารพต่อลักษณะขอบเขตที่ว่างเดิมของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของสัดส่วนและขนาดที่ดิน ไม่ควรปฏิเสธการเพิ่มเติมองค์ประกอบต่างๆ ในปัจจุบันที่สอดคล้องกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมเนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างคุณค่าความสมบูรณ์ของพื้นที่ได้

2.5.3.4 กฎบัตรระหว่างประเทศว่าด้วยการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (International Cultural Tourism Charter, 1999) พบข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัย คือ ข้อที่ 3 การอนุรักษ์และการวางแผนการท่องเที่ยว จะต้องเป็นหลักประกันแห่งประสบการณ์ที่คุ้มค่า เป็นที่พึงพอใจ และสร้างความสุขแก่ผู้มาเยือน หัวข้อย่อย 3.4 กล่าวว่า การวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวควรจัดเตรียมความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ผู้มาเยือน แต่จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อลักษณะที่สำคัญตลอดจนต่อสภาพแวดล้อมของแหล่ง

2.5.3.5 กฎบัตรว่าด้วยมรดกสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น (Charter on the Built Vernacular Heritage, 1999) พบข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัย คือ หัวข้อหลักการในการอนุรักษ์ข้อที่ 2 ชิ้นงานร่วมสมัยที่อยู่บนสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น กลุ่มของสิ่งก่อสร้างหรือชุมชนพื้นถิ่นควรเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะตามแบบดั้งเดิมของสิ่งเหล่านั้น และหัวข้อแนวทางการปฏิบัติข้อที่ 1 การวิจัยและการจัดเก็บข้อมูล กล่าวว่า การดำเนินงานทางกายภาพต่อโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นควรกระทำด้วยความระมัดระวังและควรมีการวิเคราะห์รูปทรงและโครงสร้างอย่างสมบูรณ์ก่อน ข้อที่ 2 ที่ตั้ง ภูมิทัศน์ และกลุ่มของสิ่งก่อสร้าง กล่าวว่า การดำเนินการใดๆ ทางกายภาพที่มีต่อโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นควรกระทำในลักษณะที่เคารพและคงไว้ซึ่งความผสมผสานและกลมกลืนของที่ตั้งของความสัมพันธ์ที่มีต่อภูมิทัศน์ทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและของโครงสร้างเมื่อเทียบกับสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ข้อที่ 4 การเปลี่ยนวัสดุและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงซึ่งสนองต่อความต้องการตามการใช้สอยร่วมสมัยที่ชอบด้วยกฎหมายควรกระทำโดยการใช้วัสดุใหม่ที่ช่วยรักษาลักษณะเดิมที่ไม่เปลี่ยนแปลงการแสดงออก ภาพลักษณ์ พื้นผิวสัมผัส และรูปทรงผ่านทางโครงสร้างและวัสดุก่อสร้างของเดิมที่สืบเนื่อง ข้อที่ 5 การประยุกต์การใช้สอย กล่าวว่า การประยุกต์การใช้สอยและการนำโครงสร้างของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่นกลับมาใช้ใหม่ควรกระทำในลักษณะที่เคารพต่อความผสมผสานกลมกลืนของโครงสร้างของลักษณะเฉพาะและรูปทรงของสิ่งก่อสร้าง ในขณะที่ไปกันได้กับมาตรฐานการอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาศัยซึ่งเป็นที่ยอมรับ ในกรณีที่ไม่มีการเว้นช่วงการใช้สอยของสิ่งก่อสร้างพื้นถิ่น ให้นำข้อกำหนดตามจารีตของชุมชนมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการได้

2.5.3.6 กฎบัตรในการคุ้มครองและบริหารจัดการเมืองและย่านชุมชนเมืองเก่า (The Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas, 2011) พบข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัย คือ หัวข้อพื้นที่สาธารณะ กล่าวว่า พื้นที่สาธารณะในเมืองประวัติศาสตร์ไม่ได้เป็นเพียงผลลัพธ์ที่จำเป็นต่อการส่งต่อ แต่ยังเป็นสถานที่สำหรับการใช้ความคิด เรียนรู้และสนุกสนานของเมือง การออกแบบและรูปแบบรวมถึงตัวเลือกของผลิตภัณฑ์สาธารณะ ตลอดจนการจัดการจำเป็นต้องปกป้องอัตลักษณ์ ความงามและการส่งเสริมการใช้งานพื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะการสื่อสารทางสังคม ซึ่งความสมดุลระหว่างพื้นที่สาธารณะที่เป็นลานกว้างและสภาพแวดล้อมที่มีความหนาแน่นของอาคารจำเป็นต้องวิเคราะห์อย่างระมัดระวัง และควบคุมเหตุการณ์ของการแทรกแซงใหม่และการใช้งานใหม่

2.5.3.7 กฎบัตรอิโคโมสออสเตรเลียสำหรับสถานที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม (The Burra Charter, 2013) พบข้อที่สอดคล้องกับงานวิจัย คือ บทความที่ 8 การติดตั้ง กล่าวว่า ข้อกำหนดในการอนุรักษ์คือการสงวนรักษาการติดตั้งอย่างเหมาะสม ทั้งนี้รวมถึงการสงวนรักษาของการติดตั้งทางสายตา และความรู้สึก ตลอดทั้งการสงวนรักษาทางจิตวิญญาณและความสัมพันธ์อื่นทางวัฒนธรรมนำมาซึ่งสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสถานที่ สิ่งปลูกสร้างใหม่ การรื้อทำลาย การบุกรุกหรือการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ซึ่งส่งผลในด้านลบต่อการติดตั้งหรือความสัมพันธ์ถือเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ในงานวิจัยนี้ทั้งหมด สรุปเป็นแนวทางการอนุรักษ์ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการใช้งาน และกลุ่มรูปแบบ ดังตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 แนวทางการอนุรักษ์

แนวทางการอนุรักษ์	
กลุ่มการใช้งาน	กลุ่มรูปแบบ
1. การออกแบบในกลุ่มการใช้งานและรูปแบบต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่	
2. มีประโยชน์ใช้สอยได้ดี	2. ใช้วัสดุ สีที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์
3. แข็งแรง ทนทาน	3. ให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายของสถานที่ติดตั้ง
4. บำรุงรักษาง่าย	4. สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม
5. มองเห็นได้อย่างชัดเจน	5. มีลักษณะที่เรียบง่าย
6. สะดวกสบาย	6. เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น
7. ปลอดภัย	

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2.8 แสดงให้เห็นว่าการออกแบบในกลุ่มการใช้งานและรูปแบบต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่ โดยสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในกลุ่มการใช้งานคือ มีประโยชน์ใช้สอยได้ดี แข็งแรงทนทาน บำรุงรักษาง่าย มองเห็นได้อย่างชัดเจน สะดวกสบาย และปลอดภัย สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในกลุ่มรูปแบบคือ การใช้วัสดุ สีที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์ การให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายของสถานที่ติดตั้ง โดยจะสื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม มีลักษณะที่เรียบง่าย และเกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น ซึ่งทั้งหมดนี้ผู้วิจัยจะนำไปใช้นำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

2.6 แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 แนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบ

งานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเชื่อมโยงกับแนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบ เนื่องจากเป็นแนวคิดที่วิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของลักษณะตัวตนสิ่งที่ศึกษามาปรับใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2555) ซึ่งผู้วิจัยคิดเห็นว่าเป็นแนวคิดที่มีความเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์เพื่อค้นหาอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการประยุกต์สู่การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเช่นกัน แม้ว่าในงานวิจัยนี้เป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ผู้วิจัยพิจารณาว่าการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ใช้ในสถานที่สำคัญต้องศึกษาถึงตัวตนที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถานที่ด้วย เพื่อให้ง่ายต่อการเชื่อมโยงกันระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะและสถานที่ และเกิดความสอดคล้องตามแนวทางอนุรักษ์อีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบมาใช้ในกระบวนการออกแบบร่วมด้วย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบจากงานวิจัยอัตลักษณ์ไทย ทุนความคิดทุนสร้างสรรค์ ของสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2555) ซึ่งเป็นโครงการนำร่องค้นหาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของแต่ละภูมิภาคมาใช้เป็นทุนในการสร้างสรรค์ โดยอาศัยความเชี่ยวชาญและความรู้เชิงลึกของศิลปวัฒนธรรม องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชนสังคม หรืออื่นๆ นำมาคัดกรอง จัดกลุ่ม และวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมตามที่ได้ทำการสำรวจศึกษา เพื่อสังเคราะห์อัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นภายใต้กรอบคุณลักษณะของ อัต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณ์ 2 กรณี คือ อัตลักษณ์ที่จับต้องได้ (Tangible) และอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible) นำมาใช้เป็นบรรทัดฐานและประยุกต์ใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาคได้อย่างชัดเจน ผลของการงานวิจัยอัตลักษณ์ไทย ทุนความคิดทุนสร้างสรรค์ พบว่าอัตลักษณ์ที่จับต้องได้ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร คือมีฐานทรงเจดีย์ เป็นทรงระฆังคว่ำหุ้มด้วยทองคำเหลืองอร่ามที่ปลายยอดและอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร คือเป็นศูนย์รวม จิตใจของพุทธศาสนิกชน

อัตลักษณ์ของมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงหมายถึงลักษณะเฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่แสดงให้เห็นให้เป็นที่รู้จักหรือทำให้จดจำ สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยยังคงเนื้อแท้ที่เป็นแก่นแกนของสิ่งนั้นไว้ ดังนั้นแนวทางการค้นหาอัตลักษณ์มรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จะมาจากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการสำรวจศึกษา ประวัติที่มา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตในชุมชน และสิ่งที่ทำให้ที่แห่งนี้ได้รับการยอมรับให้เป็นมรดกโลก แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์จนได้เป็นอัตลักษณ์ของมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะต่อไป ดังรูปที่ 2.56

รูปที่ 2.56 แนวทางการค้นหาอัตลักษณ์มรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

งานวิจัยอัตลักษณ์ไทย ทุนความคิดทุนสร้างสรรค์ (2555) ได้ทำการสังเคราะห์ออกมาจากการศึกษาข้อมูลพบว่าอัตลักษณ์ที่จับต้องได้มาจากการสะท้อนจากสิ่งที่มองเห็น เกิดการรู้จักและจดจำสถานที่นี้โดยรูปแบบที่จับต้องได้ คือ ลักษณะฐานทรงเจดีย์เป็นทรงระฆังคว่ำหุ้มด้วยทองคำเหลือง อร่าม และอัตลักษณ์ที่จับต้องไม่ได้มาจากการซึมซับ เรียนรู้ ใช้เวลาในการทำความเข้าใจ คือ การเป็นศูนย์รวม จิตใจของพุทธศาสนิกชนคติธรรม ในส่วนนี้ผู้วิจัยยังต้องเก็บ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลอัตลักษณ์เพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นอย่างดี เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการออกแบบต่อไป

2.6.2 ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design)

ในงานวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลิตภัณฑ์หลักคือผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ออกแบบเพื่อให้คนทั่วไปใช้งาน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design) เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่ใช้หลักการการออกแบบเพื่อเพิ่มความสะดวกสบาย ความปลอดภัยในการใช้งานสำหรับบุคคลทุกประเภท เน้นความเสมอภาคในการใช้งาน มีความเรียบง่าย และเข้าใจการใช้งานได้ง่าย (พรทิพย์ เรืองธรรม. 2556) ผู้วิจัยคิดเห็นว่าเป้าหมายที่มีต่อผู้ใช้มีความเชื่อมโยงกัน ดังนั้นจึงนำทฤษฎีนี้มาใช้ในกระบวนการออกแบบ

ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนมีที่มาจากการประดิษฐ์คิดค้นของใช้ส่วนตัวของโรนัลด์ แอล เมส (Ronald L. Mace) ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกาเนื่องจากเป็นผู้พิการเช่นกัน หลังจากนั้นโรนัลด์ แอล เมส จึงพัฒนาเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อมวลชนที่เน้นการใช้งานผลิตภัณฑ์รูปแบบเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน ลดความแตกต่างของบุคคลในสังคม (มูลนิธิโลกสีเขียว. 2552) ที่มาของทฤษฎีนี้ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความต้องการของการให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ต้องคำนึงถึงการใช้งานของผู้คนที่มีความหลากหลาย ทฤษฎีนี้มีหลักการสำคัญ 7 ประการ (Center for Universal Design. 1997) ดังนี้

1 ใช้งานอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable use) มีแนวทางคือ ให้ทุกการใช้งานมีความหมายที่เสมอภาคกัน หลีกเลี่ยงการแบ่งแยก ทำให้เป็นบทบัญญัติส่วนตัว รักษาความปลอดภัยและมีความปลอดภัยอย่างเท่าเทียมกัน สามารถใช้ได้กับผู้ใช้ทั้งหมด และทำให้การออกแบบมีความน่าสนใจ ดึงดูดต่อผู้ใช้ทุกคน

2 มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน (Flexibility in use) มีแนวทางคือ ให้ทางเลือกในการใช้งาน รองรับการเข้าถึงการใช้งานทั้งด้านขวาและซ้าย อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้งานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ และปรับตัวให้รองรับกับจังหวะของผู้ใช้

3 ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน (Simple and intuitive use) มีแนวทางคือ กำจัดความซับซ้อนที่ไม่จำเป็นให้สอดคล้องกับความคาดหวังและสัญชาตญาณของผู้ใช้ รองรับความหลากหลายทางความรู้และภาษา จัดเรียงข้อมูลให้สอดคล้องกับความสำคัญ ระหว่างและหลังเสร็จจากการใช้งานจะต้องมีประสิทธิภาพและมีการตอบรับกลับที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4 ข้อมูลเข้าใจง่าย (Perceptible information) มีแนวทางคือ ใช้วิธีการใช้ที่แตกต่างกัน (ภาพ เสียง และการสัมผัส) เพื่อนำเสนอข้อมูลซ้ำซ้อนที่จำเป็น เพิ่มความชัดเจนของข้อมูลที่จำเป็น องค์ประกอบที่แตกต่างในรูปแบบที่สามารถอธิบาย (กล่าวคือทำให้มันง่ายที่จะให้คำแนะนำหรือให้ทิศทาง) และทำให้เข้ากันได้กับความหลากหลายของเทคนิคหรืออุปกรณ์ที่ใช้โดยผู้ที่มีข้อจำกัดทางประสาทสัมผัส

5 มีการเผื่อความผิดพลาดสำหรับการใช้งาน (Tolerance for error) มีแนวทางคือ จัดองค์ประกอบเพื่อลดอันตรายและข้อผิดพลาดจากองค์ประกอบที่ใช้มากที่สุด เข้าถึงได้มากที่สุด องค์ประกอบที่เสี่ยงอันตราย ทำการตัดแยกหรือป้องกัน มีคำเตือนของอันตรายและข้อผิดพลาด อธิบายคุณสมบัติที่ไม่ปลอดภัย

6 ออกแรงน้อย (Low physical effort) มีแนวทางคือ ให้ร่างกายผู้ใช้เป็นศูนย์กลางการใช้งาน ใช้แรงที่เหมาะสมต่อการใช้งาน ลดการกระทำซ้ำ ๆ และลดความพยายามใช้แรงอย่างต่อเนื่อง

7 ขนาดและพื้นที่เหมาะสมต่อการใช้งาน (Size and space for approach and use) มีแนวทางคือ ให้เส้นที่ชัดเจนในการนำสายตาสื่อถึงองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับผู้ใช้ที่นั่งหรือยืน ทำให้เข้าถึงส่วนประกอบที่สะดวกสบายทั้งหมดสำหรับผู้ใช้ที่นั่งหรือยืน รองรับการเปลี่ยนแปลงของขนาดมือและขนาดที่จับ และมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกหรือการช่วยเหลือส่วนบุคคล

ผู้วิจัยใช้หลักการเหล่านี้ในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิเคราะห์ลักษณะผลิตภัณฑ์สาธารณะแล้วจึงดึงหลักการจากทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนมาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละชิ้นและแต่ละรูปแบบที่มีการใช้งานแตกต่างกัน ซึ่งทุกรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ออกแบบเพื่อคนทั่วไปใช้งานดังนั้นทุกรูปแบบจึงเข้ากับหลักการความเท่าเทียม ทุกคนในสังคมสามารถใช้งานได้อย่างไม่มีการแบ่งแยก แต่ในส่วนของหลักการข้ออื่นๆ ผู้วิจัยคิดเห็นว่ามีความโดดเด่นที่แตกต่างกันในแต่ละรูปแบบผลิตภัณฑ์ ดังตารางที่ 2.9 ดังนี้

ตารางที่ 2.9 วิเคราะห์หลักการที่นำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละชนิด

หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน	ประเภทผลิตภัณฑ์สาธารณะ			
	ถังขยะ	ม้านั่ง	ป้าย	ตู้โทรศัพท์
ความเท่าเทียม	✓	✓	✓	✓
ความยืดหยุ่น	-	-	-	-
ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน	✓	-	✓	✓
ข้อมูลเข้าใจง่าย	✓	-	✓	✓
เผื่อข้อผิดพลาด	✓	✓	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน	ประเภทผลิตภัณฑ์สาธารณะ			
	ถังขยะ	ม้านั่ง	ป้าย	ตู้โทรศัพท์
ออกแรงน้อย	✓	-	-	-
ขนาดและพื้นที่เหมาะสม	-	✓	-	✓

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

ถังขยะ เน้นการใช้งานง่ายกับทุกกลุ่มผู้ใช้งาน หากมีการแยกประเภทย่อมต้องสื่อสารให้ผู้ใช้เข้าใจได้ง่ายถึงประเภทของขยะที่ทิ้งในแต่ละถัง การเผื่อข้อผิดพลาดในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ป้องกันน้ำเข้าตัวถัง ป้องกันกลิ่นไม่ให้รบกวนบริเวณใกล้เคียง ทนแรงกระแทกต่อการใช้งาน รวมถึงเป็นการใช้งานที่สะดวก ออกแรงน้อย ลดการสัมผัสตัวถังให้ ก่อให้เกิดความน่าใช้งาน

ม้านั่ง เน้นขนาดที่เหมาะสมต่อกลุ่มคนทั่วไป มีความแข็งแรงทนทาน รองรับความผิดพลาดในกรณีที่มีผู้ใช้งานผิดประเภท

ป้าย เน้นในลักษณะของการสื่อสารด้วยภาพ สัญลักษณ์ ข้อความตัวอักษรที่ทำให้เข้าใจกับคนทุกกลุ่ม

ตู้โทรศัพท์ เน้นการสื่อสารที่ทำให้เข้าใจได้ง่ายกับคนทุกกลุ่ม รวมถึงการใช้งานที่มีพื้นที่เหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม

จากการวิเคราะห์หลักการที่โดดเด่นของผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละรูปแบบ แสดงให้ผู้วิจัยเห็นว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะในแต่ละรูปแบบไม่จำเป็นต้องใช้หลักการจากทฤษฎีเพื่อมวลชนครบทั้งหมด แต่สามารถเจาะเลือกหลักการที่เกี่ยวข้องมาใช้สนับสนุนในกระบวนการออกแบบตามลักษณะที่โดดเด่นของแต่ละการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะ

ภายในทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนได้มีการอธิบายเรื่องขนาดสัดส่วนโดยเฉลี่ยสำหรับทุกกลุ่มผู้ใช้งาน (National Disability Authority. 2012) โดยมีขั้นตอนการใช้ข้อมูล ดังนี้

1 ผู้ใช้งานมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่ได้รับการออกแบบอย่างไร

2 ขนาดร่างกายและรูปร่างส่งผลอย่างไร

3 ค้นหามิติที่เกี่ยวข้องจากรูปที่ 2.57

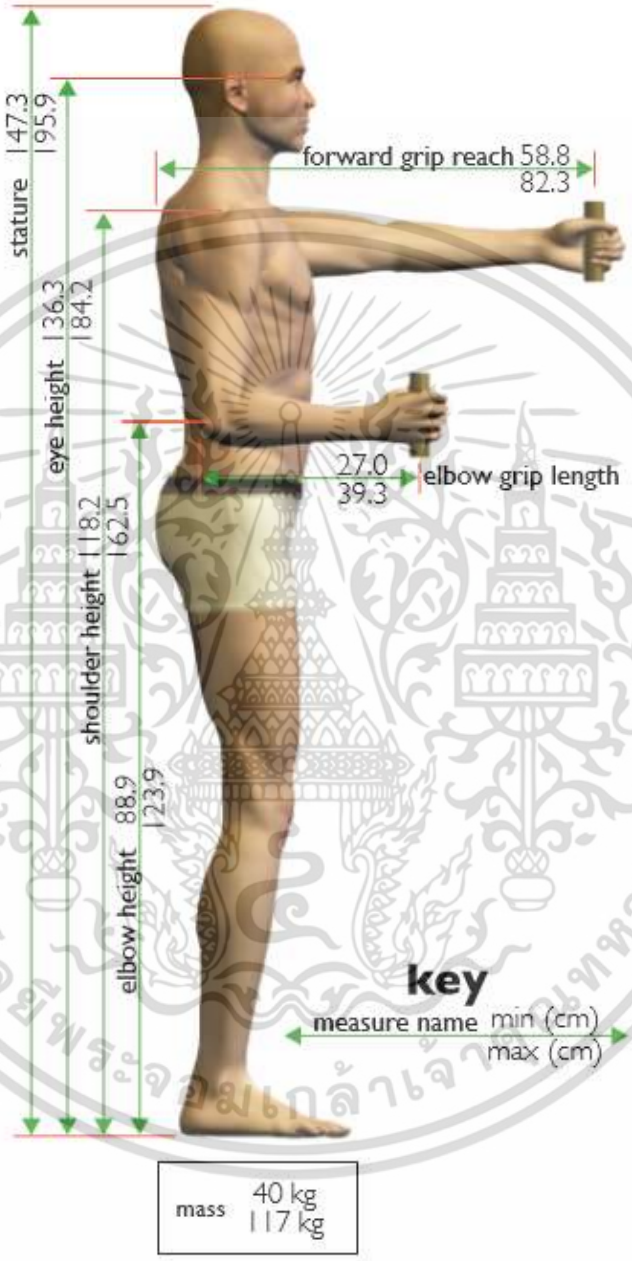
4 ใช้ค่าต่ำสุด สูงสุดเหล่านี้ในการชี้นำค่าเฉลี่ยขนาดร่างกายและรูปร่างต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถพบได้โดยทั่วไป

5 พิจารณาการนำค่าต่ำสุด สูงสุดเหล่านี้มาผสมผสาน ปรับเปลี่ยน หรือนำเสนอความหลากหลายของขนาดที่อาจเป็นประโยชน์

6 สามารถออกแบบขึ้นใหม่โดยไร้ข้อจำกัดอันเนื่องมาจากขนาดผู้ใช้ รูปร่างและความสามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

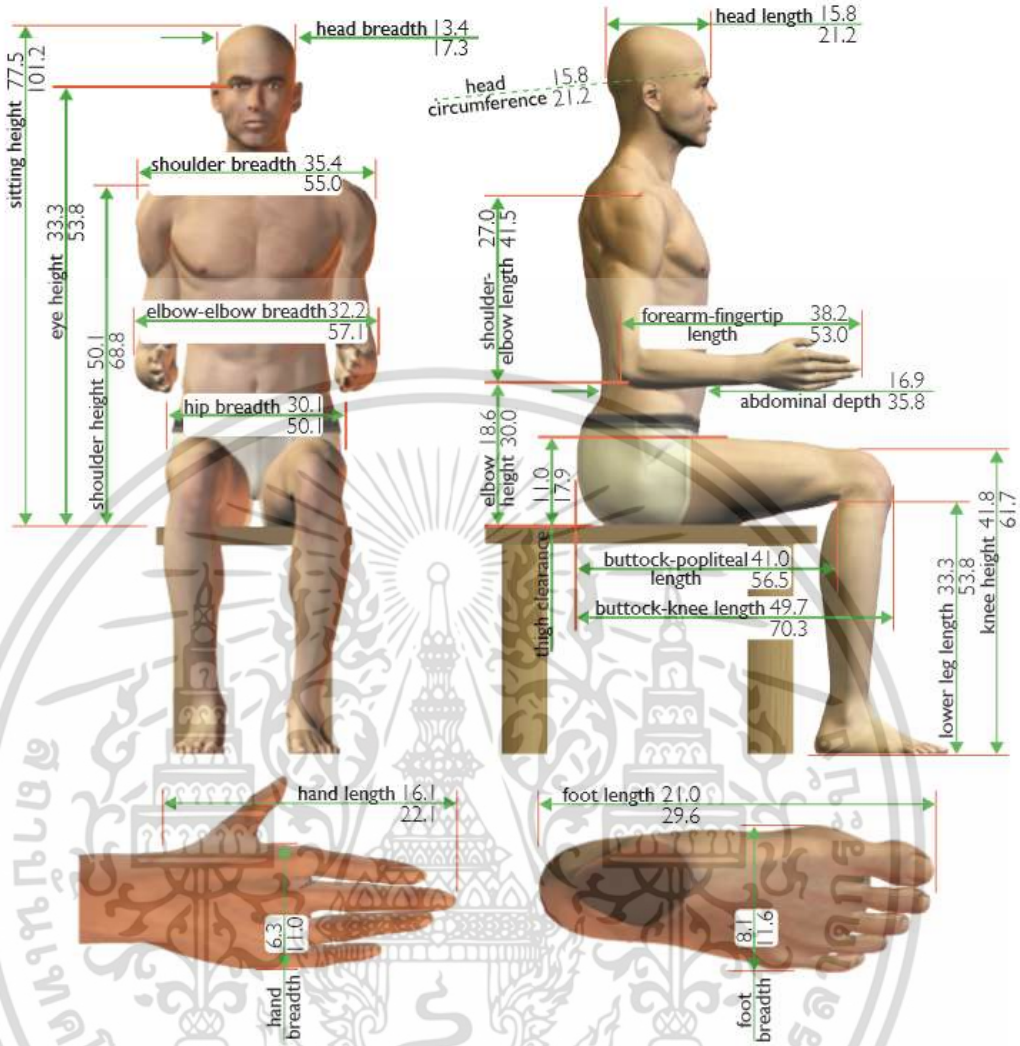
ทั้ง 6 ข้อนี้เป็นขั้นตอนการเลือกใช้ข้อมูลช่วงขนาดร่างกายในการออกแบบจากรูปที่ 2.57 และ 2.58

รูปที่ 2.57 ช่วงขนาดร่างกายขณะยืน

ที่มา: National Disability Authority. 2012

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.58 ช่วงขนาดร่างกายขณะนั่ง สัดส่วนมือ และเท้า

ที่มา: National Disability Authority. 2012

เนื่องจากทุกพื้นที่ทั่วโลกประกอบไปด้วยคนที่มีขนาดรูปร่างใหญ่มาก และเล็กมาก ทั้งสองแบบนี้มีความจำเป็นในการกำหนดช่วงการออกแบบที่จะรองรับคนจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งได้มีการรวบรวมขนาดร่างกายคนของแต่ละประเทศ โดยมีแหล่งที่มาจากตัวแทนเทคโนโลยีและมาตรฐานเกาหลี (2004) ดาเน็น และโรบิเน็ท (Daanen & Robinette) ประเทศเนเธอร์แลนด์ (2001) ห้องปฏิบัติการ HQL ประเทศญี่ปุ่น (2007) มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ประเทศไทย (2001) และ ฟูบินี่ (Fubini) และคณะ ประเทศอิตาลี (1993) ดังตารางที่ 2.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.10 ช่วงขนาดร่างกายที่แนะนำสำหรับทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน

ขนาด	เล็กสุด (เซนติเมตร)	แหล่งที่มา	ใหญ่สุด (เซนติเมตร)	แหล่งที่มา	ช่วงความต่าง
ความลึกของช่วงท้อง ขณะนั่ง	16.9	เกาหลี	35.8	เนเธอร์แลนด์	18.9
ความยาวตั้งแต่สะโพกถึงหัวเข่า	49.7	ญี่ปุ่น	70.3	เนเธอร์แลนด์	20.6
ความยาวสะโพกถึงขาพับ (ขนาดที่นั่ง)	41	เกาหลี	56.5	เนเธอร์แลนด์	15.5
ความยาวข้อศอกขณะจับ	27	ไทย	39.3	เนเธอร์แลนด์	12.3
ความสูงข้อศอกจากพื้น	88.9	ญี่ปุ่น	123.9	เนเธอร์แลนด์	35
ความสูงข้อศอกขณะนั่ง	18.6	อิตาลี	30	เนเธอร์แลนด์	11.4
ความกว้างข้อศอก	32.2	ญี่ปุ่น	57.1	อิตาลี	24.9
ความสูงตาจากพื้น	136.3	ไทย	184.2	เนเธอร์แลนด์	47.9
ความสูงตาขณะนั่ง	66.8	ไทย	89.2	เนเธอร์แลนด์	22.4
ความกว้างเท้า	8.1	ไทย	11.6	เนเธอร์แลนด์	3.5
ความยาวเท้า	21	ไทย	29.6	เนเธอร์แลนด์	8.6
ความยาวแขนถึงปลายนิ้ว	38.2	ญี่ปุ่น	53	เนเธอร์แลนด์	14.8
ระยะจับที่ดันไปข้างหน้า	58.8	ญี่ปุ่น	82.3	เนเธอร์แลนด์	23.5
ความกว้างมือ	6.3	ไทย	11	อิตาลี	4.7
ความยาวมือ	16.1	เกาหลี	22.1	เนเธอร์แลนด์	6
ความกว้างหัว	13.4	อิตาลี	17.3	ญี่ปุ่น	3.9
เส้นรอบวงหัว	51.3	ไทย	60.6	เนเธอร์แลนด์	9.3
ความยาวหัว	15.8	ไทย	21.2	สหรัฐอเมริกา	5.4
ความกว้างสะโพก ขณะนั่ง	30.1	ไทย	50.1	สหรัฐอเมริกา	20
ความสูงเข่า	41.8	ญี่ปุ่น	61.7	เนเธอร์แลนด์	19.9
ความยาวขาล่างขณะขาพับสูง	33.3	เกาหลี	53.8	เนเธอร์แลนด์	20.5
ความกว้างไหล่	35.4	ไทย	55	สหรัฐอเมริกา	19.6
ความยาวไหล่ถึงข้อศอก	27	อิตาลี	41.5	เนเธอร์แลนด์	14.5
ความสูงไหล่	118.2	ญี่ปุ่น	162.5	เนเธอร์แลนด์	44.3
ความสูงไหล่ขณะนั่ง	50.1	อิตาลี	68.8	เนเธอร์แลนด์	18.7
ความสูงขณะนั่ง	77.5	อิตาลี	101.2	เนเธอร์แลนด์	23.7
ความสูง	147.3	ไทย	195.9	เนเธอร์แลนด์	48.6
ความหนาของต้นขา	11	อิตาลี	17.9	เกาหลี	6.9
น้ำหนัก	40	ไทย	117	เนเธอร์แลนด์	77

ที่มา: National Disability Authority. 2012

จากตารางที่ 2.10 ได้แสดงให้เห็นถึงช่วงการออกแบบสำหรับ 29 ขนาดที่ใช้บ่อยที่สุด ซึ่งค่าที่มากสุดมาจากประเทศเนเธอร์แลนด์ หรือประเทศสหรัฐอเมริกา และค่าที่เล็กสุดมาจากประเทศแถบเอเชียและตอนใต้ของยุโรป ซึ่งจากตารางที่ 2.10 บอกเพียงค่ามากสุด ต่ำสุด และค่าความต่างระหว่างค่ามากสุดและค่าต่ำสุด ซึ่งหน่วยงานทุพพลภาพแห่งชาติ (2012) ได้กล่าวถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ยว่าเป็นความคิดในอุดมคติของคน ผู้ที่ออกแบบโดยใช้ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน จะต้องพิจารณาค่าความแปรปรวนของมนุษย์เอง และผลิตชิ้นงานออกมาให้สามารถใช้งานได้อย่างเท่าเทียมกันทุกคน ดังนั้นในการนำขนาดร่างกายจากตารางนี้มาใช้จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ทำการออกแบบ ผู้วิจัยวิเคราะห์ขนาดสัดส่วนร่วมกับผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อนำมาใช้ในขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ ดังตารางที่ 2.11

ตารางที่ 2.11 วิเคราะห์การนำขนาดสัดส่วนมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

ขนาด	ประเภทผลิตภัณฑ์สาธารณะ			
	ถังขยะ	ม้านั่ง	ป้าย	ตู้โทรศัพท์
ความลึกของช่วงท้อง ขณะนั่ง	-	✓	-	-
ความยาวตั้งแต่สะโพกถึงหัวเข่า	-	✓	-	-
ความยาวสะโพกถึงขาพับ (ขนาดที่นั่ง)	-	✓	-	-
ความยาวข้อศอกขณะจับ	✓	-	-	✓
ความสูงข้อศอกจากพื้น	✓	-	-	✓
ความสูงข้อศอกขณะนั่ง	-	✓	-	-
ความกว้างข้อศอก	-	-	-	-
ความสูงตาจากพื้น	-	-	✓	✓
ความสูงตาขณะนั่ง	-	-	✓	✓
ความกว้างเท้า	-	-	-	-
ความยาวเท้า	-	-	-	-
ความยาวแขนถึงปลายนิ้ว	-	-	-	-
ระยะจับที่ดันไปข้างหน้า	✓	-	-	✓
ความกว้างมือ	✓	-	-	✓
ความยาวมือ	✓	-	-	✓
ความกว้างหัว	-	-	-	-
เส้นรอบวงหัว	-	-	-	-
ความยาวหัว	-	-	-	-
ความกว้างสะโพก ขณะนั่ง	-	✓	-	-
ความสูงเข่า	-	✓	-	-
ความยาวขาล่างขณะขาพับสูง	-	✓	-	-
ความกว้างไหล่	-	-	-	-
ความยาวไหล่ถึงข้อศอก	-	-	-	-
ความสูงไหล่	-	-	-	-
ความสูงไหล่ขณะนั่ง	-	-	-	-
ความสูงขณะนั่ง	-	✓	-	✓
ความสูง	✓	-	✓	✓
ความหนาของต้นขา	-	✓	-	-
น้ำหนัก	-	✓	-	-

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2.11 ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สาธารณะในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยทำการวิเคราะห์ระหว่างขนาดร่างกายที่มีการใช้งานร่วมกับผลิตภัณฑ์สาธารณะ พบว่ามีความแตกต่างกันซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1 ถังขยะ ใช้งานทิ้งขยะ มีการเปิดปิดฝาถังในขณะที่ยืน จึงต้องคำนึงถึงความยาวข้อศอกขณะจับ ความสูงข้อศอกจากพื้น ระยะจับที่ดันไปข้างหน้า ความกว้างมือ ความยาวมือ และความสูงของผู้ใช้ นำขนาดสัดส่วนร่างกายในส่วนนี้มาใช้กำหนดความสูงถัง ระยะเปิดปิดฝาถัง หูจับฝาถัง

2 ม้านั่ง ใช้งานนั่งพักผ่อน จึงต้องคำนึงถึง ความลึกของช่วงท้องขณะนั่ง ความยาวตั้งแต่สะโพกถึงหัวเข่า ความยาวสะโพกถึงขาพับ (ขนาดที่นั่ง) ความสูงข้อศอกขณะนั่ง ความกว้างสะโพกขณะนั่ง ความสูงเข่า ความยาวขาล่างขณะขาพับสูง ความสูงขณะนั่ง ความหนาของต้นขาและน้ำหนัก นำขนาดสัดส่วนร่างกายในส่วนนี้มาใช้กำหนดความสูงของที่นั่ง ที่วางแขน และการรองรับน้ำหนักผู้นั่ง

3 ป้าย ใช้สื่อข้อความให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ใช้สถานที่ จึงต้องคำนึงถึงความสูงตาจากพื้น ความสูงตาขณะนั่ง และความสูง นำขนาดสัดส่วนร่างกายในส่วนนี้มาใช้กำหนดความสูงของป้าย ระยะการมอง

4 ตู้โทรศัพท์ ใช้โทรศัพท์ จึงต้องคำนึงถึง ความยาวข้อศอกขณะจับ ความสูงข้อศอกจากพื้น ความสูงตาจากพื้น ความสูงตาขณะนั่ง ระยะจับที่ดันไปข้างหน้า ความกว้างมือ ความยาวมือ ความสูงขณะนั่ง และความสูง นำขนาดสัดส่วนร่างกายในส่วนนี้มาใช้กำหนดความสูงของเครื่องโทรศัพท์ ระยะการมองเห็นทั้งในรูปแบบนั่งและยืนสำหรับผู้พิการและคนปกติ

จากการวิเคราะห์ขนาดร่างกายที่มีการใช้งานร่วมกับผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยคิดเห็นว่าสามารถปรับเปลี่ยนขนาดที่จะนำมาใช้ในกระบวนการออกแบบได้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์สาธารณะสามารถออกแบบได้หลากหลายการใช้งานเช่น ถังขยะอาจไม่มีฝาปิด ม้านั่งอาจไม่มีที่วางแขน เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับการออกแบบการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละประเภท

2.6.3 หลักการเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการศึกษาปัญหาร่วมสมัยและปัญหาในอนาคตที่เน้นความคิดเห็นและการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญเป็นหลัก ซึ่งเทคนิคเดลฟายได้รับการพัฒนาขึ้นในปี ค.ศ. 1950 โดยนักวิชาการของบริษัทแรนด์ (Rand Corporation) คือ โอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และ นอร์แมน ดาลคี้ (Norman Dalkey) เพื่อใช้ในการสอบถามเก็บ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูล ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อมาในปี ค.ศ. 1960 มีการเผยแพร่จนเป็นที่รู้จัก และมีการนำมาใช้ในงานวิจัยมากขึ้น (สุทิติ ขัตติยะ. 2550) โดยมีการพิจารณาลักษณะปัญหาในงานวิจัยที่เหมาะสมกับเทคนิคเดลฟาย (สุชาต ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. 2551) ดังนี้

1 เป็นเรื่องที่ต้องใช้ข้อมูลที่ในปัจจุบันไม่มีความแม่นยำเพียงพอหรือไม่มีข้อมูลให้ใช้ศึกษา

2 ไม่สามารถทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณได้อย่างแม่นยำ ต้องใช้การตัดสินใจเชิงอัตวิสัย (Subjective Judgments)

3 เป็นเรื่องที่ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์หรือมีความชำนาญที่หลากหลาย

4 เป็นเรื่องที่ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบเผชิญหน้ากันได้

5 เป็นเรื่องที่ไม่สามารถใช้การประชุมผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากได้เนื่องจากปัญหาด้านค่าใช้จ่ายและระยะเวลา

6 ปัญหาในงานวิจัยเป็นเรื่องที่ต้องการประสิทธิภาพของข้อมูล หรือข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจะเพิ่มมากขึ้นหากใช้กระบวนการสื่อสารที่ไม่เผชิญหน้ากัน

7 เป็นเรื่องที่ต้องป้องกันปัญหาความขัดแย้งทางด้านความคิด บุคลิกภาพ และผลประโยชน์ระหว่างบุคคลมีมากจนไม่สามารถดำเนินการได้โดยจำเป็นต้องใช้กระบวนการสื่อสารโดยไม่เผชิญหน้ากัน

8 เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความหลากหลายของผู้เชี่ยวชาญมาเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความมั่นใจในความถูกต้องของผลลัพธ์

9 เป็นเรื่องที่ต้องศึกษาถึงความสำคัญของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ต้องอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหลายคน

10 เป็นเรื่องการประเมินผลการจัดสรรงบประมาณที่ไม่มีการจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า

11 เป็นเรื่องที่ต้องการสำรวจทางเลือกในการวางผังเมือง

12 เป็นเรื่องที่ต้องการวางแผนวิทยาเขตมหาวิทยาลัย หรือ หลักสูตรก่อนดำเนินการ

13 เป็นเรื่องที่ต้องการทางเลือกที่เป็นไปได้ด้านนโยบายก่อนประกาศใช้

14 เป็นเรื่องที่ต้องการพัฒนาความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ทางสังคมหรือเศรษฐกิจ

จากการพิจารณาลักษณะปัญหาที่เหมาะสมกับเทคนิคเดลฟาย แล้วนำมาพิจารณาเชื่อมโยงกับงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีลักษณะปัญหาที่สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับการพิจารณาข้างต้น เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ต้องการหาแนวทางจากข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ด้านการอนุรักษ์ ด้านการออกแบบ และข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งหมดเป็นข้อมูลที่ต้องนำมาเชื่อมโยงกับการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่เคยมีมาก่อนอีกทั้งยังเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์และมีความหลากหลายมาเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความมั่นใจในความถูกต้องของผลลัพธ์

การใช้เทคนิคเดลฟายต้องมีการจัดเตรียมกลุ่มตัวอย่างก่อนการใช้เครื่องมือ โดยกำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่ต้องการศึกษา ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Selection) แล้วจึงทำการติดต่อขอความร่วมมือ อธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย วิธีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และนัดเวลาที่จะทำการสัมภาษณ์ โดยเทคนิคเดลฟายมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1 เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่หนึ่ง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างตอบได้ตามอิสระ อาจมีเพียงกรอบหรือประเด็นคำถามอย่างกว้างเพื่อให้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนครอบคลุมหัวข้อที่มีเนื้อหาเดียวกัน

2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบ แล้วจึงสร้างเครื่องมือการวิจัยซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งแบบสอบถามปลายปิดแบบเติมคำ แบบมาตราส่วนประมาณค่า หรือแบบจัดอันดับความเป็นไปได้โดยเลือกใช้ตามความเหมาะสม

3 เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่สอง ด้วยการส่งแบบสอบถามปลายปิดเพื่อเป็นการยืนยันครั้งที่หนึ่ง ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบโดยใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ หากช่วงเวลาแต่ละรอบทิ้งห่างนานไปจะทำให้ผู้เชี่ยวชาญลืม ส่งผลต่อคำตอบที่ได้ไม่มีความแน่นอนและขาดความน่าเชื่อถือ

4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายปิด โดยใช้ค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ แล้วเตรียมเก็บข้อมูลครั้งต่อไปโดยใช้ค่าที่วิเคราะห์ได้และความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจากการตอบครั้งที่ผ่านมา นำมาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามปลายปิดชุดใหม่

5 เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งต่อไปให้ดำเนินการตามข้อ 4 จนกว่าจะได้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นเอกฉันท์

จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีการเก็บข้อมูลซ้ำหลายรอบที่ก่อให้เกิดความมั่นใจในคำตอบ ผู้วิจัยจึงสนใจใช้เทคนิคเดลฟายในการค้นหาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในบทที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

2.7.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิชฌานันท์ ศิริสมบัติ (2555) วิจัยเรื่องแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช วัตถุประสงค์คือเพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพรูปแบบองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้และศึกษาแนวทางอนุรักษ์และพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้คงคุณค่าแห่งประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ พระและเณรที่บวชเรียนในวัด เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภายในวัด ผู้ที่มาทำบุญ นักอนุรักษ์โบราณสถานและประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณรอบวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอบเขตเนื้อหาศึกษาจากสภาพภูมิประเทศในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประวัติและความเป็นมาของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลวิหารภายในวัด ประเพณีและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ความหมายแนวความคิด และทฤษฎีในการอนุรักษ์และพัฒนารูปแบบงานวิจัยคือการสำรวจเพื่อทำแผนผังและแผนที่ที่เป็นโบราณสถานโบราณวัตถุสำคัญและสิ่งก่อสร้างภายในและภายนอกเขตสังฆาวาส ใช้การสังเกตเพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้มาทำกิจกรรมภายในวัด ใช้การสอบถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนาวัด ใช้การสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าด้านพฤติกรรมผู้ใช้เป็นประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ มีความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานในวัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันสำคัญทางศาสนาที่มีผู้คนจำนวนมาก นิยมเดินทางมาด้วยรถส่วนตัว ในด้านกายภาพมีปัญหาจากความไม่เป็นระเบียบของร้านค้าที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของวัดซึ่งสถานที่ที่ควรอนุรักษ์และพัฒนาโดยด่วนได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์การค้าพื้นเมือง สถานที่จอดรถ สถานที่พักผ่อน การจัดทัศนียภาพและภูมิทัศน์ภายในบริเวณวัด ป้ายบอกทาง และสถานที่จุดธูปเทียนถวายองค์พระเจดีย์ ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสอดคล้องกันกับสถาปัตยกรรมในประวัติศาสตร์ สร้างความเป็นระเบียบให้กับสถานที่เพื่อคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งยังสร้างรายได้และชื่อเสียงให้กับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบถึงปัญหาภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่ต้องปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เหมาะสม ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ในส่วนของการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ต้องการให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นส่วนช่วยส่งเสริมต่อการได้ขึ้นทะเบียนมรดกโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิรุจ ถิ่นนคร (2547) วิจัยเรื่องโครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบเทศบาลนครนครศรีธรรมราช วัตถุประสงค์คือเพื่อเสนอรูปแบบการปรับปรุงพื้นที่รองรับกิจกรรมอย่างเหมาะสมซึ่งประกอบไปด้วย ที่ว่าง ที่จอดรถ ความหนาแน่นของการจราจร เส้นทางสัญจร รูปแบบอาคารที่พักอาศัย การท่องเที่ยว ความเชื่อมต่อระหว่างโบราณสถานและสถานที่สำคัญ รวมถึงการปรับปรุงสถานที่เสื่อมโทรม มีขอบเขตพื้นที่ศึกษาคือ บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอบเขตเนื้อหาศึกษาจากทฤษฎีและแนวคิดด้านการออกแบบชุมชนเมืองประกอบด้วย องค์ประกอบเมือง ลักษณะของเมืองประวัติศาสตร์และย่านประวัติศาสตร์ การอนุรักษ์ วิธีดำเนินการอนุรักษ์ การใช้พื้นที่ว่างสาธารณะ ทฤษฎีและกระบวนการประเมินคุณค่าทางสายตาและการท่องเที่ยว ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพระบรมธาตุเจดีย์ประกอบด้วย ประวัติ ความสำคัญ ปรัชญาและคติความเชื่อ งานสำคัญประจำปี พัฒนาการของเมืองและความสำคัญขององค์ประกอบโดยรอบ ซึ่งงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์จากประชากรในพื้นที่ นักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่หน่วยงานในชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชน ผลการวิจัยพบว่าพื้นที่ตั้งของพระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นพื้นที่เมืองเก่านครศรีธรรมราช ที่มีพัฒนาการของเมืองมาโดยตลอดก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อพื้นที่โดยรอบ 3 ประการ คือ ปัญหาความไม่เหมาะสมทางด้านกายภาพต่อกิจกรรมและความเป็นเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ ปัญหาพื้นที่ที่มีผลกระทบด้านมุมมองที่มีต่อวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งได้เสนอแนวทางปรับปรุงพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้เป็นพื้นที่หมายตาและสามารถรองรับกิจกรรมของเมืองได้ ปรับองค์ประกอบเมืองที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ให้มีความชัดเจนและถูกต้องตามอัตลักษณ์ เสนอให้พื้นที่บริเวณลานวัฒนธรรมเป็นพื้นที่หลักรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว และเสนอให้มีการอนุรักษ์ควบคุมอาคารบริเวณพื้นที่เมืองเก่านครศรีธรรมราช สร้างเอกลักษณ์และบรรยากาศของพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบถึงปัญหาภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่ต้องปรับองค์ประกอบเมืองให้มีความสัมพันธ์กับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เกิดความถูกต้องตามอัตลักษณ์ ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ในส่วนของการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ต้องเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารอย่างเหมาะสม

สุรัสดา นิปริยาย (2543) วิจัยเรื่องแนวทางการอนุรักษ์เมืองเก่านครศรีธรรมราช วัตถุประสงค์คือเพื่อเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์เมืองเก่านครศรีธรรมราช มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตเนื้อหาศึกษาจากแนวคิดองค์ประกอบเมือง แนวคิดลักษณะและย่านเมืองเก่า เมืองประวัติศาสตร์ แนวคิดการอนุรักษ์ วิธีดำเนินการอนุรักษ์ และศึกษากรณีตัวอย่างการอนุรักษ์ในต่างประเทศ ศึกษาวิวัฒนาการการตั้งถิ่นฐาน การเปลี่ยนแปลงสภาพปัญหาและผลกระทบที่มีต่อสภาพแวดล้อมเมืองนครศรีธรรมราช และแนวทางการอนุรักษ์เมืองเก่านครศรีธรรมราช โดยงานวิจัยนี้ใช้การสำรวจภาคสนาม การสังเกต การสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่าเมืองมีวิวัฒนาการการตั้งถิ่นฐานชุมชนมานานบนที่ราบตามแนวสันทราย มีพัฒนาการของเมืองมาโดยตลอด จากการขยายเมืองขึ้นมาทางเหนือ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกตามโครงข่ายคมนาคมที่ได้รับการพัฒนาในระยะเวลา 40 ปีที่ผ่านมา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีการเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์เมืองเก่านครศรีธรรมราช แบ่งเป็น 3 บริเวณคือ พื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุณภาพชีวิต วัฒนธรรม และการพักอาศัย พื้นที่อนุรักษ์เพื่อการพักอาศัยกึ่งพาณิชย์ และพื้นที่รองรับการพัฒนาและการขยายตัวของชุมชน

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบถึงวิวัฒนาการเมืองเก่านครศรีธรรมราช ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเมืองรวมถึงสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เชื่อมโยงกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ในส่วนของสภาพแวดล้อมภายที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เห็นได้จากความขัดแย้งของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ติดตั้งอยู่ภายในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงเมือง

ปทิตตา สนทมิโน (2550) วิจัยเรื่องแนวทางการจัดเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเมืองนครศรีธรรมราช วัตถุประสงค์คือเพื่อกำหนดเส้นทางและรูปแบบทางจักรยานพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้จักรยาน ผู้วิจัยศึกษาในพื้นที่ตำบลในเมือง ตำบลคลัง และตำบลท่าวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขอบเขตเนื้อหาศึกษาจากสภาพทั่วไปของเมืองนครศรีธรรมราช การจัดแหล่งท่องเที่ยวทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวคิดการออกแบบเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้จักรยาน แนวคิดเกี่ยวกับรถจักรยานและการจัดเส้นทางจักรยาน แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว งานวิจัยนี้ใช้การสำรวจเพื่อทราบสภาพเส้นทางในปัจจุบัน การสอบถามพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในเขตเมืองนครศรีธรรมราช การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว ผู้ประกอบการกรุ๊ปทัวร์เกี่ยวกับอายุ พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มาเมืองนครศรีธรรมราช และทดลองใช้จักรยานในแต่ละเส้นทางท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าถนนราชดำเนินเป็นถนนที่แคบและยาวเนื่องจากอาคารสิ่งก่อสร้างชิดติดถนนซึ่งยากต่อการขยายถนน และมีการจราจรติดขัดเนื่องจากเป็นย่านการค้าและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ โดยผู้วิจัยได้จัดรูปแบบเส้นทางจักรยานให้สอดคล้องกับสภาพเมืองส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมออกมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็น 4 เส้นทาง ซึ่งข้อเสนอแนะในด้านการจัดภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้มีการกล่าวถึง การออกแบบป้ายบอกเรื่องราวการท่องเที่ยวแต่ละจุดรวมถึงผลิตภัณฑ์สาธารณะ (Street Furniture) ที่ต้องการพัฒนาการใช้งานให้เหมาะสม และมีการตอบสนองอย่างเพียงพอ

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่าสภาพแวดล้อมเมืองมีการจราจรติดขัด จึงเสนอแนวทางจัดการเส้นทางรถจักรยานมาช่วยแก้ปัญหาการจราจรติดขัดแทน โดยได้เสนอแนะให้มีการออกแบบและปรับปรุงผลิตภัณฑ์สาธารณะรองรับการใช้งานอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกับในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.7.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์

สุรสิทธิ์ เวทย์ประสิทธิ์ (2555) วิจัยเรื่องการศึกษาอัตลักษณ์ของพระบรมธาตุนครศรีธรรมราชเพื่อออกแบบสภาวะแวดล้อมภายในอาคารอาศรมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช วัตถุประสงค์คือเพื่อศึกษาอัตลักษณ์ ประวัติความเป็นมาของพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช นำความรู้จากการศึกษาอัตลักษณ์มาใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในอาคารอาศรมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของชาวนครศรีธรรมราช ขอบเขตเนื้อหาศึกษาข้อมูลพื้นฐานของอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์และวิเคราะห์อัตลักษณ์ของพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชจากภูมิปัญญา แนวคิด ความเชื่อทางศาสนา ลักษณะลวดลาย วิวัฒนาการรูปแบบของเจดีย์แต่ละยุคสมัย ประวัติความเป็นมาของการสร้าง องค์ประกอบ และบริบทของพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ซึ่งงานวิจัยนี้ใช้การสอบถามข้อมูลของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ ใช้การสัมภาษณ์บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับอัตลักษณ์พระบรมธาตุนครศรีธรรมราช และสำรวจพื้นที่เก็บข้อมูลภาพถ่ายวิเคราะห์ปัจจัยที่เหมาะสมต่อการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมภายในอาคารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ ผลการวิจัยพบว่าอัตลักษณ์องค์พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชคือการแสดงออกทางนามธรรมในเรื่อง วิจิตร สง่า และเกลี้ยงเกลา ส่วนทางรูปธรรมที่สะท้อนให้เห็นจากการแสดงผลผลิตทางวัฒนธรรมที่มีความประณีต สูงส่ง จากผลิตภัณฑ์ของชนชั้นสูงที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนา ทรงคุณค่าในทางโลกมีความวิจิตรด้านการออกแบบที่เกลี้ยงเกลาของวัสดุ รูปทรง สัดส่วน และแสงสีอันทรงคุณค่า นำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบอาคารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบถึงการได้มาซึ่งอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นทรงคุณค่าเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป นำมาปรับใช้ในการออกแบบภายในอาคารให้เป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของทางภาคใต้ ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนของการนำอัตลักษณ์มาปรับใช้กับการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2555) วิจัยเรื่องอัตลักษณ์ไทยทุนความคิดทุนสร้างสรรค์ ศึกษาและสังเคราะห์อัตลักษณ์ไทย 4 ภูมิภาค วัตถุประสงค์คือเพื่อสำรวจศึกษาและประมวลอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม 4 ภาค คัดกรองจัดกลุ่มอัตลักษณ์ สังเคราะห์อัตลักษณ์ที่โดดเด่นนำมาใช้เป็นบรรทัดฐาน ประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากอัตลักษณ์ที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ โดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นผู้วางกรอบการดำเนินงานให้หน่วยงานในแต่ละภูมิภาครับผิดชอบ มีขั้นตอนการทำงานเริ่มจากศึกษาข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลจากพื้นที่ วิเคราะห์องค์ประกอบเปรียบเทียบความโดดเด่น ระดมสมองร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทดสอบความเที่ยงตรงของแผนงาน ระดมสมองร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำแผนงานสร้างสรรค์ ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลเชิงลึกเพื่อสกัดองค์ประกอบการสร้างสรรค์ให้เป็นมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่ามีการแบ่งอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะเด่นเชิงรูปธรรมคือ มีฐาน ทรงเจดีย์เป็นทรงระฆังคว่ำ หุ้มด้วยทองคำเหลืองอร่าม และลักษณะเด่นเชิงนามธรรมคือ การเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน ผลที่ได้จากการสำรวจศึกษาเป็นต้นแบบซึ่งจะช่วยจุดประกายความคิด กระตุ้นให้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของการนำทุนทางวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้ เป็นตัวอย่างให้แก่นักออกแบบ ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไปผู้สนใจในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยนำอัตลักษณ์ไทยมาเชื่อมในกระบวนการออกแบบ นำไปสู่การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมหรือตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในวิถีทางอันเป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำใครต่อไปในอนาคต

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบถึงวิธีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ความหมายอัตลักษณ์ไทยในแต่ละภาคออกมา ผู้วิจัยจึงนำวิธีการดังกล่าวมาปรับใช้ภายในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมุ่งไปสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ปฐวี ศรีโสภา (2553) วิจัยเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนในงานออกแบบบรรจุภัณฑ์อาหาร กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม วัตถุประสงค์คือเพื่อศึกษาแนวทางการนำปัจจัยได้เปรียบทางเศรษฐกิจของชุมชนมาใช้เป็นแนวคิดในการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าประเภทอาหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนประจำจังหวัดสมุทรสงครามเพื่อสร้างอัตลักษณ์และสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนประเภทอาหารประจำจังหวัดสมุทรสงครามเพื่อสร้างเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม่แบบให้ผู้ประกอบการได้นำไปประยุกต์ใช้ ขอบเขตเนื้อหาศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ ข้อมูลจังหวัดสมุทรสงคราม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ มีขั้นตอนการศึกษาแนวทางการนำปัจจัยได้เปรียบทางเศรษฐกิจของชุมชนจากการวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนประจำจังหวัดสมุทรสงครามจากการใช้เครื่องมือแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวต่างถิ่นเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มเป้าหมายแล้วนำมาสรุปแนวทาง เพื่อใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน ผลที่ได้จากงานวิจัย คือ การแบ่งกลุ่มบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับขอบเขตพื้นที่ภายใต้หลักทฤษฎีใหม่ แบ่งเป็นบรรจุภัณฑ์ที่จำหน่ายในชุมชนจำนวน 7 รูปแบบ นอกชุมชน 1 รูปแบบ โดยเอกลักษณ์ประจำชุมชนจังหวัดสมุทรสงครามที่ถูกเลือกมากที่สุดในด้านทรัพยากรคือ ปลาทู ด้านผลงานหัตถศิลป์คือ หลวงพ่อบ้านแหลม และด้านกิจกรรมสถานที่สำคัญ คือ ตลาดน้ำ

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่ามีการใช้อัตลักษณ์ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยดึงลักษณะที่โดดเด่นของจังหวัดมาใช้ในการออกแบบ เช่นเดียวกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ต้องการดึงลักษณะที่โดดเด่นของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมาใช้ในการออกแบบแทนที่การใช้ผลิตภัณฑ์เดิมที่มีความเสียหายอีกทั้งยังไม่ได้แสดงถึงลักษณะเฉพาะของพื้นที่

ทรงคุณ จันทจร และคณะ (2552) วิจัยเรื่องคุณค่าอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการนำมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ วัตถุประสงค์คือเพื่อค้นหาคุณค่าอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของประเทศไทยในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้สู่แนวทางการนำศิลปวัฒนธรรมเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน ศึกษาขอบเขตเนื้อหาจากนโยบายการใช้ทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา อัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม บริบททางสังคมและวัฒนธรรม ศึกษาทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ทฤษฎีการกระทำระหว่างกันด้วยสัญลักษณ์ ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม และทฤษฎีวิวัฒนาการ ใช้วิธีการจัดส่งแบบสอบถามให้ผู้รู้และผู้เกี่ยวข้องตอบและส่งคืนผ่านทางไปรษณีย์ จัดการสนทนากลุ่มพิจารณาเกณฑ์การคัดเลือกผลิตภัณฑ์เป้าหมายในการศึกษา พิจารณาคัดสรรงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของแต่ละจังหวัดที่มีความโดดเด่นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องในจังหวัดเป็นคณะผู้พิจารณาคัดเลือก สัมภาษณ์สังเกต ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งผลิตภัณฑ์ในแต่ละจังหวัด สัมภาษณ์ผู้รู้และเจ้าของผลิตภัณฑ์ จัดสัมมนากลุ่ม วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ประยุกต์ใช้ผลิตภัณฑ์และกำหนดแนวทางการประยุกต์ใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สังเคราะห์คุณค่า ตรวจสอบแนวทางการประยุกต์ผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นโดยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการท่องเที่ยวช่วยตรวจสอบ พร้อมกับจัดสัมมนาผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น 3 ภาค ผลการวิจัยที่ได้คือ แนวทางการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการนำมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ในแต่ละภาค แนวทางที่ได้มาขึ้นอยู่กับคำแนะนำในการเลือกใช้วัสดุหรือวัตถุดิบที่มีคุณภาพในการผลิต สนับสนุนให้มีความสวยงาม ใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย ทันสมัย ลดต้นทุนการผลิต มีการส่งเสริมอาชีพให้กับคนรุ่นหลังเพื่อสืบทอดภูมิปัญญา มีศูนย์สาธิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และแนวทางการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยจัดให้มีนิทรรศการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ และสถานที่สาธิตการผลิตงานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่ามีการดึงลักษณะที่โดดเด่นจากศิลปวัฒนธรรมมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เมื่อนำมาปรับใช้กับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จะเป็นการนำอัตลักษณ์มาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อช่วยเพิ่มคุณค่าของสถานที่ให้ดียิ่งขึ้น

2.7.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สาธารณะ

ชนากานต์ เตี้ยงสูงเนิน (2554) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน วัตถุประสงค์คือเพื่อศึกษาสภาพทางกายภาพของอุปกรณ์ประกอบถนน ศึกษานโยบายและรูปแบบการบริหารงานเกี่ยวกับอุปกรณ์ประกอบถนน ศึกษาเกณฑ์และแนวคิดด้านการออกแบบที่ใช้ในการวางแผนและออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนน ศึกษาทัศนคติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อสภาพอุปกรณ์ประกอบถนนในปัจจุบันและความต้องการในอนาคต และเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยพื้นที่ศึกษาคือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขอบเขตเนื้อหาศึกษาจากแนวคิดเกี่ยวกับอุปกรณ์ประกอบถนน ซึ่งอธิบายถึงนิยาม ความเป็นมา ประเภท และเกณฑ์ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนน ศึกษาจากการบริหารงานและการวางแผนเกี่ยวกับอุปกรณ์ประกอบถนนในสถานศึกษา ศึกษาจากแนวคิดการมีส่วนร่วม และจากการพัฒนาอย่างยั่งยืน งานวิจัยนี้ใช้การสำรวจทางกายภาพสภาพปัจจุบันของอุปกรณ์ประกอบถนนในพื้นที่ศึกษาโดยพิจารณาประเภทและการกระจายตัว ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้บริหารและผู้ออกแบบเพื่อทราบแนวคิด เกณฑ์และการดำเนินงานด้านการออกแบบ และใช้การสอบถามจากผู้ใช้งานจริงเพื่อทราบลักษณะประชากร ทัศนคติที่มีต่ออุปกรณ์ประกอบถนนและทราบความต้องการในอนาคต ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงการบริหารงาน การออกแบบที่ขาดการวางแผนด้านงบประมาณและระยะเวลาในการควบคุมงาน ขาดหน่วยงานหรือบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการออกแบบโดยเฉพาะ ขาดความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอดคล้องกันในการบริหารงาน ซึ่งเกณฑ์หลักที่ควรคำนึงถึงมากที่สุดคือ เกณฑ์ด้านประโยชน์ใช้สอย เกณฑ์ด้านโครงสร้างทางวิศวกรรมคือ ความปลอดภัยต่อผู้ใช้งานและทรัพย์สิน เกณฑ์ด้านรูปลักษณ์คือ ความสวยงาม จากการศึกษาพบปัญหาของการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและออกแบบอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากขาดการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานมีส่วนร่วม และเสนอแนะแนวทางโดยกำหนดให้ผู้ใช้งานมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบ กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนน มีการสนับสนุนงานวิจัยอุปกรณ์ประกอบถนน สนับสนุนให้บุคลากรในพื้นที่มีส่วนร่วมโดยการนำผลงานออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนของนักศึกษามาใช้ติดตั้ง ผู้ใช้งานจริงมีส่วนร่วมจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการทำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรือจัดงานประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อตัดสินใจเลือกแบบ

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่าการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง โดยการออกแบบต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด นำมาประยุกต์ใช้เชื่อมโยงกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

สุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์ (2557) วิจัยเรื่องการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัยเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ วัตถุประสงค์คือเพื่อศึกษาบริบทชุมชนประกอบด้วย ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชุมชน สภาพสังคม วิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม นโยบายการพัฒนาเมือง เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายถนนสำหรับ 4 ชุมชนที่มีอัตลักษณ์แตกต่างกัน และเพื่อสำรวจความคิดเห็นของคนในบริเวณชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัยที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ ดำเนินการโดยศึกษาบริบทชุมชนหาเกณฑ์ที่ส่งผลต่อเกณฑ์การออกแบบ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองลำพูนในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองเก่าลำพูน เจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำพูน และผู้นำชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัย โดยนำข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ประมวลเป็นแนวคิดในการออกแบบเพื่อร่างแบบความคิด ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประเมินรูปแบบและแก้ไขปรับปรุงก่อนสอบถามชุมชนถึงความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายถนน ผลการวิจัยพบว่าป้ายถนนชุมชนบ้านท่า ท่านาง สื่อความหมายและแสดงอัตลักษณ์ของชุมชนได้ดีที่สุด โดยรูปแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ได้จากการศึกษาภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัยนั้นพบว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการออกแบบคือ รูปแบบและลวดลายต้องไม่ขัดแย้งกับประเพณีและความเชื่อของคนในชุมชน สีที่ใช้ในการออกแบบควรเป็นลักษณะที่เข้ากับภูมิทัศน์ของเมือง วัสดุที่ใช้ควรเป็นวัสดุพื้นถิ่นและสามารถส่งเสริมการมีอาชีพของคนในท้องถิ่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่ามีการนำอัตลักษณ์มาใช้ร่วมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ ให้มีรูปแบบที่ไม่ขัดแย้งกับสภาพแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงกับงานวิจัย แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ต้องศึกษาประวัติเดิมของพื้นที่ศึกษา รูปแบบประเพณี ความเชื่อ เพื่อนำอัตลักษณ์ที่ได้มาออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะให้เกิดประโยชน์ส่งเสริม เกิดสภาพภูมิทัศน์ที่ดีต่อวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.7.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลก

ศุภรัตน์ ตั้งฤทัยวานิชย์ (2549) วิจัยเรื่องผลกระทบจากการเป็นแหล่งมรดกโลก ศึกษากรณีนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา วัตถุประสงค์คือเพื่อศึกษากระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนได้มาซึ่งการเป็นแหล่งมรดกโลก นโยบายการบริหารจัดการของภาครัฐ ในการดำเนินการอนุรักษ์ การเปลี่ยนแปลงสภาพทางกายภาพหลังจากได้เป็นแหล่งมรดกโลก และผลกระทบเชิงบวกและลบ คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ใช้วิธีการสัมภาษณ์นักวิชาการ เจ้าหน้าที่และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งแหล่งมรดกโลก และผู้ที่ได้รับผลกระทบได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มผู้อยู่อาศัย ผลการวิจัยพบว่าในช่วงการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่งมรดกโลกยังไม่ได้รับผลกระทบแต่ช่วงที่มีการดำเนินการตามแผนแม่บทเริ่มได้รับผลกระทบได้แก่ ด้านกายภาพได้รับผลกระทบเชิงบวกคือบ้านเรือนมีความสวยงาม ไม่มีการตั้งบ้านเรือนทับซ้อนกับโบราณสถานทำให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยว ผลกระทบเชิงลบคือการจัดสรรพื้นที่ที่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะผู้ที่ประกอบการค้าประสบปัญหาขาดทุนเนื่องจากสถานที่จัดให้ใหม่นั้นห่างไกลจากชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว แต่ส่งผลดีต่ออาชีพแกะสลักที่ได้พื้นที่เหมาะสมขึ้น ด้านเศรษฐกิจ ได้รับผลกระทบเชิงบวกคือมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวชมมากขึ้นส่งผลให้คนในพื้นที่และองค์กรภาครัฐมีรายได้มากขึ้น ผลกระทบเชิงลบคือ เนื่องจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้มีการแข่งขันทางการค้าและประชาชนมีอัตราค่าครองชีพสูง ด้านสังคม ได้รับผลกระทบเชิงบวกคือ มีบ้านเมืองที่สวยงาม ผลกระทบเชิงลบเมื่อชุมชนย้ายออก เมืองมีคนอยู่น้อยลงกลายเป็นแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่น ผู้คนที่อยู่อาศัยบริเวณเกาะเมืองเริ่มเปลี่ยนไป มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น ครอบครัวมีขนาดเล็กลง ผู้คนแต่งตัวตามแฟชั่นที่มากับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้นเนื่องจากมีลูกค้าเป็นชาวต่างชาติ

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่าส่งผลกระทบต่อด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งต้องมีการคำนึงถึงในเชิงลบให้มากขึ้น มีมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำกับกรณีของนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้นส่งผลกระทบในเชิงกายภาพเป็นหลัก คือ การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทำให้สภาพแวดล้อมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีความสวยงามมากขึ้น

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.7.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สาธารณะ

มูเอิด คลอเดีย อาร์ และ โจเอา บีเซอร์รา เดอ เมเนเซส (Mourthe, Claudia R and Joao Bezerra de Menezes. 2000) วิจัยเรื่องกระบวนการทางการยศาสตร์สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์สาธารณะในเมืองที่มีความแตกต่างกัน วัตถุประสงค์คือเพื่อวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สาธารณะของสามรัฐในประเทศบราซิล วิเคราะห์บริบทและธรรมชาติโดยรอบที่ได้รับการออกแบบและมีผลต่อวิถีชีวิตของพลเมืองโดยพิจารณาเปรียบเทียบการวิเคราะห์ด้านประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และตรวจสอบการใช้งานถึงความสำคัญของอุปกรณ์นี้ที่มีผลระหว่างพื้นที่สาธารณะและผู้ใช้งานบนอิทธิพลของวัฒนธรรมท้องถิ่น และมาตรฐานพิเศษระหว่างประเทศ พบว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะที่มีอยู่ในพื้นที่ส่วนกลางทั้งหมดของโลกได้แก่ ถังขยะ แผงขายหนังสือพิมพ์ เสาไฟ ป้ายรถประจำทาง ป้ายจราจร มีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพชีวิตในการโต้ตอบระหว่างสถานที่สาธารณะ โดยมีอิทธิพลทางวัฒนธรรมและนโยบายของเมืองที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์สาธารณะในด้านคุณภาพ การใช้งาน และหน้าตาของผลิตภัณฑ์ ส่วนผลิตภัณฑ์สาธารณะที่พบได้น้อยหรืองดการใช้งานไปเนื่องจากผลิตภัณฑ์สาธารณะมีคุณภาพต่ำ ไม่สามารถทำให้คนรับรู้ถึงการใช้งานได้

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่าต้องคำนึงถึงอิทธิพลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สาธารณะ และปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์สาธารณะให้สูงขึ้น รวมถึงทำให้เข้าใจง่ายต่อการใช้งาน ซึ่งนำมาปรับใช้กับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิกัส เมธา (Vikas Mehta. 2006) วิจัยเรื่องการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมทางสังคม วัตถุประสงค์คือเพื่อสำรวจความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ การใช้งาน พฤติกรรมและการรับรู้ของคนที่มาใช้ถนนการค้าที่ถนนแมสซาชูเซต ในเมืองเคมบริดจ์ ถนนฮาร์วาร์ดในเมืองบรูคลิน และถนนเอล์มในเมืองซอเมอร์วิล ผลการวิจัยพบว่าข้อสรุป 3 ด้านได้แก่ ด้านสังคม เป็นการรับรู้มาจากถนนย่านการค้า มีกิจกรรมการซื้อขายสินค้า กินดื่ม กิจกรรมบันเทิงที่ทำในเวลาว่างอย่างการพบปะสังสรรค์ ซึ่งเป็นถนนที่มีชีวิตมากที่สุดจากความหลากหลายทางสังคม โดยคนที่ทำธุรกิจที่มั่นคงจะค่อยๆ พัฒนาพื้นที่ชุมชนให้ผู้คนมีการพบปะกันมากขึ้น ลักษณะที่สำคัญที่สุดของร้านค้าขนาดเล็กคือการส่งต่อเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ความทรงจำ การรับรู้ของพื้นที่ รสนิยมของคนพื้นที่ และชุมชนแห่งการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนรู้ ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่มีร้านค้าขนาดเล็กหลากหลายรูปแบบ ซึ่งหน้าร้านมีพื้นที่ถนนเป็นของตัวเอง จึงมีการดูแลรักษาโดยร้านค้าให้ดูดีเสมอ รวมถึงคุณภาพสินค้าและบริการในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน และด้านกายภาพ ประกอบด้วย ที่นั่งในชุมชน ที่นั่งสาธารณะ ความกว้างของทางเดิน ร่มเงาของทางเดิน ผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นๆ ศิลปะบนกำแพง และศิลปะด้านหน้าอาคาร โดยผลิตภัณฑ์สาธารณะมีการติดตั้งตลอดทางเท้า อยู่ใกล้กับร้านค้าหรือธุรกิจที่สนับสนุนการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ โดยผู้ที่มาใช้งานนั้นมีความต้องการใช้งานมากกว่าที่ตั้งใจไว้ เช่น การพาเด็กมาเล่นผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งไว้สำหรับเด็ก ผู้ใหญ่จึงต้องการที่จะนั่งรอและเห็นเด็กเล่นอยู่ในสายตา การนั่งรอจึงเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของถนน แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้งานที่มีความต้องการหลักและความต้องการรอง

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ออกแบบต้องคำนึงถึงการใช้งานหลักและการใช้งานรองเพื่อรองรับการใช้งานได้อย่างทั่วถึง ซึ่งนำมาปรับใช้กับงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยคำนึงถึงพฤติกรรมผู้ใช้งาน ความต้องการเพื่อนำแนวทางที่ได้มาใช้ในการออกแบบต่อไป

วาน พัค ฮง (Hong, Wan Pak. 2007) วิจัยเรื่องหลักการและการดำเนินการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนสาธารณะ กรณีศึกษาพื้นที่เมืองเก่าฮ่องกงที่มีประชาชนอาศัยหนาแน่น วัตถุประสงค์คือเพื่อตรวจสอบ จัดระบบหลักการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนน ประยุกต์ใช้และเพิ่มเติมหลักการของการออกแบบภูมิทัศน์เมืองเข้าไปยังหลักการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนน โดยการประเมินผลและรวบรวมหลักการอุปกรณ์ประกอบถนนบนพื้นฐานขององค์ความรู้หลัก เสนอแนะหลักการใหม่ผ่านความแตกต่างจากกรณีศึกษาและโครงการออกแบบ ขอบเขตการศึกษาพิจารณาอุปกรณ์ประกอบถนนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของภูมิทัศน์เมือง ตรวจสอบภูมิทัศน์เมืองรวมถึงแนวคิดพื้นฐาน การพัฒนาของทฤษฎีการออกแบบและการออกแบบขั้นพื้นฐาน นำองค์ความรู้ของภูมิทัศน์เมืองมาใช้โดยตรง สร้างหลักการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนน ใช้วิธีการสังเกตการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ได้แก่ อเมริกา จีน ญี่ปุ่น และสังเกตอุปกรณ์ประกอบถนนในฮ่องกงอย่างละเอียด ผลการวิจัยคือหลักการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนและแบบจำลองบนพื้นฐานของชาวตะวันออก แบบจำลองมาจาก 3 หลักการ คือ การใช้งาน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และอัตลักษณ์ หลักการเหล่านี้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ทั้งหมดจะทำงานไปพร้อมกันและแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยการทำให้สำเร็จหนึ่งหลักการมีส่วนช่วยต่อความสำเร็จอื่น รวมถึงได้ข้อกำหนดอุปกรณ์ประกอบถนนในพื้นที่เมืองเก่าที่มีความหนาแน่นสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ รูปแบบข้อจำกัดพื้นฐานที่มีความซับซ้อนมาก และใช้มานานจนชำรุดทรุดโทรม แก้ไขโดยการปรับปรุงให้กลับสู่สภาพเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม หลีกเลี่ยงการเพิ่มความซับซ้อนไปมากกว่าเดิม รูปแบบข้อจำกัดภายนอกจากการที่มีพื้นที่จำกัด แก้ปัญหาโดยการออกแบบอุปกรณ์ประกอบพื้นที่ให้ประหยัดพื้นที่ เช่นให้มีหลายหน้าที่ในอุปกรณ์ประกอบถนนชิ้นเดียว รูปแบบปัญหาภายในจากปัญหาทางกายภาพที่ไม่สมบูรณ์ ความเข้ากันไม่ได้ และการออกแบบที่มีคุณลักษณะที่น้อยเกินไปของอุปกรณ์ประกอบถนน

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบถึงหลักการการออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนน ซึ่งนำมาปรับใช้กับงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยนำหลักการใช้งาน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และอัตลักษณ์มาปรับใช้เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

2.7.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลก

จิโอวานนี่ บอคคาดี (Giovanni Boccardi. 2007) วิจัยเรื่องมรดกโลกและความยั่งยืน วัตถุประสงค์คือเพื่อตรวจสอบความยั่งยืนของสถานที่ในอนุสัญญามรดกโลก โดยวิจัยนี้ใช้การทบทวนวรรณกรรมรวม ขอคำปรึกษาจากศูนย์มรดกโลก และทำการตรวจสอบจากกรณีศึกษาซึ่งกำหนดขอบเขตในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของการอนุรักษ์มรดกโลก ผลการวิจัยพบว่ามรดกโลกนั้นต้องได้รับการปกป้องในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ซึ่งยังมีบางแห่งที่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการปกป้องเนื่องจากพิจารณาว่าสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเองจากการปรับตัว และผ่านความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาอย่างยาวนานหลายศตวรรษ จนมนุษย์ได้พบคำตอบที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก โดยมรดกโลกจะสามารถอยู่อย่างยั่งยืนต่อไปได้หากมีการกำหนดมาตรฐานความคิดทางสังคมให้สามารถอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งทรัพยากรธรรมชาติ และไม่ต้องกังวลว่าจะเกิดความสูญเสียทางวัฒนธรรม

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่ามรดกโลกจะไม่สามารถอยู่อย่างยั่งยืนได้หากขาดการปกป้องในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ซึ่งสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญมากที่สุดในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ด้านสภาพแวดล้อม โดยผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ได้จากแนวทางการออกแบบและพัฒนาจะมีบทบาทสำคัญที่ช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมแก่พื้นที่ที่กำลังจะได้เป็นมรดกโลกแห่งนี้

ภานุวัฒน์ โทนุบล (Panuwatthan Thonubol. 2013) วิจัยเรื่องความยั่งยืนของชุมชนท้องถิ่นผ่านนโยบายมรดกโลกของยูเนสโก กรณีศึกษาเกี่ยวกับนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ประเทศไทย วัตถุประสงค์คือเพื่อพิจารณาบทบาทของมรดกชุมชนที่ยั่งยืนร่วมกับนโยบายมรดกโลกขององค์การยูเนสโกที่ช่วยเสริมสร้างความสำคัญชุมชนมรดกโลกอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยั่งยืน รวมถึงผลกระทบจากนโยบายมรดกโลก และการลงมือปฏิบัติของรัฐบาลไทยที่ส่งผลต่อชุมชนในพื้นที่ โดยทำการศึกษาจากพื้นที่มรดกโลกนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยงานวิจัยนี้ใช้การทบทวนเนื้อหาความยั่งยืนของชุมชน นโยบายความยั่งยืนของพื้นที่มรดกโลกที่กำหนดโดยองค์การยูเนสโก ทำการสัมภาษณ์ผู้มีบทบาทในองค์การในหัวข้อการอนุรักษ์ของอยุธยา สัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์มรดกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก สถาปนิก นักอนุรักษ์ที่ทำงานในพื้นที่ และผู้นำชุมชน ผลการวิจัยพบว่าผลรวมในนโยบายมรดกโลกของยูเนสโกมีการพัฒนาบทบาทของชุมชนได้เป็นอย่างดี มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่มีความคืบหน้าน้อย เพราะชุมชนท้องถิ่นถูกตัดออกจากความเข้าใจในคุณค่าและความเป็นสากล ซึ่งกำลังใจของชุมชนในท้องถิ่นที่ทำการอนุรักษ์ให้สำเร็จนั้นมีข้อจำกัดอยู่มาก เนื่องจากชุมชนขาดความรู้และความกระตือรือร้น อีกทั้งยังมีคนนอกชุมชนเข้ามาทำให้ความสำคัญของมรดกโลกลดลงส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนน้อย ถึงแม้ว่าการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต้องมีการสนับสนุนจากชุมชนในท้องถิ่นที่ช่วยให้เกิดความยั่งยืนของมรดกโลก แต่บางครั้งการมีส่วนร่วมหรือการรับรู้ด้านอนุรักษ์ของชุมชนอาจไม่นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้เช่นกัน

ผลของงานวิจัยสะท้อนให้ทราบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มรดกโลกมีความยั่งยืน แต่เมื่อนำมาใช้พิจารณาในงานวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการนำชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม พบว่าคนในชุมชนที่อาศัยบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีความต้องการที่สวนทางกับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ดังนั้นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้จริงและมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารได้เป็นมรดกโลกจึงมีความหมายและความสำคัญต่องานวิจัยนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย และขั้นตอนการวิจัย

3.2 ข้อมูล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และวิธีการสร้าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 การสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

3.1 รูปแบบการวิจัย และขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพเทคนิคเดลฟาย โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

3.1.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาประวัติความเป็นมา สถาปัตยกรรม ประเพณีที่เกี่ยวข้องและอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลมรดกโลกและการเข้าสู่บัญชีมรดกโลก ข้อมูลผลิตภัณฑ์สาธารณะ การออกแบบตามแนวทางการอนุรักษ์ แนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบ ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.1.2 ลงพื้นที่สังเกตสภาพปัญหาในปัจจุบันของผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และมรดกโลกทางวัฒนธรรมอื่นในประเทศไทยเพื่อเก็บข้อมูลปัญหาความเหมาะสมระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะกับสภาพแวดล้อม

3.1.3 รวบรวมกลุ่มตัวอย่างด้วยการคัดเลือกแบบลูกโซ่ให้ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สู่การเป็นมรดกโลกจำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ ที่มีความรู้ในการอนุรักษ์เมืองเก่า จำนวน 4 คน ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างดีจำนวน 4 คน นักออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และมีความรู้หรือมีความเกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจำนวน 4 คน

3.1.4 ออกแบบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เหมาะสมกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำการเก็บข้อมูลจำนวน 3 รอบ จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ นักออกแบบผลิตภัณฑ์และปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งหมด 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน รวมทั้งหมด 16 คน ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.4.1 รอบที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาแนวคิดนำมาวิเคราะห์และประมวลผลในการออกแบบเครื่องมือแบบสอบถามเทคนิคเดลฟายจากนั้นวิเคราะห์ แล้วจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบ นำมาสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert เพื่อการสอบถามในรอบที่ 2

3.1.4.2 รอบที่ 2 ใช้แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert สอบถามกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 กลุ่ม วิเคราะห์ สังเคราะห์คำตอบที่มีทิศทางเดียวกันนำมาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3

3.1.4.3 รอบที่ 3 ใช้แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert ที่ปรับปรุงแล้วทำการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 3 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผล ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.1.5 วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผล จากการทบทวนวรรณกรรมข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเทคนิคเดลฟายเพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1.6 ร่างผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบจากแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.1.7 ประเมินแบบร่างผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ได้จากแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 16 ท่าน

3.1.8 วิเคราะห์ผลที่ได้จากการประเมินนำมาพัฒนาและผลิตผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.9 สรุปผล อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการทำงานวิจัยต่อไปที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นประโยชน์กับงานวิจัยอื่นในอนาคต

3.1.10 นำเสนอผลงานและจัดทำรายงานการวิจัยรูปเล่มวิทยานิพนธ์

3.2 ข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยโดยมีรายละเอียดข้อมูลดังนี้

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการวิจัยประกอบด้วยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชและการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากแนวทางการออกแบบและพัฒนาที่ได้

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ข้อมูลการศึกษาจากหนังสือตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาประวัติความเป็นมา สถาปัตยกรรม ประเพณีที่เกี่ยวข้อง และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลมรดกโลกและการเข้าสู่บัญชีมรดกโลก ข้อมูลผลิตภัณฑ์สาธารณะและการออกแบบตาม ข้อมูลแนวทางการอนุรักษ์ แนวคิดการนำอัตลักษณ์ประยุกต์สู่การออกแบบ และทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน

3.2.3 ขอบเขตของการวิจัย

3.2.3.1 ตัวแปร

1 ตัวแปรต้น คือ ตัวแปรที่ส่งผลต่อแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชประกอบด้วยอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สภาพแวดล้อมของพื้นที่สาธารณะ พฤติกรรมการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะ หลักการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2 ตัวแปรตาม คือ แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2.3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนุรักษ์ นักออกแบบผลิตภัณฑ์ และปราชญ์ชาวบ้าน ทั้ง 4 กลุ่มเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นมรดกโลกโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

2 กลุ่มตัวอย่างมาจากการคัดเลือกแบบลูกโซ่ เนื่องจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นมรดกโลกนั้นไม่มีจำนวนที่แน่นอน ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้กำหนดไว้ 4 กลุ่มได้แก่

- ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารสู่การเป็นมรดกโลกเริ่มที่ คุณอาณัติ บำรุงวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ 14 นครศรีธรรมราช

- ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ที่มีความรู้ในการอนุรักษ์เมืองเก่าเริ่มที่ อาจารย์ปูรณ์ ขวัญสุวรรณ อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

- นักออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความผูกพันหรือเกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเริ่มที่ อาจารย์วิรุจ ถิ่นนคร อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

- ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นอย่างดีเริ่มที่ คุณสุธรรม ชยันต์เกียรติ

ทั้ง 4 กลุ่มจะเริ่มจากคนแรกแล้วจึงขอคำแนะนำให้ระบุชื่อผู้เชี่ยวชาญท่านต่อไปจนครบ 4 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมี 16 คน คือ 1) คุณลักษณะผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชสู่การเป็นมรดกโลก 1 คน ผู้ให้คำปรึกษากับหน่วยงานท้องถิ่น 2 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบูรณะซ่อมแซมองค์พระบรมธาตุเจดีย์ 1 คน 2) คุณลักษณะผู้เชี่ยวชาญด้านปราชญ์ชาวบ้าน ประกอบด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชสู่การเป็นมรดกโลกและเป็นสื่อกลางช่วยจุดประกายความคิดคนในเมืองผ่านหนังสือพิมพ์ชมรมรักบ้านเกิด 1 คน เลขานุการคณะทำงานนำเสนอวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลกในนามจังหวัดนครศรีธรรมราช และประธานกรรมการฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการนำเสนอวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลกในนามประเทศไทย 1 คน และผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชสู่การเป็นมรดกโลกแต่อยู่อาศัยในพื้นที่หน้าวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารอีกทั้งยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะด้านซึ่งสามารถนำประโยชน์มาใช้ในงานวิจัยนี้ได้ 2 คน 3) คุณลักษณะผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการให้คำปรึกษาและเสนอแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารสู่การขึ้นทะเบียนมรดกโลก 3 คน คณะกรรมการให้คำปรึกษาด้านการออกแบบ 1 คน 4) คุณลักษณะผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ประกอบด้วยผู้มีส่วนร่วมในการประชุมระดมความคิดถึงความสำคัญที่ช่วยผลักดันให้เข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้น 1 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับมรดกโลกที่อื่นในระดับอาเซียน และการยื่นขอเป็นมรดกโลกภูพระบาท 1 คน เลขาคณะกรรมการเตรียมงานนำเสนอแหล่งมรดกวัฒนธรรมเข้าสู่บัญชีมรดกโลกของกรมศิลปากร 1 คน ผู้ทำวิจัยสนับสนุนในเชิงอนุรักษ์ 1 คน

3.2.3.3 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

สถานที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสภาพแวดล้อมและผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่ คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ

3.3.1 แบบสังเกต ใช้ลักษณะปลายเปิดในรูปแบบบันทึกคำลงในช่องว่างจากการลงพื้นที่สังเกต และบันทึกปัญหาของผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชและมรดกโลกทางวัฒนธรรมอื่นในประเทศไทย เพื่อเก็บข้อมูลปัญหาความเหมาะสมระหว่างผลิตภัณฑ์สาธารณะกับสภาพแวดล้อมในเบื้องต้นสร้างจากความต้องการสังเกตปัญหาของผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชและมรดกโลกทางวัฒนธรรมอื่นในประเทศไทย ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การตั้งคำถามแบบปลายเปิดเก็บรวบรวมข้อมูลแนวคิดของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ นักออกแบบผลิตภัณฑ์ และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการออกแบบเครื่องมือแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย สร้างจากประเด็นที่สนใจครอบคลุมวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และสอดคล้องต่อการที่จะได้รับเลือกให้เป็นมรดกโลก ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบภาษาให้เกิดความถูกต้อง สื่อความหมายเข้าใจ ชัดเจน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีประเด็นคำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างแต่ละด้าน ดังนี้

3.3.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นของตำนาน ความเชื่อที่มีมาแต่เดิม สถาปัตยกรรม ประเพณีที่เกี่ยวข้อง และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อมุ่งไปสู่ข้อมูลที่มีความถูกต้องชัดเจน และค้นหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์ของรูปแบบที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ โดยนำเกณฑ์ที่ได้มาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นของการอนุรักษ์ที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อมุ่งไปสู่เกณฑ์การอนุรักษ์ที่เหมาะสม โดยนำเกณฑ์ที่ได้มาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3.2.3 นักออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นของการใช้งานและรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อมุ่งไปสู่เกณฑ์ลักษณะการใช้งานและรูปแบบที่เหมาะสม โดยนำเกณฑ์ที่ได้มาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3.2.4 ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นของลักษณะการใช้พื้นที่และกิจกรรมงานประเพณีที่เกิดขึ้นในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อมุ่งไปสู่เกณฑ์การออกแบบที่รองรับกับลักษณะการใช้พื้นที่ของคนในชุมชนและกิจกรรมประเพณี โดยนำเกณฑ์ที่ได้มาใช้ในแนวทางการออกแบบและ พัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3.3 แบบสอบถาม ใช้การตั้งคำถามปลายเปิด และปลายปิด ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert ด้วยเทคนิคเดลฟายเก็บข้อมูล 3 รอบ เพื่อความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ นักออกแบบผลิตภัณฑ์ และปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างจากประเด็นที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และสอดคล้องต่อการที่จะได้รับเลือกให้เป็นมรดกโลก ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบภาษาให้เกิดความถูกต้อง สื่อความหมายเข้าใจ ชัดเจน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.4 แบบประเมิน ใช้การตั้งคำถามปลายปิด ภายใต้ประเด็นของสิ่งชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สาธารณะ โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตอบแบบประเมินสร้างจากวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชสู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC : Index of item

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

objective congruence) และตรวจสอบภาษาให้เกิดความถูกต้อง สื่อความหมายเข้าใจ ชัดเจน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากเครื่องมือต่างๆ ในช่วงแรกผู้วิจัยสังเกตปัญหาของผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และมรดกโลกทางวัฒนธรรมอื่นในประเทศไทย เก็บข้อมูลโดยการจดบันทึก และถ่ายภาพผลิตภัณฑ์สาธารณะ

ช่วงขั้นตอนเดลฟาย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านอนุรักษ์ นักออกแบบผลิตภัณฑ์ และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการออกแบบเครื่องมือแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย บันทึกตามแบบโครงร่างสัมภาษณ์ พร้อมทั้งบันทึกเสียง และใช้แบบสอบถามคำถามปลายเปิด และปลายปิดใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert สอบถามกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ นักออกแบบผลิตภัณฑ์ และปราชญ์ชาวบ้านโดยให้ทำแบบสอบถาม 2 รอบ เพื่อความเที่ยงตรง

ช่วงท้ายผู้วิจัยใช้แบบสอบถามคำถามปลายปิด ภายใต้ประเด็นของสิ่งชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์สาธารณะ โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้สรุปผลการเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชสู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่ ข้อมูลการสังเกต ข้อมูลการสัมภาษณ์ ข้อมูลแบบสอบถามเดลฟาย และข้อมูลแบบประเมินโดยใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหา คำนวณค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์

3.6 การสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สอดคล้องต่อการที่จะได้รับเลือกให้เป็นมรดกโลกและเพื่อเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบและพัฒนาที่ได้สู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะด้วยความเรียงประกอบภาพ และบทวิเคราะห์เชื่อมโยงแนวทางการออกแบบสู่ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ทำการอภิปรายผลที่ได้รับโดยเทียบเคียงกับข้อมูล หลักการที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนะข้อคิดเห็นที่ได้เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานวิจัยต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ 1 ชิ้น ซึ่งใช้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย 3 รอบและการประเมินต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะจากแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างสอดคล้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 การค้นหาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1.1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1

4.1.2 ผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2

4.1.3 ผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3

4.2 การประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ

4.1 การค้นหาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัยใช้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย 3 รอบในการค้นหาแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผลที่ได้ดังนี้

4.1.1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1

4.1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ให้ข้อมูลในแต่ละประเด็นดังนี้

ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นเริ่มจากการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุ ทำให้ต้องขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญพระทันตธาตุ แล้วสร้างสถูปครอบซึ่งคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งหมดนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการเข้ามาของศาสนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยความเชื่อที่แฝงด้วยพลังและความสำเร็จส่งผลให้เกิดการเคารพบูชา โดยเปรียบพระทันตธาตุนั้นคือฟันที่อยู่ในปากซึ่งเป็นอวัยวะที่ใช้เล่าเรื่องเปรียบเสมือนปัญญาคุณที่นำพระพุทธศาสนาเผยแพร่ยังนครศรีธรรมราชและส่งต่อไปยังสุโขทัยและอยุธยา ตำนานความเชื่อมีการแสดงออกผ่านวัตถุสิ่งของที่นำมาบูชาถวายได้แก่ ต้นไม้เงินต้นไม้ทอง เรือสำเภาจำลองและของอื่นๆ ที่อยู่ภายในพิพิธภัณฑ์ที่วิหารโพธิ์ลังกา

สถาปัตยกรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์จากรูปทรงระฆังคว่ำรวมถึงองค์ประกอบทุกส่วนด้วยมุมของหลักธรรมอันโดดเด่นคือโพธิปักขิยธรรม 37 ประการ ซึ่งตรงกับความสูงขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าเป็นการถวายงานฝีมือด้านพุทธบูชา สถาปัตยกรรมที่มีการแสดงออกผ่านวัตถุจากการใช้ภาพองค์พระบรมธาตุเจดีย์เป็นสัญลักษณ์บนสินค้าของที่ระลึกต่างๆ

ประเพณีของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นที่สุดคือประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ซึ่งการจัดงานประเพณีภายในวัดส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก

อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นที่แสดงออกด้วยรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ และเมื่อแสดงออกด้วยนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อความศรัทธาของผู้คน

การใช้พื้นที่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่ต้องปรับปรุงคือในส่วนของพื้นที่ขายของโดยให้ออกไปอยู่นอกวัด และปรับผังพื้นที่ทางเข้าออกให้กลับไปเป็นรูปแบบเดิมคือเข้าวัดจากทางทิศเหนือ

ผลิตภัณฑ์สาธารณะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่ยังคงต้องปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสมโดยการปรับให้ผลิตภัณฑ์มีความกลมกลืนกันเองและกลมกลืนกับพื้นที่อย่างไม่โดดเด่นมากเกินไปโดยเน้นให้มีบรรยากาศโบราณ ด้วยการลดทอนรายละเอียดให้มีความร่วมสมัย ถังขยะอาจใช้รูปแบบเดิมแต่ออกแบบกรอบครอบแทนเพื่อช่วยลดต้นทุน การใช้งานให้มีความแข็งแรงทนทาน สะดวกในการจัดเก็บ มีขนาดที่เหมาะสม จำนวนรองรับกับการใช้งาน อย่างไรก็ตามปรากฏความคิดเห็นที่แตกต่างคือ ออกแบบให้มีความโดดเด่นและน่าสนใจ โดยอาจใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบ มีคติธรรมสอนใจแฝงอยู่ในการออกแบบ ตัวป้ายมีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน ตู้โทรศัพท์ควรตัดออกเนื่องจากการใช้งานลดลงจนไม่มีความจำเป็นในการติดตั้ง เป็นต้น

4.1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านปราชญ์ชาวบ้าน ให้ข้อมูลในแต่ละประเด็นดังนี้

ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ เรื่องราวที่การแย่งชิงพระเขี้ยวแก้ว พระทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลาจึงนำพระทันตธาตุหนีมาทางเรือปรากฏเจอคลื่นเรือแตกทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว การมาของพระทันตธาตุส่งผลให้มีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับศาสนาเข้ามาด้วย เกิดการสร้างอาณาจักรขึ้น ผู้คนให้ความเคารพนับถือ และมีการขยายความเชื่อเรื่องการสร้างเมืองนครศรีธรรมราชบนหาดทรายแก้ว โดยมีลักษณะเป็นเมืองที่ดูแลคุ้มครองพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็นสมบัติกลางของพุทธศาสนิกชนทั้งใกล้ไกลอาณาจักรนครศรีธรรมราช

สถาปัตยกรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ที่เป็นต้นแบบเจดีย์ทรงระฆังคว่ำในภาคใต้ การสอนเรื่ององค์ธรรมแฝงอยู่ในขนาดสัดส่วนขององค์พระบรมธาตุเจดีย์คือหลักโพธิปักขิยธรรม 37 ประการ การเชื่อมโยงกับคำสอนหลักปริศนาธรรม รวมถึงองค์ประกอบส่วนต่างๆ ขององค์พระบรมธาตุเจดีย์อย่างประติมากรรมช้างล้อม การวางผังภายในวัดพระธาตุวรมหาวิหาร พระพุทธรูป วิหารคด หน้าบันและลักษณะเสาที่เฉียงของวิหารหลวง สถาปัตยกรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีการแสดงออกผ่านวัตถุในรูปขององค์พระธาตุจำลอง พระกริ่ง เหรียญจตุคามรามเทพไว้เป็นของบูชา ของที่ระลึก

ประเพณีของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ปัญหาที่ส่งผลมากที่สุดคือความสกปรกที่เกิดขึ้นภายในวัดทำให้มีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น

อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นที่แสดงออกด้วยรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ รองลงมาเป็นพระพุทธรูป ท้าวจตุคามรามเทพ ที่แสดงออกด้วยนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน ปริศนาธรรม โพธิปัตขิยธรรม เพลงพื้นบ้านกล่อมเด็ก

การใช้พื้นที่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารควรให้พื้นที่ค้าขายและพื้นที่จอดรถย้ายไปอยู่ภายนอกวัด และมีพื้นที่อบรมทำวิปัสสนากรรมฐานแทน

ผลิตภัณฑ์สาธารณะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารทั้งหมดควรปรับให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งและเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โดยถังขยะปรับให้มีฝาปิด ป้องกันฝน คนเห็นได้ง่าย มีการแยกขยะ ถังขยะมีทั้งแบบรวมและแบบประจำจุด การออกแบบอาจใช้ลักษณะเป็นกรอบครอบตัวถังมาตรฐาน ใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบ ใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด ม้านั่งปรับให้มีความแข็งแรง ทนทาน ใช้วัสดุอย่างปูนหรือคอนกรีต โดยปรับรูปแบบให้เข้ากับวัด ป้ายปรับให้มีความแข็งแรง ทนทาน ใช้วัสดุอย่างปูนหรือคอนกรีตเช่นกัน ใช้สีที่เรียบง่ายดังเช่นสีที่เป็นเอกลักษณ์ทางศาสนา อ่านได้ชัดเจน การติดตั้งอย่าให้บดบังทัศนียภาพ ป้ายแบ่งเป็นกลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง กลุ่มป้ายเฉพาะกิจเวลามีงาน สำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย และตู้โทรศัพท์ควรปรับรูปแบบให้กลมกลืนกับวัดทั้งสีและรูปทรงโดยจัดให้อยู่ในมุมที่เป็นสัดส่วนไม่บดบังทัศนียภาพ แต่การใช้งานตู้โทรศัพท์ในปัจจุบันมีน้อยลงจึงอาจจะไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งเพื่อใช้งานภายในวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบให้ข้อมูลในแต่ละประเด็นดังนี้

ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ การนำพระทันตธาตุมาวัดทางเรือแต่แล้วเกิดเหตุให้ต้องนำขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้วโดยนักออกแบบใช้สภาพแวดล้อมที่เป็นหาดทรายแก้วจากตำนานในการปรับปรุงพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

สถาปัตยกรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ รองลงมาคือลักษณะที่โดดเด่นของวิหารต่างๆ ซึ่งสามารถใช้องค์ประกอบ ส่วนการย่อมุมของฐาน หรือเส้นโค้งขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ในการออกแบบได้

ประเพณีของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ รองลงมาเป็นประเพณีงานบุญสารทเดือนสิบ ซึ่งในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องให้รองรับกับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดด้วย

อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นที่แสดงออกด้วยรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ สถาปัตยกรรมภายในวัด และที่แสดงออกด้วยนามธรรมคือ ความเชื่อ ตำนาน

การใช้พื้นที่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารคือ ปรับไม่ให้มีพื้นที่ร้านค้าอยู่ภายในวัด ซึ่งปัญหาการใช้พื้นที่นี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของเทศบาลและวัดที่ส่งผลต่อการปรับปรุงพื้นที่ ในการออกแบบนั้นต้องคำนึงถึงพื้นที่ที่มีคนใช้งานจำนวนมาก พื้นที่ที่มีใช้งานจำนวนน้อย พื้นที่ที่มีการใช้งานเฉพาะ อย่างไรก็ตามปรากฏความคิดเห็นที่แตกต่างคือในการออกแบบไม่จำเป็นต้องคิดถึงเรื่องการใช้พื้นที่ ผู้เชี่ยวชาญเน้นให้คิดในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะออกแบบเท่านั้น

ผลิตภัณฑ์สาธารณะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารรูปแบบเดิมยังไม่เหมาะสม สมควรปรับให้กลมกลืนโดยไม่เด่นเกินไปจากการใช้สีและวัสดุและให้มีรูปลักษณ์ที่สอดคล้องกัน รวมถึงการใช้อัตลักษณ์ในพื้นที่ในการออกแบบให้เกิดความกลมกลืน การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะเน้นให้สามารถรองรับพฤติกรรมผู้ใช้เป็นอย่างดี สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง คงทน ใช้งานได้หลากหลาย การออกแบบถังขยะนั้นต้องคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ พื้นที่ติดตั้งถังขยะประจำจุดอาจออกแบบให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ โดยกำหนดให้มีจำนวนที่เหมาะสม ม้านั่งปรับให้มีรูปแบบเดียวกัน ซึ่งนอกจากรองรับการนั่งแล้วยังให้รองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งานด้วย ป้ายปรับให้เหมาะสมทั้งขนาด ตำแหน่งที่ติดตั้ง ตู้โทรศัพท์มีความจำเป็นต่อการใช้งานน้อยลงซึ่งอาจเป็นตัวเลือกที่ต้องตัดออก หรืออาจมีเพียงตัวโทรศัพท์ไม่จำเป็นต้องมีตู้ก็ได้

4.1.1.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ให้ข้อมูลในแต่ละประเด็นดังนี้

ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในมุมการอนุรักษ์ ควรทำอย่างเข้าใจโดยมีข้อมูลรองรับเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้นกับการออกแบบได้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาปัตยกรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ในมุมการอนุรักษ์ต้องคำนึงถึงยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปและองค์ประกอบอื่นร่วมด้วย

ประเพณีของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่โดดเด่นคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุมีพลังในระดับเมืองและเชื่อมโยงในด้านการอนุรักษ์จากคนสู่การเขียนเพื่อขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก ประเพณีนี้เป็นประเพณีที่อธิบายถึงวัฒนธรรม ความศรัทธาของคนซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ที่แสดงออกด้วยรูปธรรมคือรูปแบบตัวพระธาตุ และที่แสดงออกด้วยนามธรรมคือประเพณี

การใช้พื้นที่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในมุมการอนุรักษ์ต้องศึกษาความต้องการของผู้ใช้ถึงความต้องการซึ่งในปัจจุบันเห็นได้ว่าพื้นที่ขายของยังคงก่อให้เกิดปัญหา

ผลิตภัณฑ์สาธารณะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์จะเป็นรูปแบบใดก็ได้แต่ต้องไม่ลดทอนคุณค่าทั้งที่เข้าเกณฑ์มรดกโลกและคุณค่าที่สอดคล้องกับกฎบัตรที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในมิติต่างๆ

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน การออกแบบและการอนุรักษ์ ภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1 ผู้วิจัยพบว่าในแต่ละประเด็นมีคำตอบที่ทั้งสอดคล้องเชื่อมโยงกัน และคำตอบที่แตกต่างจากความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดเรียงประเด็นคำตอบในตาราง โดยจัดกลุ่มด้วยแถบสีแสดงให้เห็นถึงคำตอบที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.1-4.6

ตารางที่ 4.1 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นตำนานความเชื่อ

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
เริ่มจากการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์	เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการแย่งชิงพระเขี้ยวแก้ว พระทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลาจึงนำพระทันตธาตุหนีมาทางเรือ ปรากฏว่าเจอคลื่นเรือแตกทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว	มีการนำพระทันตธาตุมาทางเรือ แล้วเกิดเหตุให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว	ควรทำอย่างเข้าใจมีข้อมูลรองรับ เพื่อนำไปเชื่อมโยงกับการออกแบบได้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
จากตำนานที่กล่าวมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้ามาของศาสนา	การมาของพระทันตธาตุส่งผลให้มีการรับศาสนาเข้ามาด้วย	โดยได้มีการนำตำนานความเชื่อมาใช้ในการปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน	
ความเชื่อที่แฝงด้วยพลังความสำเร็จส่งผลให้เกิดการเคารพบูชา	อีกทั้งผู้คนยังให้ความเคารพนับถือ		
พระทันตธาตุคือฟันที่อยู่ในปาก ซึ่งเป็นอวัยวะที่ใช้เล่าเรื่องเปรียบเสมือนปัญญาคุณที่นำพระพุทธศาสนาเผยแพร่ยังนครศรีธรรมราชและมีการส่งต่อไปยัง สุโขทัย และอยุธยา	เกิดการสร้างอาณาจักร		
	ส่งผลให้มีการคุ้มครองดูแลพระบรมธาตุเจดีย์จากอาณาจักรทั้งใกล้ไกล		
การแสดงผ่านวัตถุจากสิ่งของที่นำมาบูชาถวาย			

จากตารางที่ 4.1 แสดงคำตอบที่เหมือนและแตกต่างกันในประเด็นตำนานความเชื่อ พบว่าเรื่องราวการนำพระทันตธาตุหลบหนีจากการแย่งชิงมายังหาดทรายแก้วนั้นมีความสอดคล้องกันทั้งสามด้าน รองลงมาเป็นเรื่องจุดเริ่มต้นของการเข้ามาของศาสนาพุทธ และการส่งผลทางด้านจิตใจให้เกิดความเคารพนับถือซึ่งมีความสอดคล้องกันสองด้าน นอกเหนือจากนี้เป็นคำตอบที่แตกต่างกันไปในแต่ละด้าน โดยคำตอบของด้านประวัติศาสตร์ที่เพิ่มเติมคือ การเปรียบเทียบพระทันตธาตุซึ่งคือฟันที่อยู่ในปากเป็นอวัยวะที่ใช้เล่าเรื่อง เปรียบเสมือนปัญญาคุณที่นำพระพุทธศาสนามาเผยแพร่ยังนครศรีธรรมราชส่งต่อไปยังสุโขทัยและอยุธยา ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวาย คำตอบของด้านปราชญ์ชาวบ้านที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ จากตำนานทำให้เกิดการสร้างอาณาจักรขึ้น และส่งผลให้มีการคุ้มครองดูแลพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็นสมบัติกลางของพุทธศาสนิกชนจากอาณาจักรทั้งใกล้ไกล คำตอบของด้านการออกแบบที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ การใช้ตำนานความเชื่อในการปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้มีลักษณะเป็นหาดทราย และคำตอบของด้านการอนุรักษ์ซึ่งไม่ตรงกับคำตอบในด้านอื่นเลยคือ การใช้ตำนานความเชื่อควรทำอย่างเข้าใจและมีข้อมูลรองรับ เพื่อนำไปเชื่อมโยงกับการออกแบบได้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นสถาปัตยกรรม

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านคิดตรงกันว่าลักษณะที่โดดเด่นคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์ จากรูปทรง ที่เป็นระฆังคว่ำ รวมถึงองค์ประกอบทุกส่วน	องค์พระบรมธาตุเจดีย์เป็นต้นแบบเจดีย์ทรงระฆังคว่ำในภาคใต้ รวมถึงองค์ประกอบส่วนต่างๆ	องค์พระบรมธาตุเจดีย์โดดเด่นที่สุด สามารถนำการย่อมุมของฐาน หรือเส้นโค้งขององค์พระบรมธาตุเจดีย์มาใช้ในการออกแบบได้	ลักษณะโดดเด่นคือองค์พระธาตุ
มองในมุมของหลักธรรมอันโดดเด่นคือ โพธิปักขิยธรรม 37 ประการ ซึ่งตรงกับความสูงขององค์พระบรมธาตุเจดีย์	การสอนเรื่องหลักธรรมแฝงอยู่ในขนาดสัดส่วนขององค์พระบรมธาตุเจดีย์คือ หลักโพธิปักขิยธรรม 37 ประการ		ต้องคำนึงถึงยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป และองค์ประกอบอื่นร่วมด้วย
เป็นการถวายงานฝีมือด้านพุทธบูชา	การเชื่อมโยงกับบริศนาธรรม หลักคำสอน		
มีการนำภาพองค์พระบรมธาตุเจดีย์ มาใช้เป็นสัญลักษณ์บนสินค้าของที่ระลึกต่างๆ	รองลงมาเป็นเรื่องการวางผังภายในวัด พระพุทธรูป วิหารคด หน้าบันและลักษณะเสาของวิหารหลวง	รองลงมาเป็นลักษณะที่โดดเด่นของวิหารต่างๆ	
	การแสดงผ่านวัตถุในรูปขององค์พระธาตุจำลอง พระกริ่ง เหรียญจตุคามรามเทพไว้เป็นของบูชาของที่ระลึก		

จากตารางที่ 4.2 แสดงคำตอบที่เหมือนและแตกต่างในประเด็นสถาปัตยกรรม พบว่าองค์พระบรมธาตุมีความโดดเด่นมากที่สุด ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งสี่ด้านในเรื่องรูปทรงและองค์ประกอบส่วนต่างๆ รองลงมาคือเรื่องหลักธรรมคำสอนโพธิปักขิยธรรม 37 ที่แฝงอยู่ในขนาดความสูงขององค์พระบรมธาตุ และองค์ประกอบส่วนอื่นภายในวัดได้แก่ วิหารต่างๆ การวางผัง เป็นต้นซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันสองด้าน โดยคำตอบของด้านประวัติศาสตร์ที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือองค์พระบรมธาตุจัดเป็นการถวายงานฝีมือด้านพุทธบูชา และมีการใช้ภาพองค์พระบรมธาตุเจดีย์เป็นสัญลักษณ์บนสินค้าของที่ระลึกต่างๆ คำตอบของด้านปราชญ์ชาวบ้านที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ มีการเชื่อมโยงสถาปัตยกรรมภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารกับบริศนาธรรม หลักคำสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และแสดงผ่านวัตถุในรูปขององค์พระธาตุจำลอง พระกริ่ง เหรียญจตุคามรามเทพไว้เป็นของบูชาของที่ระลึก และคำตอบของด้านการอนุรักษ์ที่เพิ่มเติมคือ ต้องคำนึงถึงยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปและองค์ประกอบอื่นร่วมด้วย

ตารางที่ 4.3 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นประเพณี

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ	ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ	ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุสำคัญที่สุด	ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ
การจัดงานประเพณีภายในวัดส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก	ปัญหาที่ส่งผลมากที่สุดคือความสกปรกที่เกิดขึ้นภายในวัดทำให้มีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น	รองลงมาเป็นประเพณีงานบุญสารทเดือนสิบ การออกแบบต้องให้รองรับกับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดด้วย	มีพลังในระดับเมือง เชื่อมโยงในด้านการอนุรักษ์จากคนสู่การเขียนเพื่อขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก ประเพณีนี้อธิบายถึงวัฒนธรรม ความศรัทธาของคน แสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

จากตารางที่ 4.3 แสดงคำตอบที่เหมือนและแตกต่างกันในประเด็นประเพณี พบว่าประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุมีความสอดคล้องกันทั้งสี่ด้าน รองลงมาเป็นเรื่องปัญหาการจัดงานประเพณีภายในวัดส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมากซึ่งมีความสอดคล้องกันสองด้าน นอกเหนือจากนี้เป็นคำตอบที่แตกต่างกันไปในแต่ละด้าน โดยคำตอบของด้านการออกแบบที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ ประเพณีที่มีความสำคัญรองลงมาคือประเพณีงานบุญสารทเดือนสิบและการคำนึงถึงการออกแบบนั้นต้องให้รองรับกับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดด้วย และคำตอบของด้านการอนุรักษ์ที่เพิ่มเติมคือ งานประเพณีนั้นมีพลังในระดับเมืองและเชื่อมโยงในด้านการอนุรักษ์จากคนสู่การเขียนเพื่อขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุเป็นประเพณีที่อธิบายถึงวัฒนธรรม ความศรัทธาของคน แสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ตารางที่ 4.4 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นอัตลักษณ์

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
รูปธรรมคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์	รูปธรรมคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์	รูปธรรมคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์	รูปธรรมคือรูปแบบตัวพระธาตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
	รองลงมาเป็น พระพุทธรูป ท้าวจตุคามรามเทพ	สถาปัตยกรรมภายในวัด	
ประเพณี นามธรรมคือ งานความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน	นามธรรมคือ งาน ประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน	นามธรรมคือความเชื่อ	นามธรรมคือประเพณี
	นามธรรมคือ ปริศนาธรรม โพธิปัตขิยธรรม เพลงพื้นบ้านกล่อมเด็ก	นามธรรมคือตำนาน	

จากตารางที่ 4.4 แสดงคำตอบที่เหมือนและแตกต่างกันในประเด็นอัตลักษณ์ พบว่าอัตลักษณ์มีความสอดคล้องกันทั้งสี่ด้าน ในเชิงรูปธรรมคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์และในเชิงนามธรรมคืองานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน นอกเหนือจากนี้เป็นคำตอบที่แตกต่างกันไปในแต่ละด้าน โดยคำตอบของปราชญ์ชาวบ้านที่เพิ่มเติมขึ้นมาเชิงรูปธรรมคือพระพุทธรูป ท้าวจตุคามรามเทพซึ่งมีความสำคัญรองลงมา และในเชิงนามธรรมคือ ปริศนาธรรม โพธิปัตขิยธรรม เพลงพื้นบ้านกล่อมเด็ก และคำตอบของด้านการออกแบบที่เพิ่มเติมขึ้นมาในเชิงรูปธรรมคือสถาปัตยกรรมภายในวัด และในเชิงนามธรรมคือตำนาน

ตารางที่ 4.5 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นการใช้พื้นที่

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
ปรับในส่วนของพื้นที่ขายของให้ออกไปอยู่นอกวัด	ควรให้พื้นที่ค้าขายย้ายไปอยู่ภายนอกวัด	พื้นที่ร้านค้าไม่ควรมีอยู่ภายในวัด	ในปัจจุบันเห็นว่าพื้นที่ขายของยังมีปัญหาอยู่
ปรับผังพื้นที่ทางเข้าออกให้กลับไปเป็นรูปแบบเดิมคือเข้าวัดจากทางทิศเหนือ	พื้นที่จอดรถย้ายไปอยู่ภายนอกวัด	ปัญหาการใช้พื้นที่นี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของเทศบาลและวัดที่ส่งผลต่อการปรับปรุงพื้นที่	การอนุรักษ์ต้องศึกษาความต้องการของผู้ใช้
	มีพื้นที่อบรมทำวิปัสสนากรรมฐานแทน	การออกแบบต้องคำนึงถึงพื้นที่ที่มีคนใช้งานจำนวนมาก พื้นที่ที่มีคน	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
		ใช้งานจำนวนน้อย พื้นที่ที่มีการใช้งานเฉพาะ	
		ผู้เชี่ยวชาญบางท่านคิดเห็นว่าการออกแบบไม่จำเป็นต้องคิดถึงเรื่องการใช้พื้นที่ให้คิดในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะทำการออกแบบ	

จากตารางที่ 4.5 แสดงคำตอบที่เหมือนและแตกต่างกันในประเด็นการใช้พื้นที่ พบว่าไม่สมควรมีพื้นที่ร้านค้าอยู่ภายในวัดซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งสี่ด้าน นอกเหนือจากนี้เป็นคำตอบที่แตกต่างกันไปในแต่ละด้านโดยคำตอบของด้านประวัติศาสตร์ที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือปรับผังพื้นที่ทางเข้าออกให้กลับไปเป็นรูปแบบเดิมคือเข้าวัดจากทางทิศเหนือ คำตอบเพิ่มเติมของด้านปราชญ์ชาวบ้านคือ ย้ายพื้นที่จอดรถไปอยู่ภายนอกวัดและมีพื้นที่อบรมทำวิปัสสนากรรมฐานแทน คำตอบเพิ่มเติมของด้านการออกแบบคือพบว่าปัญหาการใช้พื้นที่ขึ้นอยู่กับนโยบายของเทศบาลและทางวัดที่ส่งผลต่อการปรับปรุงพื้นที่ ในการออกแบบนั้นต้องคำนึงถึงพื้นที่ที่มีคนใช้งานจำนวนมาก พื้นที่ที่มีคนใช้งานจำนวนน้อย พื้นที่ที่มีการใช้งานเฉพาะ และมีผู้เชี่ยวชาญบางท่านคิดเห็นว่าในการออกแบบไม่จำเป็นต้องคิดถึงเรื่องการใช้พื้นที่ให้คิดในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะออกแบบ และคำตอบของด้านการอนุรักษ์ที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ ในแง่มุมการอนุรักษ์ต้องศึกษาความต้องการของผู้ใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นถึงคำตอบที่เหมือนและแตกต่างกันในประเด็นผลิตภัณฑ์สาธารณะ พบว่าคำตอบจากทั้งสามด้านได้แก่ด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน การออกแบบนำมาจัดกลุ่มคำตอบได้เป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มรูปแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดนั้นควรปรับให้มีความกลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง ไม่ให้โดดเด่นเดินไป มีรูปแบบเดียวกัน ซึ่งรูปแบบดังกล่าวต้องเป็นลักษณะเฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด เน้นบรรยากาศเหมือนเมืองโบราณอาจใช้การลดทอนรายละเอียดให้เกิดความร่วมสมัยซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามด้าน รองลงมาเป็นการแฝงคติธรรม ปริศนาธรรมต่างๆ ไว้ในการออกแบบ และการออกแบบให้โดดเด่น คนเห็นง่ายด้วยรูปลักษณ์ที่เป็นสัตว์ รูปเด็ก เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 จัดกลุ่มผลการสัมภาษณ์ประเด็นผลิตภัณฑ์สาธารณะ

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
ต้องปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสมโดยการปรับให้ผลิตภัณฑ์มีความกลมกลืนกันเองและ	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง	รูปแบบเดิมยังไม่เหมาะสม ควรปรับให้กลมกลืน ไม่เด่นเกินไป	การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์จะเป็นรูปแบบใดก็ได้แต่ต้องไม่ลดทอนคุณค่าทั้งที่เข้าเกณฑ์มรดกโลกและคุณค่าที่สอดคล้องกับกฎบัตรที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในมิติต่างๆ
กลมกลืนกับพื้นที่ ไม่ให้โดดเด่นมากเกินไป	มีเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด ใช้สีที่เรียบง่ายโดยนำสีที่เป็นเอกลักษณ์ทางศาสนามาใช้	การใช้สีและวัสดุให้มีรูปลักษณ์ที่สอดคล้องกันเหมือนอย่างเมืองโบราณ	
เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ โดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัย		นำอัตลักษณ์ในพื้นที่มาใช้ในการออกแบบ	
ออกแบบให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ อาจใช้รูปเด็กหรือสัตว์	ใช้บริศนาธรรมแฝงในการออกแบบ	ปรับให้มีรูปแบบเดียวกัน	กลุ่มรูปแบบ
มีคติธรรมสอนใจแฝงอยู่ในการออกแบบ	คนเห็นได้ง่าย	สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง	
มีความแข็งแรงทนทาน	การติดตั้งอย่าให้บดบังทัศนียภาพ	รองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี	
มีขนาดที่เหมาะสม	ม้านั่งและป้ายปรับให้มีความแข็งแรง ทนทาน ใช้วัสดุอย่างปูนหรือคอนกรีต	ใช้งานได้อเนกประสงค์	กลุ่มการใช้งาน
สะดวกในการจัดเก็บ		มีความคงทน	
มีจำนวนรองรับกับการใช้งาน		มีจำนวนที่เหมาะสม	
ถังขยะอาจใช้รูปแบบเดิมแต่ออกแบบกรอบครอบแทนเพื่อช่วยลดต้นทุน	การออกแบบถังขยะอาจใช้ลักษณะเป็นกรอบครอบตัวถังมาตรฐาน	การออกแบบถังขยะนั้นต้องคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ	กลุ่มถังขยะ
	ถังขยะมีฝาปิดป้องกันฝน	พื้นที่ติดตั้งถังขยะประจำจุด อาจออกแบบให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่	
	มีการแยกขยะ ถังขยะมีทั้งแบบรวมและแบบประจำจุด		
		ม้านั่งนอกจากรองรับการนั่งแล้วยังให้รองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งานด้วย	กลุ่มม้านั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านประวัติศาสตร์	ด้านปราชญ์ชาวบ้าน	ด้านการออกแบบ	ด้านการอนุรักษ์
ป้ายมีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน	ป้ายทำให้อ่านได้ชัดเจน	ป้ายปรับให้เหมาะสมทั้งขนาด ตำแหน่งที่ติดตั้ง	กลุ่มป้าย
	ป้ายแบ่งเป็นกลุ่มป้าย บอกอาคารโบราณสถาน แสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง กลุ่มป้ายเฉพาะกิจ สำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย	ตู้โทรศัพท์อาจทำให้มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่ อาจออกแบบเพียงตัวโทรศัพท์	
ตู้โทรศัพท์ควรตัดออก เนื่องจากการใช้งานลดลงจนไม่มีความจำเป็นในการติดตั้ง		ตู้โทรศัพท์มีความจำเป็นต่อการใช้งานน้อยลง ซึ่งอาจเป็นตัวเลือกที่ต้องตัดออก	กลุ่มตู้โทรศัพท์
	การใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลงจึงอาจจะไม่มีความจำเป็นในการติดตั้ง		

กลุ่มการใช้งานของผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดนั้นควรปรับให้มีความแข็งแรงทนทานซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งสามด้าน รองลงมาเป็นการกำหนดให้มีจำนวนที่เหมาะสมนอกนั้นเป็นคำตอบที่แตกต่างกันในแต่ละด้านโดยคำตอบของด้านประวัติศาสตร์ที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ ให้มีขนาดที่เหมาะสม สะดวกต่อการจัดเก็บ คำตอบเพิ่มเติมของด้านปราชญ์ชาวบ้านคือ ติดตั้งอย่าให้บดบังทัศนียภาพ และคำตอบเพิ่มเติมของด้านการออกแบบคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง รองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์

กลุ่มคำตอบที่จำเพาะเจาะจงของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะมีคำตอบที่สอดคล้องกันสองด้านคือออกแบบตัวกรอบครอบถังขยะมาตรฐานเพื่อลดต้นทุนในการผลิต นอกนั้นเป็นคำตอบที่แตกต่างกันในแต่ละด้านโดยคำตอบเพิ่มเติมของด้านปราชญ์ชาวบ้านคือ ถังขยะควรมีฝาปิดเพื่อป้องกันฝน ตัวถังขยะมีทั้งแบบรวมและแบบประจำจุด คำตอบของด้านออกแบบที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ การออกแบบถังขยะนั้นต้องคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ และพื้นที่ติดตั้งถังขยะประจำจุด อาจออกแบบให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่

กลุ่มคำตอบที่จำเพาะเจาะจงของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง มาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบพบว่าม้านั่งนอกจากรองรับการนั่งแล้วยังให้รองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งานด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มคำตอบที่จำเพาะเจาะจงของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย พบว่าคำตอบที่ได้มีความแตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยคำตอบของด้านประวัติศาสตร์คือ ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน คำตอบของด้านปราชญ์ชาวบ้านคือ ป้ายทำให้อ่านได้ชัดเจน และแบ่งเป็นกลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง กลุ่มป้ายเฉพาะกิจ สำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย และคำตอบของด้านออกแบบคือ ป้ายปรับให้เหมาะสมทั้งขนาด ตำแหน่งที่ติดตั้ง

กลุ่มคำตอบที่จำเพาะเจาะจงของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ควรตัดออก เนื่องจากในปัจจุบันมีความจำเป็นในการใช้งานน้อยลงซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันทั้งสามด้าน แต่คำตอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบพบว่าตู้โทรศัพท์อาจทำให้มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่ หรืออาจออกแบบเพียงตัวโทรศัพท์

นอกเหนือจากคำตอบที่มีการจัดกลุ่มผู้วิจัยพบว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์มีความแตกต่างจากด้านอื่น กล่าวคือในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์นั้นไม่มีการกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ออกแบบต้องไม่ลดทอนคุณค่าทั้งที่เข้าเกณฑ์มรดกโลกและคุณค่าที่สอดคล้องกับกฎบัตรที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในมิติต่างๆ

การจัดกลุ่มคำตอบผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน การออกแบบและการอนุรักษ์ในแต่ละประเด็นเพื่อแสดงให้เห็นความเหมือนและแตกต่างของคำตอบที่ได้รับ ผู้วิจัยพิจารณาว่ามีรายละเอียดในบางคำตอบที่นำพาและไม่นำพาไปสู่แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์คัดเลือกข้อคำตอบที่สามารถพัฒนาเป็นแบบสอบถามในกระบวนการเทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 โดยนำประเด็นตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี อัตลักษณ์และการใช้พื้นที่มาวิเคราะห์ให้เห็นดังตารางที่ 4.7 โดยประเด็นผลิตภัณฑ์สาธารณะ ผู้วิจัยขอใช้ตารางที่ 4.6 วิเคราะห์คำตอบที่นำไปสู่แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากข้อมูลในประเด็นผลิตภัณฑ์สาธารณะมีจำนวนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 วิเคราะห์ข้อคำตอบที่นำไปสู่แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเด็น				
ตำนาน/ความเชื่อ	สถาปัตยกรรม	ประเพณี	อัตลักษณ์	การใช้พื้นที่
การนำพระทันตธาตุมาทางเรือ แล้วเกิดเหตุให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว	องค์พระบรมธาตุมีความโดดเด่นมากที่สุดทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ	ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ	รูปธรรมคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์	ไม่สมควรมีพื้นที่ร้านค้าอยู่ภายในวัด
การมาของพระทันตธาตุส่งผลให้มีการรับศาสนาเข้ามาด้วย	หลักธรรมคำสอนโพธิปักขิยธรรม 37 ที่แฝงอยู่ในขนาดความสูงขององค์พระบรมธาตุ	รองลงมาเป็นประเพณีงานบุญสารทเดือนสิบ	นามธรรมคือ งาน ประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน	ปรับผังพื้นที่ทางเข้าออกให้กลับไปเป็นรูปแบบเดิมคือเข้าวัดทางทิศเหนือ
เหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเชื่อที่แฝงด้วยพลัง ความสำเร็จ เกิดการเคารพบูชา	องค์ประกอบส่วนอื่นๆ ภายในวัดได้แก่ วิหารต่างๆ การวางผัง	การจัดงานประเพณีภายในวัดส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก	รูปธรรมรองลงมาคือ พระพุทธรูปท้าวจตุคามรามเทพ	พื้นที่จอดรถย้ายไปอยู่ภายนอกวัด
การเปรียบเทียบพระทันตธาตุเสมือนปัญญาคุณที่เผยแพร่พระพุทธศาสนายังนครศรีธรรมราชส่ง	องค์พระบรมธาตุจัดเป็นการถวายงานฝีมือด้านพุทธบูชา	ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุมีพลังในระดับเมือง เชื่อมโยงการอนุรักษ์จากคนสู่การเขียนเพื่อขอขึ้น	รูปธรรมรองลงมาคือ สถาปัตยกรรมภายในวัด	มีพื้นที่อบรมทำวิปัสสนากรรมฐานแทน
ต่อไปยังสุโขทัย และอยุธยา		ทะเบียนมรดกบอกถึง ความศรัทธาของคน แสดงให้เห็นถึงความคงอยู่		
เกิดการสร้างอาณาจักรขึ้น	มีการนำภาพองค์พระบรมธาตุเจดีย์ มาใช้เป็นสัญลักษณ์บนสินค้าของที่ระลึกต่างๆ	การออกแบบต้องให้รองรับกับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดด้วย	นามธรรมรองลงมาคือ ปริศนาธรรม โพธิปัตขิยธรรม เพลง พื้นบ้านกล่อมเด็ก	ปัญหาการใช้พื้นที่ขึ้นอยู่กับนโยบายของเทศบาลและทางวัดที่ส่งผลต่อการปรับปรุงพื้นที่
มีการคุ้มครองดูแลพระบรมธาตุเจดีย์จากอาณาจักรทั้งใกล้ไกล	มีการนำสถาปัตยกรรมภายในวัดมาเชื่อมโยงกับปริศนาธรรม หลักคำสอน		นามธรรมรองลงมาคือตำนาน	การออกแบบต้องคำนึงถึงพื้นที่ใช้งานมาก พื้นที่ใช้งานน้อย พื้นที่เฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเด็น				
ตำนาน/ความเชื่อ	สถาปัตยกรรม	ประเพณี	อัตลักษณ์	การใช้พื้นที่
การใช้ตำนานความเชื่อปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน	การแสดงผ่านวัตถุในรูปขององค์พระธาตุจำลอง พระกริ่งเหรียญจตุคามรามเทพไว้เป็นของบูชาของที่ระลึก			ผู้เชี่ยวชาญบางท่านคิดเห็นว่าการออกแบบไม่จำเป็นต้องคิดถึงเรื่องการใช้พื้นที่ คือให้คิดในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะออกแบบ
การแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวาย	การอนุรักษ์คำนึงถึงยุคสมัยที่เปลี่ยน-แปลงไปและองค์ประกอบอื่นร่วมด้วย			ในแง่มุมการอนุรักษ์ต้องศึกษาความต้องการของผู้ใช้ถึงการใช้งานที่แท้จริง
การอนุรักษ์ควรทำอย่างเข้าใจ มีข้อมูลรองรับเพื่อเชื่อมโยงกับการออกแบบได้อย่างเหมาะสม				

ความหมายของสัญลักษณ์แถบสี

ข้อมูลแสดงสิ่งที่โดดเด่นของแต่ละประเด็น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

จากตารางที่ 4.7 พบว่าข้อมูลที่ได้มีข้อมูลแสดงสิ่งที่โดดเด่นของแต่ละประเด็น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและข้อมูลรายละเอียดปลีกย่อยที่มีส่วนเกี่ยวข้องรองลงมา ส่วนตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นประเด็นที่ไม่รวมอยู่ในตารางที่ 4.7 เนื่องจากเห็นว่าเนื้อหามีปริมาณมากอีกทั้งในตารางที่ 4.6 มีการจัดเรียงเป็นกลุ่มที่เห็นได้ชัดว่าเป็นข้อมูลรูปแบบ การใช้งานและการปรับปรุงผลิตภัณฑ์สาธารณะเฉพาะประเภท โดยผู้วิจัยนำคำตอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ไปพัฒนาต่อเป็นแบบสอบถามในกระบวนการเทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 ยกเว้นคำตอบที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในด้านการอนุรักษ์ที่เป็นเชิงแนะนำถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบ และการตรวจสอบถึงความเหมาะสม ดังนั้นในขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยจึงจัดให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการอนุรักษ์อยู่ในกลุ่มการประเมินถึงความเหมาะสมและความเชื่อมโยงของผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ และนำคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ไปปรับใช้เป็นคำถามในการประเมินร่วมด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 ผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2

การสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบคำถามมี 3 ด้าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบรวมทั้งหมด 12 คน ตอบคำถามชุดเดียวกันซึ่งมีที่มาจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1 ในรูปแบบของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert โดยผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 มีดังนี้

4.1.2.1 ผลการสอบถามข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โดยผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่น	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์	1 (8.33)	10 (83.33)	-	1 (8.33)	-	3.92	0.67	มาก
2. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ	10 (83.33)	2 (16.67)	-	-	-	4.83	0.34	มากที่สุด
3. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ	11 (91.67)	1 (8.33)	-	-	-	4.92	0.29	มากที่สุด
4. อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์	12 (100)	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่น	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
5. อัตลักษณ์ในเชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน	11 (91.67)	1 (8.33)	-	-	-	4.92	0.29	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 พบว่า ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและน้อยในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 อัตลักษณ์ในเชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คนมีความคิด เห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ พุทธประวัติควรถูกจัดอยู่ในความสำคัญอันดับแรก และควรเน้นเรื่องสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น คือองค์พระบรมธาตุ ซึ่งเป็นต้นแบบของงานสถาปัตยกรรมขององค์เจดีย์ทั่วทั้งประเทศ

4.1.2.2 ผลการสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ผู้วิจัยสามารถใช้ตำนานความเชื่อเป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเช่นเดียวกับการปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน	6 (50)	6 (50)	-	-	-	4.50	0.52	มากที่สุด
2. ผู้วิจัยสามารถใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ	5 (41.67)	3 (25)	2 (16.67)	1 (8.33)	1 (8.33)	3.83	1.34	มาก
3. การจัดงานประเพณีภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก	7 (58.33)	2 (16.67)	2 (16.67)	1 (8.33)	-	4.25	1.06	มากที่สุด
4. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารด้วย	7 (58.33)	4 (33.33)	1 (8.33)	-	-	4.50	0.67	มากที่สุด
5. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมากพื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ	8 (66.67)	3 (25)	1 (8.33)	-	-	4.58	0.67	มากที่สุด
6. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่ให้คำนึงถึงในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะทำการออกแบบ	1 (8.33)	-	4 (33.33)	5 (41.67)	2 (16.67)	2.42	1.08	น้อย

ตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้วิจัยสามารถใช้ตำนานความเชื่อเป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเช่นเดียวกับการปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 ผู้วิจัยสามารถใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 การจัดงานประเพณีภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารด้วย มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่ให้คำนึงถึงในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะออกแบบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาจัดเรียงตามกลุ่มที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน ดังนี้

1 การใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องนำมาใช้อย่างระมัดระวังเพราะวัตถุที่อ้างถึงเป็นสิ่งของที่สร้างขึ้นเนื่องในศาสนาเป็นของอุทิศด้วยศรัทธา โดยมากเป็นรูปเคารพ และเครื่องประดับ จึงมีความอ่อนไหวทางศาสนาและวัฒนธรรมแฝงอยู่มาก และไม่ควรนำเครื่องบูชามาเป็นแนวทางในการออกแบบ เพราะว่าเป็นของสูงควรแก่การเคารพบูชามากกว่า ดังนั้นในการออกแบบผลิตภัณฑ์จึงควรคำนึงถึงสิ่งควรหรือไม่ควรมีให้อยู่ในสถานที่เหมาะสม และสามารถบอกความหมายได้ ไม่เป็นที่ตำหนิของท่านผู้รู้

2 ปริมาณขยะในวัดแต่ละวันน่าจะมีอยู่ในระดับที่คงตัว โดยปริมาณขยะจะมีเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อมีการจัดงานประเพณี หรืองานเฉพาะกิจภายในวัด ซึ่งต้องพิจารณาพื้นที่รองรับขยะส่วนใหญ่ เนื่องจากพื้นที่ภายในวัดเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมถวายผ้า ส่วนพื้นที่ถนนราชดำเนินเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมแห่ผ้าซึ่งอยู่นอกเขตวัด และมีเทศบาลนครศรีธรรมราชเป็นผู้ดูแล ส่วนงานกิจกรรมภายในวัดเช่น งานพระราชทานเพลิงศพบุคคลสำคัญ หรืองานปลุก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสกวัตถุมงคล แม้จะนำมาซึ่งขยะปริมาณมาก แต่ไม่ได้เป็นงานที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและผู้เป็นเจ้าภาพเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดพื้นที่ ดังนั้นถังขยะ ม้านั่ง ควรออกแบบให้มีจำนวนเพียงพอกับการใช้งานในวัด ส่วนงานบุญประเพณีใหญ่มีปีละ 6 ครั้ง ควรมีแผนเสริมเตรียมไว้รองรับคนจำนวนเกือบแสนคน คงจะทำไม่ได้ในลักษณะถาวร

3 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะนอกจากการคำนึงในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะออกแบบและต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความสมดุล ขณะที่อีกความคิดเห็นได้เสนอขัดแย้งกันว่าการออกแบบควรคำนึงถึงตัวผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกลมกลืนและเป็นประโยชน์มากกว่าการใช้พื้นที่

4.1.2.3 ผลการสอบถามรูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยแบ่งผลที่ได้ตามกลุ่มย่อยดังนี้

1 กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง	9 (75)	2 (16.67)	-	1 (8.33)	-	4.58	0.90	มากที่สุด
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีรูปแบบเดียวกัน	4 (33.33)	5 (41.67)	2 (16.67)	1 (8.33)	-	4.00	0.95	มาก
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ คนเห็นได้ง่ายโดยใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบ	-	4 (33.33)	3 (25)	4 (33.33)	1 (8.33)	2.83	1.03	ปานกลาง
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบ	5 (41.67)	5 (41.67)	1 (8.33)	1 (8.33)	-	4.17	0.94	มาก
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในการออกแบบ	6 (50)	5 (41.67)	1 (8.33)	-	-	4.42	0.67	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด	7 (58.33)	5 (41.67)	-	-	-	4.58	0.51	มากที่สุด
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยการลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ	4 (33.33)	6 (50)	2 (16.67)	-	-	4.17	0.72	มาก

ตารางที่ 4.10 พบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รอง ลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีรูปแบบเดียวกัน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ คนเห็นได้ง่ายโดยใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับความคิดเห็นมากและน้อยอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลางและน้อยอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในการออกแบบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก ที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะโดยใช้อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบอาจมีปัญหาได้ เนื่องจากอัตลักษณ์ของวัดมักเกี่ยวโยงกับศาสนสถานเช่นองค์พระบรมธาตุ จึงต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำประเด็นเหล่านี้มาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์ การใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะสามารถใช้ได้แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม เนื่องจากเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่ศาสนสถาน ซึ่งยังมีความอ่อนไหวในเชิงสัญลักษณ์ ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบเดียวกันแต่ให้อยู่ในคติเดียวกัน และควรเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ

2 กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต เป็นต้น	5 (41.67)	4 (33.33)	2 (16.67)	1 (8.33)	-	4.08	1.49	มาก
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน	8 (66.67)	4 (33.33)	-	-	-	4.67	0.49	มากที่สุด
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	11 (91.67)	1 (8.33)	-	-	-	4.92	0.29	มากที่สุด
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม	9 (75)	3 (25)	-	-	-	4.75	0.45	มากที่สุด
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ	9 (75)	3 (25)	-	-	-	4.75	0.45	มากที่สุด
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง	7 (58.33)	3 (25)	1 (8.33)	-	1 (8.33)	4.25	1.22	มากที่สุด
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี	10 (83.33)	2 (16.67)	-	-	-	4.83	0.39	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์	4 (33.33)	6 (50)	1 (8.33)	1 (8.33)	-	4.08	0.90	มาก

ตารางที่ 4.11 พบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต เป็นต้น มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลัก คือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลางและน้อยที่สุดอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลางและน้อยอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง แต่อาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรงและเหมาะสมกว่ากลุ่มวัสดุประเภทปูนหรือคอนกรีต

3 กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต	6 (50)	5 (41.67)	1 (8.33)	-	-	4.42	0.67	มากที่สุด
2. มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง	8 (66.67)	3 (25)	1 (8.33)	-	-	4.58	0.67	มากที่สุด
3. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ	6 (50)	6 (50)	-	-	-	4.50	0.52	มากที่สุด
4. ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ	10 (83.33)	1 (8.33)	1 (8.33)	-	-	4.75	0.62	มากที่สุด
5. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่	2 (16.67)	4 (33.33)	5 (41.67)	-	1 (8.33)	3.50	1.09	มาก

ตารางที่ 4.12 พบว่าออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากและปานกลางอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบถังขยะ อย่าเอาสิ่งที่คนเคารพนับถือไปใส่ไว้ในผลิตภัณฑ์ถังขยะ เช่น รูปพระธาตุเจดีย์ พระพุทธรูป เป็นต้น

4 กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)	7 (58.33)	3 (25)	2 (16.67)	-	-	4.42	0.79	มากที่สุด

ตารางที่ 4.13 พบว่า ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก เป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ นั้นเห็นว่าไม่จำเป็นเนื่องจากอาจก่อให้เกิดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ ซึ่งในปัจจุบันก็ได้จัดสร้างไว้แล้วในรูปแบบของที่นั่งมีลักษณะเป็นแท่นปูนรอบต้นไม้ใหญ่ในวัดรองรับท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ

5 กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน	10 (83.33)	2 (16.67)	-	-	-	4.83	0.39	มากที่สุด
2. ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน	10 (83.33)	2 (16.67)	-	-	-	4.83	0.39	มากที่สุด
3. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง	11 (91.67)	1 (8.33)	-	-	-	4.93	0.29	มากที่สุด
4. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย	10 (83.33)	2 (16.67)	-	-	-	4.83	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ 4.14 พบว่า ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน มีความคิด เห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ ป้ายต่างๆ ควรมีป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม และการจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทย จะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้

6 กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง	5 (41.67)	2 (16.67)	3 (25)	-	2 (16.67)	3.67	1.50	มาก
2. ออกแบบเพียงตัวเครื่องโทรศัพท์	2 (16.67)	1 (8.33)	6 (50)	-	3 (25)	2.92	1.38	ปานกลาง

ตารางที่ 4.15 พบว่า ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบเพียงตัวเครื่องโทรศัพท์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ เช่นเดียวกับจุดบริการโทรศัพท์ถามทางมอเตอร์เวย์ หรือการเรียกแท็กซี่ที่มีระบบรองรับการเรียกด้วยโทรศัพท์

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยคือ การกรองน้ำประปาเพื่อเป็นจุดดื่มน้ำสาธารณะ การรองรับพาหนะจักรยาน จุดวางร่มสาธารณะบริการช่วงฝนตก และจัดการบริเวณสถานที่สักการบูชาพระบรมธาตุมีการจุดธูป เทียน เติมน้ำมันตะเกียง ต่างจากศรีลังกาที่บูชาด้วยดอกไม้เพียงอย่างเดียว เรื่องนี้ส่งผลให้บริเวณที่สักการบูชามีคราบน้ำมันที่พื้นสมควรต่อการพิจารณาปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 ทั้งหมด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ต่อ โดยจัดเรียงผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับเป็นประเด็นใหม่ ดังตารางที่ 4.16-4.23

ตารางที่ 4.16 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	1. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์ 2. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ 3. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ 4. อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ 5. อัตลักษณ์ในเชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรจัดพุทธประวัติอยู่ในความสำคัญอันดับแรก 2. ควรเน้นเรื่องสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น คือองค์พระบรมธาตุ ซึ่งเป็นต้นแบบของงานสถาปัตยกรรมขององค์เจดีย์ทั่วทั้งประเทศ

ตารางที่ 4.16 พบว่าประเด็นเดิมทั้งหมดมีรายละเอียดที่บ่งชี้ถึงลักษณะที่โดดเด่นในแต่ละด้านอย่างชัดเจนอยู่แล้ว จึงไม่มีการปรับเปลี่ยนในส่วนประเด็นเดิม ส่วนข้อเสนอแนะทั้งข้อ 1 และ 2 ผู้วิจัยพิจารณาว่าเป็นประเด็นที่ต้องการเน้นว่าสิ่งใดสำคัญที่สุด โดยจะนำไปปรับใช้เป็นคำถามในแบบสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3

ตารางที่ 4.17 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	1. ผู้วิจัยสามารถใช้ตำนานความเชื่อเป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเช่นเดียวกับการปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน 2. ผู้วิจัยสามารถใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ 3. การจัดงานประเพณีภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก 4. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	5. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมากพื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ 6. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่ให้คำนึงถึงในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะทำการออกแบบ
ข้อเสนอแนะ	1 การใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวาย ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องนำมาใช้อย่างระมัดระวังเพราะวัตถุที่อ้างถึงเป็นสิ่งของที่สร้างขึ้นเนื่องในศาสนาเป็นของอุทิศด้วยศรัทธา โดยมากเป็นรูปเคารพ และเครื่องประดับ จึงมีความอ่อนไหวทางศาสนาและวัฒนธรรมแฝงอยู่มาก และไม่ควรนำเครื่องบูชามาเป็นแนวทางในการออกแบบ เพราะว่าเป็นของสูงควรแก่การเคารพบูชา ดังนั้นในการออกแบบผลิตภัณฑ์จึงควรคำนึงถึงสิ่งควรหรือไม่ควรมีให้อยู่ในสถานที่เหมาะสม และสามารถบอกความหมายได้ ไม่เป็นที่ตำหนิของท่านผู้รู้ 2 ปริมาณขยะในวัดแต่ละวันน่าจะมีอยู่ในระดับที่คงตัว โดยปริมาณขยะจะมีเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อมีการจัดงานประเพณี หรืองานเฉพาะกิจภายในวัด ซึ่งต้องพิจารณาพื้นที่รองรับขยะส่วนใหญ่ เนื่องจากพื้นที่ภายในวัดเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมถวายผ้า ส่วนพื้นที่ถนนราชดำเนินเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมแห่ผ้าซึ่งอยู่นอกเขตวัด และมีเทศบาลนครศรีธรรมราชเป็นผู้ดูแล ส่วนงานกิจกรรมภายในวัดเช่น งานพระราชทานเพลิงศพบุคคลสำคัญ หรืองานปลุกเสกวัตถุมงคล แม้จะนำมาซึ่งขยะปริมาณมาก แต่ไม่ได้เป็นงานที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและผู้เป็นเจ้าภาพก็เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดพื้นที่ ดังนั้นถังขยะม้านั่ง ควรออกแบบให้มีจำนวนเพียงพอกับการใช้งานในวัด ส่วนงานบุญประเพณีใหญ่มีปีละ 6 ครั้ง คงจะทำไม่ได้ในลักษณะถาวร 3 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสมดุลขณะที่อีกความคิดเห็นได้เสนอขัดแย้งกันว่าการออกแบบควรคำนึงถึงตัวผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้อง กลมกลืนและเป็นประโยชน์มากกว่าการใช้พื้นที่

ตารางที่ 4.17 พบว่าประเด็นเดิมข้อ 3 เป็นข้อมูลที่ถามเกริ่นนำไปยังข้อ 4 โดยจะตัดออกแล้วย้ายข้อ 4 และ 5 ไปอยู่กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ส่วนข้อ 6 มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับข้อเสนอแนะในข้อ 3 เมื่อนำมาปรับข้อความใหม่ให้มีความหมายตรงข้ามกับข้อความเดิม พบว่ามีความหมายที่ใกล้เคียงกับประเด็นข้อ 1 ตารางที่ 4.18 ส่วนข้อเสนอแนะข้อ 1 ผู้วิจัยพิจารณาว่าการใช้ลักษณะที่โดดเด่นของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีหลายด้าน เนื่องจากบางด้านมีลักษณะเด่นเป็นของเคารพบูชาซึ่งเป็นของสูง ดังนั้นผู้วิจัยจะนำประเด็นข้อ 1 และ 2 มาจัดเรียงเป็นตัวเลือกในข้อคำถามใหม่ เพื่อสอบถามว่าควรนำลักษณะเด่นด้านไหนมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ ข้อเสนอแนะข้อ 2 ผู้วิจัยพิจารณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าควรเน้นในส่วนของถังขยะที่ติดตั้งประจำ เนื่องจากมีการใช้งานตลอดเวลา ผู้คนเห็นเป็นประจำ จึงต้องมีการออกแบบให้เหมาะสมกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โดยปรับจำนวนให้เหมาะสมกับการใช้งานแทน

ตารางที่ 4.18 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง 2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีรูปแบบเดียวกัน 3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ คนเห็นได้ง่ายโดยใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบ 4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบ 5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในการออกแบบ 6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด 7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ
ข้อเสนอแนะ	1. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะโดยใช้อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อาจมีปัญหาเนื่องจากอัตลักษณ์ของวัดมักเกี่ยวโยงกับศาสนสถานเช่นองค์พระบรมธาตุ จึงต้องมีความระมัดระวังในการใช้ประเด็นเหล่านี้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ 2. การใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะสามารถใช้ได้แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม เนื่องจากการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่ศาสนสถาน ซึ่งมีความอ่อนไหวในเชิงสัญลักษณ์ 3. การออกแบบทั้งหมดไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบเดียวกันแต่ให้อยู่ในคติเดียวกัน 4. การออกแบบควรเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ

ตารางที่ 4.18 พบว่าประเด็นข้อ 3 4 และ 5 เป็นรายละเอียดของแต่ละรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ ที่ผู้วิจัยพิจารณาว่าสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบได้ ซึ่งจะนำมาใช้เป็น ตัวเลือกร่วมกับประเด็นข้อ 1 และ 2 ในตารางที่ 4.17 เพื่อสอบถามถึงการใช้ลักษณะเด่นของด้านใดเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในแบบสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3 ประเด็นเดิมอื่นๆ ผู้วิจัยขอใช้ข้อความประเด็นเดิมตามเดิม ในส่วนของข้อเสนอแนะ ข้อ 1 และ 2 มีข้อความตรงกับข้อเสนอแนะข้อ 1 ตารางที่ 4.17 ซึ่งผู้วิจัยจะทำการปรับแก้ตามที่กล่าวไปข้างต้น ข้อเสนอแนะข้อ 3 ผู้วิจัยพบว่าเป็นความคิดเห็นส่วนน้อยขัดแย้งกับผลการสอบถามที่ว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีรูปแบบเดียวกัน ซึ่งมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะข้อ 4 ผู้วิจัยพิจารณาว่าข้อเสนอแนะดังกล่าวมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่ผู้วิจัยใช้สนับสนุนในการออกแบบสำหรับงานวิจัยนี้

ตารางที่ 4.19 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูนคอนกรีต เป็นต้น 2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน 3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร 4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม 5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ 6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง 7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี 8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ผลิตภัณฑ์สาธารณะ
ข้อเสนอแนะ	ทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง แต่อาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรงและเหมาะสมกว่ากลุ่มวัสดุประเภทปูนหรือคอนกรีต

ตารางที่ 4.19 พบว่าประเด็นเดิมทั้งหมดมีรายละเอียดของการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ชัดเจนอยู่แล้ว โดยเพิ่มประเด็นจากข้อเสนอแนะปรับใช้เป็นคำถามในแบบสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3

ตารางที่ 4.20 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	1. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต 2. มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง 3. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ 4. ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ 5. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่
ข้อเสนอแนะ	การออกแบบถังขยะ อย่าเอาสิ่งที่คนเคารพนับถือไปใส่ไว้ในผลิตภัณฑ์ถังขยะ เช่น รูปพระธาตุเจดีย์ พระพุทธรูป เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 พบว่าประเด็นเดิมทั้งหมดมีรายละเอียดของการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะที่ชัดเจนอยู่แล้ว ส่วนข้อเสนอแนะมีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในตารางที่ 4.17 และ 4.18

ตารางที่ 4.21 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)
ข้อเสนอแนะ	ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ นั้นพบว่าไม่จำเป็นเนื่องจากอาจก่อให้เกิดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ ซึ่งในปัจจุบันก็ได้จัดสร้างไว้แล้วในรูปแบบของที่นั่งมีลักษณะเป็นแท่นปูนรอบต้นไม้ใหญ่ในวัดรองรับท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ

ตารางที่ 4.21 พบว่าข้อเสนอแนะมีความคิดเห็นขัดแย้งกับประเด็นที่ตั้งไว้ แม้ว่าประเด็นเดิมมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้วิจัยพิจารณาว่าควรเพิ่มข้อเสนอแนะเป็นคำถามในแบบสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3 เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.22 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	1. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน 2. ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน 3. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง 4. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย
ข้อเสนอแนะ	1. ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ 2. ป้ายต่างๆ ควรมีป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจหรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในที่เหมาะสม 3. การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทย จะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 พบว่าประเด็นเดิมทั้งหมดมีรายละเอียดของการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายที่ชัดเจนอยู่แล้ว โดยเพิ่มประเด็นจากข้อเสนอแนะทั้งหมด มาปรับใช้เป็นคำถามในแบบสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3

ตารางที่ 4.23 การจัดเรียงประเด็นใหม่ของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด
ประเด็นเดิม	1. ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง 2. ออกแบบเพียงตัวเครื่องโทรศัพท์
ข้อเสนอแนะ	เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ เช่นเดียวกับจุดบริการโทรศัพท์ถามทางมอเตอร์เวย์ หรือการเรียกแท็กซี่ที่มีระบบรองรับการเรียกด้วยโทรศัพท์

ตารางที่ 4.23 พบว่าประเด็นข้อ 1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ขัดแย้งกับข้อเสนอแนะที่ว่าเครื่องโทรศัพท์จำเป็นต้องมีอยู่ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่าควรนำทั้งสองประเด็น ซึ่งมีเหตุผลแตกต่างกันปรับใช้เป็นคำถามในแบบสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3 ส่วนในประเด็นข้อ 2 มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัดประเด็นนี้

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.16-4.23 พบว่าประเด็นทั้งหมดมีส่วนที่ต้องปรับเปลี่ยนรายละเอียด จัดกลุ่มข้อมูลให้มีความเหมาะสมและมีเนื้อหาสอดคล้องกัน รวมถึงปรับคำถามบางข้อเป็นแบบสอบถามปลายปิดเพื่อมุ่งไปสู่คำตอบของแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งทั้งหมดนี้ผู้วิจัยนำไปพัฒนาต่อเป็นแบบสอบถามในกระบวนการเทคนิคเดลฟายรอบที่ 3

4.1.3 ผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3

การสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบคำถามมี 3 ด้าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบรวมทั้งหมด 12 คน ตอบคำถามชุดเดียวกันซึ่งมีที่มาจากผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 ในรูปแบบของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert และแบบสอบถามให้เลือกตอบ 1 คำตอบ โดยผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3 มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3.1 ผลการสอบถามข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โดยข้อมูลส่วนนี้มีแบบสอบถาม 2 แบบ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert และแบบสอบถามให้เลือกตอบ 1 คำตอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนวณผลที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.24 และผลจากแบบสอบถามให้เลือกตอบ 1 คำตอบ ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.24 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในข้อที่ 1-5

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่น	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์	3 (25)	4 (33.33)	3 (25)	2 (16.67)	-	3.67	1.07	มาก
2. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ	11 (91.67)	1 (8.33)	-	-	-	4.92	0.29	มากที่สุด
3. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ	8 (66.67)	4 (33.33)	-	-	-	4.67	0.49	มากที่สุด
4. อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์	9 (75)	3 (25)	-	-	-	4.75	0.45	มากที่สุด
5. อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณีความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน	7 (58.33)	5 (41.67)	-	-	-	4.58	0.51	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณีและอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในข้อที่ 6-7

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่น	คำตอบ	ความถี่ (คน)	คิดเป็นร้อยละ
6. จากข้อ 1-5 สิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และ อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ทั้งหมดนี้อะไรมีความสำคัญมากที่สุด	สถาปัตยกรรม	3	25.00
	อัตลักษณ์เชิงรูปธรรม	3	25.00
	ตำนานความเชื่อ	2	16.67
	อัตลักษณ์เชิงนามธรรม	2	16.67
7. สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะใดมีความเหมาะสมมากที่สุด	ใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ	8	66.67
	ใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ	3	25.00
	ใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งแสดงผ่านของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ	1	8.33

ตารางที่ 4.24 พบว่าตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกันคิดเป็นร้อยละ 25 สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ประเพณีที่มีความโดดเด่นที่สุดคือประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 อัตลักษณ์ในเชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คนมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 ตารางที่ 4.25 เมื่อนำคำถามในข้อ 1-5 มาหาความสำคัญมากที่สุดพบว่าคำตอบที่มีค่าความถี่มากที่สุดคือสถาปัตยกรรมและอัตลักษณ์เชิงรูปธรรม มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าความถี่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือตำนานความเชื่อและอัตลักษณ์เชิงนามธรรม มีค่าความถี่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และสิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุด พบว่าคำตอบที่มีค่าความถี่มากที่สุดคือ ใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 25 และใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งแสดงผ่านของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 8.33

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ไม่ควรจำลองสถานที่มาใช้เป็นของที่ระลึกเช่น การจำลองเจดีย์มาทำเป็นพวงกุญแจ เพราะผู้ใช้อาจเผลอนำใส่กระเป๋ากางเกงหรือแขวนไว้ในที่ต่ำเป็นการลดคุณค่าของปูชนียสถาน รูปองค์พระบรมธาตุต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำมาใช้บนผลิตภัณฑ์สาธารณะแตกต่างจากการคิดตราเครื่องหมาย (Logo) ที่ต้องการให้เกิดการจดจำโดยใช้สัญลักษณ์ในทุกที และการนำปริศนาธรรมมาใช้ในผลิตภัณฑ์สาธารณะอาจไม่ใช่จุดเด่นของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพราะที่อื่นก็ใช้เหมือนกัน

4.1.3.2 ผลการสอบถามรูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยแบ่งผลที่ได้ตามกลุ่มย่อยดังนี้

1 กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง	9 (75)	3 (25)	-	-	-	4.75	0.45	มากที่สุด
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน	6 (50)	2 (16.67)	3 (25)	1 (8.33)	-	4.08	1.08	มาก
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด	8 (66.67)	4 (33.33)	-	-	-	4.67	0.49	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ	5 (41.67)	5 (41.67)	2 (16.67)	-	-	4.25	0.75	มากที่สุด

ตารางที่ 4.26 พบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รอง ลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัดมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะอย่าให้ขัดกับประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ ควรออกแบบให้สร้างสรรค์ กลมกลืนกับพื้นที่ บอกเล่าให้เกิดการเรียนรู้ บูชา เกิดความศรัทธาพระบรมธาตุเจดีย์

2 กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต หรืออาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม	7 (58.33)	2 (16.67)	3 (25)	-	-	4.33	0.89	มากที่สุด
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน	6 (50)	6 (50)	-	-	-	4.50	0.52	มากที่สุด
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	11 (91.67)	1 (8.33)	-	-	-	4.92	0.29	มากที่สุด
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม	11 (91.67)	1 (8.33)	-	-	-	4.92	0.29	มากที่สุด
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ	9 (75)	3 (25)	-	-	-	4.75	0.45	มากที่สุด
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง	7 (58.33)	4 (33.33)	1 (8.33)	-	-	4.50	0.67	มากที่สุด
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี	9 (75)	2 (16.67)	1 (8.33)	-	-	4.67	0.65	มากที่สุด
8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์	5 (41.67)	5 (41.67)	1 (8.33)	1 (8.33)	-	4.17	0.94	มาก
9. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น	8 (66.67)	4 (33.33)	-	-	-	4.67	0.49	มากที่สุด
10. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ	7 (58.33)	4 (33.33)	1 (8.33)	-	-	4.50	0.67	มากที่สุด

ตารางที่ 4.27 พบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต หรืออาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 50 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลางและน้อยอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 33.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ คำว่าอเนกประสงค์ในข้อ 8 มีความหมายกว้าง แนะนำให้ใช้คำว่าการใช้งานหลากหลาย เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจมากขึ้น

3 กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐานเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต	5 (41.67)	6 (50)	1 (8.33)	-	-	4.33	0.65	มากที่สุด
2. มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง	9 (75)	3 (25)	-	-	-	4.75	0.45	มากที่สุด
3. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ	8 (66.67)	4 (33.33)	-	-	-	4.67	0.49	มากที่สุด
4. ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ	10 (83.33)	2 (16.67)	-	-	-	4.83	0.39	มากที่สุด
5. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่	2 (16.67)	2 (16.67)	7 (58.33)	1 (8.33)	-	3.42	0.90	มาก

ตารางที่ 4.28 พบว่า ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบถังขยะต้องคำนึงถึงรูปแบบที่ไม่ขัดต่อความรู้สึกในการเคารพบูชา เช่น ไม่เป็นรูปเจดีย์ คำนึงถึงการป้องกันหรือทำความสะอาดจากของเหลวที่มาจากขยะ ผู้เชี่ยวชาญได้ไปพบเห็นที่มรดกโลกหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศลาวพบว่าถังขยะมีจำนวนน้อยมาก จึงคิดว่าจำนวนถังขยะที่ติดตั้งอาจปรับให้มีเท่าที่จำเป็นแทนการรองรับอย่างพอเพียง

4 กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)	7 (58.33)	4 (33.33)	-	1 (8.33)	-	4.42	0.90	มากที่สุด
2. ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์	5 (41.67)	3 (25)	4 (33.33)	-	-	4.08	0.90	มาก

ตารางที่ 4.29 พบว่า ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบม้านั่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหมด อาจมีความแตกต่างตามบริเวณที่มีเรื่องราวแตกต่างกันไป เน้นให้มีความแข็งแรงทนทาน เนื่องจากของเดิมที่มีอยู่ไม่แข็งแรง แตกหักง่าย ควรออกแบบในลักษณะม้านั่งยาว เพราะคนมาวัดมักมาเป็นกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5 กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน	8 (66.67)	2 (16.67)	2 (16.67)	-	-	4.50	0.80	มากที่สุด
2. ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน	11 (91.67)	1 (8.33)	-	-	-	4.92	0.29	มากที่สุด
3. การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทย จะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้	6 (50)	3 (25)	1 (8.33)	2 (16.67)	-	4.08	1.16	มาก
4. ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม	3 (25)	4 (33.33)	3 (25)	2 (16.67)	-	3.67	1.07	มาก
5. ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ	3 (25)	6 (50)	2 (16.67)	1 (8.33)	-	3.92	0.90	มาก
6. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง	9 (75)	3 (25)	-	-	-	4.75	0.45	มากที่สุด
7. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย	8 (66.67)	4 (33.33)	-	-	-	4.67	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 4.30 พบว่า ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทย จะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67 ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67 ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ภาษาบนป้ายให้ใช้ภาษาไทยขึ้นก่อนทุกแผ่นป้าย และไม่ต้องมีคำอ่านภาษาไทย

6 กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์

ผู้วิจัยนำผลที่ได้คิดคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
1. ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง	3 (25)	4 (33.33)	3 (25)	2 (16.67)	-	3.67	1.07	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)			
2. เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ	4 (33.33)	4 (33.33)	3 (25)	1 (8.33)	-	3.92	1.00	มาก

ตารางที่ 4.31 พบว่า ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67 เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากและมากที่สุดอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แต่อาจจะไม่จำเป็นต้องมีตู้สาธารณะ เพราะหากมีเหตุฉุกเฉินต้องการใช้ สามารถไปยังอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำเพื่อติดต่อขอใช้โทรศัพท์

จากผลการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ต่อ โดยพบว่าผลที่ได้รับจากประเด็นทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดและมาก ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่าประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นโดยเฉลี่ยมากที่สุดจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก ส่วนประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นโดยเฉลี่ยมากจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา ส่งผลให้ผู้วิจัยสนใจในการนำประเด็นทั้งหมดมาจัดเรียงลำดับความสำคัญใหม่เพื่อพิจารณาต่อการนำมาใช้เป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งการวิเคราะห์ตามกลุ่มเนื้อหา ดังตารางที่ 4.32-4.38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.32 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย	
ประเด็นเดิม	สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ	มากที่สุด	
	ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ	มากที่สุด	
	อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์	มากที่สุด	
	อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน	มากที่สุด	
	ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์	มาก	
	คำถามข้อ 6-7 เป็นแบบเลือกตอบ 1 คำตอบ	คำตอบ	ร้อยละ
	จากข้อ 1-5 สิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ทั้งหมดนี้อะไรมีความสำคัญมากที่สุด	สถาปัตยกรรม	25.00
		อัตลักษณ์เชิงรูปธรรม	25.00
		ตำนานความเชื่อ	16.67
		อัตลักษณ์เชิงนามธรรม	16.67
	สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะใดมีความเหมาะสมมากที่สุด	ใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	66.67
		ใช้ปริศนาธรรมแฝง	25.00
		ใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งแสดงผ่านของที่นำมาบูชาถวาย	8.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ข้อเสนอแนะ	1. ไม่ควรจำลองสถานที่มาใช้เป็นของที่ระลึกเช่น การจำลองเจดีย์มาทำเป็นพวงกุญแจ เพราะผู้ใช้อาจเผลอนำใส่กระเป๋ากางเกงหรือแขวนไว้ในที่ต่ำเป็นการลดคุณค่าของปูชนียสถาน รูปองค์พระบรมธาตุต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำมาใช้บนผลิตภัณฑ์สาธารณะแตกต่างจากการคิดตราเครื่องหมายที่ต้องการให้เกิดการจดจำโดยใช้สัญลักษณ์ 2. การนำปริศนาธรรมมาใช้ในผลิตภัณฑ์สาธารณะอาจไม่ใช่จุดเด่นของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพราะที่อื่นก็ใช้เหมือนกัน	

ตารางที่ 4.32 พบว่าข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีประเด็น สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน ผู้วิจัยพิจารณาว่าประเด็นดังกล่าวมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดเนื่องจากเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นจริงและเห็นได้ชัดในปัจจุบัน จึงจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก แตกต่างจากประเด็น ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์ ประเด็นดังกล่าวมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากเนื่องจากมีที่มาจากตำนาน เรื่องเล่าที่ผ่านมานาน ส่งผลให้ความรู้ความเข้าใจของแต่คนไม่เท่ากัน จึงจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา โดยผู้วิจัยนำประเด็นเหล่านี้พิจารณาต่อเพื่อหาสิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด พบว่าคำตอบที่ได้มีค่าความถี่มากที่สุดคือสถาปัตยกรรมและอัตลักษณ์เชิงรูปธรรม มีค่าความถี่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือตำนานความเชื่อและอัตลักษณ์เชิงนามธรรม มีค่าความถี่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่าคำตอบที่ได้รับมีความสอดคล้องกัน โดยอัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ อัตลักษณ์เชิงนามธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน และเมื่อพิจารณาต่อเพื่อหาสิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สุด พบว่าคำตอบคือการใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ เมื่อพิจารณาคำตอบข้อ 6 และ 7 ร่วมกัน พบว่าอัตลักษณ์เชิงรูปธรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีความเหมาะสมมากที่สุดต่อการนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ ในส่วนของข้อเสนอแนะข้อ 1 ส่งผลให้ผู้วิจัยต้องมีความระมัดระวังในการนำลักษณะรูปทรงของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมาใช้ในการออกแบบบนผลิตภัณฑ์สาธารณะ รวมถึงคำนึงถึงความเหมาะสมในแง่ต่างๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้องมากที่สุด และข้อเสนอแนะข้อ 2 การใช้ปริศนาธรรมในผลิตภัณฑ์สาธารณะอาจไม่ใช่จุดเด่นของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเพราะที่อื่นก็ใช้เหมือนกันนั้น ผู้วิจัยคิดเห็นสอดคล้องกับข้อเสนอแนะ อีกทั้งสิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุด พบว่าคำตอบที่ได้ไม่ใช่การใช้ปริศนาธรรมในผลิตภัณฑ์สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะข้อ 2

ตารางที่ 4.33 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ประเด็นเดิม	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน	มาก
ข้อเสนอแนะ	การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะอย่าให้ขัดกับประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ ควรออกแบบให้สร้างสรรค์กลมกลืนกับพื้นที่ บอกเล่าให้เกิดการเรียนรู้ บูชา เกิดความศรัทธาพระบรมธาตุเจดีย์	

ตารางที่ 4.33 พบว่าข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด มีประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่าในบางกรณีผลิตภัณฑ์สาธารณะอาจไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเดียวกันหมด ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในส่วนของข้อเสนอแนะ การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะอย่าให้ขัดกับประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ ควรออกแบบให้สร้างสรรค์ กลมกลืนกับพื้นที่ บอกเล่าให้เกิดการเรียนรู้ บูชา เกิดความศรัทธาพระบรมธาตุเจดีย์ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับประเด็นเดิมที่ตั้งไว้แล้ว

ตารางที่ 4.34 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ประเด็นเดิม	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต หรืออาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ	มากที่สุด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์	มาก
ข้อเสนอแนะ	คำว่าอเนกประสงค์ในข้อ 8 มีความหมายกว้าง แนะนำให้ใช้คำว่าการใช้งานหลากหลาย เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจมากขึ้น	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.34 พบว่าข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด มีประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่าในบางกรณีผลิตภัณฑ์สาธารณะอาจไม่จำเป็นต้องออกแบบให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละผลิตภัณฑ์ ในส่วนของข้อเสนอแนะ คำว่าอเนกประสงค์ในข้อ 8 มีความหมายกว้าง ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ใช้คำว่าการใช้งานหลากหลาย เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปปรับใช้ในการเขียนครั้งต่อไป

ตารางที่ 4.35 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ประเด็นเดิม	ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต	มากที่สุด
	มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง	มากที่สุด
	ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ	มากที่สุด
	ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ	มากที่สุด
	ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่	มาก
ข้อเสนอแนะ	1. การออกแบบถังขยะต้องคำนึงถึงรูปแบบที่ไม่ขัดต่อความรู้สึกในการเคารพบูชา เช่น ไม่เป็นรูปเจดีย์เป็นต้น 2. การออกแบบต้องคำนึงถึงการป้องกันหรือทำความสะอาดจากของเหลวที่มาจากขยะ 3. ผู้เชี่ยวชาญได้ไปพบเห็นมรดกโลกหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าถังขยะมีจำนวนน้อยมาก จึงคิดว่าจำนวนถังขยะที่ติดตั้งอาจปรับให้มีเท่าที่จำเป็นแทนการรองรับอย่างพอเพียง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.35 พบว่าข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ มีประเด็นที่มี ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดคือ ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากคือ ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่าการออกแบบให้ฝังในกำแพง อาจทำให้ยากต่อการดูแลรักษา อีกทั้งในบางกรณีอาจเกิดความไม่เหมาะสม ในส่วนของข้อเสนอแนะข้อ 1 การออกแบบถังขยะต้องคำนึงถึงรูปแบบที่ไม่ขัดต่อความรู้สึกในการเคารพบูชาเช่น ไม่เป็นรูปเจดีย์ เป็นต้นและข้อเสนอแนะข้อ 2 คำนึงถึงการป้องกันหรือทำความสะอาดจากของเหลวที่มาจากขยะ เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยพึงต้องคำนึงถึงในการออกแบบ ส่วนข้อเสนอแนะข้อ 3 การที่ผู้เชี่ยวชาญได้ไปพบเห็นมรดกโลกหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวพบว่าถังขยะมีจำนวนน้อยมาก จึงคิดว่าจำนวนถังขยะที่ติดตั้งอาจปรับให้มีเท่าที่จำเป็นแทนการรองรับอย่างพอเพียง ผู้วิจัยพิจารณาว่าจำนวนที่เหมาะสมของถังขยะในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่ เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนรับผิดชอบในการสั่งซื้อมาติดตั้ง ดังนั้นอาจเสนอแนะเป็นแนวทางให้พิจารณาต่อไป

ตารางที่ 4.36 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ประเด็นเดิม	ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)	มากที่สุด
	ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์	มาก
ข้อเสนอแนะ	1. การออกแบบม้านั่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหมด อาจมีความแตกต่างตามบริเวณที่มีเรื่องราวแตกต่างกันไป 2. เน้นให้มีความแข็งแรงทนทาน เนื่องจากของเดิมที่มีอยู่ไม่แข็งแรง แตกหักง่าย 3. ควรออกแบบในลักษณะม้านั่งยาว เพราะคนมาวัดมักมาเป็นกลุ่ม	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 พบว่าข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง มีประเด็นที่มี ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดคือ ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากคือ ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่าม้านั่งภายในวัดต้องการเน้นความสบายรองรับกับผู้ใช้งานมากกว่าการให้นั่งพักชั่วคราว ในส่วนของข้อเสนอแนะ ข้อ 1 การออกแบบม้านั่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหมด อาจมีความแตกต่างตามบริเวณที่มีเรื่องราวแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจะพิจารณาปรับใช้ในขั้นตอนการออกแบบตามความเหมาะสม ข้อเสนอแนะ ข้อ 2 เน้นให้มีความแข็งแรงทนทาน เนื่องจากของเดิมที่มีอยู่ไม่แข็งแรง แตกหักง่าย มีเนื้อหาสอดคล้องกับประเด็นของข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะ ข้อเสนอแนะ ข้อ 3 ควรออกแบบในลักษณะม้านั่งยาว เพราะคนมาวัดมักมาเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยคิดเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะนี้ อีกทั้งม้านั่งลักษณะนี้สามารถรองรับอิริยาบถผู้ใช้งานได้หลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นการออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด

ตารางที่ 4.37 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ประเด็นเดิม	ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน	มากที่สุด
	ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน	มากที่สุด
	ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง	มากที่สุด
	แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย	มากที่สุด
	การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทยจะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้	มาก
	ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม	มาก
	ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ข้อเสนอแนะ	ภาษาบนป้ายให้ใช้ภาษาไทยขึ้นก่อนทุกแผ่นป้าย และไม่ต้องมีคำอ่านภาษาไทย	

ตารางที่ 4.37 พบว่าข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย มีประเด็นที่มี ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดคือ ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากคือ การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทย จะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้ ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา ผู้วิจัยพิจารณาว่าประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมาก อาจมีรายละเอียดที่มากเกินไป ซึ่งต้องพิจารณาการนำมาใช้เป็นกรณีไป ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในหลายๆ ด้าน ในส่วนของข้อเสนอแนะ ภาษาบนป้ายให้ใช้ภาษาไทยขึ้นก่อนทุกแผ่นป้าย และไม่ต้องมีคำอ่านภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะนี้ ภาษาไทยเป็นภาษาหลักของคนในพื้นที่ ส่วนคำอ่านภาษาไทยในภาษาต่างๆ นั้น เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น คนชาติอื่นที่มาเที่ยวสามารถอ่านออกได้เองอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องให้คนไทยอ่านให้

ตารางที่ 4.38 การจัดเรียงประเด็นของข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ ตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ประเด็นเดิม	ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง	มาก
	เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

ที่มาของประเด็น	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย
ข้อเสนอแนะ	เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แต่อาจจะไม่จำเป็นต้องมีตู้สาธารณะ เพราะหากมีเหตุฉุกเฉินต้องการใช้ สามารถไปยังอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำเพื่อติดต่อขอใช้โทรศัพท์	

ตารางที่ 4.38 พบว่าข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ ประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากคือ ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาประเด็นในข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ ไม่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด แต่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากทั้งสองประเด็น และในส่วนของข้อเสนอแนะที่ว่า เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แต่อาจจะไม่จำเป็นต้องมีตู้สาธารณะ เพราะหากมีเหตุฉุกเฉินต้องการใช้ สามารถไปยังอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำเพื่อติดต่อขอใช้โทรศัพท์ ซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับประเด็นเดิมที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาการออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุขนาดเล็กภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.33-4.39 ผู้วิจัยได้นำมาจัดทำเป็นตารางสรุปแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มาจากกระบวนการเทคนิคเดลฟาย ดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 สรุปแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จากกระบวนการเทคนิคเดลฟาย

กลุ่มข้อมูล	รายละเอียด
ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ
	ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ
	อัตลักษณ์เชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์
	อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน
	สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

กลุ่มข้อมูล	รายละเอียด
ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ อัตลักษณ์เชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ
	ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์
ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน
ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูนคอนกรีต หรืออาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ
	ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้หลากหลาย
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ	ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต
	มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง
	ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ
	ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ
	ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่
	จำนวนที่เหมาะสมของถังขยะในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

กลุ่มข้อมูล	รายละเอียด
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง	ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)
	ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย	ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน
	ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน
	ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง
	แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย
	การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ใช้ภาษาไทย อังกฤษ และจีนตามลำดับ
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย	ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม
	ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์	ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ
ความหมายของสัญลักษณ์แถบสี	กลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา

จากตารางสรุปแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มาจากกระบวนการเทคนิคเดลฟายทั้ง 3 รอบ ผู้วิจัยจึงแสดงเนื้อหาดังกล่าวให้เห็นร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้สนับสนุน ดังตารางที่ 4.40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.40 เนื้อหาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกับแนวทางการออกแบบที่มาจากกระบวนการเทคนิคเดลฟายทั้ง 3 รอบ

เนื้อหาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการออกแบบ จากกระบวนการเทคนิคเดลฟายทั้ง 3 รอบ
<u>ข้อมูลวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u> <u>ตำนาน</u> ผู้วิจัยพิจารณาว่าสามารถนำเรื่องราว วัตถุที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการออกแบบได้ <u>โบราณสถาน</u> ผู้วิจัยพิจารณาว่าสถาปัตยกรรม รูปทรง สี วัสดุ สามารถใช้ในการออกแบบได้ <u>ประเพณี</u> ผู้วิจัยพิจารณาว่าลักษณะเด่นเชิงรูปธรรมที่แฝงอยู่ในงานประเพณีสามารถใช้ในการออกแบบได้ <u>อัตลักษณ์</u> ผู้วิจัยพิจารณาว่าอัตลักษณ์เชิงรูปธรรม คือ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และอัตลักษณ์เชิงนามธรรม คือคติธรรม ความเชื่อ ประเพณี	<u>ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u> 1. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ 2. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ 3. อัตลักษณ์เชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ 4. อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน 5. สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร 6. สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ อัตลักษณ์เชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ 7. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้ กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์
แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้สนับสนุน คือ <u>แนวคิดการนำอัตลักษณ์มาประยุกต์สู่การออกแบบ</u> มาจากการวิเคราะห์ ตำนาน โบราณสถาน ประเพณี ศึกษาความหมายของคำว่าอัตลักษณ์ สังเคราะห์ผลร่วมกับคำตอบที่มาจากกระบวนการเดลฟายเพื่อให้ได้อัตลักษณ์มรดกโลก วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช	
<u>มรดกโลก</u> ผู้วิจัยพิจารณาว่าในแนวทางการออกแบบนั้นต้องไม่ให้เกิดความขัดแย้ง หรือโดดเด่นกว่าสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเข้ากับเกณฑ์ทางวัฒนธรรม ดังนี้ 1. เป็นตัวแทนของการสร้างจากอัจฉริยภาพของมนุษย์ แสดงผ่านอาคาร สถาปัตยกรรม แฝงด้วยปรัชญา พุทธประวัติ	<u>ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด</u> 1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง 2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัย ให้มีบรรยากาศโบราณ 3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด 4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

เนื้อหาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการออกแบบ จากกระบวนการเทคนิคเดลฟายทั้ง 3 รอบ
2. เป็นการแสดงถึงความสำคัญของการเปลี่ยนคุณค่าตามกาลเวลา เห็นได้จากความครบถ้วนของคุณค่าสถาปัตยกรรม อีกทั้งยังมีการเผยแผ่วัฒนธรรมไปยังภูมิภาคอื่น 3. มีความสัมพันธ์โดยตรง หรือเห็นได้ชัดเจนจากประเพณี วัฒนธรรม เห็นได้จากสถูปทรงระฆังประเพณีสำคัญที่ยังมีอยู่	<u>ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด</u> 1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต หรืออาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรงขึ้นอยู่กับความเหมาะสม 2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน 3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร 4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม 5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ 6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง 7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี 8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น 9. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ 10. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้หลากหลาย
แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้สนับสนุน คือ <u>แนวทางการอนุรักษ์</u> <u>กลุ่มการใช้งาน</u> ต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะเดิมของสถานที่ มีประโยชน์ใช้สอยได้ดี แข็งแรง ทนทาน บำรุงรักษาง่าย มองเห็นได้อย่างชัดเจน สะดวกสบาย ปลอดภัย <u>กลุ่มรูปแบบ</u> ต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่ ใช้วัสดุ สีที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์ ให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายของสถานที่ติดตั้ง สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม มีลักษณะที่เรียบง่าย เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น	
<u>ผลิตภัณฑ์สาธารณะ</u> คือผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อการใช้งานตามความหลากหลายของประชาชนทั่วไปที่มีลักษณะแตกต่างกันตามความต้องการใช้งานและอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ โดยใช้เนื้อหาในหัวข้อ 2.3.1.3 ลักษณะของผลิตภัณฑ์สาธารณะ อ้างอิงในการออกแบบ มีรายละเอียดแต่ละประเภท ดังนี้	<u>ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ</u>
ถังขยะ ติดตั้งจากความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ติดตั้งหัวมุมถนน ใกล้ร้านขายอาหาร สถานที่รวมพล มีความสูงไม่เกิน 90 ซม. กว้างไม่เกิน 75 ซม.	1. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต 2. มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง 3. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

เนื้อหาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการออกแบบ จากกระบวนการเทคนิคเดลฟายทั้ง 3 รอบ
ม้านั่ง รองรับการพักผ่อน การรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่ ติดตั้งในพื้นที่มีแสงและเงาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์ หรือมีการรวมตัวกับการใช้งานอื่น ยึดม้านั่งกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้าย มีความสูงอย่างน้อย 45 ซม. กว้าง 37.5-40 ซม. เอียงอย่างน้อย 7 องศา ป้องกันการท่วมขังของน้ำ ป้าย มีรูปแบบที่เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ติดตั้งบนพื้นที่สังเกตเห็นป้ายได้ง่าย ไม่กีดขวางทางเดินหากป้ายบอกทางมีจำนวนมากสามารถนำมาจับกลุ่มติดตั้งบนเสาเดียวกัน ความสูงของป้ายขึ้นอยู่กับระดับที่คนทั่วไปมอง หากเป็นระดับของการนั่ง ป้ายจะอยู่ต่ำกว่าระดับสายตา สูงจากพื้น 90 - 120 ซม. ระดับสายตาป้ายมีความสูง 135 - 180 ซม. ตู้โทรศัพท์ เน้นให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน มีลักษณะที่เข้าถึงได้และมีการใช้งานที่เข้าใจง่าย ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนน และควรมีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัว และเกณฑ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ ดังนี้ <u>ด้านการใช้งาน</u> กล่าวถึง การออกแบบให้เหมาะสมกับกิจกรรมการใช้งาน คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้ วัสดุที่ใช้แข็งแรงทนทาน ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน ออกแบบจัดวางผลิตภัณฑ์สาธารณะให้ถูกสุขลักษณะ มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยปรับเปลี่ยนการใช้งานได้หรือเคลื่อนย้ายได้ <u>ด้านรูปแบบ</u> กล่าวถึง การออกแบบโดยคำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลาย ออกแบบจัดวาง	<u>ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ</u> 4. ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ 5. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ 6. จำนวนที่เหมาะสมของถังขยะในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่ <u>ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง</u> 1. ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) 2. ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ <u>ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย</u> 1. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน 2. ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน 3. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง 4. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย 5. การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ใช้ภาษาไทย อังกฤษ และจีน ตามลำดับ 6. ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม 7. ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

เนื้อหาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการออกแบบ จากกระบวนการเทคนิคเดลฟายทั้ง 3 รอบ
ทำให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่ แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ติดตั้ง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ แต่ควรมีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้สนับสนุน คือ <u>ทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน</u> <u>ถังขยะ</u> เน้นการใช้งานง่ายกับทุกกลุ่มผู้ใช้งาน หากมีการแยกประเภทย่อมต้องสื่อสารให้ผู้ใช้เข้าใจได้ง่ายถึงประเภทของขยะที่ทิ้งในแต่ละถัง การเผื่อข้อผิดพลาดในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ป้องกันน้ำเข้าตัวถัง ป้องกันกลิ่นไม่ให้รบกวนบริเวณใกล้เคียง ทนแรงกระแทกต่อการใช้งาน รวมถึงเป็นการใช้งานที่สะดวก ออกแรงน้อย ลดการสัมผัสตัวถังให้ ก่อให้เกิดความน่าใช้งาน <u>ม้านั่ง</u> เน้นขนาดที่เหมาะสมต่อกลุ่มคนทั่วไป มีความแข็งแรงทนทาน รองรับความผิดพลาดในกรณีที่มีผู้ใช้งานผิดประเภท <u>ป้าย</u> เน้นในลักษณะของการสื่อสารด้วยภาพสัญลักษณ์ ข้อความตัวอักษรที่ทำให้เข้าใจกับคนทุกกลุ่ม <u>ตู้โทรศัพท์</u> เน้นการสื่อสารที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย รวมถึงการใช้งานที่มีพื้นที่เหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม	<u>ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์</u> ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำและตำแหน่งที่ติดตั้ง

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นคำถามในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย และนำผลที่ได้จากกระบวนการเทคนิคเดลฟายมาวิเคราะห์เนื้อหาร่วมกันอีกครั้ง โดยแสดงเนื้อหาทั้งหมดดังตารางที่ 4.40 พบว่าประเด็นบางอย่างมีเนื้อหาที่ซ้ำกันและมีเนื้อหาที่เพิ่มเติม ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดสรุปเป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 4.41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.41 สรุปแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
1. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ
2. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ
3. อัตลักษณ์เชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์
4. อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน
5. สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ อัตลักษณ์เชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
6. สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ อัตลักษณ์เชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ
7. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์
ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด
1. การออกแบบในกลุ่มรูปแบบต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่
8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ
ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด
1. การออกแบบในกลุ่มการใช้งานต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีความคงทนแข็งแรง อาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลัก มองเห็นผลิตภัณฑ์สาธารณะได้อย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีขนาดที่เหมาะสม
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีความสะดวกในการจัดเก็บ
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา
8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้
9. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน
10. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น
11. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ
12. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)
1. ติดตั้งจากความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ติดตั้งหัวมุมถนน ใกล้ร้านขายอาหาร สถานที่รวมพล
2. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต
3. ออกแบบถังขยะให้มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง
4. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ
5. ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงระบบการจัดเก็บ จัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษา
6. ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย
7. ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้ถูกสุขลักษณะ ส่งผลให้เกิดความสะอาด น่าใช้งาน
8. ออกแบบถังขยะโดยใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ
9. ออกแบบถังขยะให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้
10. ออกแบบถังขยะให้รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้
11. ออกแบบถังขยะให้คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม
12. ออกแบบถังขยะโดยแสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้ง
13. ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่
14. ออกแบบถังขยะให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ
15. ออกแบบถังขยะให้มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน
16. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่
17. จำนวนที่เหมาะสมของถังขยะในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่
ขนาดถังขยะ มีความสูงไม่เกิน 90 ซม. กว้างไม่เกิน 75 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)
หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะคือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย เผื่อข้อผิดพลาด ออกแรงน้อย
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง
1. ติดตั้งในพื้นที่มีแสงและเงาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์ หรือมีการรวมตัวกับการใช้งานอื่น
2. ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)
3. ออกแบบม้านั่งให้รองรับการพักผ่อน การรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่
4. ยึดม้านั่งกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้าย
5. ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์
ขนาดม้านั่ง มีความสูงอย่างน้อย 45 ซม. กว้าง 37.5-40 ซม. เอียงอย่างน้อย 7 องศา ป้องกันการท่วมขังของน้ำ
หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่งคือ ความเท่าเทียม เผื่อข้อผิดพลาด ขนาดและพื้นที่เหมาะสม
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย
1. ติดตั้งบนพื้นที่สังเกตเห็นป้ายได้ง่าย ไม่กีดขวางทางเดิน
2. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน
3. ออกแบบป้ายให้เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
4. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง
5. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย
6. ป้ายบอกทางที่มีจำนวนมากสามารถนำมาจับกลุ่มติดตั้งบนเสาเดียวกัน
7. การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ใช้ภาษาไทย อังกฤษ และจีน ตามลำดับ
8. ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม
9. ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ
ขนาดป้าย ความสูงของป้ายขึ้นอยู่กับระดับที่คนทั่วไปมอง หากเป็นระดับของการนั่ง ป้ายจะอยู่ต่ำกว่าระดับสายตา สูงจากพื้น 90 - 120 เซนติเมตร ระดับสายตาป้ายมีความสูง 135 - 180 เซนติเมตร
หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายคือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์
1. เน้นให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน
2. มีลักษณะที่เข้าถึงได้
3. มีการใช้งานที่เข้าใจง่าย
4. ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์
5. มีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัว
6. ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ
ขนาดตู้โทรศัพท์ ไม่มีกำหนด หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ คือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย เผื่อข้อผิดพลาด ออกแรงน้อย ขนาดและพื้นที่เหมาะสม

ขั้นตอนหลังจากนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จากตารางที่ 4.41 ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะและประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบต่อไป

4.2 การประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ

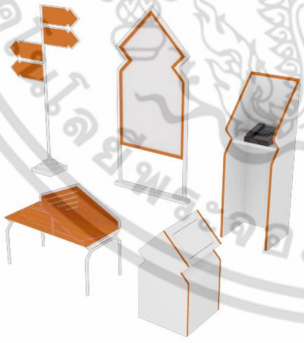
ผู้วิจัยใช้แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ แล้วประเมินการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อทำการปรับปรุง และพัฒนาแบบ และประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาแบบขั้นสุดท้าย ก่อนผลิตผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ จำนวน 1 ชิ้น ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินความเชื่อมโยงมีดังนี้

4.2.1 ผลประเมินการออกแบบ

ผู้วิจัยออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะจากแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 ชุด ชุดละ 2 สี ทั้งหมด 6 ชุด ดังตารางที่ 4.42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.42 ชุดผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด 3 ชุด ชุดละ 2 สี ทั้งหมดรวม 6 ชุด

ชุดที่ 1 มีที่มาจากองค์พระธาตุเจดีย์	
ชุดสีที่ 1 	ชุดสีที่ 2
ชุดที่ 2 มีที่มาจากฐานอาคาร เจดีย์ วิหาร ภายในวัด	
ชุดสีที่ 1 	ชุดสีที่ 2
ชุดที่ 3 มีที่มาจากใบเสมา	
ชุดสีที่ 1 	ชุดสีที่ 2

จากตารางที่ 4.42 ผู้วิจัยได้ส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจำนวน 3 ท่าน ประเมินความเชื่อมโยงของผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละชุดร่วมกับแนวทางการออกแบบ โดยแสดงผลจากแบบประเมินด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ดังตารางที่ 4.43-4.49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.43 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

รายการข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
1. ออกแบบโดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-
2. ออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ	2 (50)	1 (25)	1 (25)	-	-	-
3. ออกแบบโดยใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์	2 (40)	1 (20)	1 (20)	-	1 (20)	-
4. ออกแบบโดยให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง	2 (66.67)	1 (33.33)	-	-	-	-
5. ออกแบบให้สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม	2 (66.67)	-	1 (33.33)	-	-	-
6. ออกแบบให้มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน	1 (33.33)	-	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-
7. ออกแบบให้เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่ขัดแย้งกับพื้นที่	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-
8. ออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-

ตารางที่ 4.43 พบว่า ออกแบบโดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบโดยใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบโดยให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้งสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือชุดที่ 1 สีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือชุดที่ 2 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 2 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.44 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

รายการข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
1. ออกแบบโดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่	2 (50)	1 (25)	1 (25)	-	-	-
2. ออกแบบให้มีความคงทนแข็งแรง อาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม	-	-	-	-	-	-
3. ออกแบบโดยมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน	-	-	-	-	-	-
4. ออกแบบโดยติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลัก มองเห็นผลิตภัณฑ์สาธารณะได้ชัดเจน	-	-	-	-	-	-
5. ออกแบบให้มีขนาดที่เหมาะสม	-	-	-	-	-	-
6. ออกแบบให้มีความสะดวกในการจัดเก็บ	-	-	-	-	-	-
7. ออกแบบให้สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา	-	2 (100)	-	-	-	-
8. ออกแบบโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้	-	-	2 (66.67)	1 (33.33)	-	-
9. ออกแบบให้รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน	2 (40)	1 (20)	1 (20)	-	1 (20)	-
10. ออกแบบให้สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น	1 (25)	1 (25)	1 (25)	-	1 (25)	-
11. ออกแบบให้คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ	1 (50)	1 (50)	-	-	-	-
12. ออกแบบให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย	1 (50)	1 (50)	-	-	-	-

ตารางที่ 4.44 พบว่า ออกแบบโดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบให้สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษาสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 100 ออกแบบโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้สอดคล้องกับชุดที่ 2 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือชุดที่ 2 สีที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบให้สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบให้คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบให้สามารถใช้งานได้หลากหลายสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนข้อที่ 2-6 ไม่ได้รับการประเมิน

ตารางที่ 4.45 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)

รายการข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
1. ติดตั้งจากความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ติดตั้งหัวมุมถนน ใกล้ร้านขายอาหาร สถานที่รวมพล	-	-	-	-	-	-
2. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต	-	1 (50)	1 (50)	-	-	-
3. ออกแบบถังขยะให้มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง	2 (40)	1 (20)	1 (20)	-	1 (20)	-
4. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-
5. ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงระบบการจัดเก็บ จัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษา	1 (20)	1 (20)	1 (20)	-	1 (20)	1 (20)
6. ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับการเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย	-	1 (20)	1 (20)	1 (20)	2 (40)	-
7. ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้ถูกสุขลักษณะ ส่งผลให้เกิดความสะอาด น่าใช้งาน	-	-	-	-	-	-
8. ออกแบบถังขยะโดยใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ	1 (25)	1 (25)	1 (25)	-	1 (25)	-
9. ออกแบบถังขยะให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้	2 (50)	1 (25)	-	-	1 (25)	-
10. ออกแบบถังขยะให้รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้	2 (33.33)	1 (16.67)	2 (33.33)	-	1 (16.67)	-
11. ออกแบบถังขยะให้คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม	1 (25)	1 (25)	1 (25)	-	1 (25)	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

รายการข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
12. ออกแบบถังขยะโดยแสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้ง	2 (50)	1 (25)	-	-	1 (25)	-
13. ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่ขัดแย้งกับพื้นที่	1 (50)	1 (50)	-	-	-	-
14. ออกแบบถังขยะให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ	1 (25)	1 (25)	1 (25)	-	1 (25)	-
15. ออกแบบถังขยะให้มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน	1 (20)	1 (20)	1 (20)	-	2 (40)	-
16. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่	1 (50)	-	-	1 (50)	-	-
17. จำนวนที่เหมาะสมของถังขยะในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.45 พบว่า ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตสอดคล้องกับ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบถังขยะให้มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขังสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงระบบการจัดเก็บ จัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษาสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 ชุดที่ 3 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกายสอดคล้องกับชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 2 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบถังขยะโดยใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะให้รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 2 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบถังขยะให้คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะโดยแสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้งสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่สอดคล้องกับ ชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบถังขยะให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะให้มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานสอดคล้องกับชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 2 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนข้อที่ 1 7 และ 17 ไม่ได้รับการประเมิน

ตารางที่ 4.46 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง

รายการข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
1. ติดตั้งในพื้นที่มีแสงและเงาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์หรือมีการรวมตัวกับการใช้งานอื่น	1 (50)	1 (50)	-	-	-	-
2. ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-
3. ออกแบบม้านั่งให้รองรับการพักผ่อน การรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่	2 (66.67)	1 (33.33)	-	-	-	-
4. ยึดม้านั่งกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้าย	1 (50)	1 (50)	-	-	-	-
5. ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์	2 (66.67)	1 (33.33)	-	-	-	-

ตารางที่ 4.46 พบว่า ติดตั้งในพื้นที่มีแสงและเงาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์ หรือมีการรวมตัวกับการใช้งานสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบม้านั่งให้รองรับการพักผ่อน การรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ยึดม้านั่งกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.47 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะ ประเภทป้าย

รายการข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
1. ติดตั้งบนพื้นที่สังเกตเห็นป้ายได้ง่าย ไม่กีดขวางทางเดิน	-	-	-	-	-	-
2. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน	-	-	-	-	-	-
3. ออกแบบป้ายให้เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย	1 (50)	1 (50)	-	-	-	-
4. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง	2 (50)	1 (25)	1 (25)	-	-	-
5. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย	-	-	-	-	-	-
6. ป้ายบอกทางที่มีจำนวนมากสามารถนำมาจับกลุ่มติดตั้งบนเสาเดียวกัน	-	-	-	-	-	-
7. การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ใช้ภาษาไทย อังกฤษ และจีน ตามลำดับ	-	-	-	-	-	-
8. ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม	-	-	-	-	-	-
9. ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.47 พบว่า ออกแบบป้ายให้เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาดและตำแหน่งที่ติดตั้งสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนข้อที่ 1-2 และ 5-9 ไม่ได้รับการประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.48 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์

รายการข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
1. เน้นให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน	1 (50)	1 (50)	-	-	-	-
2. มีลักษณะที่เข้าถึงได้	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-
3. มีการใช้งานที่เข้าใจง่าย	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-
4. ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนน	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-
5. มีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัว	2 (66.67)	1 (33.33)	-	-	-	-
6. ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ	1 (50)	1 (50)	-	-	-	-

ตารางที่ 4.48 พบว่า เน้นให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 มีลักษณะที่เข้าถึงได้สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 มีการใช้งานที่เข้าใจง่ายสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนนสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 มีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัวสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 คือ แบบที่ 1 ชุดสีที่ 2 มีความเข้ากับสถานที่มากที่สุด เพราะตัวชิ้นงานประยุกต์รูปทรงมาจากเจดีย์ ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่เห็นได้ชัดก่อให้เกิดภาพจำกับคนทั่วไป ทำให้กลมกลืนกับสถานที่ ไม่ขัดตา ในขณะที่แบบที่ 2 ตัวชิ้นงานก็สามารถเข้ากับสถานที่ได้ แต่ยังดูธรรมดาและไม่สื่อถึงสถานที่ได้มากเท่ากับแบบแรก ส่วนแบบที่ 3 ตัวชิ้นงานมีความเป็นสมัยใหม่มากเกินไปอันเนื่องมาจากรูปทรงเรขาคณิตที่ทำให้ดูไม่เข้ากับสถานที่แล้วยังไม่ ค่อยเป็นมิตรอีกด้วย สีเลือกโทนเข้มเนื่องจากตัวผลิตภัณฑ์สาธารณะจะโดดเด่นเมื่ออยู่ในสภาวะแดดจ้า สีเข้มจะดูสวยเมื่อเปียกฝนอันเป็นไปตามสภาพอากาศของสถานที่ ส่วนการใช้งานเนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะ จึงควรเน้นการใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่จำเป็นต้องมีการใช้งานที่หลากหลาย แค่กลมกลืนกับสถานที่ เป็นมิตรต่อผู้พบเห็น ใช้งานได้ง่ายก็เพียงพอแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 คือ เรื่องวัสดุที่นำมาใช้ จากการเลือกใช้วัสดุในการผลิตชิ้นงานด้วยการใช้วัสดุร่วมสมัยต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมโดยรอบ ด้วยพื้นผิวและสีที่ใช้จากสถาปัตยกรรมเดิม เพื่อความกลมกลืนและไม่เกิดการขัดแย้งทางด้านอารมณ์และการรับรู้ทางโสตทัศน์ และเรื่องความปลอดภัยของผู้ใช้ จากการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะโดยเฉพาะภายนอกอาคารต้องคำนึงในส่วนของความแข็งแรงที่สามารถทนต่อสภาพอากาศและความปลอดภัยในแง่การใช้งาน ซึ่งอาจต้องลดทอนความแหลมและขอบคมของตัวชิ้นงานให้น้อยลง เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้งานทุกเพศ ทุกวัย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 คือ แบบที่ 1 ดูแล้วรู้ทันทีว่ามีที่มาจากทรงเจดีย์ที่มีการลดทอนรูปทรงจากองค์พระธาตุของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร แต่ควรปรับขนาดสัดส่วนของชิ้นงานให้มีความเหมาะสมกับการใช้งาน ลดความแหลมคมเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้งาน

ตารางที่ 4.49 ค่าความถี่ ค่าร้อยละผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่เหมาะสมในการนำไปพัฒนาต่อมากที่สุด

รายการคำถาม	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดใดเหมาะสมในการนำไปพัฒนาต่อมากที่สุด	1 (33.33)	1 (33.33)	1 (33.33)	-	-	-

ตารางที่ 4.49 พบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่เหมาะสมในการนำไปพัฒนาต่อมากที่สุดคือชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33

จากผลการประเมินทั้งหมดโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากตารางที่ 4.49 ผู้วิจัยพิจารณาว่ามีการเลือกผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่ 1 ซ้ำ 2 คน และเลือกสีที่ 1 ซ้ำ 2 คน ดังนั้นจึงเลือกผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่เหมาะสมในการพัฒนาต่อมากที่สุดคือชุดที่ 1 สีที่ 1 เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดที่ต้องนำไปพัฒนาต่อจากผลการประเมินที่แสดงดังตารางที่ 4.43-4.48 พบว่าผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่ 1 สีที่ 1 ตารางที่ 4.43 ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด มีความสอดคล้องกับรายการข้อมูลที่สามารถทำการประเมินได้ทั้งหมด ตารางที่ 4.44 ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ต้องปรับเรื่องการออกแบบให้สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา รวมถึงคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้ ตารางที่ 4.45 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ต้องปรับเรื่องการออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อลดต้นทุนการผลิต และออกแบบถังขยะโดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย ตารางที่ 4.46 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง มีความสอดคล้องกับรายการข้อมูลที่สามารถทำการประเมินได้ทั้งหมด ตารางที่ 4.47 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย มีความสอดคล้องกับรายการข้อมูลที่สามารถทำการประเมินได้ทั้งหมด ตารางที่ 4.48 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ มีความสอดคล้องกับรายการข้อมูลที่สามารถทำการประเมินได้ทั้งหมด รวมถึงนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านไปพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะที่เน้นการใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ไม่จำเป็นต้องมีการใช้งานที่หลากหลาย ปรับให้กลมกลืนกับสถานที่ เป็นมิตรต่อผู้พบเห็น วัสดุร่วมสมัยที่ใช้ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมโดยรอบเพื่อความกลมกลืนและไม่เกิดการขัดแย้ง และคำนึงในส่วนของความแข็งแรงที่สามารถทนต่อสภาพอากาศและความปลอดภัยในแง่การใช้งาน ลดทอนความแหลมและขอบคมของตัวชิ้นงานให้น้อยลงเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้งานที่มากขึ้น โดยนำผลการประเมิน ข้อเสนอแนะที่ทำการวิเคราะห์แล้วมาพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่ 1 สีที่ 1 ส่วนผลการประเมินบางข้อที่แสดงในตารางที่ 4.43-4.48 ผู้วิจัยพบว่ามีข้อคำถามที่ไม่ได้รับการประเมินเนื่องจากเป็นแนวทางเป้าหมายที่ไม่สามารถประเมินได้ ดังนั้นผู้วิจัยจะปรับคำถามให้มีความกระชับมากยิ่งขึ้นในแบบประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบต่อไป

4.2.2 ผลประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ

จากผลประเมินการออกแบบ ผู้วิจัยนำมาพัฒนาชุดผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 ชุดผลิตภัณฑ์สาธารณะที่พัฒนาจากผลประเมินการออกแบบ

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ ผู้วิจัยจะถามในส่วนของข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด และข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบในงานวิจัยนี้ โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ นักออกแบบผลิตภัณฑ์และปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งหมดจำนวน 16 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์สาธารณะร่วมกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแสดงผลจากแบบประเมินด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ดังตารางที่ 4.50-4.52

ตารางที่ 4.50 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

รายการข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น			$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ			
	N (%)	N (%)	N (%)			
1. มีการเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่	10 (62.50)	-	6 (37.50)	2.63	0.50	สอดคล้อง
2. ใช้หลักการลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ	16 (100)	-	-	3.00	0.00	สอดคล้อง
3. ใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์	13 (81.25)	-	3 (18.75)	2.75	0.45	สอดคล้อง
4. มีการให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง	7 (43.75)	3 (18.75)	6 (37.50)	2.25	0.77	ไม่แน่ใจ
5. มีการสื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีต	12 (75)	-	4 (25)	2.75	0.45	สอดคล้อง
6. มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน	16 (100)	-	-	3.00	0.00	สอดคล้อง
7. เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่	12 (75)	-	4 (25)	2.75	0.45	สอดคล้อง
8. มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ	16 (100)	-	-	3.00	0.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.50 พบว่า มีการเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 37.50 ใช้หลักการลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 18.75 มีการให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้งมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่แน่ใจ โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 37.50 และไม่สอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 18.75 มีการสื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็นรู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.51 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด

รายการข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด	ระดับความคิดเห็น			$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ			
	N (%)	N (%)	N (%)			
1. มีการเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะเดิมของสถานที่	12 (75)	-	4 (25)	2.75	0.45	สอดคล้อง
2. สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง	10 (62.50)	-	6 (37.50)	2.63	0.50	สอดคล้อง
3. ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา	14 (87.50)	-	2 (12.50)	2.88	0.34	สอดคล้อง
4. คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้งาน	16 (100)	-	-	3.00	0.00	สอดคล้อง
5. รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้ได้ทุกกลุ่ม	14 (87.50)	-	2 (12.50)	2.88	0.34	สอดคล้อง
6. สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นได้	6 (37.50)	8 (50)	2 (12.50)	1.88	0.96	ไม่แน่ใจ
7. คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ	10 (62.50)	-	6 (37.50)	2.63	0.50	สอดคล้อง
8. สามารถใช้งานได้หลากหลาย	12 (75)	-	4 (25)	2.75	0.45	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.51 พบว่า มีการเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะเดิมของสถานที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเองมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 37.50 ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษามีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้งานมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นได้มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่แน่ใจ โดยมีระดับความคิดเห็นไม่สอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 37.50 และไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 37.50 สามารถใช้งานได้หลากหลายมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25

ตารางที่ 4.52 ค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)

รายการข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)	ระดับความคิดเห็น			$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ			
	N (%)	N (%)	N (%)			
1. มีกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต	16 (100)	-	-	3.00	0	สอดคล้อง
2. มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง	16 (100)	-	-	3.00	0	สอดคล้อง
3. มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ	16 (100)	-	-	3.00	0	สอดคล้อง
4. คำนึงถึงระบบการจัดเก็บจัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษา	14 (87.50)	-	2 (12.50)	2.88	0.34	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.52 (ต่อ)

รายการข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)	ระดับความคิดเห็น			$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ			
	N (%)	N (%)	N (%)			
5. คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย	14 (87.50)	1 (6.25)	1 (6.25)	2.88	0.34	สอดคล้อง
6. ใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ	14 (87.50)	-	2 (12.50)	2.88	0.34	สอดคล้อง
7. มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้	16 (100)	-	-	3.00	0	สอดคล้อง
8. รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้งาน	16 (100)	-	-	3.00	0	สอดคล้อง
9. คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม	12 (75)	-	4 (25)	2.75	0.45	สอดคล้อง
10. แสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้ง	12 (75)	-	4 (25)	2.75	0.45	สอดคล้อง
11. มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่น	16 (100)	-	-	3.00	0	สอดคล้อง
12. มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน	16 (100)	-	-	3.00	0	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.52 พบว่า มีกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขังมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 คำนึงถึงระบบการจัดเก็บจัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษามีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกายมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่สอดคล้องและไม่แน่ใจมีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 6.25 ใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้งานมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 แสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้งมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ตัวถังขยะควรพิจารณาใช้สีอื่นเช่นสีเหลือง หรืออาจเจือสีเทาลงไปในสีที่ต้องการ เพราะสีขาวเป็นสีที่สกปรกเห็นรอยขีดข่วนได้ง่าย ถังขยะควรมีรูปแบบที่หลากหลายแต่ยึดเอาแนวทางเดียวกันในการออกแบบ เพื่อการผลัดเปลี่ยนในการใช้งานช่วงเทศกาลหรืองานประเพณีต่างๆ

จากผลประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบพบว่าผลที่ได้รับส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง ยกเว้นตารางที่ 4.50 ข้อ 4 การให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ตั้งที่มีระดับความคิดเห็นสอดคล้องเพียงร้อยละ 43.75 และตารางที่ 4.51 ข้อ 6 สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นได้มีระดับความคิดเห็นสอดคล้องเพียงร้อยละ 37.50 ซึ่งทั้งสองข้อนี้มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่แน่ใจ เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะที่ได้รับพบว่ามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับรายการข้อมูลที่มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ผู้วิจัยจึงนำผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบให้มีลักษณะที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้นโดยการปรับเฉดสีให้มีความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะที่ได้รับดังรูปที่ 4.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.2 ภาพสามมิติที่พัฒนาจากผลประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2559

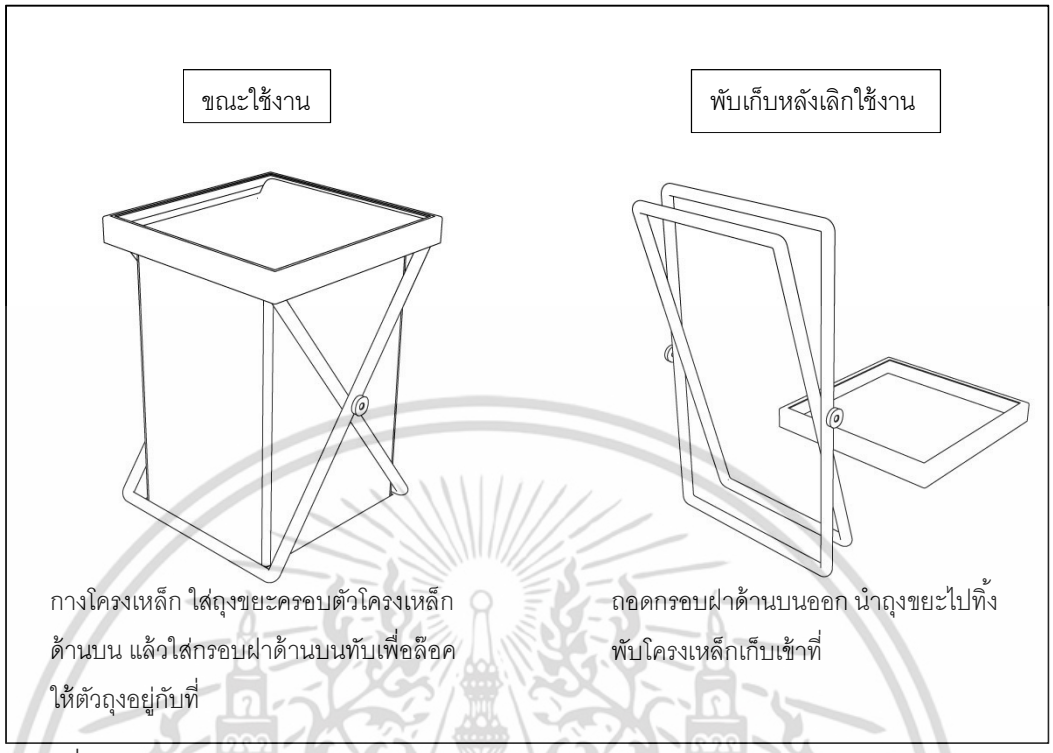
ผู้วิจัยเพิ่มเติมแบบร่างผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะสำหรับรองรับในงานประเพณี เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการนำไปใช้งาน โดยออกแบบให้มีความเชื่อมโยงกับชุดผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ทำการออกแบบไว้แล้ว เนื่องจากนำออกมาใช้ในช่วงงานประเพณีเพื่อรองรับขยะจากคนจำนวนมาก ถังขยะที่นำมารองรับในช่วงเวลานี้จึงมีจำนวนมากตามมา ผู้วิจัยจึงออกแบบให้พับเก็บง่าย ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บเพราะนำออกมาใช้เฉพาะช่วงที่มีงานประเพณีเท่านั้น แต่มีลักษณะการใช้งานที่รองรับขยะปริมาณมาก สามารถทิ้งขยะได้ง่ายกว่าเดิมโดยตัดชิ้นส่วนฝาปิดออกไป ดังรูปที่ 4.3-4.4

รูปที่ 4.3 ภาพสามมิติผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะสำหรับใช้ในงานประเพณี

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.4 การถอดประกอบของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะสำหรับใช้ในงานประเพณี

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยสามารถสรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการใช้กระบวนการเทคนิคเดลฟายในการค้นหาคำตอบ มีทั้งหมด 3 รอบ ดังนี้

5.1.1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึกภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน การออกแบบและการอนุรักษ์ และข้อมูลเฉพาะด้านที่ครอบคลุมประเด็นตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ผู้วิจัยสรุปผลที่ได้รับในแต่ละประเด็นดังนี้

1 ประเด็นตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารคือ การนำพระทันตธาตุมาทางเรือ แล้วเกิดเหตุให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้วจัดเป็นข้อมูลแสดงสิ่งที่โดดเด่น การนำตำนานความเชื่อมาใช้ปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน และการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวายจัดเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

2 ประเด็นสถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารคือ องค์พระบรมธาตุมีความโดดเด่นมากที่สุดทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ จัดเป็นข้อมูลแสดงสิ่งที่โดดเด่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3 ประเด็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุจัดเป็นข้อมูลแสดงสิ่งที่โดดเด่น การจัดงานประเพณีภายในวัดส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก การออกแบบต้องให้รองรับกับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดจัดเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

4 ประเด็นอัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร รูปธรรมคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์ นามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คนจัดเป็นข้อมูลแสดงสิ่งที่โดดเด่น

5 ประเด็นการใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารคือการออกแบบต้องคำนึงถึงพื้นที่ใช้งานมาก พื้นที่ใช้งานน้อย พื้นที่เฉพาะ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญบางท่านคิดเห็นว่าการออกแบบไม่จำเป็น ต้องคิดถึงเรื่องการใช้พื้นที่ให้คิดในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะออกแบบจัดเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

6 ประเด็นการออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีรายละเอียดแยกย่อยตามกลุ่มข้อมูล ดังนี้

กลุ่มรูปแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดนั้นควรปรับให้มีความกลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง ไม่ให้โดดเด่นเดินไป มีรูปแบบเดียวกัน ซึ่งรูปแบบดังกล่าวต้องเป็นลักษณะเฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด เน้นบรรยากาศเหมือนเมืองโบราณอาจใช้การลดทอนรายละเอียดให้เกิดความร่วมสมัยซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้านและการออกแบบ รองลงมาเป็นการนำคติธรรม ปริศนาธรรมต่างๆ แฝงไว้ในการออกแบบ และการออกแบบให้โดดเด่น คนเห็นง่ายด้วยรูปลักษณ์ที่เป็นสัตว์ รูปเด็ก เป็นต้น

กลุ่มการใช้งานของผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดนั้นควรปรับให้มีความแข็งแรง ทนทานซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้านและการออกแบบ รองลงมาเป็นการกำหนดให้มีจำนวนที่เหมาะสมนอกนั้นเป็นคำตอบที่แตกต่างกันในแต่ละด้านโดยคำตอบของด้านประวัติศาสตร์ที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ ให้มีขนาดที่เหมาะสม สะดวกต่อการจัดเก็บ คำตอบของด้านปราชญ์ชาวบ้านที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ ติดตั้งอย่าให้บดบังทัศนียภาพ และคำตอบของด้านการออกแบบที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง รองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี และสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์

กลุ่มคำตอบที่จำเพาะเจาะจงของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะมีคำตอบที่สอดคล้องกันด้านประวัติศาสตร์ และปราชญ์ชาวบ้าน คือออกแบบตัวกรอบครอบถังขยะมาตรฐานเพื่อลดต้นทุนในการผลิต นอกนั้นเป็นคำตอบที่แตกต่างกันในแต่ละด้านโดยคำตอบของด้านปราชญ์ชาวบ้านที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ ถังขยะควรมีฝาปิดเพื่อป้องกันฝน ตัวถังขยะมีทั้งแบบรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และแบบประจำจุด คำตอบของด้านออกแบบที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือ การออกแบบถังขยะนั้นต้องคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ และพื้นที่ติดตั้งถังขยะประจำจุด อาจออกแบบให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่

กลุ่มคำตอบที่จำเพาะเจาะจงของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่งมาจากด้านการออกแบบพบว่าม้านั่งนอกจากรองรับการนั่งแล้วยังต้องรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งานด้วย

กลุ่มคำตอบที่จำเพาะเจาะจงของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายพบว่าคำตอบที่ได้มีความแตกต่างกันในแต่ละด้าน โดยคำตอบของด้านประวัติศาสตร์คือ ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน คำตอบของด้านปราชญ์ชาวบ้านคือ ป้ายทำให้อ่านได้ชัดเจน และแบ่งเป็นกลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง กลุ่มป้ายเฉพาะกิจ สำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย และคำตอบของด้านออกแบบคือ ป้ายปรับให้เหมาะสมทั้งขนาด ตำแหน่งที่ติดตั้ง

กลุ่มคำตอบที่จำเพาะเจาะจงของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ควรตัดออกเนื่องจากในปัจจุบันมีความจำเป็นในการใช้งานน้อยลงซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้านและการออกแบบ แต่คำตอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบพบว่าตู้โทรศัพท์อาจทำให้มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่ หรืออาจออกแบบเพียงตัวโทรศัพท์

5.1.1.2 การสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 เป็นการเรียบเรียงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1 เป็นคำถามใหม่เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยสรุปผลที่ได้รับ ดังนี้

1 สิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร พบว่า ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภาระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและน้อยในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 อัต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 อัตลักษณ์ในเชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คนมีความคิด เห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ พุทธประวัติควรถูกจัดอยู่ในความสำคัญอันดับแรก และควรเน้นเรื่องสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น คือองค์พระบรมธาตุ ซึ่งเป็นต้นแบบของงานสถาปัตยกรรมขององค์เจดีย์ทั่วทั้งประเทศ

2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ พบว่า ผู้วิจัยสามารถใช้ตำนานความเชื่อเป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเช่นเดียวกับการปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 ผู้วิจัยสามารถใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 การจัดงานประเพณีภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารด้วย มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่ให้คำนึงถึงในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะทำการออกแบบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยมีระดับความคิดเห็นน้อยและน้อยที่สุดอยู่ในระดับที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.33 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาจัดเรียงตามกลุ่มที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน ดังนี้ 1) การใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาธารณะต้องนำมาใช้อย่างระมัดระวังเพราะวัตถุที่อ้างถึงเป็นสิ่งของที่สร้างขึ้นเนื่องในศาสนาเป็นของอุทิศด้วยศรัทธา โดยมากเป็นรูปเคารพ และเครื่องประดับ จึงมีความอ่อนไหวทางศาสนาและวัฒนธรรมแฝงอยู่มาก และไม่ควรนำเครื่องบูชามาเป็นแนวทางในการออกแบบ เพราะว่าเป็นของสูงควรแก่การเคารพบูชามากกว่า ดังนั้นในการออกแบบผลิตภัณฑ์จึงควรคำนึงถึงสิ่งควรหรือไม่ควรมีให้อยู่ในสถานที่เหมาะสม และสามารถบอกความหมายได้ ไม่เป็นที่ตำหนิของท่านผู้รู้ 2) ปริมาณขยะในวัดแต่ละวันน่าจะมีอยู่ในระดับที่คงตัว โดยปริมาณขยะจะมีเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อมีการจัดงานประเพณี หรืองานเฉพาะกิจภายในวัด ซึ่งต้องพิจารณาพื้นที่รองรับขยะส่วนใหญ่ เนื่องจากพื้นที่ภายในวัดเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมถวายผ้า ส่วนพื้นที่ถนนราชดำเนินเป็นพื้นที่จัดกิจกรรมแห่ผ้าซึ่งอยู่นอกเขตวัด และมีเทศบาลนครศรีธรรมราชเป็นผู้ดูแล ส่วนงานกิจกรรมภายในวัดเช่น งานพระราชทานเพลิงศพบุคคลสำคัญ หรืองานปลุกเสกวัตถุมงคล แม้จะนำมาซึ่งขยะปริมาณมาก แต่ไม่ได้เป็นงานที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและผู้เป็นเจ้าภาพก็เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดพื้นที่ ดังนั้นถังขยะ ม้านั่ง ควรออกแบบให้มีจำนวนเพียงพอกับการใช้งานในวัด ส่วนงานบุญประเพณีใหญ่มีปีละ 6 ครั้ง ควรมีแผนเสริมเตรียมไว้รองรับคนจำนวนเกือบแสนคน คงจะทำไม่ได้ในลักษณะถาวร 3) การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะนอกจากการคำนึงในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะออกแบบและต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความสมดุล ขณะที่อีกความคิดเห็นได้เสนอขัดแย้งกันว่าการออกแบบควรคำนึงถึงตัวผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกลมกลืนและเป็นประโยชน์มากกว่าการใช้พื้นที่

3 รูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยแบ่งผลที่ได้ตามกลุ่มย่อยดังนี้

กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดพบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รอง ลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีรูปแบบเดียวกัน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ คนเห็นได้ง่ายโดยใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับความคิดเห็นมากและน้อยอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลางและน้อยอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในการออกแบบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก ที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะโดยใช้อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบอาจมีปัญหาได้เนื่องจากอัตลักษณ์ของวัดมักเกี่ยวโยงกับศาสนสถานเช่นองค์พระบรมธาตุ จึงต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำประเด็นเหล่านี้มาใช้ออกแบบผลิตภัณฑ์ การใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะสามารถใช้ได้แต่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม เนื่องจากเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะในพื้นที่ศาสนสถาน ซึ่งยังมีความอ่อนไหวในเชิงสัญลักษณ์ ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบเดียวกันแต่ให้อยู่ในคติเดียวกัน และควรเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ

กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต เป็นต้น มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลางและน้อยที่สุดอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลางและน้อยอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง แต่อาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรงและเหมาะสมกว่ากลุ่มวัสดุประเภทปูนหรือคอนกรีต

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ พบว่าออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 มีฝาปิดป้องกันน้ำท่วมขัง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบถังขยะ อย่าเอาสิ่งที่คนเคารพนับถือไปใส่ไว้ในผลิตภัณฑ์ถังขยะ เช่น รูปพระธาตุเจดีย์ พระพุทธรูป เป็นต้น

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง พบว่าออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก เป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือการออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ นั้นเห็นว่าไม่จำเป็นเนื่อง จากอาจก่อให้เกิดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ ซึ่งในปัจจุบันก็ได้จัดสร้างไว้แล้วในรูปแบบของที่นั่งมีลักษณะเป็นแท่นปูนรอบต้นไม้ใหญ่ในวัดรองรับท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย พบว่า ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน มีความคิด เห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ ป้ายต่างๆ ควรมีป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม และการจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทย จะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ พบว่า ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบเพียงตัวเครื่องโทรศัพท์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.67 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือเครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ เช่นเดียวกับจุดบริการโทรศัพท์ถามทางมอเตอร์เวย์ หรือการเรียกแท็กซี่ที่มีระบบรองรับการเรียกด้วยโทรศัพท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.1.3 การสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 3 เป็นการเรียบเรียงผลที่ได้จากการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 เป็นคำถามใหม่เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยสรุปผลที่ได้รับ ดังนี้

1 ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารพบว่าตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือ การที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภาระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 25 สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ประเพณีที่มีความโดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 อัตลักษณ์ในเชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คนมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 41.67 ตารางที่ 4.25 เมื่อนำคำถามในข้อ 1-5 มาหาความสำคัญมากที่สุดพบว่าคำตอบที่มีค่าความถี่มากที่สุดคือสถาปัตยกรรมและอัตลักษณ์เชิงรูปธรรม มีค่าความถี่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือตำนานความเชื่อและอัตลักษณ์เชิงนามธรรม มีค่าความถี่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และสิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุด พบว่าคำตอบที่มีค่าความถี่มากที่สุดคือใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 25 และใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งแสดงผ่านของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 8.33 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ไม่ควรจำลองสถานที่มาใช้เป็นของที่ระลึกเช่น การจำลองเจดีย์มาทำเป็นพวงกุญแจ เพราะผู้ใช้อาจเผลอนำใส่กระเป๋ากางเกงหรือแขวนไว้ในที่ต่ำเป็นการลดคุณค่าของปูชนียสถาน รูปองค์พระบรมธาตุต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำมาใช้บนผลิตภัณฑ์สาธารณะแตกต่างจากการคิดตราเครื่องหมาย (Logo) ที่ต้องการให้เกิดการจดจำโดยใช้สัญลักษณ์ในทุกที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการนำปริศนาธรรมมาใช้ในผลิตภัณฑ์สาธารณะอาจไม่ใช่จุดเด่นของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพราะที่อื่นก็ใช้เหมือนกัน

2 การสอบถามรูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยแบ่งผลที่ได้ตามกลุ่มย่อยดังนี้

กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รอง ลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัดมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะอย่าให้ขัดกับประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ ควรออกแบบให้สร้างสรรค์ กลมกลืนกับพื้นที่ บอกเล่าให้เกิดการเรียนรู้ บูชา เกิดความศรัทธาพระบรมธาตุเจดีย์

กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่า ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต หรืออาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 50 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสะดวกในการจัดเก็บ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลางและน้อยอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 33.33 ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากคิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ คำว่าอเนกประสงค์ในข้อ 8 มีความหมายกว้าง แนะนำให้ใช้คำว่าการใช้งานหลากหลาย เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจมากขึ้น

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ พบว่าออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.33 มีฝาปิดป้องกันน้ำท่วมขัง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและมากอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบถังขยะต้องคำนึงถึงรูปแบบที่ไม่ขัดต่อความรู้สึกในการเคารพบูชา เช่น ไม่เป็นรูปเจดีย์ คำนึงถึงการป้องกันหรือทำความสะอาดจากของเหลวที่มาจากขยะ ผู้เชี่ยวชาญได้ไปพบเห็นที่มรดกโลกหลวงพระบาง ประเทศลาวพบว่าถังขยะมีจำนวนน้อยมาก จึงคิดว่าจำนวนถังขยะที่ติดตั้งอาจปรับให้มีเท่าที่จำเป็นแทนการรองรับอย่างพอเพียง

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง พบว่า ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ การออกแบบม้านั่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหมด อาจมีความแตกต่างตามบริเวณที่มีเรื่องราวแตกต่างกันไป เน้นให้มีความแข็งแรงทนทาน เนื่องจากของเดิมที่มีอยู่ไม่แข็งแรง แตกหักง่าย ควรออกแบบในลักษณะม้านั่งยาว เพราะคนมาวัดมักมาเป็นกลุ่ม

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย พบว่า ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 8.33 การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทย จะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67 ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจหรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67 ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 25 แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67รองลงมามีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ภาษาบนป้ายให้ใช้ภาษาไทยขึ้นก่อนทุกแผ่นป้าย และไม่ต้องมีคำอ่านภาษาไทย

กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ พบว่า ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมาก คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดและปานกลางอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 16.67 เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความคิดเห็นมากและมากที่สุดอยู่ในระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมามีระดับความคิดเห็นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และมีระดับความคิดเห็นน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.33 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แต่อาจจะไม่จำเป็นต้องมีตู้สาธารณะ เพราะหากมีเหตุฉุกเฉินต้องการใช้ สามารถไปยังอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำเพื่อติดต่อขอใช้โทรศัพท์

5.1.1.4 สรุปผลแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1 ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารประกอบด้วยกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลักคือ สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์รวมถึงรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ อัตลักษณ์เชิงรูปธรรมคือองค์พระบรมธาตุเจดีย์ อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคืองานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดคืออัตลักษณ์เชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุดคืออัตลักษณ์เชิงรูปธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมาคือตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์

2 ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดประกอบด้วยกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลักคือ การออกแบบในกลุ่มรูปแบบต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่ กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ

3 ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดประกอบด้วยกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลักคือ การออกแบบในกลุ่มการใช้งานต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะเดิมของสถานที่ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีความคงทนแข็งแรงซึ่งอาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสมเพื่อรองรับกับการใช้งาน ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลัก มองเห็นผลิตภัณฑ์สาธารณะได้อย่างชัดเจน ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีขนาดที่เหมาะสมและให้มีความสะดวกในการจัดเก็บ อีกทั้งสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา โดยคำนึงถึงความปลอดภัย รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน รวมถึงให้สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย

4 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ) ประกอบด้วยกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลักคือ ติดตั้งจากความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ติดตั้งหัวมุมถนน ใกล้ร้านขายอาหาร สถานที่รวมพล ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ออกแบบถังขยะให้มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ คำนึงถึงระบบการจัดเก็บ จัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษา ความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย การจัดวางให้ถูกสุขลักษณะ ส่งผลให้เกิดความสะอาด น่าใช้งาน มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้ รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้ ออกแบบถังขยะให้คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม แสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้ง ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ และมีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมาคือ จำนวนที่เหมาะสมของถังขยะในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่ ขนาดถังขยะควรมีความสูงไม่เกิน 90 ซม. กว้างไม่เกิน 75 ซม. โดยหลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะคือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย เผื่อข้อผิดพลาด ออกแรงน้อย

5 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง ประกอบด้วยกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลักคือ ติดตั้งในพื้นที่มีแสงและเงาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์ หรือมีการรวมตัวกับการใช้งานอื่น ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) ออกแบบม้านั่งให้รองรับการพักผ่อน การรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่ยึดม้านั่งกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้าย กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมาคือ การออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ ขนาดม้านั่งควรมีความสูงอย่างน้อย 45 ซม. กว้าง 37.5-40 ซม. เอียงอย่างน้อย 7 องศา เพื่อป้องกันการท่วมขังของน้ำ โดยหลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่งคือ ความเท่าเทียม เผื่อข้อผิดพลาด ขนาดและพื้นที่เหมาะสม

6 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย ประกอบด้วยกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลักคือ ติดตั้งบนพื้นที่สังเกตเห็นป้ายได้ง่าย ไม่กีดขวางทางเดิน ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน ออกแบบป้ายให้เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย ป้ายบอกทางที่มีจำนวนมากสามารถนำมาจับกลุ่มติดตั้งบนเสาเดียวกัน กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมาคือ การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ใช้ภาษาไทย อังกฤษ และจีน ตามลำดับ ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิ้งขยะ ขนาดความสูงของป้ายขึ้นอยู่กับระดับที่คนทั่วไปมอง หากเป็นระดับของการนั่ง ป้ายจะอยู่ต่ำกว่าระดับสายตา สูงจากพื้น 90 - 120 เซนติเมตร ระดับสายตาป้ายมีความสูง 135 - 180 เซนติเมตร โดยหลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายคือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย

7 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ประกอบด้วยกลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลักคือ เน้นให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน มีลักษณะที่เข้าถึงได้ มีการใช้งานที่เข้าใจง่าย ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนน มีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัว กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมาคือ ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ ซึ่งตู้โทรศัพท์ไม่ได้มีการกำหนดขนาดที่ชัดเจน โดยหลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์คือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย เผื่อข้อผิดพลาด ออกแรงน้อย ขนาดและพื้นที่เหมาะสม

5.1.2 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 คือเพื่อเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สู่ต้นแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ 1 ชิ้น โดยผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะจากแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 ชุด ชุดละ 2 สี ทั้งหมด 6 ชุด ประเมินการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแบบ นำผลที่ได้รับมาพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบต่อเพื่อทำการประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย สามารถสรุปผลการประเมิน ดังนี้

5.1.2.1 การประเมินการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อทำการปรับปรุง และพัฒนาแบบ โดยผู้วิจัยสรุปผลที่ได้รับ ดังนี้

1 ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่า ออกแบบโดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบโดยใช้การลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบโดยใช้รูปลักษณ์สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 20 ออกแบบโดยให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้งสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือชุดที่ 1 สีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือชุดที่ 2 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 2 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็นรู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33

2 ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่า ออกแบบโดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบให้สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษาสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 2 คิดเป็น คิดเป็นร้อยละ 100 ออกแบบโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้สอดคล้องกับชุดที่ 2 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือชุดที่ 2 สีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบให้สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบให้คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อยและพื้นที่การใช้งานเฉพาะสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบให้สามารถใช้งานได้หลากหลายสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนข้อที่ 2-6 ไม่ได้รับการประเมิน

3 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ) พบว่า ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตสอดคล้องกับ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบถังขยะให้มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขังสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงระบบการจัดเก็บ จัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษาสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 ชุดที่ 3 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกายสอดคล้องกับชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 2 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบถังขยะโดยใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะให้รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 2 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 16.67 ออกแบบถังขยะให้คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะโดยแสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้งสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่สอดคล้องกับ ชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบถังขยะให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 ชุดที่ 2 สีที่ 1 และชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ออกแบบถังขยะให้มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานสอดคล้องกับชุดที่ 3 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 20 ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 2 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนข้อที่ 1 7 และ 17 ไม่ได้รับการประเมิน

4 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง พบว่า ติดตั้งในพื้นที่มีแสงและเงาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์ หรือมีการรวมตัวกับการใช้งานสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ) สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบม้านั่งให้รองรับการพักผ่อน การรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดที่ 1 สีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ยึดม้านั่งกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50
ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์ สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33

5 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย ตารางที่ 4.47 พบว่า ออกแบบป้ายให้เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้งสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนข้อที่ 1-2 และ 5-9 ไม่ได้รับการประเมิน

6 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์ ตารางที่ 4.48 พบว่า เน้นให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50 มีลักษณะที่เข้าถึงได้สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 มีการใช้งานที่เข้าใจง่าย สอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนนสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 ชุดที่ 1 สีที่ 2 และชุดที่ 2 สีที่ 1 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 มีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัวสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.33 ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำสอดคล้องกับชุดที่ 1 สีที่ 1 และชุดที่ 1 สีที่ 2 มีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 คือ แบบที่ 1 ชุดสีที่ 2 มีความเข้ากับสถานที่มากที่สุด เพราะตัวชิ้นงานประยุกต์รูปทรงมาจากเจดีย์ ซึ่งเป็นสิ่งแรกที่เห็นได้ชัดก่อให้เกิดภาพจำกับคนทั่วไป ทำให้กลมกลืนกับสถานที่ ไม่ขัดตา ในขณะที่แบบที่ 2 ตัวชิ้นงานสามารถเข้ากับสถานที่ได้ แต่รูปแบบธรรมดาและไม่สื่อถึงสถานที่ได้มากเท่ากับแบบแรก ส่วนแบบที่ 3 ตัวชิ้นงานมีความเป็นสมัยใหม่มากเกินไปอันเนื่องมาจากรูปทรงเรขาคณิตที่ทำให้ดูไม่เข้ากับสถานที่แล้วยังไม่เป็นมิตรอีกด้วย สีเลือกโทนเข้มเนื่องจากตัวผลิตภัณฑ์สาธารณะจะโดดเด่นเมื่ออยู่ในสภาวะแดดจ้า สีเข้มจะดูสวยเมื่อเปียกฝนอันเป็นไปตามสภาพอากาศของสถานที่ ส่วนการใช้งาน เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะ จึงควรเน้นการใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่จำเป็นต้องมีการใช้งานที่หลากหลาย แค่กลมกลืนกับสถานที่ เป็นมิตรต่อผู้พบเห็น ใช้งานได้ง่ายก็เพียงพอแล้ว

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 คือ เรื่องวัสดุที่นำมาใช้ จากการเลือกใช้วัสดุในการผลิตชิ้นงานด้วยการใช้วัสดุร่วมสมัยต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมโดยรอบด้วยพื้นผิวและสีที่ใช้จากสถาปัตยกรรมเดิม เพื่อความกลมกลืนและไม่เกิดการขัดแย้งทางด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อารมณ์และการรับรู้ทางโสตทัศน์ และเรื่องความปลอดภัยของผู้ใช้ จากการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะโดยเฉพาะภายนอกอาคารต้องคำนึงในส่วนของความแข็งแรงที่สามารถทนต่อสภาพอากาศและความปลอดภัยในแง่การใช้งาน ซึ่งอาจต้องลดทอนความแหลมและขอบคมของตัวชิ้นงานให้น้อยลง เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้งานทุกเพศ ทุกวัย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 คือ แบบที่ 1 ดูแล้วรู้ทันทีว่ามีที่มาจากทรงเจดีย์ที่มีการลดทอนรูปทรงจากองค์พระธาตุของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร แต่ควรปรับขนาดสัดส่วนของชิ้นงานให้มีความเหมาะสมกับการใช้งาน ลดความแหลมคมเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้งาน

5.1.2.2 การประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ โดยผู้วิจัยสรุปผลที่ได้รับ ดังนี้

1 ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่า มีการเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 37.50 ใช้หลักการลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 ใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 18.75 มีการให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้งมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่แน่ใจ โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 37.50 และไม่สอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 18.75 มีการสื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100

2 ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่า มีการเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะเดิมของสถานที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 สามารถทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสะอาดได้ด้วยตัวเองมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 37.50 ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษามีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้งานมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นได้มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่แน่ใจ โดยมีระดับความคิดเห็นไม่สอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 37.50 และไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 37.50 สามารถใช้งานได้หลากหลายมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25

3 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ) พบว่า มีกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 มีฝาปิดป้องกันน้ำท่วมขังมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 คำนึงถึงระบบการจัดเก็บจัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษามีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกายมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่สอดคล้องและไม่แน่ใจมีค่าความถี่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 6.25 ใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 12.50 มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้มีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้งานมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 แสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้งมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 25 มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100 มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานมีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับสอดคล้อง โดยมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องคิดเป็นร้อยละ 100

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญคือ ตัวถังขยะควรพิจารณาใช้สีอื่น เช่นสีเหลืองหรืออาจเจือสีเทาลงไปในสีที่ต้องการ เพราะสีขาวเป็นสีที่สกปรกเห็นรอยขีดข่วนได้ง่าย ถังขยะควรมีรูปแบบที่หลากหลายแต่ยึดเอาแนวทางเดียวกันในการออกแบบ เพื่อการผลัดเปลี่ยนในการใช้งานช่วงเทศกาลหรืองานประเพณีต่างๆ

5.2 อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 การกำหนดแนวทางการออกแบบ

5.2.1.1 ขั้นตอนการเก็บข้อมูลในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย

ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน การออกแบบและการอนุรักษ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการลูกโซ่ โดยในแต่ละด้านจะให้ท่านแรกแนะนำท่านต่อไปจนครบ 4 ท่าน พบว่ามีการแนะนำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญซ้ำกัน และมีจำนวนสิ้นสุดอยู่ที่ 4 ท่าน

ขั้นตอนการสอบถามภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยพบว่ามีปัญหาเรื่องความล่าช้าในการตอบกลับของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมระยะเวลาดังกล่าวได้ จึงแก้ปัญหาโดยการโทรติดตามผลและเข้าพบผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองเพื่อให้ได้รับคำตอบที่เร็วขึ้น

5.2.1.2 ผลที่ได้รับจากกระบวนการเทคนิคเดลฟาย

ผู้วิจัยพบว่าผลที่ได้รับจากกระบวนการเดลฟายนั้นมีประเด็นที่สอดคล้องและขัดแย้งกับข้อมูลที่มาจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1 ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร พบว่าผลที่ได้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อเข้าสู่กระบวนการเดลฟายทำให้ผู้วิจัยทราบถึงรายละเอียดที่เจาะลึกและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาอัตลักษณ์ของพระบรมธาตุนครศรีธรรมราชเพื่อออกแบบสภาวะแวดล้อมภายในอาคารอาศรมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช (สุรสิทธิ์ เวทย์ประสิทธิ์. 2555) และงานวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ไทยทุนความคิดทุนสร้างสรรค์ ศึกษาและสังเคราะห์อัตลักษณ์ไทย 4 ภูมิภาค (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อย. 2555) ที่ต้องศึกษาเพื่อนำข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นมาปรับใช้กับการออกแบบให้มีความสอดคล้องเหมาะสม

2 ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดและข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด พบว่าผลที่ได้ไม่ขัดแย้งกับเกณฑ์มรดกโลก สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์ที่ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากกฎบัตรและข้อมูลการอนุรักษ์ที่เกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 2.8

3 ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ ม้านั่ง ป้าย และตู้โทรศัพท์ พบว่ามีความสอดคล้องกับเกณฑ์การออกแบบสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะดังตารางที่ 2.5 และเกณฑ์เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบดังตารางที่ 2.6 ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ยกเว้นการออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาว่าขัดแย้งกับแนวทางการอนุรักษ์คือการไม่เคารพคุณค่าและลักษณะเดิมของสถานที่

5.2.2 การเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ

เมื่อผู้วิจัยเชื่อมโยงแนวทางการออกแบบสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ จึงพบว่ามีรายการข้อมูลที่มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่แน่ใจคือ การให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ตั้ง และความสามารถในการรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นได้ เป็นเพราะผู้วิจัยพยายามออกแบบให้อยู่ภายใต้กรอบแนวทางการออกแบบและพัฒนาเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช สอดคล้องรายการข้อมูลให้มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาข้อเสนอแนะที่ได้รับพบว่ามีเนื้อหาและแนวทางการแก้ไขที่สอดคล้องกับรายการข้อมูลที่มีปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำผลและข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบให้มีลักษณะที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้นโดยการปรับเฉดสีให้มีความเหมาะสม และเพิ่มเติมแบบร่างผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะสำหรับรองรับในงานประเพณี เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการนำไปใช้งานตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้และเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปใช้เป็นกรอบในการผลิตผลิตภัณฑ์สาธารณะควรทำการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบร่างและแนวทางการออกแบบทุกครั้งที่นำไปใช้ เนื่องจากบางครั้งความรู้ความเข้าใจของผู้ออกแบบอาจคลาดเคลื่อนจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจเฉพาะด้านเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งอยู่ภายในสถานที่สำคัญที่กำลังจะได้รับเลือกให้เป็นมรดกโลกอย่างวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชควรมีการออกแบบและพัฒนาให้มีความเหมาะสม ซึ่งงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในด้านประวัติศาสตร์ปราชญ์ชาวบ้าน การออกแบบและการอนุรักษ์โดยละเว้นการศึกษาความต้องการของคนในพื้นที่ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาความต้องการของคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวถึงความต้องการด้านรูปแบบและการใช้งาน

5.3.2.2 ผลิตภัณฑ์สาธารณะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จึงควรศึกษาผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นที่มีความจำเป็นมากขึ้นถึงความต้องการด้านรูปแบบและการใช้งาน เพื่อส่งเสริมพื้นที่มรดกโลก หรือสถานที่ที่ได้รับเลือกให้เข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้น

5.3.2.3 การวิจัยนั้นควรมีการศึกษาคัดกรองอัตลักษณ์ตัวหลัก ตัวรองของพื้นที่ที่ทำการศึกษาเพื่อนำมาปรับใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละประเภทตามความเหมาะสม ซึ่งผลิตภัณฑ์สาธารณะบางประเภทอย่างป้ายหรือถังขยะสามารถทำให้มีความหลากหลายด้วยการปรับขนาด รูปลักษณ์ สีสัน โดยพิจารณาร่วมกับสถานที่ติดตั้ง วัสดุและงานฝีมือในท้องถิ่น โดยจัดทำเป็นเกณฑ์การออกแบบที่มีรายละเอียดเจาะลึกเพื่อง่ายต่อการนำไปใช้ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กระทรวงวัฒนธรรม. สืบค้นวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2556. หลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนแหล่งมรดกโลก. [Online]. Available : www.thaiwhic.go.th/heritage.aspx.

กาญจนา นาคสกุล. 2547. “อัตลักษณ์”. สกุลไทย. 50 (2606).

จังหวัดนครศรีธรรมราช. 2555. ผังแม่บทการบริหารจัดการพื้นที่หลัก (Core Zone) และพื้นที่กันชน (Buffer Zone) เพื่อนำเสนอวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (พระบรมธาตุนครศรีธรรมราช) ขึ้นบัญชีมรดกโลก. นครศรีธรรมราช : จังหวัดนครศรีธรรมราช.

จุฑาพรรธ์ (จามจุรี) ผดุงชีวิต. 2550. วัฒนธรรมการสื่อสารและอัตลักษณ์. กรุงเทพ : แอคทีฟ พริ้นท์.

ชนากานต์ เตี้ยงสูงเนิน. 2554. การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและออกแบบอุปกรณ์ประกอบถนนในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เดลินิวส์. 20 กันยายน 2555. ยูเนสโกประกาศพระบรมธาตุนครฯ ขึ้นบัญชีเบื้องต้นมรดกโลก. [Online]. Available : http://www.dailynews.co.th/Content/education/43508/ยูเนสโกประกาศ“พระบรมธาตุน.

ตรี อมาตยกุล. 2505. รวมเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช. อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพพลเอกเจ้าพระยาบดินทรเดชานุชิต (แย้ม ณ นคร).

ทรงคุณ จันทจร และคณะ. 2552. คุณค่าอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการนำมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้. สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, กระทรวงวัฒนธรรม.

ทิดกร สอนภาษา. 2551. เอกลักษณ์-อัตลักษณ์. [Online]. Available : http://www.nationejobs.com/citylife/content.php?ContentID=1451.

ธิดารัตน์ ศรีอรรคจันทร์. 2550. การอนุรักษ์เมืองโบราณและเขตประวัติศาสตร์ในประเทศญี่ปุ่น. [Online]. Available : http://jica.nha.co.th/knowledge/experience/การอนุรักษ์เมืองโบราณและเขตประวัติศาสตร์ในประเทศญี่ปุ่น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

นงคราญ ศรีชาย. 2544. “มีอะไรอยู่ในพระบรมธาตุเจดีย์ เมืองนครศรีธรรมราช”. วารสารไทย. 44 (3) : 31-45.

นิจ หิญชีระนันทน์. 2521. ประวัติศาสตร์และโบราณคดีนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.

นิติชาญ ปลื้มอารมย์. 2550. เอกสารคำสอนวิชา 02017304 ภูมิทัศน์ชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

บัญชา พงษ์พานิช. 2547. เรียนรู้ บูชา พระบรมธาตุเมืองนคร. นครศรีธรรมราช : งานดีในเครือมติชน.

ปฐวี ศรีโสภา. 2553. การสร้างอัตลักษณ์ชุมชนในงานออกแบบบรรจุภัณฑ์อาหาร: กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปทิตตา สนทมิโน. 2550. แนวทางการจัดเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตเมืองนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ประทีป ชุมพล. 2536. นครศรีธรรมราช ตำนาน โบราณคดี ประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : ทุนสวัสดิการทางวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2553. พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช มหาสถูปแห่งคาบสมุทรภาคใต้. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.

ปาริชาติ เรืองวิเศษ. 2537. นครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ : สารคดี.

พรทิพย์ เรืองธรรม. 2556. ทฤษฎีการออกแบบ. นนทบุรี : อินทนิล.

พิชฌานันท์ ศิริสมบัติ. 2555. แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พินิจ พินธุสาส์น. 2553. ว่าด้วย...องค์การยูเนสโกและผลประโยชน์ในมรดกโลก. กรุงเทพฯ : นวสาส์นการพิมพ์.

มนต์ชัย เทียนทอง. 2557. การวิจัยของ ดร.มนต์ชัย เทียนทอง. [Online]. Available : http://home.dsd.go.th/kamphaengphet/km/information/RESECARCH/.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

มูลนิธิโลกสีเขียว. 2552. Universal Design. [Online]. Available : http://www.greenworld.or.th.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2550. อัตลักษณ์. [Online]. Available : http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=1583.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2556. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

รามอินทรา เฟอร์นิเจอร์. 2555. เก้าอี้ Dinner. [Online]. Available : http://www.raminthrafurniture.com/product-in.php?idcat=128.

วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2548. หลักการและแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ : แอ๊ปป้าพริ้นท์ติ้ง.

วิมล จิโรจน์พันธุ์. 2551. มรดกทางวัฒนธรรมภาคใต้. กรุงเทพฯ : แสงดาว.

วิรุจ ถิ่นนคร. 2547. โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบเทศบาลนครนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบชุมชนเมือง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภรัตน์ ตั้งฤทัยวานิชย์. 2549. ผลกระทบจากการเป็นแหล่งมรดกโลก ศึกษากรณีนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2555. อัตลักษณ์ไทยทุนความคิดทุนสร้างสรรค์. ปทุมธานี : สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

สมัย สุทธิธรรม. 2539. สารคดีชุดถิ่นทองของไทยนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.สุธรรม ชยันต์เกียรติ. 2556. เล่าเรื่องเมืองลิกอร์. นครศรีธรรมราช.

สุชาต ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ กรรณิการ์ สุขเกษม. 2551. วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สามลดา.

สุทิติ ขัตติยะ. 2550. การประเมินผลคุณภาพรายการโทรทัศน์ “เวทีแก้จนบนความพอเพียง” ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 19 ของส่วนแผนงานและวิชาการ สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุธาสินีน์ บุรีคำพันธุ์. 2557. การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมชุมชนย่านวัดพระธาตุหริภุญชัย เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ. [Online]. Available : http://www.inded.kmitl.ac.th/journal/file/593.doc.

สุรัสดา นิปริยาย. 2543. แนวทางการอนุรักษ์เมืองเก่านครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางผังเมือง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรสิทธิ์ เวทย์ประสิทธิ์. 2555. การศึกษาอัตลักษณ์ของพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช เพื่อออกแบบสภาวะแวดล้อมภายในอาคารอาศรมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบภายใน, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. สืบค้นวันที่ 9 ธันวาคม 2556. มรดกโลก (World Heritage Site). [Online]. Available : http://www.m-culture.go.th /international/ index.php/องค์ความรู้/2013-08-02-13-50-38/item/มรดกโลก-world-heritage.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2554. แนวคิดและหลักเกณฑ์โดยทั่วไปเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พัฒนา และฟื้นฟูเมืองเก่า. [Online]. Available : http://lib.mnre.go.th/index.php/2012-04-30-03-57-01/2012-10-12-09-13-14/234-2012-10-29-07-15-05.

Abhishek Pal. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2557. STREET FURNITURE in LANDSCAPE. [Online]. Available : https://www.academia.edu/4134703/RESEARCH_ PAPER_STREET_FURNITURE.

Canberra Central. 2007. Canberra Central Design Manual. [Online]. Available : http://www.tams.act.gov.au/cityservices/Development_Approval_and_Applications/development_applications/design_standards_for_urban_infrastructure/canberra_central.

Center for Universal Design. 1997. The principles of universal design. [Online]. Available : http://www.ncsu.edu/ncsu/design/cud/pubs_p/docs/poster.pdf.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

English heritage. 2011. STREET DESIGN. [Online]. Available : http://www.english-heritage.org.uk/professional/advice/advice-by-topic/planning-and-transport/streets-for-all/.

Giovanni Boccardi. 2007. World Heritage and Sustainability. MSc. Built Environment : Sustainable Heritage, University College London.

ICOMOS. 1987. Washington Charter 1987. [Online]. Available : http://www.international.icomos.org/charters/towns_e.pdf.

Mourthe, Claudia R. and de Menezes, Joao Bezerra. 2000. "Ergonomics methodology for comparative study of street furniture in different cities." Human Factors and Ergonomics Society Annual Meeting Proceedings. 2(4) : 28-31.

National Disability Authority. 2012. Universal Design. [Online]. Available : http://universaldesign.ie/Products-Services/Guidelines-on-Body-Size/.

NN1234. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2555. วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร จ. นครศรีธรรมราช เป็นมรดกโลก..ใครจะได้อะไร?. [Online]. Available : http://www.oknation.net/blog/print.php?id=826200.

Panuwatthan Thonubol. 2013. Sustainability of Local Community Through UNESCO's World Heritage Site Policy A Case Study on Old Historic City of Ayutthaya, Thailand. University College London.

Vikas Mehta. 2006. Lively streets: Exploring the relationship between built environment and social behavior. Doctor of Philosophy, University of Maryland.

Wan Pak Hong. 2007. Street Furniture Design Principles and Implementations : Case Studies of Street Furniture Design in Densely Populated Old Urban Areas. Master of Philosophy, The Hong Kong Polytechnic University School of Design.

York Region Transit. 2009. Co-ordinated Street Furniture Urban Design Guidelines. [Online]. Available : http://yrt.ca/en/aboutus/resources/Urban_Design_Guidelines.pdf.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ค. ภาพการเก็บข้อมูลในการทำวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์

1.1 นายอาณัติ บำรุงวงศ์	ผู้อำนวยการ สำนักศิลปากรที่ 14 นครศรีธรรมราช กรมศิลปากร
1.2 นายสารัท ชลอสันติสกุล	นักโบราณคดีชำนาญการ สำนักศิลปากรที่ 14 นครศรีธรรมราช กรมศิลปากร
1.3 นายธีรชัย จันทรังษี	นักวิชาการช่างศิลป์ ชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานช่างโลหะและช่างศิราภรณ์ กลุ่มประณีตศิลป์ สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร
1.4 รศ.ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ	ผู้อำนวยการอาศรมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์

2.1 อาจารย์ปูรณ์ ขวัญสุวรรณ	อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2.2 อาจารย์รณฤทธิ์ ธนโกเศศ	อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2.3 อ.ดร.เกรียงไกร เกิดศิริ	อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2.4 ดร.วสุ โปษยะนันทน์	สถาปนิก กลุ่มวิชาการอนุรักษ์โบราณสถาน สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร ผู้ช่วยเลขานุการ อิโคโมสไทย

3. นักออกแบบผลิตภัณฑ์

3.1 อาจารย์วิรุจ ถิ่นนคร	อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
3.2 นายสนธยา คงชัย	นายช่างเทคนิค ส่วนอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 อาจารย์สุเมธ รุจิวณิชย์กุล	สถาปนิกอิสระ
3.4 อาจารย์ทวี พลายด้วง	นายกสมาคมภูมิปัญญาท้องถิ่น เมืองนครศรีธรรมราช

4. ปราชญ์ชาวบ้าน

4.1 คุณสุธรรม ชยันต์เกียรติ	ผู้บริหารบริษัทซิลเวอร์เบเกอรี่แอนด์ฟู้ดจำกัด
4.2 ผศ.ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์	ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช
4.3 อาจารย์บัณฑิต สุทธมุสิก	อดีตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช
4.4 อาจารย์นิคม นกอักษร	ครูช่างเครื่องถม ประธานกลุ่มนครหัตถกรรมผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องถมนคร

5. ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

อ.นัยนา กุลวัฒนาพร	ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดบึงทองหลาง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

6. ผู้เชี่ยวชาญเทคนิคเดลฟาย

อ.ดร.อริยพร คุโรดะ	รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

7. ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบ

7.1 คุณตามต่อ เลิศไพศาล	กรรมการผู้จัดการบริษัท สิปปะพัน จำกัด ประสบการณ์การทำงานด้านออกแบบเฟอร์นิเจอร์ 10 ปี
7.2 คุณยุทธศิลป์ ซื่อกำเนิด	นักออกแบบประจำแบรนด์ Klaps และผลิตภัณฑ์ภายใต้บริษัท โตเกียวพาราวู้ด 1986 จำกัด ประสบการณ์การทำงานด้านออกแบบเฟอร์นิเจอร์ 5 ปี
7.3 คุณอรรณพ เจริญกิจพูลผล	นักออกแบบ บริษัทออลแทค ดีไซน์ จำกัด ประสบการณ์การทำงานด้านออกแบบเฟอร์นิเจอร์ 6 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ผู้ทรงคุณวุฒิ

8.1 ดร.ปนายุ ไชยรัตนานนท์	อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
8.2 ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
8.3 รศ.ดร.นิรัช สุดสังข์	อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ มีวัตถุประสงค์คือเพื่อสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีส่วนในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารได้เป็นมรดกโลก คือ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านการอนุรักษ์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบ โดยครอบคลุมประเด็นดังนี้

- ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และเครื่องบันทึกเสียงเป้าหมายของข้อมูลที่เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ได้คือเพื่อใช้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกชุดนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะด้าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยถือว่าแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นความลับซึ่งจะไม่กระทบกระเทือนต่อตัวผู้ให้สัมภาษณ์แต่ประการใด จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กษิญา เก้าเอี้ยน

นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลตำนาน ความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี อัตลักษณ์และการใช้พื้นที่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งการแสดงออกผ่านผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

อายุ.....ปี เพศ.....

ภูมิลำเนา.....

อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....

ตำแหน่ง(ถ้ามี) .....

หน่วยงานในสังกัด.....

วุฒิการศึกษา.....

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญหรือชำนาญการ.....

ประสบการณ์ในการทำงานในด้าน.....เป็นเวลา.....ปี

มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นมรดกโลกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะด้าน

ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. อะไรคือตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะเด่นของตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ตำนานความเชื่อเหล่านี้มีผลต่อวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชอย่างไร และมีการแสดงออกผ่านวัตถุหรือผลิตภัณฑ์ใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ลักษณะเฉพาะโดดเด่นของสถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ลักษณะโดดเด่นนี้มีผลต่อสภาพแวดล้อมหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

1. ประเพณีที่มีความสำคัญกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ประเพณีที่กล่าวมานี้มีผลต่อสภาพแวดล้อมหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

1. ลักษณะที่จับต้องได้ (รูปธรรม) และจับต้องไม่ได้ (นามธรรม) ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ลักษณะที่กล่าวมานี้มีผลต่อสภาพแวดล้อมหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งอยู่ในพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ด้านการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะควรแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านรูปแบบความสวยงามของผลิตภัณฑ์สาธารณะควรแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ มีวัตถุประสงค์คือเพื่อสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีส่วนในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารได้เป็นมรดกโลก คือ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านการอนุรักษ์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบ โดยครอบคลุมประเด็นดังนี้

- ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และเครื่องบันทึกเสียงเป้าหมายของข้อมูลที่เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ได้คือเพื่อใช้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกชุดนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของปราชญ์ชาวบ้าน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะด้าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยถือว่าแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นความลับซึ่งจะไม่กระทบกระเทือนต่อตัวผู้ให้สัมภาษณ์แต่ประการใด จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กษิญา เก้าเอี้ยน

นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกปราชญ์ชาวบ้าน

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลตำนาน ความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี อัตลักษณ์และการใช้พื้นที่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งการแสดงออกผ่านผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของปราชญ์ชาวบ้าน

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

อายุ.....ปี เพศ.....

ภูมิลำเนา.....

อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....

ตำแหน่ง(ถ้ามี) .....

หน่วยงานในสังกัด.....

วุฒิการศึกษา.....

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญหรือชำนาญการ.....

ประสบการณ์ในการทำงานในด้าน.....เป็นเวลา.....ปี

มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นมรดกโลกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะด้าน

ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. อะไรคือตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะเด่นของตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ตำนานความเชื่อเหล่านี้มีผลต่อวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชอย่างไร มีการแสดงออกผ่านวัตถุหรือผลิตภัณฑ์ใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ลักษณะเฉพาะโดดเด่นของสถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ลักษณะโดดเด่นนี้มีผลต่อสภาพแวดล้อมหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

1. ประเพณีที่มีความสำคัญกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ประเพณีที่กล่าวมานี้มีผลต่อสภาพแวดล้อมหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

1. ลักษณะที่จับต้องได้ (รูปธรรม) และจับต้องไม่ได้ (นามธรรม) ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ลักษณะที่กล่าวมานี้มีผลต่อสภาพแวดล้อมหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งอยู่ในพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ด้านการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะควรแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านรูปแบบความสวยงามของผลิตภัณฑ์สาธารณะควรแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ มีวัตถุประสงค์คือเพื่อสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีส่วนในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารได้เป็นมรดกโลก คือ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านการอนุรักษ์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบ โดยครอบคลุมประเด็นดังนี้

- ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และเครื่องบันทึกเสียงเป้าหมายของข้อมูลที่เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ได้คือเพื่อใช้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกชุดนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะด้าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยถือว่าแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นความลับซึ่งจะไม่กระทบกระเทือนต่อตัวผู้ให้สัมภาษณ์แต่ประการใด จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กษิญา เก้าเอี้ยน

นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลตำนาน ความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี อัตลักษณ์และการใช้พื้นที่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งการแสดงออกผ่านผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

อายุ.....ปี เพศ.....

ภูมิลำเนา.....

อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....

ตำแหน่ง(ถ้ามี) .....

หน่วยงานในสังกัด.....

วุฒิการศึกษา.....

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญหรือชำนาญการ.....

ประสบการณ์ในการทำงานในด้าน.....เป็นเวลา.....ปี

มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นมรดกโลกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะด้าน

ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. อะไรคือตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. บทบาทการอนุรักษ์กับตำนานความเชื่อมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ตำนานความเชื่อแสดงออกผ่านวัตถุหรือผลิตภัณฑ์ใดบ้าง และทำอย่างไรให้เหมาะสมกับการอนุรักษ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ลักษณะเฉพาะโดดเด่นของสถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. บทบาทการอนุรักษ์กับสถาปัตยกรรมของวัดมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สถาปัตยกรรมของวัดแสดงออกผ่านวัตถุหรือผลิตภัณฑ์ใดบ้าง และนำมาใช้ในการออกแบบอย่างไรให้เหมาะสม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

1. ประเพณีที่มีความสำคัญกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ประเพณีที่มีความสำคัญกับวัดแสดงออกผ่านวัตถุหรือผลิตภัณฑ์ใดบ้าง และนำมาใช้ในการออกแบบอย่างไรให้เหมาะสม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

1. ลักษณะที่จับต้องได้ (รูปธรรม) และจับต้องไม่ได้ (นามธรรม) ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะที่กล่าวมานี้แสดงออกผ่านวัตถุหรือผลิตภัณฑ์ใดบ้าง และนำมาใช้ในการออกแบบอย่างไรให้เหมาะสม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งอยู่ในพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ด้านการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะควรแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ด้านรูปแบบความสวยงามของผลิตภัณฑ์สาธารณะควรแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ มีวัตถุประสงค์คือเพื่อสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีส่วนในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารได้เป็นมรดกโลก คือ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านการอนุรักษ์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบ โดยครอบคลุมประเด็นดังนี้

- ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และเครื่องบันทึกเสียงเป้าหมายของข้อมูลที่เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ได้คือเพื่อใช้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามเทคนิคเดลฟาย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกชุดนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักออกแบบผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะด้าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยถือว่าแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นความลับซึ่งจะไม่กระทบกระเทือนต่อตัวผู้ให้สัมภาษณ์แต่ประการใด จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กษิญา เก้าเอี้ยน

นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกนักออกแบบผลิตภัณฑ์

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลตำนาน ความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี อัตลักษณ์และการใช้พื้นที่ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักออกแบบผลิตภัณฑ์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

อายุ.....ปี เพศ.....

ภูมิลำเนา.....

อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....

ตำแหน่ง(ถ้ามี) .....

หน่วยงานในสังกัด.....

วุฒิการศึกษา.....

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญหรือชำนาญการ.....

ประสบการณ์ในการทำงานในด้าน.....เป็นเวลา.....ปี

มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นมรดกโลกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเฉพาะด้าน

ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. อะไรคือตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ตำนานความเชื่อของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. วิเคราะห์จุดเด่นอะไร เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>สถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ลักษณะเฉพาะโดดเด่นของสถาปัตยกรรมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สถาปัตยกรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อะไรคือจุดเด่นของสถาปัตยกรรม ที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้ และสิ่งที่ออกแบบคิดว่าจะขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ประเพณีที่มีความสำคัญกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดสามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>อัตลักษณ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ลักษณะที่จับต้องได้ (รูปธรรม) และจับต้องไม่ได้ (นามธรรม) ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะที่กล่าวมานี้สามารถนำมาใช้ในการออกแบบได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. เป็นไปได้หรือไม่ที่จะบูรณาการทั้งตำนาน สถาปัตยกรรมและประเพณี ผ่านอัตลักษณ์ในการออกแบบ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. การใช้พื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การใช้พื้นที่ในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลอย่างไรต่อการออกแบบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>การออกแบบของผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ติดตั้งภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร</u>

1. ด้านการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะควรคำนึงถึงอะไรในการออกแบบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านรูปแบบ ความสวยงามของผลิตภัณฑ์สาธารณะควรคำนึงถึงอะไรในการออกแบบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>ตอนที่ 3</u> ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

เพื่อค้นหามติร่วมของผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบ

คำชี้แจง

ผู้วิจัยจัดเรียงผลการสัมภาษณ์ของรอบที่ 1ใหม่เพื่อสร้างเครื่องมือแบบสอบถามมาตรวัดค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2 โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

ตอนที่ 3 รูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญเขียนเครื่องหมาย✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ คิดเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และในกรณีที่ท่านมีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ ท่านสามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านส่งคืนแบบสอบถามรอบที่ 2 ภายในวันจันทร์ที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2558 หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อผู้วิจัย นางสาวกษิญา เก้าเอี้ยน โทร. 087-921-4290

กษิญา เก้าเอี้ยน

นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2

ตอนที่ 1 สิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อันก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการออกแบบ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านมีความเห็นสอดคล้องด้วยมากที่สุด กรณีที่มีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภาระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์					
2. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ					
3. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ					
4. อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์					
5. อัตลักษณ์ในเชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องและต้องคำนึงถึงในการกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านมีความเห็นสอดคล้องด้วยมากที่สุด กรณีที่มีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้วิจัยสามารถใช้ตำนานความเชื่อเป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเช่นเดียวกับการปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน					
2. ผู้วิจัยสามารถใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งมีการแสดงผ่านวัตถุจากของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ					
3. การจัดงานประเพณีภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารส่งผลกระทบในเรื่องปริมาณขยะเป็นอย่างมาก					
4. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารด้วย					
5. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ					
6. การออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้พื้นที่ให้คำนึงถึงในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่จะทำการออกแบบ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 รูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบและการใช้งานของผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ที่ต้องออกแบบและพัฒนานำไปสู่การกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านมีความเห็นสอดคล้องด้วยมากที่สุด กรณีที่มีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

ข้อมูลรูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะ ได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด					
1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง					
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีรูปแบบเดียวกัน					
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรปรับให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ คนเห็นได้ง่ายโดยใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบ					
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบ					
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ในการออกแบบ					
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด					
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้ของเลียนแบบให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ					
กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด					
1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต เป็นต้น					
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน					
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร					
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม					
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ					
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลรูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะ ได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด					
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี					
8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้เอนกประสงค์					
กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ					
1. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต					
2. มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง					
3. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ					
4. ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ					
5. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่					
กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง					
1. ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)					
กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย					
1. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน					
2. ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน					
3. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง					
4. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย					
กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์					
1. ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง					
2. ออกแบบเพียงตัวเครื่องโทรศัพท์					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

เพื่อค้นหามติร่วมของผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้านและนักออกแบบ

คำชี้แจง

ผู้วิจัยจัดเรียงผลการสัมภาษณ์ของรอบที่ 2 ใหม่เพื่อสร้างเครื่องมือแบบสอบถามมาตรวัดค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามให้เลือกตอบ 1 คำตอบเพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3 โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ตอนที่ 2 รูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญเขียนเครื่องหมาย✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ คิดเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และในกรณีที่ท่านมีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ ท่านสามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านส่งคืนแบบสอบถามรอบที่ 3 ภายในวันจันทร์ที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2558 หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อผู้วิจัย นางสาวกษิญา เก้าเอี้ยน โทร. 087-921-4290

กษิญา เก้าเอี้ยน

นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3

ตอนที่ 1 สิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณีและอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อันก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการออกแบบ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านมีความเห็นสอดคล้องด้วยมากที่สุด กรณีที่มีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ ท่านสามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์					
2. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ					
3. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ					
4. อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์					
5. อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน					

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย✓ ลงในคำตอบที่มีความเห็นสอดคล้องด้วยเพียงข้อเดียวเท่านั้น

6. จากข้อ 1-5 สิ่งที่โดดเด่น ด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ทั้งหมดนี้อะไรมีความสำคัญมากที่สุด

☐ ตำนานความเชื่อ ☐ สถาปัตยกรรม ☐ ประเพณี ☐ อัตลักษณ์เชิงรูปธรรม

☐ อัตลักษณ์เชิงนามธรรม ☐ อื่นๆ.....

7. สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะใดมีความเหมาะสมมากที่สุด

☐ ใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานจากสภาพแวดล้อม การเดินทาง เป็นต้น มาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ เช่นเดียวกับการปรับปรุงสภาพพื้นที่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารให้มีลักษณะเป็นหาดทรายตามตำนาน

☐ ใช้ลักษณะที่โดดเด่นของตำนานซึ่งแสดงผ่านของที่นำมาบูชาถวายในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

☐ ใช้รูปเด็กหรือสัตว์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด เพื่อให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ คนเห็นได้ง่าย

☐ ใช้ปริศนาธรรมแฝงในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

☐ ใช้อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 รูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบและการใช้งานของผลิตภัณฑ์สาธารณะได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ที่ต้องออกแบบและพัฒนานำไปสู่การกำหนดแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะ เพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านมีความเห็นสอดคล้องด้วยมากที่สุด กรณีที่มีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ ท่านสามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

ข้อมูลรูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะ ได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด					
1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง					
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน					
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้สีและวัสดุที่เข้ากับวัด					
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้ของเลียนแบบให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ					
กลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด					
1. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องมีความคงทนแข็งแรง โดยใช้วัสดุอย่างปูน คอนกรีต หรืออาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ที่มีความคงทนแข็งแรง ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม					
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน					
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลักคือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร					
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดควรมีขนาดที่เหมาะสม					
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีความสะดวกในการจัดเก็บ					
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง					
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดรองรับพฤติกรรมผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี					
8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถใช้งานได้อเนกประสงค์					
9. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดสามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น					
10. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดต้องคำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลรูปแบบและการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะ ได้แก่ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ					
1. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต					
2. มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง					
3. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ					
4. ออกแบบถังขยะอย่างคำนึงถึงระบบการจัดเก็บและจัดการขยะ					
5. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่					
กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง					
1. ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)					
2. ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์					
กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย					
1. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน					
2. ออกแบบป้ายให้อ่านได้ชัดเจน					
3. การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้อักษรภาษาไทย อังกฤษ และจีน ส่วนภาษาอังกฤษและจีนใช้ข้อความอ่านเสียงเป็นภาษาไทย จะทำให้ชาวไทยสามารถอ่านออกเสียงได้					
4. ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม					
5. ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ					
6. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง					
7. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย					
กลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์					
1. ไม่มีความจำเป็นในการติดตั้งโทรศัพท์เพราะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง					
2. เครื่องโทรศัพท์สาธารณะยังคงจำเป็นต้องมีอยู่ แม้ว่าจะมีการใช้งานตู้โทรศัพท์น้อยลง โดยเผื่อไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน อาจพิจารณาเป็นจุดแจ้งเหตุ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงค่ะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินการออกแบบ

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินชุดผลิตภัณฑ์สาธารณะที่สอดคล้องกับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

ผู้วิจัยออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะจำนวน 3 ชุด จากแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช (อยู่ในชุดเอกสารประกอบการประเมินการออกแบบ) จึงขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบจำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละชุดร่วมกับแนวทางการออกแบบดังกล่าวด้วยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และในกรณีที่ท่านมีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ ท่านสามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อผู้วิจัย นางสาวกษิญา เก้าเอี้ยน โทร. 087-921-4290

กษิญา เก้าเอี้ยน
นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 1 การประเมิน

คำชี้แจง ผลิตภัณฑ์สาธารณะที่ปรากฏในแบบประเมินนี้มีทั้งหมด 3 ชุด ชุดละ 2 รูปแบบ รวมทั้งสิ้น 6 รูปแบบ ขอให้ท่านพิจารณาผลิตภัณฑ์สาธารณะใน 6 รูปแบบนี้ว่ารูปแบบใดบ้างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในแต่ละรายการข้อมูล คำตอบสามารถมีได้มากกว่า 1 รูปแบบในแต่ละข้อรายการ

ด้วยการใส่เครื่องหมาย✓ลงในช่องที่มีรายละเอียดของแนวทางการออกแบบสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์สาธารณะแต่ละชุด กรณีที่มีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอ ท่านสามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ

รายการ	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด						
1. ออกแบบโดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่						
2. ออกแบบโดยใช้ของเลียนแบบให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ						
3. ออกแบบโดยใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์						
4. ออกแบบโดยให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง						
5. ออกแบบให้สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม						
6. ออกแบบให้มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน						
7. ออกแบบให้เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่						
8. ออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ						
ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด						
1. ออกแบบโดยเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่						
2. ออกแบบให้มีความคงทนแข็งแรง อาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม						
3. ออกแบบโดยมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน						
4. ออกแบบโดยติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลัก มองเห็นผลิตภัณฑ์สาธารณะได้ชัดเจน						
5. ออกแบบให้มีขนาดที่เหมาะสม						
6. ออกแบบให้มีความสะดวกในการจัดเก็บ						
7. ออกแบบให้สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา						
8. ออกแบบโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้						
9. ออกแบบให้รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน						
10. ออกแบบให้สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น						
11. ออกแบบให้คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ						
12. ออกแบบให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย						
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)						
1. ติดตั้งจากความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ติดตั้งหัวมุมถนน ใกล้ร้านขายอาหาร สถานที่รวมพล						
2. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต						
3. ออกแบบถังขยะให้มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง						
4. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ						
5. ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงระบบการจัดเก็บ จัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษา						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)						
6. ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย						
7. ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้ถูกสุขลักษณะ ส่งผลให้เกิดความสะอาด น่าใช้งาน						
8. ออกแบบถังขยะโดยใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ						
9. ออกแบบถังขยะให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้						
10. ออกแบบถังขยะให้รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้						
11. ออกแบบถังขยะให้คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม						
12. ออกแบบถังขยะโดยแสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้ง						
13. ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่						
14. ออกแบบถังขยะให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ						
15. ออกแบบถังขยะให้มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน						
16. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่						
17. จำนวนที่เหมาะสมของถังขยะในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่						
ขนาดถังขยะ มีความสูงไม่เกิน 90 ซม. กว้างไม่เกิน 75 ซม.หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะคือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย เผื่อข้อผิดพลาด ออกแรงน้อย						
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง						
1. ติดตั้งในพื้นที่มีแสงและเงาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์ หรือมีการรวมตัวกับการใช้งานอื่น						
2. ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)						
3. ออกแบบม้านั่งให้รองรับการพักผ่อน การรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่						
4. ยึดม้านั่งกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้าย						
5. ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์						
ขนาดม้านั่ง มีความสูงอย่างน้อย 45 ซม. กว้าง 37.5-40 ซม. เอียงอย่างน้อย 7 องศา ป้องกันการท่วมขังของน้ำ หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่งคือ ความเท่าเทียม เผื่อข้อผิดพลาด ขนาดและพื้นที่เหมาะสม						
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย						
1. ติดตั้งบนพื้นที่สังเกตเห็นป้ายได้ง่าย ไม่กีดขวางทางเดิน						
2. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน						
3. ออกแบบป้ายให้เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย						
4. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง						
5. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย						
6. ป้ายบอกทางที่มีจำนวนมากสามารถนำมาจับกลุ่มติดตั้งบนเสาเดียวกัน						
7. การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ใช้ภาษาไทย อังกฤษ และจีน ตามลำดับ						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย						
8. ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม						
9. ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ						
ขนาดป้าย ความสูงของป้ายขึ้นอยู่กับระดับที่คนทั่วไปมอง หากเป็นระดับของการนั่ง ป้ายจะอยู่ต่ำกว่าระดับสายตา สูงจากพื้น 90 - 120 เซนติเมตร ระดับสายตาป้ายมีความสูง 135 - 180 เซนติเมตร หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายคือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย						
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์						
1. เน้นให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน						
2. มีลักษณะที่เข้าถึงได้						
3. มีการใช้งานที่เข้าใจง่าย						
4. ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนน						
5. มีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัว						
6. ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ						
ขนาดตู้โทรศัพท์ ไม่มีกำหนด หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์คือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย เผื่อข้อผิดพลาด ออกแรงน้อย ขนาดและพื้นที่เหมาะสม						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 การตัดสินผล

คำชี้แจง โปรดพิจารณาตัดสินผลโดยการใส่เครื่องหมาย✓ลงในช่องเพียงคำตอบเดียว

รายการคำถาม	ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดที่					
	1		2		3	
	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2	ชุดสีที่ 1	ชุดสีที่ 2
ผลิตภัณฑ์สาธารณะชุดใดเหมาะสมในการนำไปพัฒนาต่อมากที่สุด						

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงค่ะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารประกอบแบบประเมินการออกแบบ

คำชี้แจง

แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เกิดขึ้นภายใต้กระบวนการเทคนิคเดลฟายร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในด้านประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ นักออกแบบและปราชญ์ชาวบ้าน จนทราบถึงลักษณะที่โดดเด่นและสามารถนำ แนวทางซึ่งเป็นข้อค้นพบใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะ การประเมินครั้งนี้ใช้แนวทางการออกแบบดังกล่าวเป็นกรอบในการประเมิน ในส่วนของข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณีและอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ผู้วิจัยใช้เป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบนั่นคือไม่ได้นำไปใช้ในการประเมิน โดยมีรายละเอียดดังตารางด้านล่าง

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
1. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ
2. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ
3. อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์
4. อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน
5. สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
6. สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
7. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือลำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์

ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2558

พิจารณาร่วมกับภาพถ่ายวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

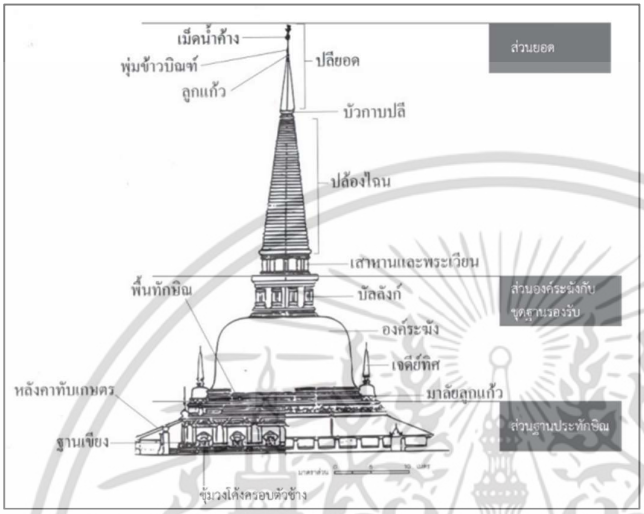

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้ออกแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะจำนวน 3 ชุด จากแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางองค์พระธาตุเจดีย์

1.1 ภาพถ่ายองค์พระธาตุเจดีย์

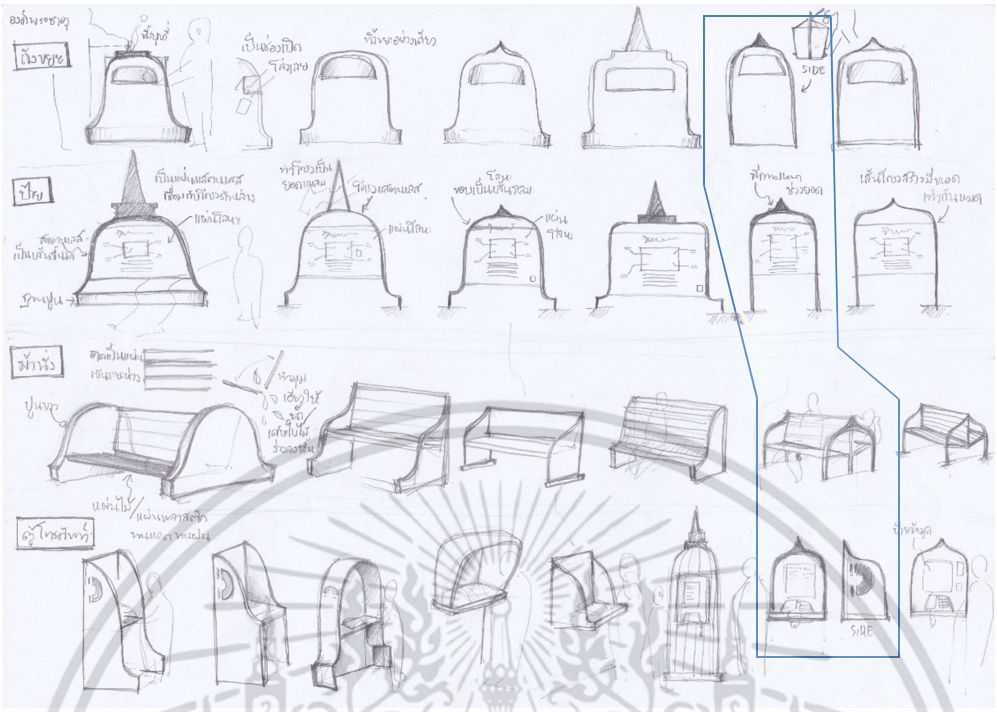

1.2 ภาพร่างแนวทางองค์พระธาตุเจดีย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ภาพสามมิติ

1.3.1 ภาพสามมิติชุดสีที่ 1 ใช้สีที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง

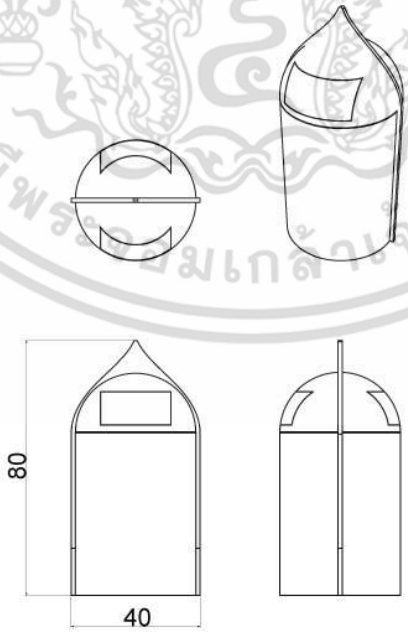
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.2 ภาพสามมิติชุดสีที่ 2 ใช้สีที่เรียบง่าย

1.4 ภาพแสดงขนาด ของ ถังขยะ ป้าย ม้านั่ง และตู้โทรศัพท์ ตามลำดับ

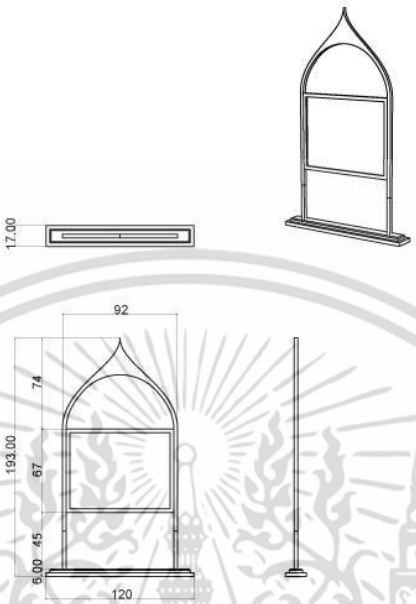
1.4.1 ภาพแสดงขนาดถังขยะ

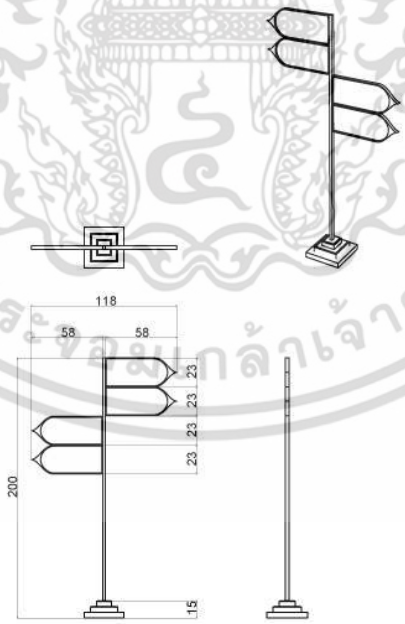
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 ภาพแสดงขนาดป้าย

1.4.2.1 กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ

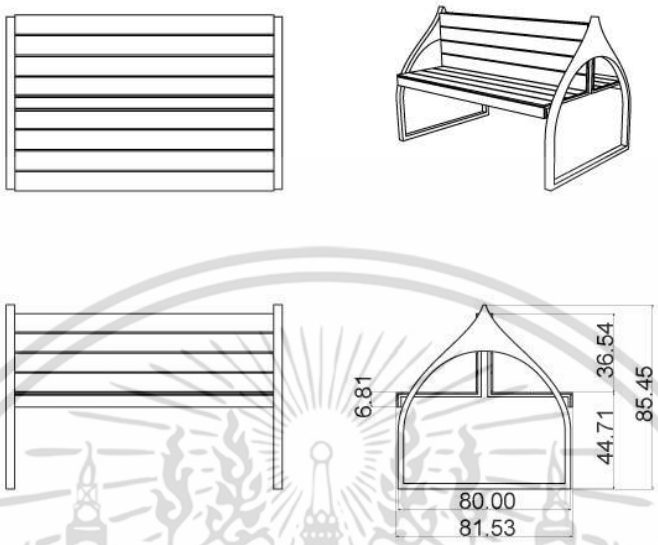

1.4.2.1 กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง

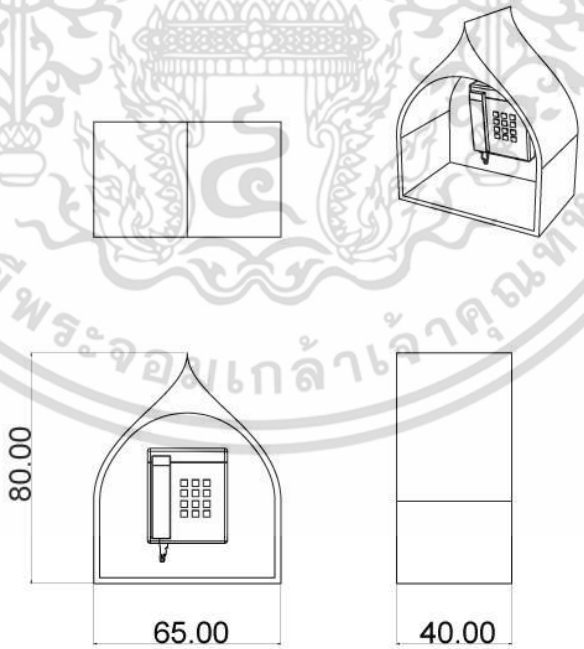

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.3 ภาพแสดงขนาดม้านั่ง

1.4.4 ภาพแสดงขนาดตู้โทรศัพท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แนวทางฐานอาคาร วิหาร เจดีย์

2.1 ภาพถ่ายฐานอาคาร วิหาร เจดีย์

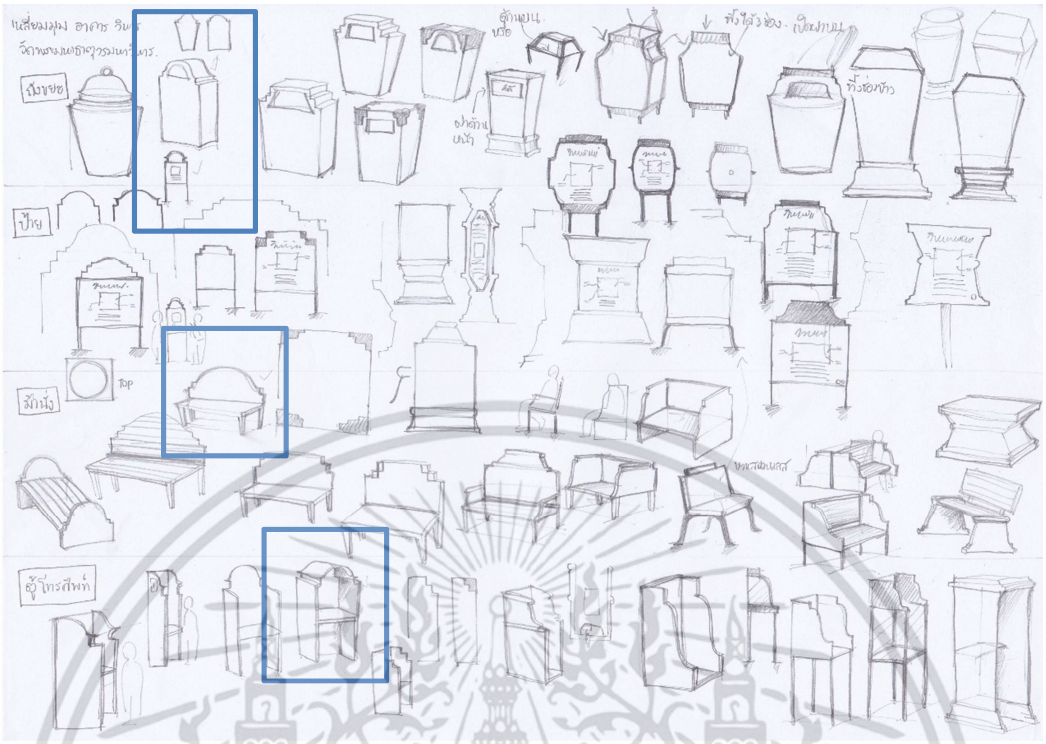

2.2 ภาพร่างแนวทางฐานเขียงอาคาร วิหาร เจดีย์

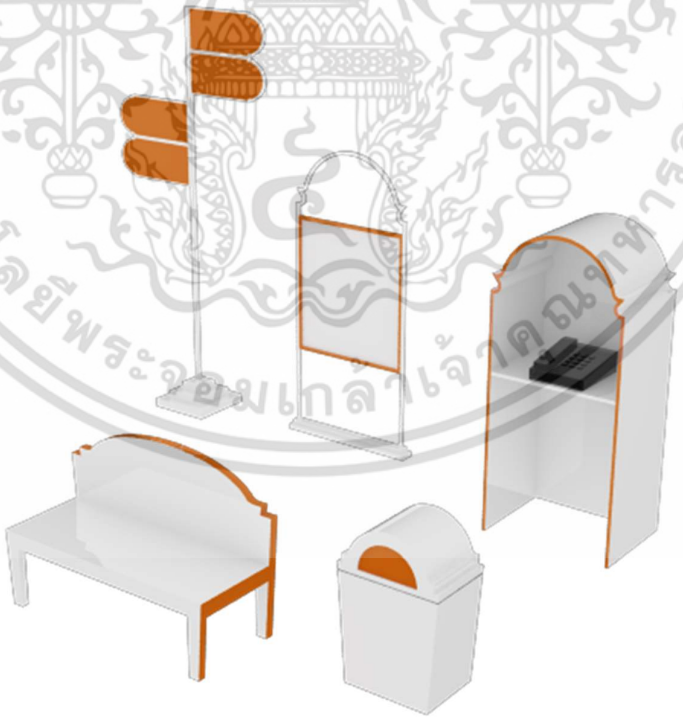

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ภาพสามมิติ

2.3.1 ภาพสามมิติชุดสีที่ 1 ใช้สีที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 ภาพสามมิติชุดสีที่ 2 ใช้สีที่เรียบง่าย

2.4 ภาพแสดงขนาด ของ ถังขยะ ป้าย ม้านั่ง และตู้โทรศัพท์ ตามลำดับ

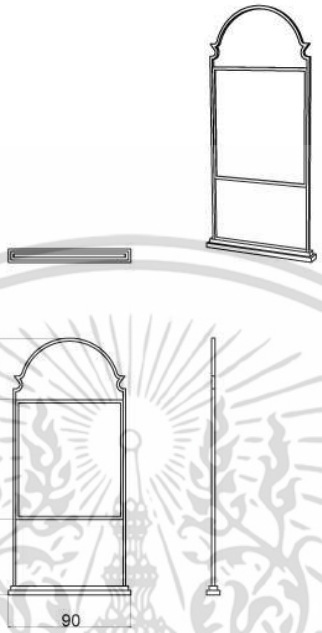
2.4.1 ภาพแสดงขนาดถังขยะ

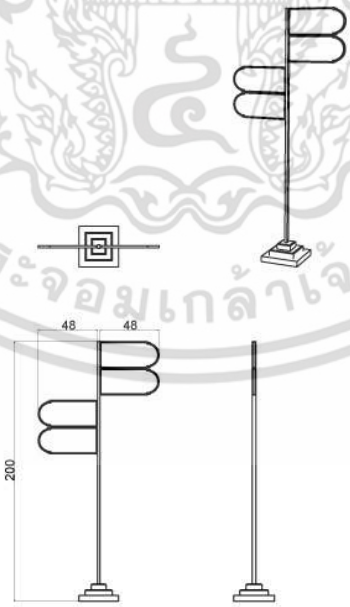
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 ภาพแสดงขนาดป้าย

2.4.2.1 กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ

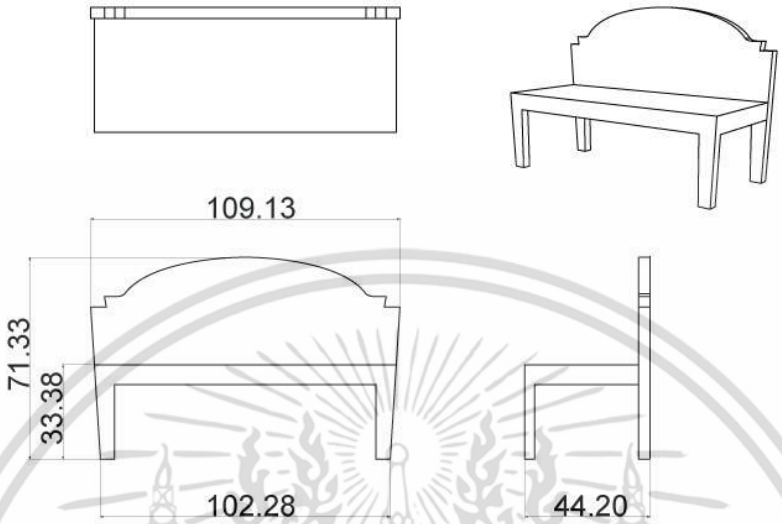

2.4.2.2 กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง

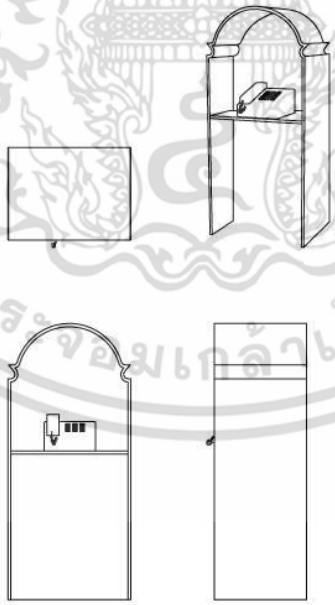

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.3 ภาพแสดงขนาดม้านั่ง

2.4.4 ภาพแสดงขนาดตู้โทรศัพท์

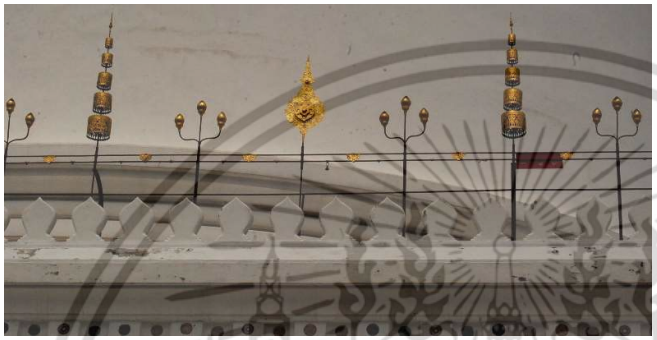

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แนวทางใบเสมาจากลานประทักษิณ

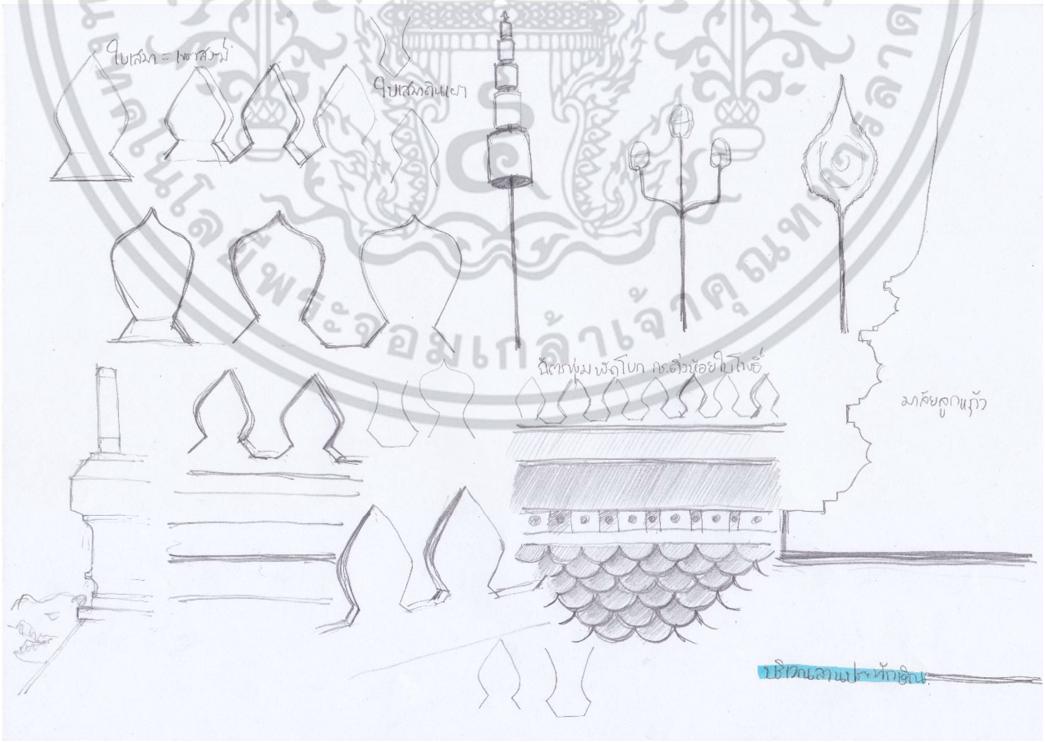
3.1 ภาพถ่ายใบเสมาจากลานประทักษิณ

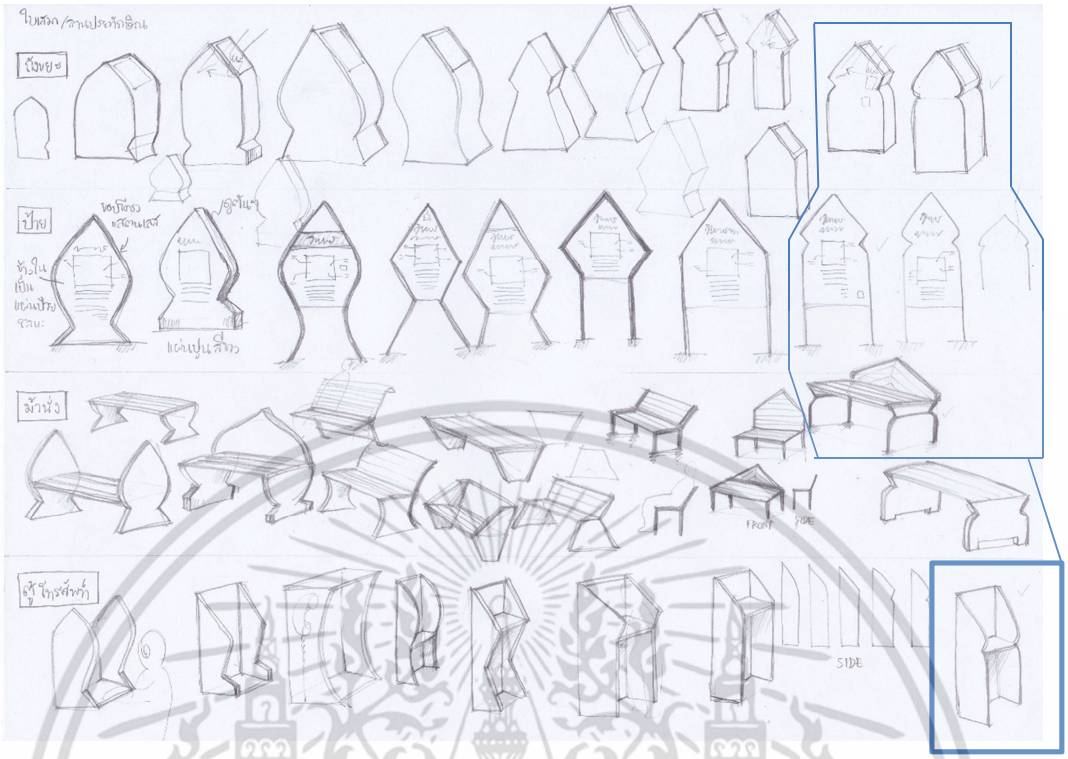

3.2 ภาพร่างแนวทางใบเสมาจากลานประทักษิณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ภาพสามมิติ

3.3.1 ภาพสามมิติชุดสีที่ 1 ใช้สีที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้ง

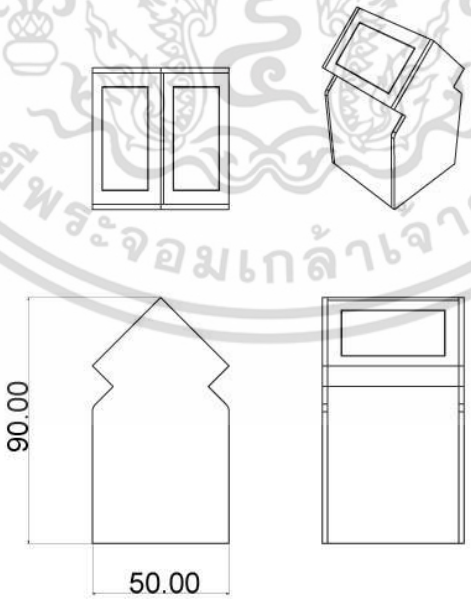
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 ภาพสามมิติชุดสีที่ 2 ใช้สีที่เรียบง่าย

3.4 ภาพแสดงขนาด ของ ถังขยะ ม้านั่ง ป้าย ตู้โทรศัพท์ ตามลำดับ

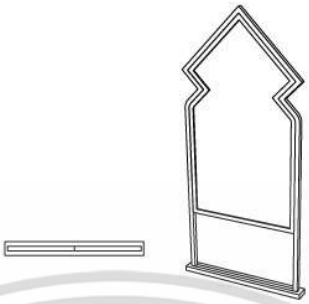
3.4.1 ภาพแสดงขนาดถังขยะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2 ภาพแสดงขนาดป้าย

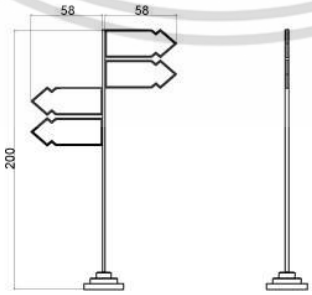
3.4.2.1 กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ

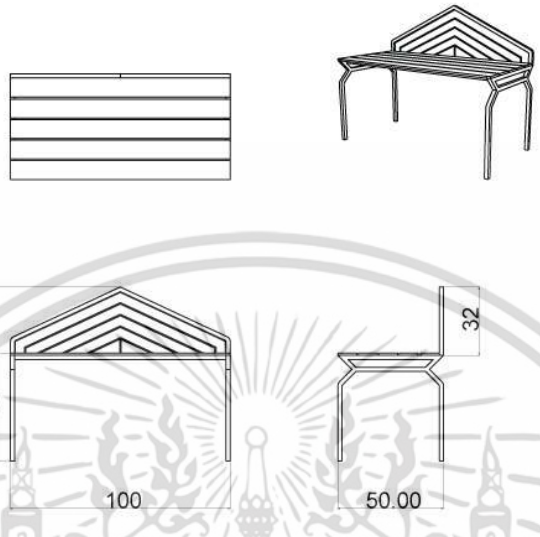
3.4.2.2 กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง

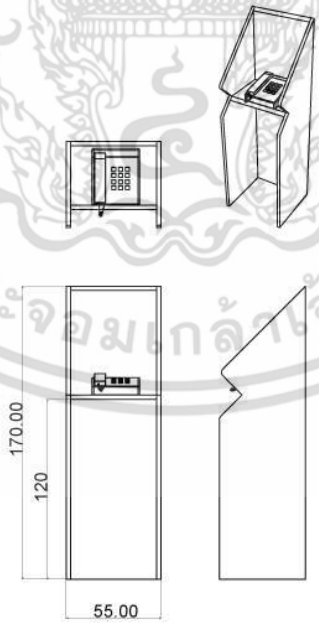

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.3 ภาพแสดงขนาดม้านั่ง

3.4.4 ภาพแสดงขนาดตู้โทรศัพท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความเชื่อมโยงของแนวทางสู่ผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ

เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

คือประเมินความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบ (ถังขยะ) กับแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะดำเนินการภายใต้แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช (อยู่ในชุดเอกสารประกอบการประเมิน) ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์สาธารณะร่วมกับแนวทางการออกแบบดังกล่าวด้วยการเขียนเครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับความคิดเห็นและในกรณีที่ท่านมีความคิดเห็นต่างจากที่ผู้วิจัยนำเสนอท่านสามารถเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยจะนำผลที่ได้ไปพัฒนาแบบเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์สาธารณะต้นแบบต่อไป

หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อผู้วิจัย นางสาวกษิญา เก้าเอี้ยน

โทร. 087-921-4290

กษิญา เก้าเอี้ยน
นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ส่วนที่ 1 การประเมิน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ
ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด			
1. มีการเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะเดิมของสถานที่			
2. ใช้หลักการลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ			
3. ใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์			
4. มีการให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง			
5. มีการสื่อถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมในอดีต			
6. มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน			
7. เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่			
8. มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ			

- ต่อหน้าหลัง -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ
ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด			
1. มีการเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรมและลักษณะเดิมของสถานที่			
2. สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง			
3. ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา			
4. คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้งาน			
5. รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้ได้ทุกกลุ่ม			
6. สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้นได้			
7. คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ			
8. สามารถใช้งานได้หลากหลาย			
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)			
1. มีกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต			
2. มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง			
3. มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ			
4. คำนึงถึงระบบการจัดเก็บจัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษา			
5. คำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย			
6. ใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ			
7. มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้			
8. รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้งาน			
9. คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม			
10. แสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้ง			
11. มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่น			
12. มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน			

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงค่ะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารประกอบการประเมิน

คำชี้แจง

แนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมาจากการทำแบบสอบถามด้วยกระบวนการเทคนิคเดลฟายร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในด้านประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ นักออกแบบและปราชญ์ชาวบ้าน โดยมีรายละเอียดของแนวทางทั้งหมดดังนี้

ข้อมูลสิ่งที่โดดเด่นด้านตำนานความเชื่อ สถาปัตยกรรม ประเพณี และอัตลักษณ์ ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
1. สถาปัตยกรรมที่โดดเด่นคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์ ทั้งรูปทรงและองค์ประกอบต่างๆ
2. ประเพณีที่โดดเด่นที่สุดคือ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ
3. อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรมคือ องค์พระบรมธาตุเจดีย์
4. อัตลักษณ์เชิงนามธรรมคือ งานประเพณี ความเชื่อ ความศรัทธาของผู้คน
5. สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ อัตลักษณ์ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
6. สิ่งที่สามารถนำมาใช้ในแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะให้มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ อัตลักษณ์เฉพาะของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
7. ตำนานความเชื่อที่โดดเด่นคือการที่สองพี่น้องเจ้าชายทนธกุมารและเจ้าหญิงเหมชาลานำพระทันตธาตุหลบหนีการแย่งชิงมาทางเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุเรือแตก ทำให้ต้องมาขึ้นฝั่งที่หาดทรายแก้ว จากนั้นจึงอัญเชิญมาสร้างเป็นสถูปครอบไว้กลายเป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์
ข้อมูลกลุ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด
1. การออกแบบในกลุ่มรูปแบบต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยลดทอนให้มีความร่วมสมัยแต่เน้นให้มีบรรยากาศโบราณ
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยใช้รูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่กลมกลืนกับพื้นที่ติดตั้งหรือสภาพภูมิทัศน์
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่ติดตั้ง
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สื่อหรือไม่สื่อถึงสถาปัตยกรรมในอดีตทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีลักษณะที่เรียบง่าย ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้เกิดความพึงพอใจเมื่อได้พบเห็น รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจแต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่
8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีรูปแบบเดียวกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ
ข้อมูลกลุ่มการใช้งานผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมด
1. การออกแบบในกลุ่มการใช้งานต้องเคารพคุณค่าทางวัฒนธรรม และลักษณะเดิมของสถานที่
2. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีความคงทนแข็งแรง อาจประยุกต์ใช้วัสดุสมัยใหม่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม
3. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดมีการกำหนดจำนวนที่เหมาะสม เพื่อรองรับกับการใช้งาน
4. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดติดตั้งไม่ให้บดบังทัศนียภาพของพื้นที่หลัก มองเห็นผลิตภัณฑ์สาธารณะได้อย่างชัดเจน
5. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีขนาดที่เหมาะสม
6. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้มีความสะดวกในการจัดเก็บ
7. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สามารถทำความสะอาดได้ด้วยตัวเอง ง่ายต่อการติดตั้งและบำรุงรักษา
8. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้
9. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้รองรับพฤติกรรมและขนาดสัดส่วนของผู้ใช้งานโดยตอบสนองการใช้งานผู้ใช้ได้ทุกกลุ่มตามทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชน
10. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สามารถรองรับงานประเพณีที่จัดขึ้น
11. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้คำนึงถึงพื้นที่การใช้งานมาก พื้นที่การใช้งานน้อย และพื้นที่การใช้งานเฉพาะ
12. ผลิตภัณฑ์สาธารณะทั้งหมดออกแบบให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะ (ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ)
1. ติดตั้งจากความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ติดตั้งหัวมุมถนน ใกล้ร้านขายอาหาร สถานที่รวมพล
2. ออกแบบกรอบครอบตัวถังขยะมาตรฐาน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต
3. ออกแบบถังขยะให้มีฝาปิด ป้องกันน้ำท่วมขัง
4. ออกแบบถังขยะให้มีช่องแบ่งสำหรับแยกขยะตามประเภทต่างๆ
5. ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงระบบการจัดเก็บ จัดการขยะ การติดตั้งที่ง่ายและการดูแลรักษา
6. ออกแบบถังขยะโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานได้แก่ การจับ การเปิดปิดถัง การเทขยะทิ้ง ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย
7. ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้ถูกสุขลักษณะ ส่งผลให้เกิดความสะอาด น่าใช้งาน
8. ออกแบบถังขยะโดยใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานต่อแรงกระแทก ได้แก่ การเปิดปิดฝาถัง การขนย้าย และทนต่อสภาพอากาศ
9. ออกแบบถังขยะให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งานโดยสามารถเคลื่อนย้ายได้
10. ออกแบบถังขยะให้รองรับกับขนาดสัดส่วนร่างกายผู้ใช้
11. ออกแบบถังขยะให้คำนึงถึงรูปลักษณ์ สีสัน รูปทรง ลวดลายที่เข้ากับพื้นที่ติดตั้งให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม
12. ออกแบบถังขยะโดยแสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ติดตั้ง
13. ออกแบบถังขยะโดยจัดวางให้รู้สึกน่าใช้และเป็นจุดสนใจให้แก่พื้นที่แต่ไม่เกิดความขัดแย้งกับพื้นที่
14. ออกแบบถังขยะให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับผลิตภัณฑ์สาธารณะอื่นโดยรอบ
15. ออกแบบถังขยะให้มีรายละเอียดที่เรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้งาน
16. ออกแบบพื้นที่ติดตั้งถังขยะให้ฝังไว้ในกำแพงเพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่
17. จำนวนที่เหมาะสมของถังขยะในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถานที่
ขนาดถังขยะ มีความสูงไม่เกิน 90 ซม. กว้างไม่เกิน 75 ซม.
หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทถังขยะคือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย เผื่อข้อผิดพลาด ออกแรงน้อย
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่ง
1. ติดตั้งในพื้นที่มีแสงและเงาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางภูมิทัศน์ หรือมีการรวมตัวกับการใช้งานอื่น
2. ออกแบบม้านั่งให้สามารถใช้งานได้อเนกประสงค์ นอกจากรองรับการนั่งแล้วยังรองรับอิริยาบถอื่นของผู้ใช้งาน (เช่น ท่านั่งผ่อนคลายในแบบต่างๆ)
3. ออกแบบม้านั่งให้รองรับการพักผ่อน การรวมพล หรือการมีปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่
4. ยึดม้านั่งกับพื้นที่เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้าย
5. ออกแบบม้านั่งที่เน้นให้นั่งพักชั่วคราวเท่านั้น เพื่อลดปัญหากลายเป็นที่นอนของคนจรจัด หรือสัตว์
ขนาดม้านั่ง มีความสูงอย่างน้อย 45 ซม. กว้าง 37.5-40 ซม. เอียงอย่างน้อย 7 องศา ป้องกันการท่วมขังของน้ำ
หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทม้านั่งคือ ความเท่าเทียม เผื่อข้อผิดพลาด ขนาดและพื้นที่เหมาะสม
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย
1. ติดตั้งบนพื้นที่สังเกตเห็นป้ายได้ง่าย ไม่กีดขวางทางเดิน
2. ออกแบบป้ายให้มีหลายภาษารองรับการเปิดอาเซียน
3. ออกแบบป้ายให้เห็นได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
4. ออกแบบป้ายให้เหมาะสมทั้งขนาด และตำแหน่งที่ติดตั้ง
5. แบ่งกลุ่มป้ายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มป้ายบอกอาคารโบราณสถานแสดงประวัติวิวัฒนาการ กลุ่มป้ายอำนวยความสะดวกบอกทาง และกลุ่มป้ายเฉพาะกิจสำหรับติดตั้งชั่วคราว รื้อออกง่าย
6. ป้ายบอกทางที่มีจำนวนมากสามารถนำมาจับกลุ่มติดตั้งบนเสาเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้าย
7. การจะเขียนป้ายใดๆ ต้องใช้ภาษาไทยก่อนทุกครั้ง ใช้ภาษาไทย อังกฤษ และจีน ตามลำดับ
8. ป้ายอื่นๆ ควรเพิ่มป้ายที่มีสุภาษิตสอนใจ หรือธรรมะสอนใจ ติดตั้งในสถานที่ที่เหมาะสม
9. ป้ายบอกทางควรมีป้ายบอกที่ทิ้งขยะ
ขนาดป้าย ความสูงของป้ายขึ้นอยู่กับระดับที่คนทั่วไปมอง หากเป็นระดับของการนั่ง ป้ายจะอยู่ต่ำกว่าระดับสายตา สูงจากพื้น 90 - 120 เซนติเมตร ระดับสายตาป้ายมีความสูง 135 - 180 เซนติเมตร หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทป้ายคือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย
ข้อมูลกลุ่มการออกแบบเฉพาะของผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์
1. เน้นให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน
2. มีลักษณะที่เข้าถึงได้
3. มีการใช้งานที่เข้าใจง่าย
4. ติดตั้งบนพื้นที่ที่ไม่กีดขวางคนเดินถนน
5. มีลักษณะที่ดูเป็นส่วนตัว
6. ออกแบบให้มีขนาดที่เล็กกว่าตู้โทรศัพท์ เป็นจุดแจ้งเหตุภายในมีเครื่องโทรศัพท์ ติดตั้งหน้าอาคารที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ
ขนาดตู้โทรศัพท์ ไม่มีกำหนด หลักการของทฤษฎีการออกแบบเพื่อมวลชนที่นำมาใช้กับผลิตภัณฑ์สาธารณะประเภทตู้โทรศัพท์คือ ความเท่าเทียม ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน ข้อมูลเข้าใจง่าย เผื่อข้อผิดพลาด ออกแรงน้อย ขนาดและพื้นที่เหมาะสม
ความหมายของสัญลักษณ์แถบสี กลุ่มที่มีความสำคัญเป็นหลัก กลุ่มที่มีความสำคัญรองลงมา

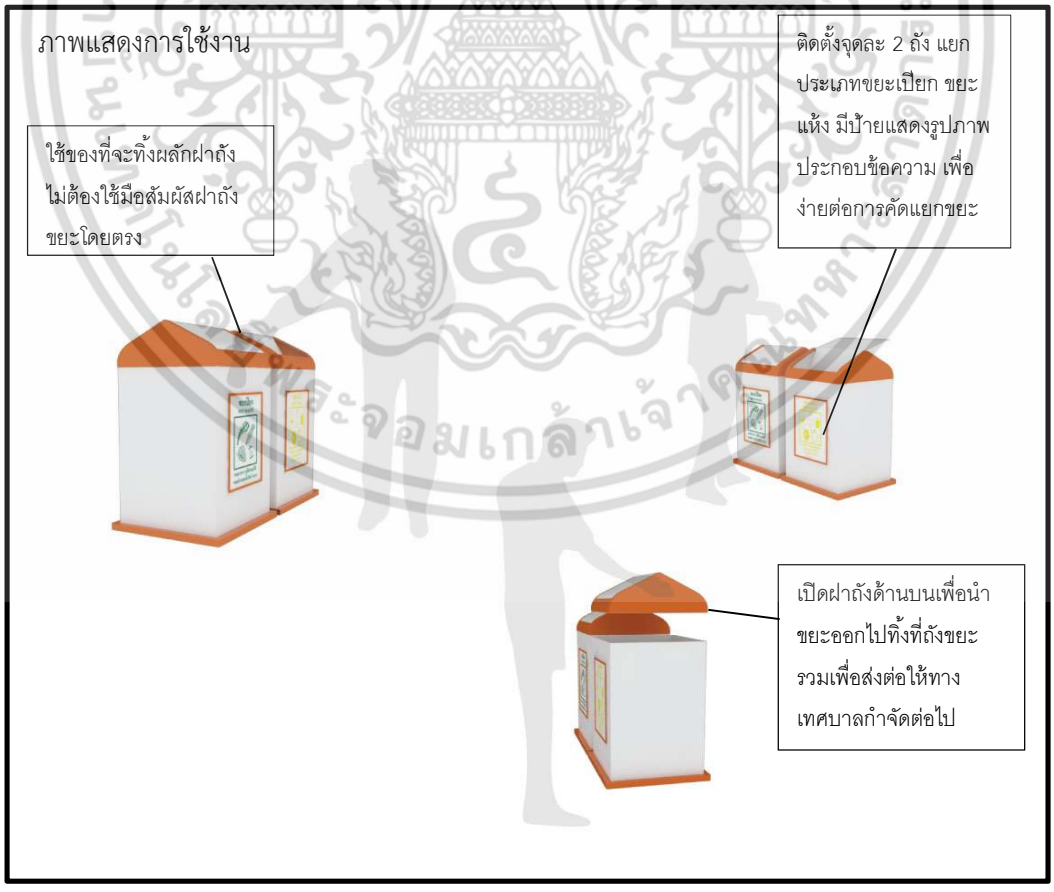
ที่มา: กษิญา เก้าเอี้ยน. 2558

จากรายละเอียดของแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สาธารณะเพื่อส่งเสริมการเป็นมรดกโลกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาแบบร่างผลิตภัณฑ์สาธารณะ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบทำการประเมินแล้วจึงนำผลที่ได้มาพัฒนาแบบร่างต่อ มีรายละเอียดดังนี้

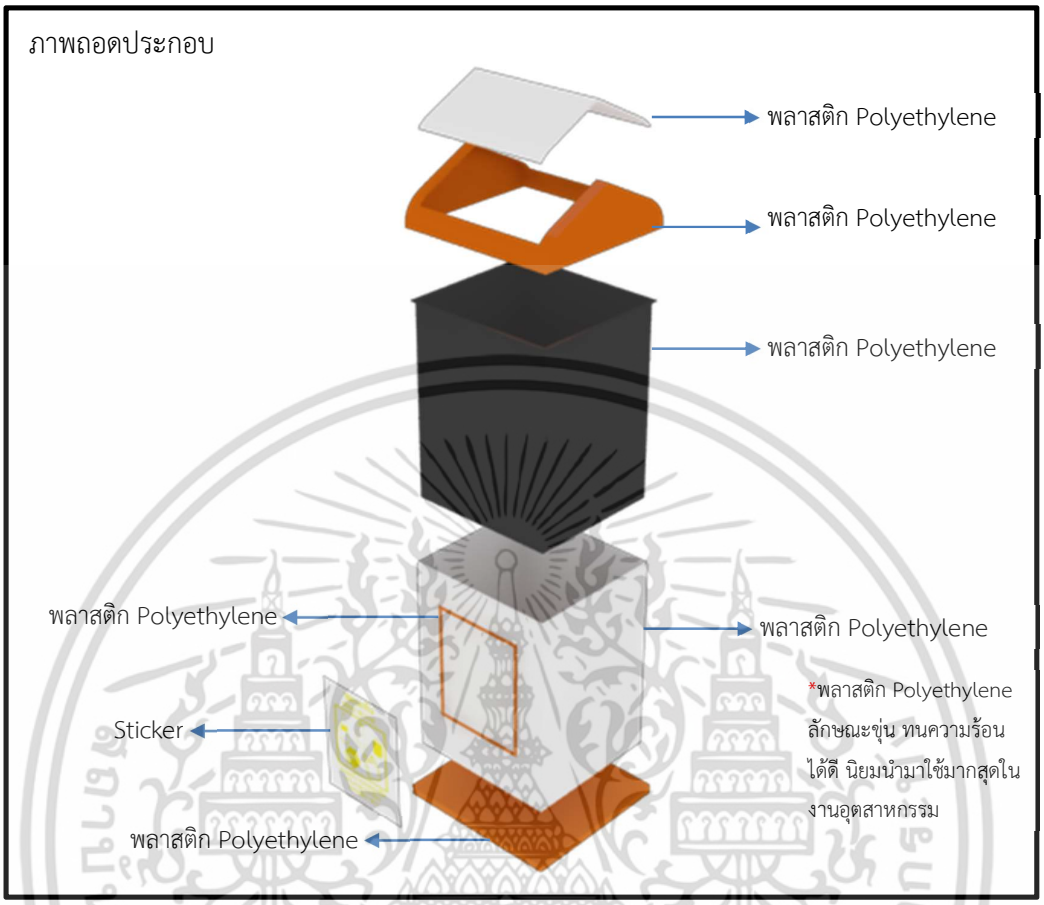
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

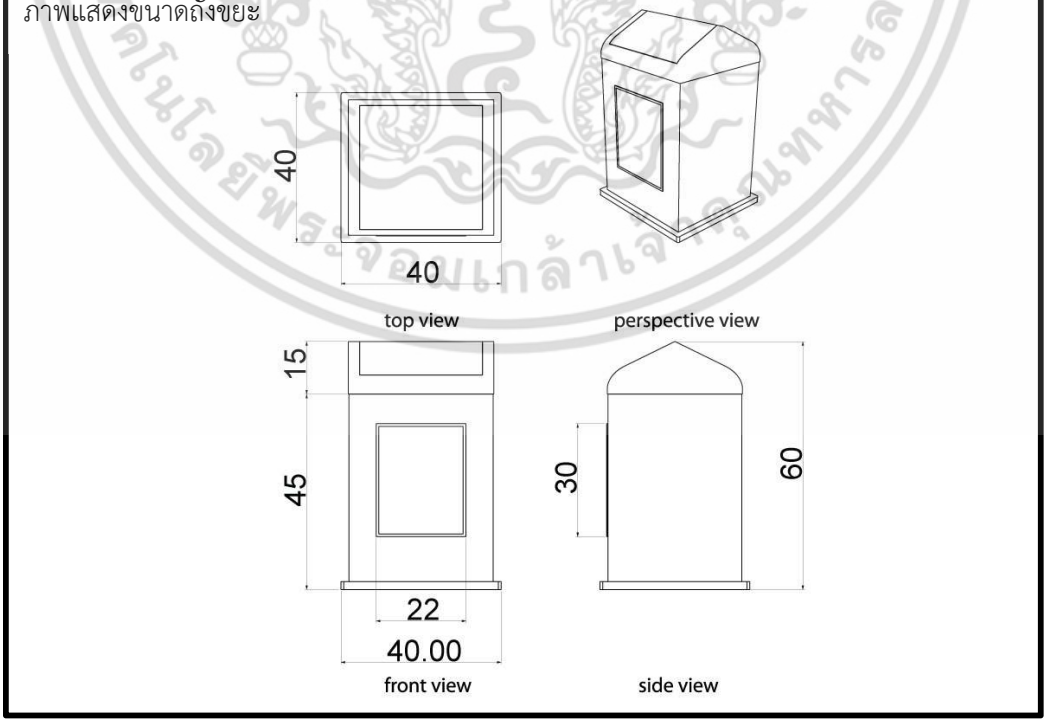

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพถอดประกอบ

ภาพแสดงขนาดถังขยะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค.

ภาพการเก็บข้อมูลในการทำวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดผลประโยชน์
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

สัมภาษณ์ คุณถมยา ทองหมื่น
เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดผลประโยชน์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช
เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ.2558

ภาพการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญภายใต้กระบวนการเดลฟายรอบที่ 1

สัมภาษณ์คุณสุธรรม ชยันต์เกียรติ
เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ ผศ.ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์
เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมภาษณ์ อาจารย์วิรุจ ถิ่นนคร

เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ อาจารย์นิคม นกอักษร

เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ คุณสนธยา คงชัย

เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ อาจารย์บัณฑิต สุทธมุสิก

เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมภาษณ์ อาจารย์สุเมธ รุจิวณิชย์กุล

เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ รศ.ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ

เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ คุณอาณัติ บำรุงวงศ์

เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ คุณธีรชัย จันทรังษี

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมภาษณ์ อาจารย์ปูรณ์ ขวัญสุวรรณ
เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ อาจารย์รณฤทธิ์ ธนโกเศศ
เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ ดร.วสุ โปษยะนันทน์
เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2558

สัมภาษณ์ อ.ดร.เกรียงไกร เกิดศิริ
เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	กษิญา เก้าเอี้ยน
วัน/เดือน/ปี เกิด	25 สิงหาคม 2532
ที่อยู่ปัจจุบัน	3418 หมู่ที่ 2 ถนนลาดพร้าว ซอย 132 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
E-mail	lhingindy@gmail.com kasiya2532@yahoo.com kasiya.lhing@outlook.com
ประวัติทางการศึกษา	ปีการศึกษา 2555 จบปริญญาตรีจากภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2550 จบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนนวมินทราชินูทิศบดินทรเดชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้